DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

KAFA

bi dünya...

Nisan 2017 Sayı: 32
Fiyat: 7 TL - KKTC: 8 TL
ISSN 2148-7820

DOĞARKEN AĞLADI İNSAN, BU SON OLSUN, BU SON...

CEM KARACA

Cahit Berkay • Haluk Levent • Gökhan Özoğuz • Ataol Behramoğlu • İlber Ortaylı • Enis Batur • Sema Kaygusuz • Emrah Serbes
Sunay Akın • Alper Canıgüz • Vedat Özdemiroğlu • Mahir Ünsal Eriş • Cem Davran • Rıdvan Akar • Akgün Akova • Coşkun Aral • Özgür Amed
Zafer Algöz • Umay Umay • Levent Cantek • Aylin Balboa • Levent Erden • Nilay Örnek • Can Yılmaz • Celil Nalçakan • Zeynep Miraç
Metin Uca • Gökhan Dağıstanlı • Bedia Güzelce • Başar Başaran • Feyyaz Yiğit • Nihat Sırdar • Melih Anık • Kerimcan Kamal
Can Baytak • Şermin Çarkacı • Murat Özer • Can Berkmen • Murat Meriç • Erhan Karadağ • Dilan Bozyel • Candaş Tolga Işık

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://canet.org
Akşamsefası

sadece 6 kelime

bir hayatı 6 kelimeyle anlatabilir misin?

KAFA, her ay okuyucularından gelen 6 kelimelik kısa öyküleri yayınlıyor. Siz de altikelime@kafadergi.com adresine hikayenizi gönderin, "sadece 6 kelime" başlığı altında imzanızla yayınlayalım.

ADALET
Berkin Elvan Fırını'nda taze ekmek kokusu.
Sunay Akın

Altı kelimelik bir cümleydi öznesini sakınan.
Buket Aşçı

Ateşkes ilan edilse de yaralarımız kanıyordu.
Simge Fıstıkoğlu

Geldim, gördüm, yenildim. Sıkıntı yok, dayanadı.
Kerimcan Kamal

Ağlayarak sordu: Kalbe yapılan dövmeyi silebiliyor musunuz?
Can Yılmaz

Yanındayken doyamadım, ayrı kalmaktan şikayetim yok.
Erhan Karadağ

Pis burun vurdu, bacak arasından yedim.
Gökhan Dağıstanlı

Aramızdaki dağların adı; oğulları ve karısıymış.
Dilan Bozyel

Plak dinlerken duyduğu çıtırtılara hayatını sığdırdı.
Murat Meriç

Hayat bir senaryo, biz hep figüranız.
Zafer Algöz

Nefret sandığım ne varsa aslında sevmekti.
Çağla Gerçek Özeren

Kendimi yanında ev ilanlarına bakarken buldum.
Bedia Ceylan Güzelce

Tüm silahlar senin olsun, hayaletleri öldüremezsin.
Didem Dilmen

Bu paket bitsin, sonra bırakıyorum sigarayı.
Melik Adar Alış

Aşk girdiğim ters yöndü, şimdi düzdeyim.
Miray Şencan Yılmaz

Ben tokum hanım, çocuk içsin çorbayı.
Havva Olgun

Aniden karşıma çıkmazsan daha uzun yaşayabilirim.
Aydın Öztunç

Beni ne hikayeler istedi, ben yazmadım!
İsa Emre Kıyıcıoğlu

Havuzu boşaltan musluk hep daha hızlıydı.
Begüm Öztürk

Havalimanının silah teslim birimine kalemimi bıraktım.
Muammer Kökçü

Soğuk diye eve dönmüşlerdi güneş açtı.
Tolga Aksel

Kendim gibi zannettiğim herkes bana düş mandı.
Onur Koray Gülşen

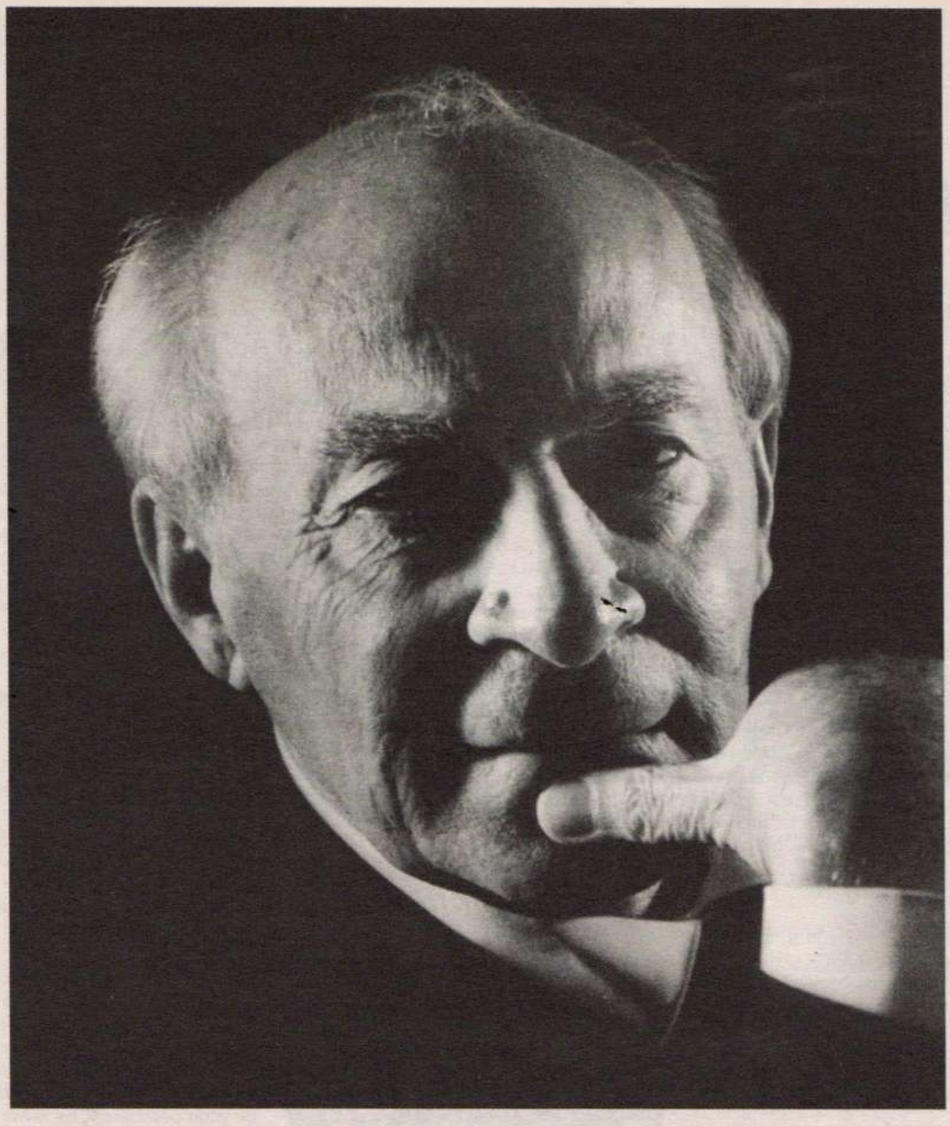
Beyaz gömleğini giyip balkona doğru yürüdü.
Akgül Atağ

Aynı toprağın sarardan otları gibiydik seninle.
Burcu Cansız

Elindeki kalemi bırakıp yazdıklarını tekrar okudu.
Ece Cilacı

Kırmızı bisikletiyle ormana doğru giderken kayboldu.
Gözde Türkeş

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Fotoğraf: Ara Güler, 1958

Terk edip gitmek mi,
yoksa kalıp direnmek mi?
İşte bütün mesele bu.
Gitmek... Uzak şehirlere, yeni memleketlere yelken açmak...
Ardında bırakıp bu riyalar denizini
okyanuslarda kulaç atmak...
Gitmek... Her şeye yeniden başlamak, sıfırdan!
Bembeyaz bir sayfa açmak.
Düşünün ki yalnız gitmekle kurtulabilir insan çürümekten...
Ama bu şehir arkandan gelebilir, işte o kötü.
Gitmek... Yenilmek cahile...
Bin bir emekle kurduğun kaleleri teslim etmek zalime...
Gitmek...
Acı tatlı hatıralarla bağlı olduğun bu aziz vatanı bırakmak farelere...
İşte bu düşüncelerdir bizi kalmaya sevk eden.
Yoksa kim dayanabilir zamanın kırbacına,
Zorbanın kahrına, gururunun çiğnenmesine,
Sevgisinin kepaze edilmesine...
Adaletin bu kadar yavaş,
Yüzsüzlüğün bu kadar çabuk yürümesine.
Bir bıçak çekip memleketle arandaki bağı koparmak varken?
Kalmak... Bela denizlerine "Dur, yeter!" demek... Kalmak... Direnmek!

Metin: Kim Var Orada? Muhsin Bey'in Son Hamlet'i / BGST Tiyatro

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Emrah Serbes

infilak parçaları XXI

21/1 şeker'in kısa hayat hikâyesi

Ben Şeker'i sonradan tanıdım, ayanın biri Şeker demiş, ismi öyle kalmış, yoksa hapçı falan olduğundan değil. Gündüzleri Küçükköy'de takılırdı hep, akşam oldu mu Karayollarının oraya, refüjlere inerdi, altı-yedi sene önce falan. O zamanlar Karayollarında takılan sap tayfada Kürt Bilal vardı, Bilal'in kuzenler vardı, Kado vardı, ben vardım, Berber Gökhan şerefsizi vardı illaki, bir de bu Şeker. Şeker biraz içine kapanıktı ama efendiydi, kalenderdi, mahallede bir şekli vardı, rakıya alışmıştı vaktinde, has rakıcıydı, öldürsen başka bir şey içmezdi. Her kasaya oturmaz, adam seçerdi ama asla ayrımcılık yapmazdı. Bazen sabaha karşı, rakısından birasından sigaralığından, ex'inden bonzundan ve yoldan vızır vızır geçen arabasından, komasından, egzozundan ve hiçbir yere bağlanmayan yarrak kulik muhabbetlerinden zil zurna olmuşken başlardı konuşmaya, güzel de kelam ederdi. O zamanlar derdim ki, "Lan Şeker, altı saattir şurada oturuyoruz, öküz gibi geçen arabalara bakıyoruz, şimdi mi açıyorsun bu muhabbeti?" "Biliyorum ağbicim," derdi, "ama elimden ne gelir! Ayık kafayla konuşamıyorum ben, ayık adamla da konuşamıyorum. Niçin konuşayım? Bak hiçbirinizin işi gücü yok, hafızası yok, pusulası yok, öyle bakıyorsunuz her akşam geçip giden arabalara, üzülüyorum ağbicim, çok üzülüyorum, bir şey diyemiyorum." "Sen ne arıyorsun lan o zaman burada," derdim. "Ben sizi bekliyorum ağbicim, sizi bekliyorum," derdi. "Sizi seviyorum ağbicim, sizi seviyorum," derdi. "Başka neyi seviyorsun lan Şeker," derdim. "Akıp giden şeyleri seviyorum ağbicim," derdi. "Akıp giden şeyleri seviyorum."

Şeker'in bir gizli derdi vardı, bir sırrı vardı, sezerdim ama ses etmezdim, o anlatsın diye beklerdim. Bir akşam baktım çok huysuz, çekti rakıyı kalktı kasadan, huyu da olmadığı halde başladı ana avrat sövmeye. Gittim yanına, boynundan tuttum, bir iki silkeledim, gözlerine diktim gözlerimi, "Ne oldu lan Şeker," dedim. "Niye küfrediyorsun?"

"Ederim lan," dedi. "Sana ne! Ederim!"

"Oğlum derdin ne?"

Elimi itip "Benim derdim belli ağbi," diye bağırdı. "Benim derdim belli! Siz anlamıyorsanız ben ne yapayım." Çekti gitti yanımdan, refüjün ön tarafına oturdu tek başına, başladı sinirle çimenleri yolmaya, eşelemeye. Bizimkilerin yanına döndüm kasaya, "Ne diyor," dedi Berber Gökhan.

"Anlamadım ki," dedim.

Kürt Bilal kararmış dişleriyle sırıttı, "Ben biliyorum onun derdini," dedi. "Biliyorum, bana söyledi."

"Neymiş," dedim.

"Bayan," dedi. "Hiç bayan görmemiş."

"Nasıl ya?"

Kürt Bilal çiftliye asıldı, tuttu bir süre içinde, yavaşça havaya verdi dumanı gözlerini kısarak, "Anlayın işte ağbi," dedi. "Anlayın. Zaten içine kapanık, daha ne desin. Bir ağbilik bekliyor bizden."

Berber Gökhan, "E yapacağız o zaman bir ağbilik," deyip devreye girdi hemen. "Daha kapanmamıştır, Şeker'i de alıp gidelim hadi."

Kado'yla birbirimize baktık, o zamanlar en akıllımız Kado'ydu, daha balataları yakmamıştı. Sonradan sapıttı, toparladı, yine sapıttı, denetimli serbestliğe girdi çıktı, arada bir telefonlaşıyoruz gene de şu an tam durumu ne bilmiyorum. Kado, "Saçmalama lan," dedi Berber Gökhan'a.

"Oturun oturduğunuz yerde," dedim ben de. "Bu saatte kerhaneye mi gidilir?"

"Gidilir ağbicim, açıksa niye gidilmesin," dedi Berber Gökhan. "Ben de kızdan ayrılmışım zaten, hem Şeker'e bir ağbilik yaparız, hem de kendi yolumuza bakarız."

Berber Gökhan o zaman 18 yaşındaydı, "Lan," dedim, "dalyarak. Kızdan ayrılalı daha iki saat olmadı mı? Faceteki durumunu, 'herkes yanlış bir sen doğrusun di mi amın kızı' diye güncelleyeli bir saat olmadı mı? Ne bu acelen? Hadi gittik diyelim, bizi aldılar, Şeker'i alacaklar mı peki, yaşı tutmuyor bir kere."

"O kadar kontrol yok," dedi Kürt Bilal. "Ben on beş yaşından beri gidiyorum."

Berber Gökhan kalktı o ara, gitti Şeker'le bir şeyler konuştu fısır fısır, Şeker hemen damladı yanımıza, ağzı kulaklarında.

"Benim kuzeni aradım, işten çıkmış, o da geliyor," dedi Kürt Bilal. "Para desteğiyle geliyor ha!"

"Lan bir durun ya," dedim. "Bir durun. Önce biz bir konuşalım."

Şeker'i bir kenara çektim, aldım karşıma, "Bak," dedim. "Şeker, kardeşim. Gel," dedim, "Seninle Kadıköy'e gidelim. Gel bak Taksim'e çıkalım istersen. İki duble içelim, bakarız orada kızlara, denk gelir koyarız muhabbetimizi, alır gideriz. Haksız mıyım Şeker, haksız mıyım kardeşim? Bir ağırlığımız var bizim ya, yakışmaz oğlum bize böyle şeyler."

Boynunu büktü, önüne baktı hafif utangaç, "Yok ağbicim," dedi sonunda. "Berber Gökhan haklı, biz gidelim, işimizi garantiye alalım."

O ara Kürt Bilal'in kuzeni geldi, "Hadi," dedi. "Yürüyün gidelim ne bekliyorsunuz."

Şeker kalktı karşımdan, hemen bunların yanına geçti. Kado geldi, çiftliyi uzattı, aldım bir duman, bakıştık öyle, "Mecbur gideceğiz," dedi. "Bunları artık tutamayız. Hadi siz gidin biz gelmiyoruz desek, hani her zaman her yerde beraberdik ağbi derler, bize sararlar. Öğleden beri duman alıyorlar, üstüne bir de rakı. Kürt Bilal boşuna kuzenini çağırmadı şerefsiz, kick boksa gidiyor o çocuk, hadi bunları yedik diyelim, bunlar aşiret. Bunların bütün aşiret bizi siker."

Kado'ya baktım, kaşlarını çatmış, alnındaki çizgiler belirmiş, benden cevap bekliyor. O da az şerefsiz değil, geliyor bana bunları anlatıyor ama kendi ortaya tek laf etmiyor, illaki bana söyletecek, kararı bana verdirecek. Şeker'e baktım, halinden memnun, sağa sola sırıtıyor. Yürüdüm bizim kasaya, hepsini tek tek süzdüm, "Ulan," dedim. "Alın yaşadığım kafaları, verin yaşadığınız kafaları."

"Al yaşa ağbi," dediler.

"Yürüyün lan o zaman," dedim. "Şeker'i kerhaneye götürüyoruz."

Yoldan bir taksi çevirdik, "Hepinizi alamam," dedi. Alırdın almazdın tartışması sürerken baktım Kürt Bilal'in kuzen kapısına yapışmış taksiciyi indirmeye çalışıyor. Bastı gitti herif, arkadan başka bir taksi çevirdik, ite kaka sığdık zorla. Sahil yoluna girdik, camı araladım, Karaköy'e kadar temiz hava, iyi geldi, açıldım biraz. Kerhanenin sokağına girdik, Kado'yla ben biraz geride durduk, Berber Gökhan aldı Şeker'i girdi içeri. Kürt Bilal'le kuzeni de peşinden. Kado koluma girdi, "Yürü dönelim ağbi," dedi.

"Bekle biraz," dedim, demez olaydım. Önce Kürt Bilal'i attılar dışarı, sonra Berber Gökhan'ı. Yan taraftan da koştular, enseme bir yumruk indi balyoz gibi, iki büklüm döndüm vuranı görmek için, bir tekme patladı suratımda. En son hatırladığım sokağın bütün esnafı pezevengi bir oldu, duyan geldi duyan geldi, gelen bize girdi, döve döve attılar sokağın başına kadar. Onlar gitti orospular geldi, bir posta da onlar daldı, tırnaklanmadık, yolunmadık yerimizi bırakmadılar. En sonunda kalkıp da kaçayım diye bir iki derin nefes aldım, tam kaçarken arkamdan tekme salladı biri, düştüm, kalktım gene, dönüp de vurana bile bakmadım, kaçtım. Bizimkileri de göremedim çevrede, bir taksi çevirdim, Beşiktaş'a gittim.

Gece Kado aradı, Şişli Etfal'deymişler, "Hepimizin ağzını burnunu eline verdiler ağbi," dedi. "Ama Kürt Bilal'in kuzeninin durumu kötü. İçeride bir iki kişiyi indirmiş ilk etapta, o yüzden bizden beter etmişler, çenesi kırılmış. Çok kötü, ameliyata alacaklar."

"Şeker'i gördün mü?"

"Yok ya ne göreceğim, kavga çıkınca ilk o kaçmış zaten şerefsiz. Sen nerdesin?"

"Nerede olacağım, benim kıza geldim. O da hastaneye gidelim iç kanama olabilir diye tutturdu, kavga ettik, yattı şimdi."

"Anlattın mı?"

"Neyi anlatayım lan. Kerhaneye gittik, dayak mı yedik diyeyim. Hap verdiler boş çıktı, parayı geri isteyince torbacılar dövdü dedim."

"Bu Berber Gökhan var ya, Kürt Bilal'i fiştekleyip duruyor."

"Niye lan?"

"Senin için kaçtı diyor."

"Kim! Ben mi kaçmışım. Ulan en çok dayağı ben yedim. Kaçacak hal mi bıraktılar."

Telefonu kapatıp mutfağa gittim, baktım dolapta iki bira var, buz gibi, git gel olmasın diye ikisini de aldım, salondaki kanepeye çöktüm. Sağlam bir dayağın üstüne bira içmek gibisi yok. Sanki içtiğin bira ananın ak sütü gibi helal olsun sana' deyip duruyor beyninin içindeki bulanık sesler.

Bizim kız geldi o ara, saçma sapan bir pijama giymiş üstüne, suratı duvar gibi. "Biraz konuşabilir miyiz?" dedi. Bir yıldır beraberdik, ne zaman bunu dese ayrılmanın eşiğine geliyorduk.

"Yarın konuşsak daha iyi olur," dedim.

"Peki," dedi, kalktı gitti, girdi yatak odasına, çarptı kapıyı. İki birayı içip sızıvermişim, ertesi günü hatırlamıyorum, bütün gün yattım kanepede, ne zaman gözlerimi açsam bulanık gördüm çevreyi, galiba ateşim de çıkmıştı. Bizim kız akşam işten gelince çorba yaptı, iki kaşık alıp kustum, yine hastaneye gidelim diye tutturdu, kovdum başımdan. Gitti bütün çorbayı çöpe döktü, bağırıp çağırmaya başladı sonra, kalktım yerimden, "Sus lan bir amına koyayım sus," diye bağırdım. Mutfakta tabağı çanağı falan kırmaya başladı, sonra oturdu hiç ara vermeden iki saat ağladı.

Dayağın ikinci günü öğlene doğru kalktım, on bira söyledim bakkaldan, birini içtim kustum, gene yaptım. Kız eve gelmedi, nerdesin diye de sormadım. Üçüncü gün sabahın köründe uyandım, baktım kurt gibi açım, dört tane yumurta kırdım, güzel bir kahvaltı yaptım. Oturdum TRT Müzik'in başına sonra, dünden kalan dokuz birayı içtim akşama kadar. Kız işten dönmeden çıktım evden, gittim karayollarına. Bizimkilerin hiçbiri piyasada yok, başkalarının kasasında da oturmak istemedim, tek başıma takılmaya başladım. Kado telefon açtı, on dakika sonra da yanıma damladı. Suratı sapsarıydı.

"Ne oldu lan," dedim.

"İşler karıştı," dedi. "Bu Kürt Bilal'in kuzeninin çenesini kırdılar ya..."

"Eee, ne olmuş?"

"Ne olacak, bunların bütün aşiret toplanmış, yeğenimizin çenesini nasıl kırarlar lan diyorlar, kerhaneyi basalım diye tutturuyorlar. Kürt Bilal de susuyor tabii, bir şey diyemiyor. Gel biz bir konuşalım."

"Ben hayatta karışmam," dedim.

"Ama sen gidelim dedin."

"Ne! Şerefsiz! Şimdi böyle mi olduk?"

"Çocuklar sana bakıyordu. Hadi yürüyün gidiyoruz deyince herkes ayaklandı, kararı sen verdin."

"Ulan ben mi tutturdum kerhane de kerhane diye."

"Tamam, Berber Gökhan'ın suçu aslında. Ama sen deseydin ki oturun lan, gitmiyoruz, kimse gitmezdi. Sen bizden büyüksün, büyüğümüzsün, seni dinledik."

"Nasıl ben senin büyüğün oluyorum lan! Bir yaş var aramızda."

"Ben anlamam, söz sana düşer, biz de Siirtliyiz."

"Tehdit mi ediyorsun lan beni!"

"Alakası yok, aynı sistem ağbi. Biz büyüğü dinleriz, saygı temeline dayalı bir yaklaşım."

Bir sigara yaktım, önümdeki çimleri yolmaya başladım. "Şeker nerede?" diye sordum.

"Bilmiyorum," dedi. "Olaydan beri piyasada yok şerefsiz."

Kado derin bir iç çekti, kasanın üstüne çarşafı açmış tütün ufalıyordu içine, sigara kartonundan bir zıvana yaptı. "Bak ağbi," dedi yakmadan. "Durum ciddi. Bunların aşiretin şakası yok. Silahla külahla falan basacaklar yarın öbür gün kerhaneyi, ondan sonra bizim başımıza patlayacak kabak. Gel şu fişeği patlatalım, gidelim konuşalım vakit varken."

"Adaletini verdin mi fişin?"

Kim olduğun önemli değildir, kim olabileceğin önemlidir. Kim olabileceğini bir anlığına da olsa anlayabilmektir önemli olan.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://raniey.org

İllüstrasyon: Burak Ağdemir

"Vermez miyim ağbi, gideceğiz konuşacağız diye bilhassa verdim adaletini."

Fişeği döndürüp kalktık. Küçükköy Dörtyolda, Berber Gökhan bırakmış yine dükkânı, kahvede okeye çökmüş. Yaka paça kaldırdık masadan, taktık önümüze, bir bok da söylemedik. Doğru Kürt Bilallerin eve, iki sokak ötesiydi zaten. Girdik salona, on beş tane sakallı adam, çoğunun tipi müebbet, ne selam ne sabah, hepsi bize bakıyor sanki düşman gelmiş gibi. Kürt Bilal'le kuzeni bir köşeye sinmişler, kuzenin çenesini artık nasıl tutturdularsa, kafasına bir aparat takmışlar, çelik teller falan sarkıyor her yerinden, uzaylıya benziyor. Tabii ne Kado söze giriyor, ne Berber Gökhan, ikisi de bana bakıyor, zannedersin ki onlar da aşiretten, bütün suç bende, konuşayım diye bekliyorlar. En sonunda ortaya dedim ki, "Ağbiler," dedim. "Bir yanlış anlaşılma var."

Kimse bir şey demedi, garip bir sessizlik çöktü salona, Kürt Bilal'le kuzenine baktım, o zaman uyandım, cemaatin ortasında oturan dedelerini işaret ediyorlar, Kürt Bilal kendi elini öpüp duruyor. Kalktım dedenin elini öpeyim dedim, elime vurdu, öptürmedi, tekrar oturdum yerime. "Dedecim," dedim. "Bir yanlış anlaşılma var. Bizim yeğenimizin çenesini kırdılar, orası muhakkak, müdahale etmek istedik diye bizi de hırpaladılar, o da doğru. Ama olayı da esasen onlar çıkarmadı. Bizim Şeker diye bir arkadaşımız var, biraz dengesiz. Yani onların açısından bakarsak olaya..."

Dede eliyle sözümü kesip sakalını sıvazladı, "Ben anlamam," dedi. "Benim yeğenimin çenesini kırmışlar. Aşiretin kanı akmıştır."

Salonun kapısında ihtiyar bir kadın belirdi, gözlerini dedeye dikmişti, "Aşiretin kanı aktıysa ne olmuş," diye bağırdı. "Ölmüş mü? Kalmış mı? Öksüz mü bırakmış arkasında yetim mi? Aha orada oturuyor hâlâ deyyus. Ne işi varmış gecenin bir vakti kerhanelerde batakhanelerde."

"Sen karışma kadın!"

"Karışırım, aha da hiçbirinizi göndermem buradan. Bu Şeker kimmiş? İki gündür bir laf tutturmuşlar, Şeker de Şeker. Gelsin görelim bakalım arkadaşlarıysa, kimmiş bu Şeker. Neymiş, neciymiş, niye kavga çıkarmış?"

Dede kalktı, ihtiyar kadını kolundan tuttu, içeri gittiler, üç beş dakika ortalıkta gözükmediler. Biz sessizce oturup bekledik. En sonunda Dede geldi, bana baktı, "Gidip Şeker'i getirin hemen," dedi. "Önce onu göreceğim."

Kado'ya baktım, kalktık, Kürt Bilal'le kuzeni de ayaklandı, Berber Gökhan hâlâ oturuyordu, baldırından teptim, o da bizle kalktı. Dedenin eline sarıldık gene sırayla, hepimizin eline vurdu, kimseye öptürmedi. Dışarı çıkınca Berber Gökhan'ın ensesine vurdum, "Git lan Şeker'i bul getir hemen," dedim. "Biz Tekel'in ordayız." Kado'ya, Kürt Bilal'e ve kuzenine de parmağımı salladım, "Hiçbiriniz ortadan kaybolmayın sakın," dedim.

Tekel'den bir küçük rakı aldık, duvar dibine çöküp bölüştük. Berber Gökhan on dakika sonra Şeker'le geldi. Şeker namussuzunun tabii dünyadan haberi yok, "ağbi ağbi," diye geziyor. "Rakı yok mu?" Alacaktım ayağımın altına, acıdım. Tekel'in siparişlere bakan küçük yeğeni Anıl'ı çağırdım. "Şeker'i al," dedim. "Kürt Bilallerin eve götür. Dedesi görmek istiyormuş, mutlaka göster dedesine Şeker'i. Bizi görmedin, biz yokuz."

"Tamam ağbi," dedi, aldı Şeker'i gitti.

Kürt Bilal'le kuzeni önce bakıştılar, sonra hiçbir şey demeden topuk. Kado'yla Berber Gökhan'a baktım, ikisinde de bet beniz atmış, "Benden bu kadar," dedim. "Herkes başının çaresine baksın artık. Hadi eyvallah..."

Kado kolumdan tuttu, "Ağbi nereye?" dedi.

"Nereye olacak, Beşiktaş'a."

Berber Gökhan, "Ağbi gözünü seveyim bizi bırakma," dedi. "Biz de senle gelelim."

"Nereye geleceksiniz oğlum. Ben zaten kızın evde kalıyorum."

Berber Gökhan elime yapıştı, "Biz rahatsız etmeyiz ağbi," dedi. "Salona kıvrılır yatarız."

"Oğlum saçmalamayın," dedim. "Zaten aramız bozuk, kız zaten beni evden atmak üzere, acıyor da atmıyor. Bir de sizi mi götüreyim!"

Kado, Berber Gökhan'ı yanına çekip "Yalvarma lan! Yalvarma buna," dedi. "Biz Küçükköy çocuğuyuz başımızın çaresine bakarız. Bu herif sosyete, Beşiktaş'a yamanmış, bize şekil yapıyor. Küçükköy çocuğunun Küçükköylüden başka dostu yoktur."

"Ne diyorsun oğlum sen!" dedim.

Kado aldı boş rakı şişesini çarptı duvara, "Ne diyorsam diyorum!" dedi. Sonra da başladı Küçükköy Endüstri Lisesi'nde ne kadar hoca varsa gelmişine geçmişine sövmeye. O ara baktım Anıl bize doğru geliyor koşarak, peşinde de iki kişi var. "Kaçın ağbi," diye bağırdı uzaktan, koşmaya başladık. Çiğ köftecinin önünden taksiye bindik, doğru Beşiktaş'a, tabii Kado'yla Berber Gökhan da bende. Beşiktaş'ta evin önünde durduk, cebime baktım taksi parası yok, Kado'yla Berber Gökhan'a baktım, onlarda da yok. Eve çıktım, bizim kızdan taksinin parasını aldım, "İki de misafirimiz var," dedim. Yüzüme hortlak görmüş gibi baktı. "Valla şu geçen günkü kavga meselesi," dedim. "Bu arkadaşları saklamak zorundayız, yoksa torbacılar vuracak."

Eve girdik üç kişi, benim kızdan Allah razı olsun, bu satırları okuyorsa yeminle hâlâ müteşekkirim, hiç soğuk davranmadı arkadaşlara, özel günler için aldığı birkaç şarap vardı, onları açtı, oturduk içtik, sohbet ettik. Torbacılarla olan kavgayı sordu, zaten öyle bir hadise yaşadığımız için hiç zorlanmadık, her şeyi anlattık, güldük eğlendik. "Sabah işe gitmem lazım," dedi bizim kız, gece ikide Kado'yla Berber Gökhan'a salonda yatak yaptı, sonra girdi yatak odasına. Berber Gökhan, "Sen de yat istersen ağbi," dedi. "Yalnız bırakma yengeyi." Kado bir tokat atınca sustu. Bir iki saat daha muhabbet ettik, sonra ben de yattım. Bizim kız yatağın ta öbür ucuna sinmiş, "Aşkım," deyip sarılmak istedim, itti. Tekrar sarılayım dedim, dirsek attı. Köşeme çekilip uyumaya çalıştım. Bir saat sonra omzumdan dürtüp uyandırdı, "Uyuyor musun?" diye sordu.

"Evet," dedim.

"Böyle bir gecede uyuyorsun ha! Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun!" deyip kalktı, gitti mutfakta sigara içmeye başladı, peşinden gittim, "Ne oldu," diye sordum sessizce. "Şimdi konuşmak istemiyorum," dedi.

Ertesi gün iyi geçti, Kürt Bilal'le kuzenini dedeleri aşiretten kovmuş, kalacak akraba da bulamıyorlarmış, "Biz de gelebilir miyiz?" dediler.

"Biz ikişer kişi yatarız ağbi salondaki yataklarda," dedi Berber Gökhan.

Kafam da güzeldi, "E gelin madem," dedim. "Ne yapalım."

Onlar da geldi, olduk evde beş sap, bir de benim kız. Ertesi gün mesaj çekmiş işten çıkarken "Külüstür'de buluşalım," diyor. Gittim, beş on dakika sessizce oturduk, "Seninle bir şey konuşmak istiyorum," dedi sonra.

"Yarın gidiyorlar," dedim. "Merak etme. Durumu anlattım, biliyorum, zaten işten yorgun geliyorsun."

"Sorun arkadaşların değil," dedi. "Gerçi o Berber Gökhan göğüslerime bakıp duruyor ama boş ver."

"Ne! Vay şerefsiz! Ağzına sıçarım onun."

"Bırak şimdi onu, bırak! Sorun o değil. Ben başka bir şey söylemek istiyorum."

"Söyle."

"Beni seviyor musun?"

O zamanlar tam bir süzme salaktım, "Bundan şüphen mi var?" diye sordum, o da "Evet," dedi. Şimdi düşünüyorum, altı yedi sene sonra, esas meseleye ancak uyanabildim. Kim olduğun önemli değildir, kim olabileceğin önemlidir. Kim olabileceğini bir anlığına da olsa anlayabilmektir önemli olan. İşte aşk bunu öğretir insana, diğer tüm duygulardan tek farkı da budur. Ve o ufacık fark çok geniş bir manzara açar insanın önüne, çok kıymetlidir bu, sahip olabileceğin her şeyden daha kıymetli. O zamanlar farkında değildim bunun, oturup konuşmak yerine kalktım eve gittim, Berber Gökhan'a çıkıştım.

Berber Gökhan, "Bakmadım," diye yemin etti. Ama ben daha ağzımı açar açmaz, Kado, Kürt Bilal ve kuzeni Allah yarattı demeden girişti Berber Gökhan'a. "Biz burada misafiriz, nasıl bakarsın," deyip durdular. En sonunda döve döve itiraf da ettirdiler, Berber Gökhan salya sümük özür diledi, "Bilerek baktıysam Allah bin bir belamı versin ağbi," dedi bana. "Gözüm takılmıştır. Şimdi yengemiz de biraz yakası açık giyiniyor ya, böyle eğilince refleksle bakmışımdır, farkında olmadan." Berber Gökhan ağlayarak çıktı evden, "Çok çok özür diliyorum yengemizden," dedi giderken. "Bilerek bakmamış, refleks olmuş dersen çok sevinirim ağbi."

Kado'yla Kürtler "Biz de gidiyoruz," dediler. "Bir daha da Berber Gökhan'a tıraş olmayacağız."

Evde tek başıma kaldım, eşyalarımı topladım bir sırt çantasına, dolapta iki bira kalmıştı, onları içtim, sonra da "Biz gittik," diye mesaj çektim kıza. Cevap vermedi. Bir daha da ne konuştuk, ne görüştük.

Küçükköy'e uğramadım altı ay, sonra bizim Dana Cevdet'in rahmetli olduğu haberi geldi, cenazesine gittim, herkes orada, cami tıklım tıklım, bütün Küçükköy, Sarıgöl tayfası gelmiş camiye. Güngören'den Bağcılar'dan Karagümrük'ten bile gelen var. Çok seveni vardı Dana Cevdet'in, öyle cenaze görmedim ben, zannedersin ki ölen torbacı değil tarikat lideri. "Ne var ne yok," diye sordum bizim Kado'ya. Babaanneleri araya girince dedeleri Kürt Bilal'le kuzenini affetmiş, aşirete geri almış iki ay önce. Berber Gökhan her zamanki gibi kahvedeymiş, tıraş olmak için masadan zorla kaldırıp dükkânına götürmen gerekiyormuş. Kado da kargocunun birinde bir iş bulmuş. İşi bulduktan sonra da sapıtmış iyice, sabah akşam sigaralığa vurmuş, şirketteki herkes müptezel sigaracıymış çünkü. Cenazeden sonra Tekel'e gittik, bir ufak alıp duvarın dibinde içtik. Akşam olunca da biraları yüklendik, doğru refüje. Kürt Bilal'le kuzeni de çöktüler bizim kasaya, onlar gelince Berber Gökhan da damladı illaki. "Beyler," dedi. "Sizi düşünen bir kardeşiniz var burada." Beş fiş bonz almış, sigara ucu yapmış, dağıttı sigaraları. Dana Cevdet'in ruhu için çeksinler diye çok sağlam yapmışlar dalgayı o gün, tripten tribe koştuk iki saat.

"Şeker ne oldu?" diye sordum bir ara Kado'ya.

Şöyle hafif ayılır gibi oldu, "Sorma," dedi. "Bir akşam geldi bu, bayağı huysuz. Anladık tabii derdini, bayan derdi. Kafasını sağa sola sallıyor, havlıyor, uluyor falan. Arada bize hırlıyor, bir ağbilik yapmadınız der gibi bakıyor. En sonunda gitti refüjün kenarına, başladı konuşmaya. Ne demişti lan Berber Gökhan."

Berber Gökhan kendinden emin bir edayla, "Delikanlıyı madara eden bu devri devranın anasını sikeyim anasını dedi valla," dedi. "Sonra atladı yola. Biz ayaklandık tabii ama daha yola varamadan orta şeritte bir Tipo vurdu önce, uçurdu bunu. Sağ şeritte de bir kamyon ezdi, asfalta yapıştı. İndik yola, ne kaldıysa bundan topladık, bir poşete koyduk. Götürdük Gazi Barajı'na, güzel bir ağacın altına gömdük, bildiğimiz bütün duaları okuduk."

"E hadi kalkın o zaman," dedim. "Bir mezarına gidelim Şeker'in."

"Valla o zor," dedi Kürt Bilal. "Birkaç sefer gittik boşuna, kafamız güzeldi o akşam, nereye gömdüğümüzü bulamıyoruz."

Berber Gökhan elini omzuma koydu, "Sen haklıymışsın ağbi," dedi. "Şeker konuşuyormuş, az ama öz konuşuyormuş. Hepimiz şahidiz."

"Şahidiz," dedi hepsi.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantev.org

www.kia.com.tr

YENİ KIA PICANTO.

ONDA HER HAYALİNE YER VAR.

Büyüyen iç hacmi, artan konforu ve
segmentinin en geniş bagaj kapasitesiyle
yeni KIA Picanto şimdi Türkiye'de.

Çelik Motor'un KIA araçlarında tercihi Castrol

ALL-NEW
picanto

KIA
The Power to Surprise

Anadolu Grubu ÇELİKMOTOR 5 YIL VEYA 150 BİN KM GARANTİ /kiaturkiye blog.kia.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Birleşik yakıt tüketimi 5,4 L/100 km, CO_2 emisyonu 124 g/km'dir. KIA birlek aracınız, 2 yıl ya da 60.000 km yasal garanti altında olup anahtar teslim tarihinden itibaren, toplamda 5 yıl ya da 150.000 km boyunca KIA Özel Garanti Onarım Güvencesi ile güvence altına alınmaktadır. Görseldeki araç ile satışa sunulan araç arasında farklılık bulunabilir. Ayrıntılı bilgi için kia.com.tr

Mahir Ünsal Eriş

insan bahsi

Kabul etmesi güç ama insanın kendine yakıştırdığı, dünyaya hakim olma kibri, doğanin gözünde, bir çocuğun kendisine bıyık çizip babasıymış gibi davranmaya çalışması kadar gülünçtür.

İnsan, bu dünya üzerindeki hayvan türlerinden bir tanesinin, dünyayı algılayış ve onu yorumlayışıyla kendisini diğerlerinden ayırarak var olma biçiminin adıdır. Her ne kadar konuşup yazışabilmesi, bilim ve felsefe gibi dünyayı soyutlama araçlarına sahip olması insanı insan yapan özelliklermiş gibi gelse de insanı diğer türlerden ayıran asıl şey her zaman doğaya karşı, sanki onu alt edebilmesi mümkünmüş gibi, bitmez tükenmez bir mücadele içinde olmasıdır. Oysa kurduğu medeniyetin övünç kaynağı sayılabilecek en görkemli yapılar bile doğanın hırçınlığı karşısında bir toz zerresi kıymetindedir. Bugün insanın kadimliğiyle gurur duyduğu en eski yapılar, anıtlar, sanat eserleri, çok olsun on beş-yirmi bin yıllık bir maziye uzanırlar. Bu, insan ömrüne göre uzun görünen zaman aslında altı milyar yıllık dünyanın tarihinde tek bir nefes alıp vermek kadar bile uzun sayılmaz. ***Ördüğü duvarlar, kurduğu devletler, diktiği anıtlar, yonttuğu aletler, kendi elleriyle vücuda getirdiği her şey, doğa karşısında iz bile bırakmadan kaybolabilecek kadar çaresizdir insan.***

İnsan, gezegeni paylaştığımız tüm canlılar arasında hainliğin, aslını ve aczini inkarın tür adıdır.

Patlamayı hatırlayanlar bugün artık orta yaş ve üstü sayılıyor; Karadeniz'in hemen üstünde, Pripyat şehrinde, Çernobil Nükleer Santrali'nin reaktörlerinden biri havaya uçmuş, gezegenin hatırı sayılır bir kısmını, etkileri hala devam eden bir radyasyon yağmuruna maruz bırakmıştı. (Nükleer öldürür!) İnternet üzerinde bu kadersiz Pripyat şehrinin patlamadan önceki zamana ait fotoğrafları ile bugünkü haline bakmak demeye çalıştığım şeyi daha iyi anlatabilir. Patlamanın hemen ardından apar topar boşaltıldığından beri orada artık insan yaşamı mevcut değil. Ve aradan geçen otuz bir senede doğa, insanın kendisine terk ettiği bu şehri neredeyse cangıla çevirmiş durumda. Asfaltın içinden fışkırmış ağaçlar, binaların temellerinden köklenen bitki ve çalılarla tabiat bu şehri insanın elinden geri alıp kendisine dönüştürerek ona haddini bildirmiştir denebilir. Kabul etmesi güç ama insanın kendine yakıştırdığı, dünyaya hakim olma kibri, doğanın gözünde, bir çocuğun kendisine bıyık çizip babasıymış gibi davranmaya çalışması kadar gülünçtür.

***

İnsanı insan yapan, onu diğer hayvan türlerinden ayıran bir diğer karakteristik özellik ise kendi türüne ve doğaya, doğasına tereddüt etmeden kastedebilmesidir. Hayvanlar, hayatta kalmak için birbirlerine acımadan kıyabilirler, besin zincirini oluşturan silsileyi takip ederek kendilerinden güçsüz ya da birlikte alt edebildikleri güçlü hayvanları öldürebilirler. Amenna. Fakat ***insan, sırf keyfi için avlanıp hayvan öldürebilir, manzarasını kapatıyor diye ağaç kesebilir, bina dikmek için bereket fışkıran bir avuç toprağın üstüne beton dökebilir.*** Kendi türüne karşı da böyledir. Hayatta kalmak için değil, sadece güzel canı öyle istiyor diye, buna hiç de ihtiyacı yokken, kendi benzerlerine gözünü kırpmadan ihanet edebilir. Taraflara ayrılıp hiç tanımadığı türdeşlerine karşı taraftan olduğu için kıyabilir. İnsan, ihanettir. İnsan, gezegeni paylaştığımız tüm canlılar arasında hainliğin, aslını ve aczini inkarın tür adıdır.

***

Biraz da iştikak. "İnsan" karşılığı olarak İngilizcede kullanılan "human" ya da Fransızcadaki "humain" bu dillere Latinceden, ona da Eski Yunanca olarak da bilinen Grekçeden mirastır. Sözcüğün orijinali "homos"tur ve o da toprak anlamına gelir. Bu sözcüğü de bir ilkokul bilgisi olarak hatırladığımız "humuslu toprak" teriminden tanıyoruz. Bir toprak türünün adı. İnsanın, bu toprak türünden meydana geldiği inancı, tek tanrılı dinlerden epey eskilere uzanır. Bu inancı, tüm semavi dinlerin kaynağını oluşturan Doğu Akdeniz-Mezopotamya merkezli Samî dünyası da paylaşır. İbranicede "insan" anlamına gelen sözcüklerden biri olan "adam" (ki Arapçası da "adem"dir) toprak ya da çamur anlamına gelen "adama" sözcüğünden türer. İnsanın topraktan gelip gelmediği elbette her türlü dini ya da itikadi yoruma açıktır. Ama bütün yapıp ettiklerinden, meydana getirdiği tüm eser ve mahsullerden, diktiği binalar, kurduğu devletler, yönünü çevirdiği akarsulardan sonra insanın iki buçuk-üç metrekarelik bir çukurun içinde toprağa karışacağı muhakkaktır. Belki de insana ad olan sözcüklerin hemen hepsinin bir noktada yolunun toprakla kesişmesi, geldiği değil gideceği yeri "müjdeleyen" bu bilgiyi işaret ediyordur.

***

İnsan sürüler halinde yaşar. Çünkü tek başına bir insanın hayatta kalması mümkün değildir. Daha hikayenin en başından itibaren bu böyledir. Yeni doğmuş bir buzağı birkaç saate koşup oynayabiliyorken insanın yavrusu en az üç-dört yıl bakıma ve beslenmeye muhtaçtır. Dolayısıyla bir insanın hayatına yayılan tüm deneyimleri başka insanları da içerir. İnsanı, insan insan yapar. Beraber büyür, beraber yaşar, bütün hayatını onlara sokulmak ve onlardan ayrılmak üzerine kurar. Anıları, çoğunlukla başka insanların da paylaştığı anılardır. Bu kadar bir arada yaşamaktan kaynaklı olarak da birbirine sürtünen şeylerin yüzeylerinin aşınması gibi hep insandan ötürü yıpranır. ***Çünkü insan, insanın yarasıdır. Hemen tüm acılarını insanla ilgili çeker.*** Mutlulukları başka insanlardan doğru hayat bulur. İnsan, kendi benzerlerine mecburdur çünkü. Dili başka insanlara seslenmek içindir.

Öte yandan her insan bir cenazedir de. Etrafımızda, yakınımızda olan her bir kişi cenazesine katılmak için, cenazemize katılmak için bekleyen bir başka insandır. İnsan, cesetlerimiz huzur içinde uyuyabilsin, vahşi hayvanlarca parçalanmasın diyedir. Bütün medeniyetimiz bunun teminini sağlamak üzerine kurulmuştur.

***

Sayfadan çalıyorum diye ayıplanmazsam biraz kişisel bir şeyi paylaşmak isterim. Geçen sayıya yetişmedi ama bu sayıda artık bahsetmeliyim. 23 Şubat sabahı karanlık bir habere uyandım. Gençlerbirliği tribününün en şahane insanlarından Dr. Ural Nadir dönülmez yolculuğuna çıktı o gün. Melek gibi bir adam, şahane bir baba ve esaslı bir taraftardı. İnsanın bu kadar kötü, karanlık tarafından bahsetmişken bunun ilacı olarak Ural gibi bir adamı anmazsam olmazdı. Mazur görülsün lütfen. İnsan denen türün tüm iyi özelliklerini tek başına bünyesinde barındırmaya yetecek kudrette bir adamdı çünkü o. İnsana dair umudumun kerteriz noktasıydı diyebilirim. Yattığı yer nur olsun.

Bu umudu diri tutmak adına, gideyim de biraz Ahmet Telli şiirleri okuyayım.

Fotoğraf: Getty Images

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Marcel PROUST

Paris

Yolculuklar narin bedenini hasta ettiğinden Paris'ten çıkmadı.

Annesi ölünce Paris'teki dairesine çekilip Kayıp Zamanın İzinde'yi yazdı.

35 yaşına kadar yıllarını sosyete davetlerinde geçirdi.

Oda

Güneş ve temiz havadan mahrum, perdeleri kapalı bir odada yıllarını geçirdi.

Kitabını yatağından çıkmadan yazdı.

9 yaşında başlayan astım krizleri nedeniyle odasından çıkıp sosyalleşemediği için gözlem gücü gelişti.

Hastalık

Sürekli üşüdüğü için yazın bile palto giyerdi.

Havai gibi görünen yaşamı boyunca fiziksel ve ruhsal acılar çekti.

Hastalığı onu insanlar arasına karışmaktan alıkoydu.

Kimlik

Eserinin birinci cildini tamamladığında 1. Dünya Savaşı başlamıştı.

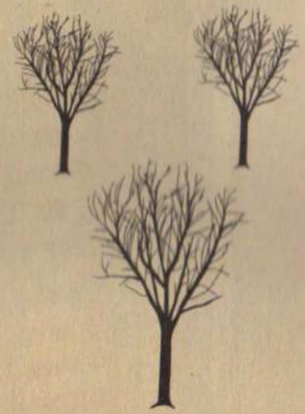

Yaşadığı zamanı anlamlandırmaya çalıştı.

Yahudi, hasta, eşcinsel. Irkçı ve hoşgörüsüz toplumda bu üç kimlik ağırdı.

Tasvir

Kırda görülen üç ağacı bile sayfalarca betimledi.

Çaya batırıp yediği madlenin tasviri, ona 14 yılda tamamladığı Kayıp Zamanın İzinde'yi yazdırdı.

Yozlaşmış toplumun züppeliğini betimledi.

İnsan ilişkilerine ve toplumsal yaşamdaki ayrıntılara aşırı yoğunlaştı.

Anne

Geceleri yan odada uyuyan annesine mektuplar yazardı.

Annesine göre o, her zaman dört yaşındaydı.

Annesiyle arasında en tutkulu aşk hikâyesini bile geride bırakacak bir ilişki vardı.

Hazırlayan: İpek Bozkaya

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sema Kaygusuz

zabel

Onun doğayla insan arasındaki boyutları içeren derinlikli dilini Virginia Woolf'un Kendine Ait Bir Oda'sını, Slyvia Plath'ın güncesini okuduğum yıllarda okusaydım, elbette yine kendim olurdum ama özüme katılmış bir Zabel'im de olurdu.

Geçenlerde unutulmuş bir kadınla tanıştım. Zabel, birçoklarımız gibi kendi özyurdunda sürgünlük duygusuyla yaşamış Ermeni bir yazar.

Gerçi "unutulmuş" kelimesine bu kadar çabuk aldanmamalıyım şimdi. Unutmak olsa olsa bir kusur, zamanın teessüf edeceği ihmalkârlıktır. Bütün kamusal yapıların hallaç pamuğu gibi birbirine karıştığı en çatışmalı zamanlarda bile kutsal ittifak kuran tarih yazıcısıyla egemen kaskatı bir ağzı sıkılıkla kişilerin, hele hele bir kadının üstünü örtüyorsa, akıldışı bir ciddiyetsizlikle gerçeklerle hileli ilişki kuruyorsa, bütün bunların sonucunda unutmaktan söz edemeyiz. Bu bir unutturma operasyonudur.

O halde şöyle düzelteyim, geçenlerde hiç bilmediğim bir kadını öğrendim. Zabel Yesayan. Onun varlığını fark etmeden önce nerelerde olmadığını bulmaya kalkıştım. Sırası gelmişken söyleyeyim, kaç zamandır "Özel bir kadını ilgili kütüphanede bulamayarak o kişinin varlığını kanıtlama metodu" üzerine açıklaması zor bir geri dönüşüm becerisi geliştirmekteyim. Geri dönüşüm derken unutturulmuş olanın hatırlatılmasını kastediyorum. Metodu biraz açıklamak gerekirse İstanbul Ansiklopedisi'nin Musiki maddesinde sadece bir kadın bestekâr varsa, o tek bestekârla kadın temsiliyeti halledilip "esas" mevzuya geçiliyor demektir, ama bu sadece bir kadın bestekâr var anlamına gelmez. Bundan sonrası o maddede yazılmayan kadınların yazılmadığı diğer kitaplardaki küçük ipuçlarından yola çıkılarak kenarda kalmış bir akademik teze ya da makaleye erişmek. Bizim kuşağa düşen en önemli entelektüel sorumluluk sanırım bu. Biz derken sadece yazarlar değil, yayıncılar, editörler, hepimiz hatırlamak ve hatırlatmakla mühürlendik. Yok'u hükümsüz kılıp önceki atalarımızın sustuğu yerden düşünmekle.

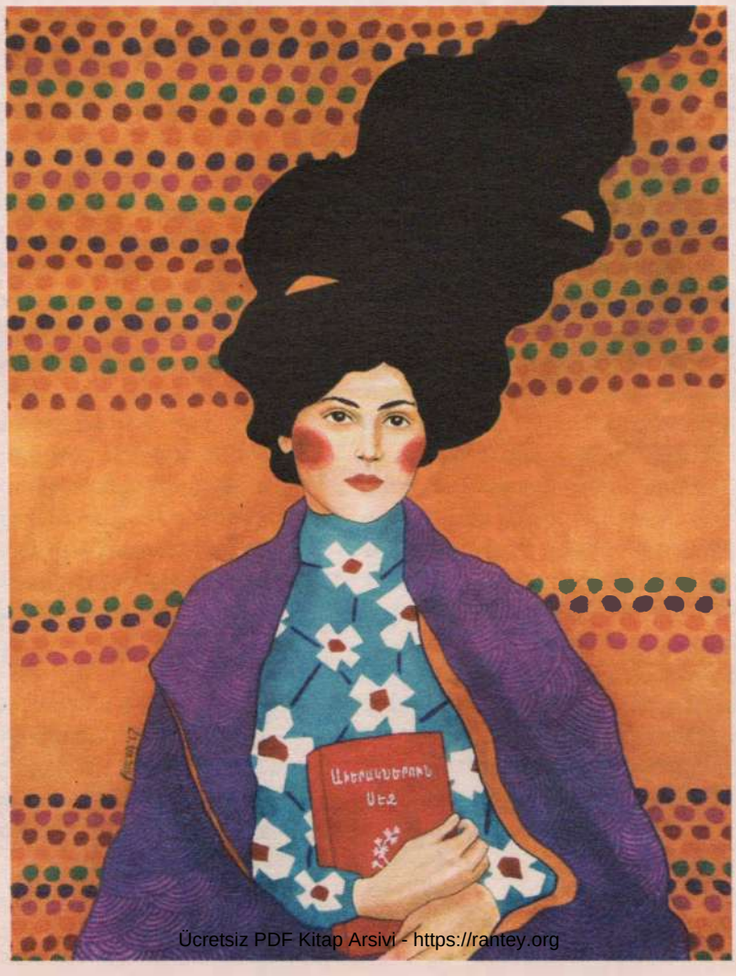
Az önce sözünü ettiğim metotla Zabel'in bir yazar olarak bu topraklardaki yerini anlamak için önce olmadığı yerlere baktım. Fethi Naci'nin 100 yılın 100 romanı gibi iddialı bir kitabın içinde yoktu sözgelimi, Berna Moran kitaplarında yoktu, Selim İleri'nin yaklaşık 800 sayfalık yüklü çalışması Türk Romanından Altın Sayfalar kitabında yoktu, Türk edebiyatı tarihini anlatan dökümler, sıralamalar, yığınlar, antolojiler içinde de yoktu. Türkçe yazmadığı için olamaz, Türk edebiyatının resmi dili Türkçe olsaydı imgelem dünyamızın vazgeçilmez ruhları Rumi, Fuzuli ya da kimler kimler olmazdı.

Demek ki kanon literatürü dizen zihniyetin seçimi "gayrimüslüm" olmayanların esas kabul edildiği bir silsileden oluşuyor. ["Gayrimüslüm olmayan" mı, evet evet şaka olmalı.]

Birisinin acısını anlatırken onun rolünü çalmak estetik bir sorun olduğu kadar görgüsüzlüktür de.

Şükür ki hatırayla mühürlü çağdaşlarım sayesinde Zabel için özel bir çaba harcamama gerek kalmadı. BGST tiyatro topluluğunun 2 perdelik oyunuyla Zabel'in itiş kakış, rekabet, ihanet, kıyım, gurbet, hasret, hapis dizgesinde gittikçe acılaşan devasa yaşam öyküsü sağlam bir mizahla seyircinin önündeydi. Oyuncular Aysel Yıldırım'la Duygu Dalyanoğlu'nun kuşkusuz özel bir beceriyle oyunlaştırdığı bu ıstıraplı yaşam öyküsü, direnç ve özsevinç teklif eden enerji dolu bir gösteriye dönüşmüştü. Adaletsizliği, kıyımı ve nice hasreti hafifsemeden, örtmeden, vülgarize etmeden hayat dolu bir kahkahaya yatırması, oyunu birçok açıdan özel kılıyor. Matem ve yazıklanma duygusunu, üzüntüyü yük etmeden, seyirciyi kanırtmadan yüreği uyaran bir oyundu Zabel. Fırsat bulmuşken derdin asıl sahibini hiçe sayarak dertlenen dilin kendi kendini sildiğini belirteyim. Birisinin acısını anlatırken onun rolünü çalmak estetik bir sorun olduğu kadar görgüsüzlüktür de.

Zabel'e geri dönersek, eğer diyorum, onun doğayla insan arasındaki boyutları içeren derinlikli dilini Virginia Woolf'un Kendine Ait Bir Oda'sını, Slyvia Plath'ın güncesini okuduğum yıllarda okusaydım, elbette yine kendim olurdum ama özüme katılmış bir Zabel'im de olurdu. Şimdi Aras yayınlarından çıkan kitaplarını okurken bir eksikliği gideriyor gibiyim. Yani diyorum ki, erken kullanışlı tarihi ağıza yerleştirirken kim bilir kimleri zamandan siliyordur. Hak için savaşır gibi her an bilmeyi diretmek lazım.

Çizim: Hülya Özdemir

Not: Geçtiğimiz ay yayımlanan Öd yazımda Türkçe Wikipedia'dan edindiğim bilgiyle Farabi'nin uda 5. teli ekleyen kişi olduğunu yazmıştım. Fazlı Arslan'ın hazırladığı İslâm Medeniyetinde Mûsiki kitabında ise Makkari ve Owen Wright metinlerinden referans alınarak uda 5.teli ekleyen kişinin Ziryâb adlı müzisyen olduğu yazıyor. Üstelik Ziryâb'ın udun ortasına gerdiği bu 5. tel kırmızıymış ve nefsi temsil ediyormuş. Bu bilgi için Emirhan Tezer'e teşekkürler.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Alper Canıgüz

anama küfretme!

Devletten pek çekinir annem. On yıllık elektrik, su faturalarını düzenli bir biçimde dosyalar, bana da başına bir hal gelirse, borç çıkarmasınlar diye her gittiğimde o dosyaların yerini gösterir.

Annem, kısmetse önümüzdeki temmuz ayında 80 yaşına basacak. On iki kardeşin sondan üçüncüsü, kızların en küçüğü. İstanbul'un yoksul bir semtinde büyümüş. Fazla okuma şansı olmamış çünkü on dört yaşında işe girmesi gerekmiş. Önce bir butikte tezgâhtar sonra da bir devlet dairesinde işçi olarak aşağı yukarı kırk yıl çalışmış. Ellerindeki, ayaklarındaki nasırları görseniz içiniz parçalanır, belki ağlarsınız. Otuz yaşında evlenmiş, otuz dokuzunda dul kalmış; evliliğinin son dört senesini de hasta kocasına bakarak geçirmiş. Bir daha hiç evlenmeden, sekiz yaşındaki yetim oğlu okusun, bir baltaya sap olsun diye çalışmaya devam etmiş. Sağlık problemleri hayatının hiçbir döneminde yakasını bırakmamış. Hâlâ gücü yettiğince doktor peşinde, hastanelerde ömür tüketir. İleri derecede kemik erimesi ve bel problemleri nedeniyle oturarak da olsa, beş vakit namazını kılar, hayır dualarını dilinden düşürmez.

Devletten pek çekinir annem. On yıllık elektrik, su faturalarını düzenli bir biçimde dosyalar, bana da başına bir hal gelirse, borç çıkarmasınlar diye her gittiğimde o dosyaların yerini gösterir. "Anne, lütfen böyle şeyler söyleme," dediğimde, "Dünyanın bin bir türlü hali var oğlum, sen bil yine de bunları," der. Kanunlara saygılıdır, hayatı boyunca kırmızı ışıkta karşıdan karşıya geçtiğini zannetmem.
Derdi tasası, hayırsız oğlunun, torununun iyiliği, sağlığıdır işte; bir de ahiretini düşünür. Herhangi bir orta sınıf aile çocuğunun annesinden fazla bir farkı yoktur yani.

Politikayla falan hiç ilgilenmez annem. Seçimden seçime, o da belki, bacakları çok ağrımıyorsa, otuz yıl önce aldığı pardösüsünü sırtına, toplam iki çift ayakkabısından birini ayağına geçirir, gidip bir oy kullanır. Bu, önümüzdeki referandumda "hayır" diyecekmiş. Neden diye sormadım. Kim bilir? Cumhuriyet değerlerine önem verdiğinden de olabilir, birilerinin tipini sevmediğinden de...

Meğer ki durum bambaşkaymış! Devletin çeşitli kademelerinden ardı ardına annemle ilgili açıklamalar gelmeye başladı. Önce annemin darbecilerle iş birliği halinde olduğunu iddia ettiler, sonra bir başsavcı vekili, annemin terörist muamelesi görmeyi hakettiğini söyledi, bir imam, Cuma vaazında annemi hain, gafil ve katil ilan etti. Bu ithamlarla kabili kıyas değil ya, nihayet Başbakan bir mitingde, üç kuruş maaş için kırk yıl dişiyle, tırnağıyla mücadele vermiş annemin, bedavacı ve tembel olduğunu ileri sürdü.

İktidar "evet" lehine, hayli hırslı bir propaganda faaliyeti yürütmekte. Anayasa değişikliğinin vatana, millete ne katkısı olacağı konusundaki sorulara mantıklı, makul bir cevap verememenin de etkisiyle, nicedir, artık hemen hemen her konuda başvurageldikleri, harcıalem bir kimlik siyasetine oynuyor: ***"Biz ve onlar!"*** Üstelik bu sefer gözünü her zamankinden daha da fazla karartmış görünüyor. ***"Benim olsun, çamurdan olsun,"*** zihniyetiyle, içeride, dışarıda, toplumdaki bütün fay hatları dinamitleniyor, diplomasi tarihinde eşi benzeri görülmedik skandallarla ülkenin itibarı sıfırlanıyor, medya baskı altına alınıyor, hukukun, akademinin içi boşaltılıyor vs... Bunlar da bütün halktan toplanan vergilerle yapılıyor. Bildik konuları uzatmanın bir manası yok. İşin açığı, perşembenin gelişi çarşambadan belliydi zaten. "İdarecilerimiz" belli ki, bu referandumu kendileri için bir hayat memat meselesi olarak görüyor ve -hukuku çoktan geçtik- akli, ahlaki her türlü sınırı zorlamaya devam edecek. Nerede tırak, orada bırak hesabı. Vizyon gibi vizyon.

Hatırlatmak da birilerinin vazifesi olsun: Bu kadar şerden kimseye fayda gelmez.

Annem, kısmetse önümüzdeki temmuz ayında 80 yaşına basacak. Ömrü bu kahredici hayatın yükünü taşımakla geçti, işte çalıştı, evde çalıştı... Kimseden bir aferin beklediğinden değil, kimseye minnet etmemek için. Ellerindeki, ayaklarındaki nasırları görseniz içiniz parçalanır, belki ağlarsınız. Siz, annemi terörist, katil, cehennemlik ilan eden ağalar, beyler, her kimseniz, kendinize yakışanı yapmayı sürdüreceksiniz, buna şüphe yok. Hatırlatmak da birilerinin vazifesi olsun: Bu kadar şerden kimseye fayda gelmez. Pervasızca insanların hayatını karartmayın, onlara iftira etmeyin, kara çalmayın, eziyet etmeyin. Ve bir de az adam olun, anama küfretmeyin.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Aylin Balboa

barışalım mı osman?

Kafam minibüse döndü, ayakta yolcu bile alıyorum. Kendimi bu şekilde sürmeye devam edersem kaza yapmaktan endişe ediyorum, ağzımdan yel alsın Osman, ben barışmak istiyorum.

Daha önce söylediklerimi unut, ben barışmak istiyorum Osman. Ayrılalım dedim diye hemen ayrılmamız mı gerekir? Bir an boş bulundum, içim şişti, aklım taştı, hormonlarım coştu konuştum. Dilin kemiği yok, kulağınkilerse nalbur malzemesi gibi. Yani kemiksiz dilimden çıkan sözlere itibar etme, aşkımızı örs-çekiç-üzenginin yanlış koordinasyonuna mahkûm etme, ben barışmak istiyorum Osman.

Adet meselesi bence evrimin kadınlara attığı en büyük kazık. Binlerce yıldır metabolizmamızın bunu çözememiş olmasına inanamıyorum. Her ay sürekli inip çıkan elli çeşit duyguyla dolup taşıyorum, kendimle baş edemediğimde işte bazen böyle sana sataşıyorum, ama bunlar kalıcı duygular değil Osman, ben barışmak istiyorum.

Bazı atlar çatlayacak kadar çok koşup ağızları dumanlar ve köpükler içinde kalınca, ölmemek için kendi dişleriyle boyunlarındaki damarlardan birini ısırıp kanlarını akıtır ve böylece rahatlarlarmış. Ben de uzun zamandır çatlayacak kadar çok koşuyorum, kendi boynuma uzanamadığım için seni dişliyorum, ama inan ki bunu sadece hayatta kalmak için yapıyorum, ben barışmak istiyorum Osman.

Bir palmiye türü, güneş ışığına yaklaşabilmek için köklerini kullanarak yılda ortalama bir metre, ömürleri boyunca da yirmi metre yer değiştirebiliyormuş. Ağaç dediğin yürür mü? Bu yürüyormuş işte. Bunu öğrendiğimden beri pencereden sürekli sokaktaki ceviz ağacını gözetliyorum, her an bir şerefsizlik yapacağından kuşkulanıyorum, ***yokluğunda ağaçlara bile güvenmiyorum, ben barışmak istiyorum Osman.***

Su samurları, akıntıyla farklı yerlere sürüklenmemek için uyurken el ele tutuşurlarmış. Bu bilgi azıcık ağlamama sebep oldu ama o akıntıdan bahsetmeyeceğim, olayı dramatize etmek istemiyorum. ***Ben asıl sana hamamböceklerinden bahsetmek istiyorum. 250 milyon yıldır hiç değişmemiş olduklarını biliyor muydun? Dünyanın başına neler gelmiş geçmiş ama onlar hala ilk günkü gibi yaşıyorlar.*** Atom bombası filan atılıyor ama herifler fark etmez deyip yaşamaya devam ediyorlar. İşte ben de sana karşı tıpkı hamamböcekleri gibi başından beri değişmeyen bir sevgi besliyorum, tarif etmek için daha sevimli bir hayvan bulamadığımdan dolayı özür diliyorum, ben barışmak istiyorum Osman.

Son günlerde hep aynı rüyayı görüyorum. Bir dağ yolunda çok eski bir dolmuşun içindeyim. Tıngır mıngır hareket ederken yukarılardan büyük bir kütle halinde toprak sökülüp kopuyor ve üstüme doğru geliyor. Hayır toprağın altında kalmıyorum, altında kalacağımdan da korkmuyorum, izlerken müthiş bir heyecan duyuyorum sadece. Heyelan yolu kapatıyor, daha fazla ilerleyemeyeceğimi anlayınca uyanıyorum. Sonrasında kalkıp mutfakta dertli dertli sigaramı içerken keşke bunu sen de görseydin diye düşünüyorum. Rüya ya da gerçek, gördüğüm her güzel şeyi seninle paylaşmayınca eksik kalıyorum, Osman ben barışmak istiyorum.

İnsanın sabahları uyanınca kafasını bıraktığı yerde bulması büyük nimet. Son zamanlarda bu hususta büyük güçlük çekiyorum. Sen gittiğinden beri bir türlü kafamı bıraktığım yerde bulamıyorum, ben barışmak istiyorum Osman.

Yani tabii bir kamyon laf ettim, seni de anlıyorum. İşleri akışına bırakayım diyorum ama termodinamiğin ikinci yasasından çok korkuyorum. Evrende kendi haline, doğal şartlara bırakılan tüm sistemler zamanla doğru orantılı olarak düzensizliğe, dağınıklığa ve bozulmaya doğru gider, bak kapı gibi bilimsel kanıtlarla konuşuyorum. Küçük bir arıza verdik ama komple sistemimizi bozmaya ne gerek var Osman, ben barışmak istiyorum.

Üstelik bu dönemde Venüs geriliyor, Merkür takla atıyor, Satürn de hulahop çeviriyormuş. Açılarına bir şeyler olmuş, o onun evine girmiş, öteki berikine transit geçmiş bir şeyler bir şeyler, yukarıda neler oluyor hiç anlamıyorum.

Bu gezegenlerin ne bok yediği belli değil Osman, kozmik tuzaklara düşmeyelim, ben barışmak istiyorum. Son bir ayda düşünmek için hayli zamanım oldu. Kafam minibüse döndü, ayakta yolcu bile alıyorum. Kendimi bu şekilde sürmeye devam edersem kaza yapmaktan endişe ediyorum, ağzımdan yel alsın Osman, ben barışmak istiyorum.

Issız bir adaya düşsen yanında götüreceğin üç şey sorusuna bıçak, çakmak ve Osman diye cevap veriyorum. Bıçak seni kesip doğramak, çakmak da ateş yakmak için. İnsan etini pişirmeden yiyebileceğimi düşünmüyorum. Yani evet, ara ara seni bıçaklamak istediğim doğru ama genellikle şaka yapıyorum. Sana bu satırları ıssız bir adadan yazıyorum. Elimdeki çakmağa bakıp piromanik planlar yapıyorum. Seni, olmadığın adaları yakmayı düşünecek kadar çok seviyorum. Rica ederim beni ateşli suçlara teşvik etme Osman, ben barışmak istiyorum.

İllüstrasyon: Sivan Karim

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KONSERV
App Store Google play

Garanti

20. yıl

caz yeşili

DIANNE REEVES

18 NİSAN 2017
20.30

ZORLU PERFORMANS SANATLARI MERKEZİ
ANA TİYATRO

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İlber Ortaylı

dedikoduyla tarih yazılmaz!

"Türkler para verdi arşiv yazdırdılar" diyorlar. Yalan! İnanmayın. Türklerin kimseye para yedirdiği filan yok. Niye yok biliyor musunuz?

Komplo teorisiyle, mahalle dedikodusu usulüyle tarih yazılamaz. Daima ortamı değerlendirmek, makro ve mikro analiz yapmak zorundasınız. İngiliz İmparatorluğu Ermeni meselesi için Mavi Kitap diye bir kitap çıkardı, sonrasında bu kitabı kendileri yalanlamak zorunda kaldılar. "Biz orada yalan söyledik şişirme yaptık" dediler. "Harp zamanıydı, biz böyle şeyler yaptık, yaparız" demek zorunda kaldılar. Ankara'da Dil Tarih Coğrafya'da bir soru üzerine kitabın yazarlarından Arnold Toynbee benim gözümün önünde şöyle söyledi: "Ben askerlik görevi yapıyordum, bunun gereği vardı. Ama 50 sene sonra da bunu savunacak değilim." Toynbee bile açıkça "Mavi Kitap bir delil değildir" demiştir. Fakat hala Mavi Kitap'ı soykırıma delil diye yutturmaya çalışanları görüyoruz.

Çeyrek çepelek bilgiyle yüksek sesle konuşma hakkı kimsenin olmamalı.

Ermeni Tehciri'nin bu yıl 102'nci yıldönümü. 1915'te gerçekten ne olduğunu iyi bilmemiz gerekir. ***Bir kere şu çok açıktır: Türk İmparatorluğu'nda "soykırım" yapacak bir ırkçılık bilgisi yoktu.*** Dolayısıyla o günün Türk İmparatorluğu'nu Hitler Almanya'sının fikri atmosferine benzetmek tek kelimeyle cahilliktir. Bilgisizliktir. Yok efendim "Türkler para verdi arşiv yazdırdılar" diyorlar. Yalan! İnanmayın. Türklerin kimseye para yedirdiği filan yok. Niye yok biliyor musunuz? Birine para yedirip iş yaptırmak için çok bilgili olmak gerekir. Bizim bürokrasimizde o kafa yoktur. Batı tarihçiler aleminde kimler var? Ne yazarlar? Onu tanır mıyım? Nasıl tavlarım? Bu, büyük bir enformasyon ve istihbarat işidir. Böyle bir şey yoktur Türkiye'de, Türkler bilmez bunu.

Kaldı ki, Guentre Lewy ve Bernard Lewis gibi tarihçiler çıkıp 1915 hadiselerinin "soykırım" olmadığını ifade etmiş, "Bu başka türlü bir katliam, harp bitimindeki çöküntü" demişlerdir. Fransa bu yüzden soykırımı inkâr ettiği gerekçesiyle Lewis'e 1 Frank ceza verdi. Büyük bir rezalet tabii. Bu arada Bernard Lewis demişken şunu da bilelim, Lewis öyle "Türk Dostu" filan değildir. Kendisi İngiliz'dir. İngiliz İmparatorluğu'nu sever, Yahudileri sever ama en çok kendini sever. Bununla birlikte fevkalade zeki ve bilgili bir adamdır. Ölçüleri sağlamdır. ***Türkiye Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik çıktı ama bu yenilgiyi ve kötü mütarekeyi derhal dirilerek reddetti. Tarihte bizden başka bunu başarabilen bir millet yoktur.*** O ağır mütareke şartlarına rağmen Anadolu'da teşkilatlanıp, savaşa devam etmek kolay iş değildir. O zaman, yani mütareke döneminde de Batılıların büyük gayretiyle arşivlere bakılmış ama "soykırım" lehinde bir kanıt çıkarılamamıştır. Dolayısıyla bugün bilgisizce çıkıp "Soykırımı kabul et" diyenlere itibar etmemek gerekir. Şu sıralar sosyal medyada çok moda oldu ya herkese "cahil" diyormuşum. Herkese cahil demiyorum. Kaldı ki herkes cahil olabilir. Ama herkes yarı cahil olamaz. Herkesin cahil olma hakkı var ama yarı cahil olma hakkı yok. Çeyrek çepelek bilgiyle yüksek sesle konuşma hakkı kimsenin olmamalı. Maalesef Türkiye'de bu yarı cahillerden çok var. Ve daha da acısı bu yarı cahiller en çok hukuk ve tarih konusunda konuşmaya meraklılar.

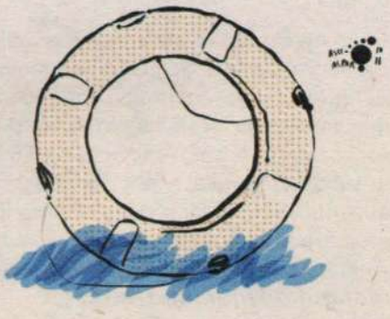
Aslı Alpar

SINIRLARI YOKTU DENİZİN.

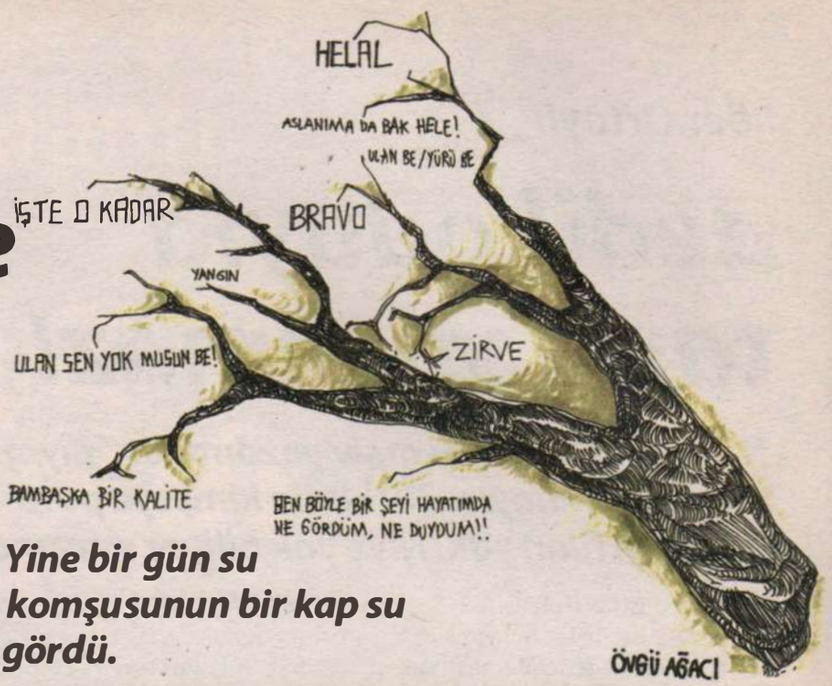

MÜLTECİ ÇOCUKLARI UNUTMA!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Feyyaz Yiğit

aslan ayşe'me dokuz övgü

Aslan Ayşe'm sokakta yaşayan minik hayvan dostlarımız için her gün kapısının önüne bir kap su koyuyordu. Yine bir gün su koymak için kapının önüne çıktığında, komşusunun bir kap su koymak yerine bir kova su koyduğunu gördü.

1

Aslan Ayşe'm bir gün vapurda iki kişinin konuşmasına kulak misafiri oldu. Genç bir kadın, evlerinin çatısının bir hayli eskidiğinden ve ayrıca kadın olmanın zorluklarından bahsediyordu. Aslan Ayşe'm derhal empati kurdu. Çatıların ne denli eskidiğini ve ayrıca kadın olmanın ne demek olduğunu iyi biliyordu. O gün, kovulmak pahasına işe gitmedi ve mağdur kadıncağızı takip etti. Uzun bir yürüyüşün ardından kadının evine vardılar. Fakat Aslan Ayşe'm ulu orta şoke olmuştu. Çünkü kadının çatısı hiç de eski değildi ve kadın da aslında adamdı. Bu yola gelmez yalancıya bir ders vermeliydi. Aslan Ayşe'm bu sahtekarı gece uykusunda kıstırdı ve yatağını ateşe verdi. ***İşte Aslan Ayşe'm böyle böyle insanlar arasındaki adaleti temin etmektedir.***

2

Aslan Ayşe'm sokakta yaşayan minik hayvan dostlarımız için her gün kapısının önüne bir kap su koyuyordu. Yine bir gün su koymak için kapının önüne çıktığında, komşusunun bir kap su koymak yerine bir kova su koyduğunu gördü. Bu rekabetçi tavır onu çok rahatsız etti. Kendisini tutamayıp, komşusuyla bu konuyu konuşmak niyetiyle kapısını çaldı. Fakat komşusu gizli kimliğiyle görev üzerinde olan bir güvenlik görevlisiydi. Bağırış çığırış sebebiyle deşifre olan gizli görevli, mahvolan operasyon yüzünden yıllardır Aslan Ayşe'mi suçlamaktadır. Fakat Aslan Ayşe'm hiç aksatmadan, her gün bu adamın evine çiçek göndererek gönlünü almayı dener. ***Aslan Ayşe'm, iş hatalarımızı telafi etmeye ve anlık yaşanan krizlerden ders çıkarmaya geldiğinde inatçı ve zordan hoşlanandır.***

3

Aslan Ayşe'm bir gün markete gitti. Kasada parası çıkışmadığı için zor duruma düşen yaşlı bir adam vardı. Herkes adamcağızı işaret ederek delicesine gülüyor ve üzerine çeşitli ürünler fırlatıyordu. Aslan Ayşe'm insanları nazik bir dille uyardı. Lakin kimse onu dinlemiyordu. İnsanlar, emsalsiz bir coşkuyla yaşlı adamı dalgaya alıyorlardı. Aslan Ayşe'm daha fazla huzursuzluk çıkmaması adına sessiz kaldı. ***Aslan Ayşe'm toplum dinamiklerini, işte bu şekilde detaylı inceleyen gözlerle, enine boyuna ölçüp değerlendirmektedir.***

4

Aslan Ayşe'm dizlerinin ağrısına iyi gelir diye aktif bir yanardağın eteklerine yerleşti. Gerçekten de zamanla dizleri ağrımaz oldu. Her gün devasa yanardağın etrafında ikişer üçer tur atıyordu. Bir gün yanardağa bir şeyler olmaya başladı. Belli ki patlayacaktı. Aslan Ayşe'm önce çok sevindi çünkü sırt ağrılarına iyi geleceğini düşünüyordu. Fakat sonra yakındaki kasabada yaşayan insanları düşündü. Sırt ağrılarına karşılık onca insanın hayatı... Derhal dağın etrafını ısıya dayanıklı brandalarla kapladı ve akan lavları dağın eteklerinde muhafaza etti. ***Aslan Ayşe'm, konu önlem almak olduğunda inanılmazların arasında cesurca gezer ve namümkünleri uygulamaktan çekinmeyen ilerici bilinciyle rasyonel adımlar atar.***

5

Aslan Ayşe'm sahip olduğu her şeyi iple birbirine bağladı ve uzun bir yolculuğa çıktı. İyice yürüdükten sonra biraz dinlenmek istedi. Hemen yakındaki büfeden limonlu soda aldı ve kana kana içti. Uzaktan Aslan Ayşe'mi izleyen büfeci ona doğru yürümeye başladı. Üzerinde kırmızı deri bir tişört, şeffaf bir kot şort vardı. Sırtındaki doğum yapan ejder dövmesi güneşte parlıyordu. Aslan Ayşe'me iyice yaklaşıp "Buralar tekin yerler değildir bayan. Dilerseniz size bu şırıngayla hafif bir sakinleştirici enjekte edeyim, yol boyunca paniğe kapılmadan sakince ilerlersiniz." dedi. Aslan Ayşe'm bu adama çok güvenmişti. "Tabii neden olmasın" diyerek teklifi kabul etti. Gerçekten de seyahati boyunca hiç paniğe kapılmadan güvenle yürüdü. ***İş insanlara güvenmek olduğunda, Aslan Ayşe'm gözleriyle şahısların özünde küçük bir tura çıkar ve güveni insan gönlünde temin ve muhafaza eder.***

6

Aslan Ayşe'min terasına bir göktaşı düştü. Bu göktaşının içinden sevimli mi sevimli bir uzaylı çıktı. Aslan Ayşe'm ilk olarak bu müjdeyi dünyaya yaymayı ve bu canlıyı yaşatmayı düşündü. Ardından, belki bir salgın hastalık taşıyordur diyerek hiç riske girmeden, tuvalet fırçasıyla uzaylının başını ezdi. ***Aslan Ayşe'm, önlemler kümesinin cesaret kümesiyle kesiştiği noktada insanlık adına nöbet tutar.***

Aslan Ayşe'm peşine takılan ölüm ekiplerini ıssız bir çıkmaz sokağa çekti ve hepsini kuru pasta ikram ederek zehirledi.

7

Aslan Ayşe'm kendisine ikram edilen çeri domatesten zehirlenmişti. Çok ayıp olur diye bunu dışarıya yansıtmadı. İnsanın bir varlık olarak evrendeki konumunu ele aldığımızda, Aslan Ayşe'm hissiyat yörüngelerindeki seyahatleri ve içsel kazanımları sebebiyle, ***müthişliğin parlayan çeperini çarpa çarpa delen sivri kişiliğini olur olmaz yerlerde dışa vurmamaya imtina eder.***

8

Aslan Ayşe'm bir elbise beğendi. Fakat elbisenin ona uygun bedeni yoktu. O da gizli gizli mağazadaki tüm elbiseleri ucundan çakmakla yaktı. ***Aslan Ayşe'min kıskançlığı sofistike bir enerji çözülmesidir.***

9

Aslan Ayşe'm bir gün büyük bir yangına denk geldi. Bu kontrol edilemeyen devasa yangını zart diye söndürdü ve taşın üzerine bıraktığı cep telefonunu alarak evine doğru yürümeye devam etti. Fakat insanlar bu durumdan rahatsızdı. Belli ki bazı karanlık yangın baronlarını rahatsız etmişti. Derhal peşine dörder kişilik sekiz özel tetikçi ekibi takıldı. Şehirlerde çıkan büyük yangınları nakde çeviren bu soysuz çete, belli ki Aslan Ayşe'min varlığından ürküyordu. Aslan Ayşe'm peşine takılan ölüm ekiplerini ıssız bir çıkmaz sokağa çekti ve hepsini kuru pasta ikram ederek zehirledi. ***Aslan Ayşe'm insani değerleri en tepede tutan yapısıyla, karanlık dünyaların tüm kılcal kurumlarına karşı sert ve ödün vermezdir.***

İllüstrasyon: Feyyaz Yiğit

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Candaş Tolga Işık

bırakınız içsinler bırakınız kurtarsınlar

"Rakının en büyük mezesi muhabbettir" denir. Değildir! Rakı masasında muhabbetten daha esas olan "kedere" saygıdır.

Bir keresinde annemin zoruyla bizim hemşerilerin düzenlediği bir geceye katılmıştım.
Sahnedeki dev ekranda benim eşek kadar fotoğrafım çıktıktan sonra, sunucu bey beni şöyle anons etmişti:
"Veeee ilimizin yetiştirdiği önemli genç değerlerden biriiiii, Sayıiiin Tolga Çandar!"
"Can Tolga, Candaş Volga, Cağdaş Tolga, Canberk Tolga..." derken Tolga Çandar da oluvermiştim.
Yine bir gün telefonum çaldı...
"İyi günler, Tolga Işık Candaş ile mi görüşüyorum?" dedi.
Adam adeta benim ismimden ortaya karışık bir meyve salatası hazırlamış dahası bu salatayı bana elleriyle yedirmeye kalkmıştı.
Ama dert etmedim.
"Bir bakıma evet" dedim.
"Nasıl yani?" dedi.
"İsimler doğru da dağılım hatalı ama dert değil" dedim.
"Size hangi isminizle hitap etmemi istersiniz?" dedi.
"Güvenliğim için görüşmemiz kayıt altına da alınıyor mu?" dedim. Anlamadı.
"Önce bana hitap etmenizi istiyor muyum onu sorsanız?" dedim.
Onu da anlamadı.
Yalandan sorduğu soruların cevabını beklemeden girdi topa:
-Candaş Bey öncelikle kendimi tanıtmama izin verin. Ben filanca rakı markasının yöneticisi bilmem kim... Çok kısa vaktinizi alacağım...
-Buyur!
-Tolga Bey (konuşmaya Candaş diye başlamıştı) ben filanca rakı markasının Türkiye'deki yöneticisiyim. Bir rakı festivali düzenlemeyi düşünüyoruz. Sizi de davet etmek istiyoruz. Katılır mısınız?
- Katılmam.
- Neden?
-Rakı festivalde içilecek bi şey değildir de ondan!
- Anlamadım?
*
Anlatayım...

Rakı keyiften içilmez, dertten içilir. Unutmak için içilmez, hatırlamak için içilir.

Öncelikle rakı üzerine bir yazı yazmadan evvel hukuken üzerime düşen sorumluluğa binaen herkesin şunu bilmesini isterim ki alkolün her türlüsü sağlığa zararlıdır.
Alkol kötü bir alışkanlıktır. Alkol kötü bir alışkanlıktır ama bütün kötülüklerin anası olduğu iddiası katiyen doğru değildir. Hatta evrendeki kötülükler listesinde ilk üçe bile giremez alkol... Bütün kötülüklerin anası ne midir? Yalandır, bana sorarsanız.
Rakı, içeni siroz eder, bilemedin öldürür.
Yani zararı içenedir.
Oysa yalanın zararı söyleyenden çok söylenenedir. Söyleyeni öldürdüğüne rastlamadım ama söyleneni süründürdüğüne defalarca tanıklık ettim şu hayatta...
Velhasıl bırak bütün kötülüklerin anası olmayı yalanla kıyaslandığında iyi bir alışkanlık bile sayılabilir rakı...
*
Dandanakan Meydan Muharebesi'nden çok daha fazla merak edildiği hâlde neden hiçbir tarihçi "Rakı nasıl icat edilmiştir? Kim bulmuştur?" sorusuyla meşgul olmamıştır? Bir kere şöyle düşün; adamda nasıl bir dert varmış ki gitmiş rakıyı bulmuş!
Zaman makinası yapacaklar bin yıldır... Rakıdır o.
Bir kadehe tutunarak geçmişe de dönebilirsin geleceğe de gidebilirsin.
Yalan makinasıdır aynı zamanda rakı...
Ne kadar acı verirse versin yüzüne çarpar gerçeği...
Rakıyla yalan aynı bünyede durmaz: Süt mısır yedikten sonra su içmek gibidir!
İki kadeh rakı içtikten sonra her türlü yalana inanabilirsin ama hiçbir türlü yalan söyleyemezsin: Yüzün kabul etmez, gözün kabul etmez, dilin kabul etmez...
*
Birlikte rakı içmek karşılıklı güven esasına dayanan bir faaliyettir.
O yüzden yeni tanıştığın biriyle içilmez...

Bir masada az rakı içmek genelde karşındakinden duyduğun şüpheden kaynaklanır.
Rakı keyif için içilmez, dertten içilir.
Unutmak için içilmez, hatırlamak için içilir.
*
Öyle yasak filan dinlemez...
Rakı içene yasak, rakıyı içtiği ana kadar söker!
*
Yaygın kanaatin aksine, bir oturuşta içtiğin rakı miktarıyla delikanlılık arasında hiçbir bağlantı yoktur.
Misal, ben 3 kadehten fazla içince sarhoş olurum...
O yüzden hep 3 kadehten fazla 5 kadehten az içerim.
Çünkü ayık kalmak için değil sarhoş olmak için içilir rakı.
*
Kadınları rakı içebilenler ve içemeyenler diye ayırmak, rakı içen kadına ekstra payeler biçmek bir kısım erkeğin kadınları çok rakı içirip hain emellerine ulaşmak için kullandıkları bir tezgahtır.
Ucuz hovardalıktır.
Ve dikkat edin bu tip dallamalar genelde "mohito" içerler!
*
"Rakının en büyük mezesi muhabbettir" denir. Değildir!
Rakı masasında muhabbetten daha esas olan "kedere" saygıdır. Rakının en lezzetlisi derdiyle boğuşan dostunun sadece kadehine vurmak için oturulmuş bir masada içilendir.
Rakı sosyal bir içki değildir.
Rakıyla ne gider bilmem ama gürültü gitmez.
O yüzden en güzel rakı muhabbeti hiç konuşmadan susarak yapılandır.
*
He bir de şu meşhur rakı masasında memleket kurtarma meselesi var...
Yıllar önce bir siyasi parti lideri, "Partiyi rakı sofralarında memleket kurtaranlardan temizleme" yemini etmişti.
Oysa bilmiyorlar ki rakı masasında sarhoş sıfatıyla memleket kurtarmak, Meclis'te milletvekili sıfatıyla memleketi batırmaktan daha masum ve zararsız bir eylemdir.
O yüzden...
Bırakınız içsinler bırakınız kurtarsınlar.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

DenizKültür

NİSAN PROGRAMI

İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası DenizBank Konserleri nisan ayında altı özel konserle devam ediyor...

AYHAN BARAN'I ANMA KONSERİ

KONSER YERİ:
BEYOĞLU EMEK SİNEMASI

TARİH: **7 NİSAN 2017**

SAAT: **20.00**

ŞEF: Nikos Haliassas

SOLİSTLER:
Zafer Erdaş (Bas)
Tuncay Kurtoğlu (Bas)
Teyfik Rodos (Bas)

ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI KONSERİ

KONSER YERİ:
CADDEBOSTAN KÜLTÜR MERKEZİ

TARİH: **23 NİSAN 2017**

SAAT: **16.00**

ŞEF: Howard Griffiths

SOLİSTLER:
Bergüzar Korel (Anlatıcı)
Kaan Baysal (Piyano)
Elfida Su Turan (Keman)
İdil Olgar (Keman)

EĞİTİM KONSERİ

KONSER YERİ:
BEYOĞLU EMEK SİNEMASI

TARİH: **8 NİSAN 2017**

SAAT: **11.00**

ŞEF: Nikos Haliassas

SOLİST:
Tuncay Yılmaz (Keman)

KONSER

KONSER YERİ:
FULYA SANAT MERKEZİ

TARİH: **14 NİSAN 2017**

SAAT: **20.00**

ŞEF: Rengim Gökmen

SOLİSTLER:
Hasan Niyazi Tura (Keman)
Şenova Ülker (Trompet)

İSTANBUL ULUSLARARASI GİTAR FESTİVALİ KONSERİ

KONSER YERİ:
CADDEBOSTAN KÜLTÜR MERKEZİ

TARİH: **28 NİSAN 2017**

SAAT: **20.00**

ŞEF: Naci Özgüç

SOLİSTLER:
Aniello Desidero (Gitar)
Marcin Dylla (Gitar)

KİTAP

KEMAN KARDEŞ ANLATIYOR

Özer Yelçe'nin kalemi, Berna Konyalı'nın çizimleriyle Keman Kardeş Anlatıyor, bir senfoni orkestrasını oluşturan farklı enstrümanları eğlenceli bir öyküyle tanıtıyor.

Yazan: **Özer Yelçe**

Resimleyen: **Berna Konyalı**

Müzik - Düzenleme:
Ceren Düzgünsoy - Hakan Okkır

Yayın Tarihi: **Aralık, 2011**

Satın almak için www.denizkultur.com'u ziyaret edebilirsiniz.

Ayrıntılı bilgi idso.gov.tr ve denizbank.com'da.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

DenizKültür

Can Yılmaz

baba yadigârı

"Baba, biz niye beraber bir yolculuğa çıkmadık?" Televizyonun karşısında ağırlaşan göz kapaklarıyla mücadele eden Yunus'un babası "Yolculuk mu?" dedi. "Evet yolculuk..."

"Babanızla yaptığınız bir yolculuğu dilbilgisi kurallarına uyarak bir sayfayı geçmeyecek şekilde yazıyorsunuz, unuttum, yapamadım falan duymayayım!" dedi öğretmen. Öğrencilerin arasında başlayan homurdanmaya aldırmadan çantasını topladı ve sınıftan çıktı, arkasında bıraktığı enkaza aldırmadan.

Hafızasını zorladı, babasıyla yaptığı bir yolculuğu hatırlamaya çalıştı. Hayır aklına gelen bir yolculuk yoktu, babasıyla hiçbir yolculuğa çıkmamıştı. Bir sayfayı dolduracak hikayesi yoktu babasıyla beraber yaşadığı... "Sen babanla yolculuk yaptın mı lan?" dedi Yunus yanındaki sıra arkadaşına, çantasının dibindeki yarım keki mideye indirmekle meşgul Cengiz güldü: "Oğlum benim babam hep işte, ben uyuyorum o kalkıyor, o kalkıyor ben uyuyorum." Yunus, Cengiz'i ağız dolusu kekiyle baş başa bırakıp, en arka sıraya seslendi, "Emre sen ne yazacaksın?" Emre kendisiyle hemen hemen aynı kilodaki çantasını sırtına vurdu, bükülen belini rahatlattı: "Markete gitmiştik onu yazacağım..." Yunus aldığı cevaptan etkilenmemişti, markete gitmek yolculuk muydu hiç.

Servis minibüsünde Şoför Orhan Abi'nin hemen arkasında kendine yer buldu. Okulun kalabalığı okul servisinin sessizliğini bozmadan Orhan Amca'ya eğildi, "Orhan Amca sen hiç babanla yolculuğa çıktın mı?" Az sonra akşam trafiğiyle kanlı bıçaklı olmaya hazırlanan Orhan Amca'nın çalışmadığı yerden gelmişti soru. Güldü "Yok be canım nerede? Küçükken attık kendimizi gurbete, ne baba kaldı ne ana, bırak yolculuğu aynı masada yemek yemeyeli 30 yıl olmuştur." Yunus'un küçük dünyasında tanıdığı kim varsa babasıyla bir yolculuğa çıkmamıştı belli ki... Servis minibüsünün sevimli hostes ablasında denedi şansını ***"Selin Abla, sen hiç babanla yolculuğa çıktın mı?" Minibüsün içine doluşan öğrenci kalabalığını düzenlemeye çalışan Selin Abla soruyu tebessümle karşıladı: "Bir kere düğüne köye gitmiştik" dedi onca patırtının arasında...***

Minibüsün kapıları kapanıp hareket ettiğinde, arkasında oturan kendinden büyükçe bir öğrenciye sordu bu kez: "Abi sen hiç babanla yolculuğa çıktın mı?" Derslerin yükünü almış öğrenci ağırlaşan göz kapaklarını açtı: "Babam bizimle değil Rusya'da çalışıyor ama söz verdi bu yaz yanına alacak beni..." Yunus iç çekti, durduk yere çocuğun da keyfini kaçırmıştı sevimsiz sorusuyla... Hiç kimse babasıyla yolculuk yapmamış mıydı? Kendi hikayesine odaklanmalıydı belki de, "Babamla yaptığım yolculuk?" dedi içinden, alnını minibüsün soğuk ve buğulu camına yapıştırıp... Minibüs korna sesleri arasında mahallenin ortasında durdu, istinasız her gün yaşanan atışmalar şoför Orhan Amca'yla sokaktakiler arasında bir kez daha yaşandı, küfür niyetine basılan karşılıklı kornalar eşliğinde minibüs mahalleyi hızla terk etti.

Yunus, babasıyla yolculuk yapma ihtimali olan birini arıyordu. Kırtasiyeye girdi, parasını çıkarıp tezgahın başında uyuklayan Necmi Amca'ya seslendi, "Bir tane silgi alabilir miyim?" Necmi Amca tilki uykusundan aydı, tezgaha bırakılmış 5 lirayı aldı. Hemen elinin altında dizili renkli silgilerden birini arkadaşlarından ayırdı: "Al bakalım..." Yunus silgiyi alıp parasının üstünü beklerken daha fazla dayanamadı. "Necmi Amca sen hiç babanla yolculuğa çıktın mı?" Necmi Amca yılların yorgunu bol çizikli, sapları gevşemiş gözlüğünün üstünden Yunus'a baktı, "Babamla İzmir'e fuara gitmiştik rahmetli olmadan, sonrasında 4 gün hastanede yatmıştı." Yunus'un ilham almayı beklediği yolculuk hikayesi bu değildi. Tezgahın üzerindeki bozuklukları alıp teşekkür etti, Necmi Amca'nın şaşkın bakışlarını arkasında bırakıp dükkandan çıktı.

Yemek masasının ortasında tepeleme yığılmış ders kitaplarının içinden annesine seslendi Yunus, "Anne, sen hiç dedemle yolculuğa çıktın mı?" Annesi, 36 ay taneşir vadeyle alınmış, odanın bir duvarını kaplayan, lüzumundan fazla büyük LCD televizyondan gözlerini ayırmadan cevap verdi: "Tam emekli oldu artık gezecek tozacak dedik, öldü adam, gezmeyi bırak seni göreydi bari..." Yunus için işler hiç iyi gitmiyordu. "Babalarımız hayatımızın tam ortasında ama onlarla yaşamıyoruz sanki" diye yerinden fırladı, üst komşunun üniversite okuyan kızına sormalıydı bu soruyu. Kapının zilini tahmin ettiği kişi duymuştu, lafı hiç uzatmadan kapıyı açan genç kıza sordu: "Abla sen babanla yolculuk yaptın mı?" Genç kız soruyu anlamış ama anlam verememişti: "Babamla yolculuk mu? Ödev mi bu?" Yunus, öğretmeninin verdiği ödevi, merakına yenilip çevresindekilere sorduğu soruyu ve sorusuna bir türlü cevap alamadığını bir çırpıda anlattı kıza. Kız gülümsedi "Evet, babamla bir yolculuk yaptım, bir sınav sonrası tatile gittik. 9 saat sürdü ve emin ol hiç eğlenceli değildi..."

Yunus, kendisinin yapmadığı yolculuğu çevresindeki kimsenin yapmadığını da öğrendikçe bir yandan mutlu oluyor bir yandan üzülüyordu. ***"Bu insanlar niye babalarıyla bir yolculuk yapmamıştı. Babaları onları sevmiyor muydu? Cevap bu kadar basit miydi, insan çocuğunu niye sevmesin ki? Hem biriyle yolculuğa çıkmayınca onu sevmediğin anlamına gelmez.*** Öğretmen neden bu konuyu seçmişti ki yüzlerce konu arasında? Bence öğretmen de babasıyla bir yolculuğa çıkmamıştır" diye düşündü muzırca bir gülüşle.

> **Babalarımız hayatımızın tam ortasında ama onlarla yaşamıyoruz sanki.**

"Baba, biz niye beraber bir yolculuğa çıkmadık?" Televizyonun karşısında ağırlaşan göz kapaklarıyla mücadele eden Yunus'un babası "Yolculuk mu?" dedi. "Evet yolculuk... Öğretmen babanızla beraber yaptığınız bir yolculuğu yazın dedi ve ben yazacak bir satır bile bulamıyorum ama bu konuda yalnız değilim kime sorsam babasıyla yolculuğa çıkmamış, babalar niye çocuklarıyla yolculuğa çıkmıyor? Benim çocuğum olsa onunla her yere giderim kamp yaparım, yüzmeye giderim, tarihi yerleri gezerim. Dedemin köyüne giderim mesela hani şu bahsettiğin soğuk suları olan köye, belki ata bindiririm çocuğumu ya da yüksek bir tepe var diyorsun ya oraya tırmanırız, onun da yazacak hikayesi olur..." Yunus'un babası bir an düşündü, sorunun bir ödevden fazla olan yükünü omuzlarında hissetti: "Biz seninle yolculuğa çıktık oğlum ama sen küçüktün hatırlamaman normal, anlatayım sana yaz bakalım..."

"Evet Yunus oku bakalım, babanla yaptığın yolculuğu dinleyelim." Yunus keyifle açtı, babasıyla yaptığı yolculuğun satırlarını...

"... artık üşümeye başlayınca yemyeşil çimenlere serdiğimiz örtümüzü topladık, dedemin kendi elleriyle yaptığı peynir ve reçeller o kadar güzeldi ki çimlere serdiğimiz sofrayı kaldırmak istemedik. Ama yarın erken kalkmak zorundaydık, yakınlardaki bir şelaleyi görmeye gidecektik. Bu heyecanla gün boyu yaptığımız yürüyüşün yorgunluğunu unutmuştuk. Tatilimin son günleri yaklaştıkça ne kadar çok gezdiğimi, öğrendiğimi ve eğlendiğimi hatırladım. Bu güzel yolculuk için sana çok teşekkür ederim baba..."

Yunus'un yolculuk öyküsü sınıfı ve öğretmeni bir hayli etkilemişti, öğretmen bu güzel yazı için Yunus'a teşekkür etti. Yunus önce sevindi, mahcubiyetten yüzü kızardı, oturduğu yerden parmak kaldırıp söz istedi: "Öğretmenim, eksik kalan bir satırı eklemek istiyorum." Öğretmen güldü. "Ekle bakalım..." Yunus kalemini eline aldı, yeni bir paragraf açıp yazmaya başladı: *"Bu yolculuk iyi bir babanın uykulu gözlerle anlattığı güzel bir masal mı bilmiyorum. Bildiğim şu, eğer gerçek olsa babamla geçirdiğim hiçbir dakikayı unutmazdım..."*

İllüstrasyon: Getty Images

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Elif Demirtaş

süheyla

-Katilsin sen katil. Aşkımın katili. En sevdiğimi aldın elimden Allah'ın belası.

Bu sözlerin muhatabı yeni doğan bir bebekti. Annesi az önce onu doğururken öldüğü için babası üzüntüsünü yoğun bir öfkeyle harmanlayıp haykırmıştı kızına. Soğuk metal merdiven tutamaklarıyla üçer beşer inerek basamakları koştu bahçeye. En uzaktaki gölgesiz ağacın altına çöküp aldı ellerinin arasına başını. Önce saçlarını yoldu, sonra gri kaşe kabanının altındaki kolunu koparırcasına geçirdi dişlerine. Keşke mümkün olsaydı da o ölseydi biricik karısının yerine. Üç yaşındaki oğluna nasıl açıklayacaktı bu durumu? Doktorlar "Bu doğum senin için çok riskli, gel sonlandıralım." demişti de neden dinlememişti, bile bile niye yürümüştü ölüme? Sitem, öfke ve çaresizlik dolu sorularla doğruldu az sonra ve yok oldu ortadan. Ne kefenleyip defnetti karısını, ne oğlunu kucaklayıp eve götürdü ne de kızının yüzüne baktı. Terk etti şehri. Yıllarca bilmedi kimse nerede olduğunu.

Oğlunu çocukları olmayan amcası evlat edindi. Kızını da eşinin oldukça yaşlı olan anne babası. Katil olarak görmediler onu, aksine yadigar deyip bastılar bağırlarına. Kızlarının adını koydular torunlarına: Süheyla. Süheyla'yı bir gören bir kere daha görmek istiyordu. Başak sarısı bukle bukle saçları, turkuaz gözleri, kar beyazındaydı teni. Nenesi "Sen niye bu kadar güzelsin, bahtın çok kara olduğu için mi?" derdi severken. ***Ne anne kokusu aldı Süheyla, ne memesinin sıcaklığını bildi ne de koynunda uyumanın huzurunu. 2 yaşına kadar ne uyudu ne de yedi; sadece ağladı.*** Gözleri gibi baktılar ona. Bir istese beş verdiler, başlarının üstünden omuzlarına indirmediler 7 yaşına kadar. 7 yaşında Süheyla'nın amcasında kaldığı bir gece, soba borusunun tıkanması sonucu uykudayken öldü ikisi de. Süheyla hayatının ikinci tokadını da yiyip oturdu amcasıgilde kardeşiyle birlikte. Yenge ve amcası nene ve dedesi kadar özen göstermediler ona ama abisinin varlığı her şeyi güzelleştiriyordu. 8 yaşına girdiğinde Mersin'de olduğunu öğrendikleri babasının yanına gönderdiler onu. Durumları en fazla bir çocuğu geçindirecek kadardı çünkü. Babası 2 yıl önce evlenmişti, 1 çocuğu olmuştu ve Süheyla'ya olan öfkesi biraz dinmişti. Yeni karısı görünürde iyi geçinip, köşede kenarda büküyordu hep bir yerlerini kızının. Kendi çocuğuna yemek yedirip Süheyla'yı aç bırakıyordu. Oğluna giysi alıyordu ama onu çıplak bırakıyordu. Süheyla genç kız olma yolunda giderken bir sütyeni bile yoktu. Komşunun kızınınkini kalıp yapıp kendine evdeki fazla kumaşlardan sütyen yapardı. Elbisesini etek, eteğini atlet, atletini ped... Onca fakirliği, sahipsizliğine rağmen yeniden yaratıyordu kendini ve dokunduğu her şeyi. Çokça hayranı, görücüsü vardı artık geldiğinde 14 yaşına. Babası dövmekten usandığı ve bir an önce başından savmak için başlık parasını en çok verene sattı onu.

> ***"Kendi varlığımın sesi olayım dedim, yazık ki kadındım"***
> ***Füruğ Ferruhzad***

Kocası sevgisiz, tembel ve kıskanç adamın tekiydi. Kirpiklerini kesmişti bir keresinde, gözlerinin güzelliği gölgelensin diye. Eziyet gördükçe güçlendi. Güçlendikçe hırslandı. Kendini tanıdı, amacı oldu. Gece gündüz çalıştı. Terziliği mesleği haline getirdi. Kazandığı parayla kızını da okuttu, kocasının sesini de kesti. Kızıyla beraber önce ortaokulu bitirdi dışardan sonra liseyi. Resim bölümünü kazandı anneden kalma yeteneğiyle. O güçlendikçe kocası kinlendi, engel oldu hep önünde. Bir de okursa, iyice yoldan çıkacağına emindi. ***Oysa derdi başkaydı Süheyla'nın; annesinin portresini yapıp asmaktı duvarına. Bir kere bile görmemişti yüzünü.*** Bir tane fotoğrafı yoktu; günahtı fotoğraf ailesinde. Varlığını ona armağan eden kadının hayaliyle geçmişti ömrü. Tanıdığı herkese onu anlattırıyordu. Burnu nasıldı, gözleri, gülüşü, saçları, elleri... Neyse ki babası onu son nefesinde görmek istemiş ve kendini affetsin diye ona annesini en ince ayrıntısına kadar anlatmıştı. Bunun üzerine eve gelmiş, günlerce süren denemeler, kırılan kalemler, yırtılan kağıtlar sonrasında iyiden iyiye çıkarmıştı resmi ortaya. Süheyla'nın aynadaki silüetinin aynısıydı. Babasının onu görmeye tahammül edememesi demek bundandı. Gözlerinde yaşlarla "Seni bir kez olsun gördüm ya, ölsem de gam yemem." der demez başına yediği tek kurşunla yere yığıldı Süheyla. Son bir yıl içerisinde öldürülen 317. kadın olarak kayda geçti. "Son günlerde kendini resme kaptırdı, evi unuttu, koynuma girmedi, yemek, temizlik yapmadı." diye savundu kendini kocası. Yaşasaydı Ferruhzad'ın sözleriyle cevaplardı Süheyla: "Kendi varlığımın sesi olayım dedim, yazık ki kadındım."

Celil Nalçakan

ben ve diğer yalnız ölenler

İstanbul'un bütün biçare yalnızlarının, Valideçeşme'de aynı çatı altında toplanıp, şarkı dinlemesi, şarkı söylemesi, şarkı çalması, şarkılarını kimi hak etmeyen hırsızla çaldırması, yazı yazması, yazı yazarken sürekli üşümesi, sürekli üşüdüğü halde hep kışı özlemesi ve Beşiktaş'ı hayatının tam ortasına koyması, kesinlikle tesadüf...
Ne kadar da güzel gülüyorsunuz birbirinize... Mutlusunuz... Mutluluğunuz "Bana neden böyle güzel gülmedin hiç?" sorusunu gözümü, gözüne yapıştıra yapıştıra sormama engel oluyor... ***Eline dokunduğumda tutuştuğum elin, başka bir eli tutuyor...***

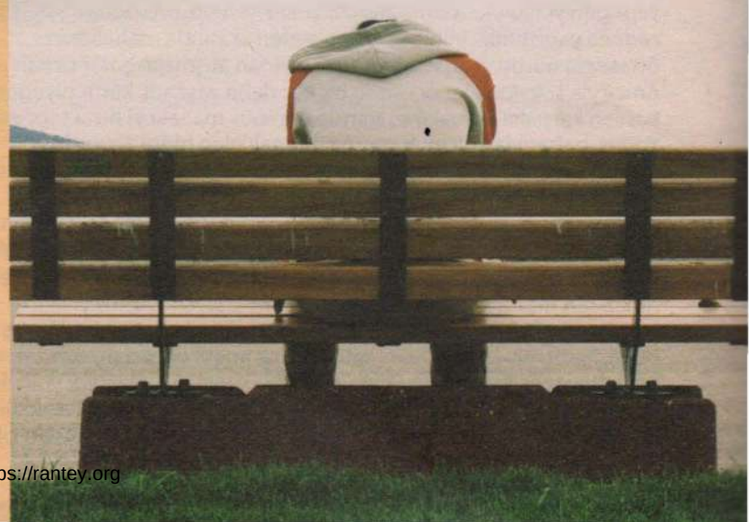
İçimden, "Yapma bunu! Fotoğraf çektirirken herkes mutludur" demek geliyor.

Diyemiyorum,
İçim geçiyor.

Modern tıp bile çaresiz beni terk edişin karşısında...
Kalbimde, tam senin boşalttığın yerde bir migren ağrısı var artık...
Gözlerim senden hamile kaldı, her sabah erken doğurup, kuvöze koyuyorum sana ait gözyaşlarımı...
Çenem prostat...
Tutamıyorum çenemi, sürekli senden bahsediyor...
Bu kadar.
Kalan tüm aklı başında organlarımı ihtiyaç sahiplerine,
Derimi Türk Hava Kurumu'na,
Varlığımı, yokluğuna armağan ettim.

Niye bu terk ediliş sancısı benim üstümde deneniyor?
Niye senin şu an yaşadığın aşk, benim hayatımı kaybediyor?
Herhangi biriyle sevişecek gibi oluyorum...
Ve fakat
ben artık kaybetmenin ne demek olduğunu,
-siktiret benimkini-
senin adın gibi biliyorum.

Viskiyi iki buzlu, rakıyı sakin, şarabı ılık, birayı köpüklü, çayı şekersiz, kahveyi sade, kendini gülerken seversin...
Ben aşk derim buna, sen solunum...
Sen soluna dönüp sızarsın,
Ben sana bi' daha aşık olurum.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Özgür Amed

hayır

(I) Babek adını duydunuz mu? Hani kurduğu eşitlikçi toplumsal düzenle halkın umudunu yirmi yıl kadar canlı tutan doğunun devrimci yüzü. 9. yy'ın bu önemli ismi, dönemin egemen gücü Abbasileri doğal olarak çok kızdırıyordu. Mevcut baskı ve şiddete "Ya özgürlük ya ölüm" şiarıyla karşı çıkan Babek ve ardılları halk-özgürlük eğiliminin komünal yaşam çizgisini arzuladılar. Babek'e ilk olarak kafayı takan halife Memun'dur. Girişimlerde bulunur ama başarılı olmaz. Memun ölünce yerine Mutasım geçer. Yeni halife de çatışmaya girer. Yıllarca süren bu durum bir iç ihanet sonucu, Babek'in yakalanmasıyla son bulur. Mutasım, karşısına getirilen Babek'e "Senin yaptığını kimse yapmadı, senin başına gelecek olan da kimsenin başına gelmeyecek" diyerek gözdağı verir. Ayrıca şunu da ekler: "Önümde diz çökersen seni affederim." Diz çökmek, teslim olmaktır. Özcesi kendine ihanet etmektir.

Babek'ten istenen tam olarak budur. Babek diz çökerse ona inananların iradesi kolayca gasp edilecektir. Bu teklife hayır diyen Babek, tarihi bir cevap verir: "Ben ancak özgürlüğümün karşısında diz çökerim." Bu duruma çok içerlenen halife ellerinin kesilmesini emreder. Bir elini keserler. Bir eli kesilen Babek, öteki elini kana batırıp yüzüne sürer, yüzünü kırmızı yapar. Bu harekete şaşırıp sebebini sorarlar. Babek "İnsanların yüzü bedenlerindeki kan nedeniyle kırmızı olur. Kan bedenden akıp gittiğinde yüz sararır. Bedenimden kan akıp gittiği zaman halk 'Yüzünün rengi korkudan sararmıştır' demesin diye yüzü kana boyadım" der. Şok olan halife hemen diğer eli de kestirir.

Diz çökmeyince ayakları da kesmeye başlarlar. Yine diz çökmez. Japon korku sinemasından çok hoşlandığı belli olan Mutasım, cellattan kılıcı yüreğine saplamasını ister. Yine diz çökmez! Dili kesilir sonra vücudu dar ağacına, kopartılan başı da Bağdat'ta bir köprüye asılır. Babek'in bize kalan son sözleri şöyle: *"...Bütün zalim hükümdarlar gibi sen de yanılıyorsun! Ey zavallılar, siz hiçbir zaman özgürlük yangısının ne demek olduğunu anlayamayacaksınız. O dehşetli yangı ki, yüreği yakıp küle çeviriyor. Özgürlük, o ister tatlı olsun isterse acı; yalnız odur benim secdegâhım..."*

Diz çökmek, teslim olmaktır. Özcesi kendine ihanet etmektir.

(II) Haiti devrimini duydunuz mu? Hani modern tarih yazımında yer almayan ve devrim tarihlerinde adı geçmeyen devrim. Tarihin ilginç ironilerinden biridir! Haiti devrimi "aydınlanma" döneminin kalbinde patlamış, lakin karanlıktadır. Özellikle dönemin aydınları tarafından bilinçli olarak görülmemiştir. Çünkü bu devrimi siyahi köleler yaptı.

18. yy'da kölelerin özgürlük savaşı vermesi olacak iş midir? İnsanlığın sadece "beyaz" kısmının kabul gördüğü bir dönemde sen kalk ben de insanım de! Şaka mı bu?

"Zenciler başka bir türdür ve köle olmak kaderlerinde var" diyen ırkçı Voltaire, köle olmayı doğal karşılayan Diderot, siyahlarla beyazların eşit olduğuna inanmayan David Hume, siyahilere siyasi hak vermeyi, delinin eline kılıç vermekle eş tutan siyasetçiler mi görecekti böyle bir devrimi? Haiti Devrimi, Fransız Devrimi'nden iki yıl sonra, 1791'de başlayıp 1804 yılına kadar sürdü. Saint-Dominique'i sallayan bu 13 yıllık olaylar zincirinin başlatıcısı Toussaint Louverture idi. Bu devrim, Michel Rolph Trouillot'un değerli tespitiyle, "Kölelerin hem kendileri hem atalarının maruz bırakıldığı acımasız kölelik ve sömürgeciliğe karşı başlattıkları, beyaz dünyanınsa unutturmak için elinden geleni yaptığı devrimdir."

1790 yılında, isyanın patlak vermesine az bir zaman kala, köle plantasyonuna bakan görevli Le Barre, Fransa'daki eşine sakinleştirme mahiyetinde bir mektup yollar: *"Zencilerimizde hiçbir hareketlilik yok. Böyle bir şey akıllarında bile yok. Hepsi sakin ve son derece itaatkar. Herhangi bir isyan imkan dahilinde değil. Zenciler gayet itaatkar ve hep öyle kalacaklar. Geceleri kapı, pencere açık yatıyoruz. Özgürlük, zencilerin aklının alamayacağı bir rüya."* Gönderilen bu mektup daha yoldayken isyan patlak verir. Le Barre, tarihin en büyük gaflarından birine imza atmıştır. Çünkü tarihin en büyük köle isyanı, en görkemli özgürlük eylemlerinden biri başladı. Özgürlüğün akıllarına gelmediği söylenen bu insanlar, meğerse yıllardır özgürlük aşkıyla yanıp tutuşuyorlarmış.

(III) Onun da adı yoktur resmi tarihte! Bu vesileyle okullarda bilim ve hakikat diye bize yutturulan; lakin beyin uyuşturma/bünye çökertme faaliyetinden öteye gidemeyen "tarih" anlayışına da selam! Varsa yoksa iktidar anlatımı! Neyse... Edirne Simavna'lı Şeyh Bedreddin'den bahsediyorum. Nam-ı diğer "Rumeli'nin Hallacı."

Osmanlı padişahı Çelebi Mehmet döneminde geçer hareketliliği. Bedreddin, emeğin ve toplumsallığın tarihindeki oluşun peşindedir. Bu anlamda verili sistemden zihinsel kopuşu öngörmektedir. Bunun için pek çok şey söylüyor ama özce belirtmek gerekirse: "İnsanlar eşittir, kimse kimseye kulluk etmemeli, köle olunmadan yaşanmalıdır. Yarın yanağından gayri her şey paylaşılmalıdır."

Şeyh Bedreddin'e göre baskı iktidarı, iktidar zenginliği getiriyordu ve iktidar denen olgunun hamurunda kan vardı. Ona bulaşan kan dökecektir. Halkın örgütlü olmasına çok önem veren Şeyh "Başka halklar üzerinde baskı uygulamak, özünde kendi halkı üzerindeki baskıyı gizlemeye, unutturmaya yöneliktir" diyerek müthiş bir çözümleme yapar. İşte bu sosyalist düşünceleri çok tehlikeli görülür ve başlattığı hareket bastırılır. İdama götürülür. İdam edilmeden önce son sözü "Hakikat ölmez"dir.

(IV) Onlar beş yüz yıllık savaşın ürünleridir. Kendilerine "yüzü olmayanlar" dediler. Ellerinde ateş yoktu, sözleri dolambaçsız, yüzü ve tarihi olmayan, hakikatle silahlanan sahici erkek ve kadınlardan oluşan tüm vakitlerin ölüleri... Onlar profesyonel umutlular, saraylarda sesi olmayan, özel arazileri bulunmayan taze öfke ve keşfedilmiş hakikatin sahipleri.

"Ayakta ölmek, diz üstünde yaşamaktan iyidir" diyen Emiliano Zapata'dan yola çıkarak, 1 Ocak 1994 gününün şafağında, yüzlerine maskelerini geçirerek yeraltından çıktılar ve resmi olarak 23 yıldır Chiapas'ın dağlarında rüzgâr ve sislere yoldaşlık ediyorlar. "Biz görünmek için yüzümüzü kapattık" diyen Zapatatist'lerden bahsediyorum. Kendilerinin söylediği en güzel şey "Hayır" dır. Onursuzca bir ölüme, adice bir teslimiyete, merhametsiz bir affa, anlamsız yasalara, yalanlara, sadaka kültürüne çevrilen demokrasiye, diyalogsuz bir barışa, açlığa, yoksullukla terbiye edilmeye, en gerici grupların elindeki yönetime, ülkenin en sahtekar insanlarından oluşan diktatöryal tarza, şovenist ve popülizme boğulmuş siyasete, demagojiye, dayatılan savaşa ve halkı sömürmeye hayır diyerek, savaş açtılar. ***Biz sadece onur, saygı ve adalet istiyoruz diyerek kendilerine asla ihanet etmeyeceklerinin, diz çökmeyeceklerinin sözünü verdiler.*** Zapatalar hala bu sözlerine sadık bir şekilde yaşamaya, direnmeye, demokrasiyi görünür kılmaya ve sözün onurunu korumaya devam ediyorlar.

(V) Değerli dostlar,

Bu ay içinde referandum yapılacak. İnanılmaz bir adaletsizlik ortamında demokrasi ile milliyetçilik, sağ ile sol, cinayet ile yaşam, özgürlük ile kölelik aynı potada eritilebiliyor. Her şeyin eşitsiz olduğu şartlarda her türlü baskının sembolik - yapısal tonunda "özgür" iradeyle oylama isteniyor. Tabii o özgürlüğün de bir sınırı var! Mesela "hayır" deyince "terörist" olarak damgalanacağız. Açıkçası bu hal û ahval içinde oylamaya sunulacak olan şey ülkenin geleceği mi yoksa aklımız mı, anlamış değilim.

Yukarıda bazı örnekler verdim. Hepsinin ortak özelliği tarihin dışında itilmiş varoluş mücadelelerinde "hayır" diyebilme cesaretleridir. Özgürlüğün tanımına sadık kalmaları, içinin boşaltılıp hiçleştirilmesine izin vermemeleridir. Söyledikleri ve yaptıkları şeyler gayet ahlakidir. Hakikatin ölmediğine şahidiz. Gönüllü kulluğun insanın özüyle ilgili olmadığına tanığız. Bakmayın kurnazlığın cesaret, konformizmin haysiyet olarak sunulduğuna. Bakmayın itaat etmeyi insan hakları, linç kültürüne katılıp şunu bunu ihbar edince vatandaşlık görevini yerine getirme olarak dayatılan yadsıma ve yanılsamalara...

Bakmayın fotosentez yerine fermantasyona doymuş bu siyasal iklimde bize bırakılan tek kurtuluş yolunun gündüz evlilik - yemek programları; gece de dizilerin fantastik kurgularına...

Bir vatandaş olarak eşit, özgür, paylaşımcı, saygı ve onura dayalı bir zamanın peşindeyim. Sadece özgürlüğümün karşısında baş eğecek cesaretin peşindeyim. Bu kadar basit!

Eduardo Galeano bir makalesinde soruyor:

"İnsanların çoğunluğunu pistten dışarı atan kaybedenler kalabalığı mıyız? Katliama dönüşen cinayet miyiz? Tümden deliliğe yükselen kentsel histeri miyiz? Söyleyecek ve yaşayacak başka bir şeyimiz yok mu?"

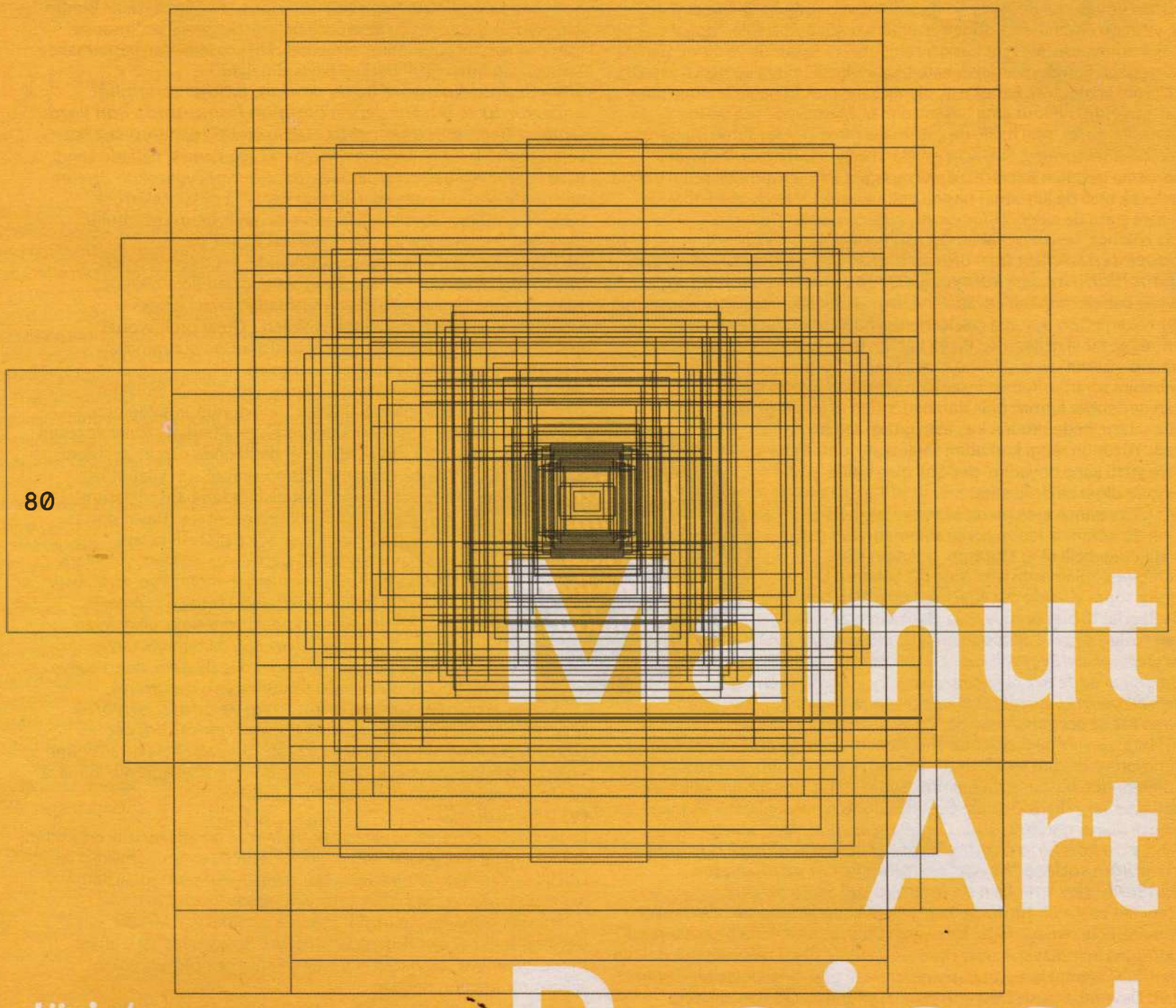
Heh işte! Babek'ten Zapatalara uzanan yaşam akışı aşkına! Referandum, tam da söyleyecek ve yaşayacak bir şeyin olup olmadığı seçimidir. Kolaylıklar dileyerekten.

İllüstrasyon: James Fryer

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

26–30 Nisan *April* 2017
KüçükÇiftlik Park
mamutartproject.com

250

80

Mamut Art Project 2017

Jüri *Jury*
Ali Raif Dinçkök
Elif Bayoğlu
Murat Alat
Övül Durmuşoğlu
Sarkis

Önceki 4 yılın sanat eseri ebatları (cm) | *Artwork dimensions for the last 4 years (cm)*

sponsored by AKKÖK HOLDING sponsorluğunda

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Enis Batur

çizmeyi aşmak, haddini bil(dir)mek

Haddini bilmek bir erdem sayılabilir: Kişinin, herkesin, sınırları vardır, o sınırları genişletmek, açma ve aşma çabası vermek bir hakdır şüphesiz, ama sınırlarından haksız yere taşmayı kesinkes hak olarak göremeyiz.

Plinius, *Doğal Tarih*'inde (XXXVI-XXXVII, 88), M. Ö. IV. yüzyılda yaşamış ressam Apelles'in anekdotunu aktarır: Ressam, evine bir iş için uğrayan kunduracının, üzerinde çalıştığı tablodaki bir sandaleti doğru temsil edemediği eleştirisiyle yetinmeyerek bütün tabloyu hedef alması üzerine "Sutor, ne ultra crepidam!" demiş: ***"Kunduracı, sandaletten yukarı çıkma!"***.

Kunduracınınki besbelli, bir noktadan, burada ayak bileğinin hizasından taşan bir haddini bilmeme durumunu, ressamınki ise ona haddini bildirme değilse de hatırlatma durumunu örnekliyor.

Birinci vargı: İnsanoğlunda haddini aşma eğilimine sık rastlanıyor. Kendi ölçülerinin, beğenisinin, zevk çıtasının, donanımının sınır çizgilerini aşmaya bu nedenle yatkın.

Dayanaktan yoksun bir hakkı kullanmaya, dolayısıyla haddini aşmaya kalkıştığında, bu yolu tutanın karşısına iki tavır çıkabilir: Haddini hatırlatmak, ki Apelles'in yaptığı bana kalırsa budur; haddini bildirmek, ki ister istemez, "ton"u ne olursa olsun bir güç gösterisi, bir zorlama ve cezalandırma biçimidir — sayısız polemikte rastladığımız özellik.

Haddini hatırlatma bağlamında da geçerli "ton" farklılıkları. 'İleri giden'i yumuşak bir üslûpla durdurmak, onu sınırları içine dönmeye davet etmek var, bilgece öğütlerle; bir de zılgıt çekmek, sıvamak, yerine oturtmak var. Haddini bildirmek, başka bir zihniyetin ürünü: Yaptırımları sözkonusu, yumuşak ya da sert, uyarmakla yetinilmiyor burada, apaçık, öyle aba altından değil, sopa gösteriliyor: Ceza Hukukunda yeri olsun olmasın, bir kamçı tarifesi işe koşuluyor.

Buyurgan ortamlar elverişli zemini hazırlıyor, tepeden bakma alışkanlığının yerettiği toplumlarda. İçinde yaşadığımız dönemde, hiyerarşi merdiveninin her basamağından sesleniyor Erk sahipleri : "Herkes haddini bilecek" cümlesi hiç bu kadar sık ve uluorta kullanılmamıştı bizim ülkemizde.

"Herkes haddini bilecek" cümlesi hiç bu kadar sık ve uluorta kullanılmamıştı bizim ülkemizde.

"Herkes haddini bilecek" aslında bir üst-önerme. Herkes farkında: Altönermede "herkese haddi bildirilecek". Bir tehdit, sözün özü. Kunduracıya ayar veriyor yetke: Sen sus hele, yoksa...

Tarihe düşmüş kayıt gerçeği mi yansıtıyor, rivayet mi, ne birini doğrulayabiliriz, ne ötekini: Padişah, inşası süren camisinin kolonlarını kısaltan mimarını öldürtmezden önce ellerinin kesilmesini, böylece haddinin bildirilmesini buyurmuş. Doğru ya da değil, bu öykünün kıssadan hissesi canalıcı: Haddini bildirme güdüsü öldürme güdüsünden bile üstün erk sahibinde, gücünü asıl göstereceğine inandığı yol bu.

Son bir kez, kunduracı anekdotuna, dönelim. Apelles'in yaklaşımına, kunduracıya haddini hatırlatmasına içerleyenin nüfusu düşük sayılmaz: Çoğu, çizmeyi aşma alışkanlığından muzdarip, beğenmemeyi neredeyse *doğal* hak'ları sayan, alçakgönüllüğe ve hakbilirliğe gönül indirmeyi sevmeyen, kibirleri kendinden menkul şahıslardır. Okuryazarların arasında da çok sayıda örneğine rastlıyoruz: "Ne var bunda" diye horozlanıyorlar: "Beğenmemek, eleştirmek de bir hak değil mi?". İlk bakışta hak konusunda haklı bulunabilirler kuşku yok ki: Onlardan biri, yazar Orlando de Rudder (ki onun yeğlediği versiyon "Sutor, ne supra crepidam"dır), Apellos'a diklenirken kendi çağdaşlarının beğenmeme/eleştirme çıtasını seçkinler katına yükseltmesine duyduğu öfkeye bağlıyor. ***Belli ki Kenan Evren'gilleri, Picasso'nun resminin karşısına geçip "ne var ki bunda, herkes yapabilir bu resmi" derken çizmelerini biribirine vuranlara denk gelmemiş!***

Apelles'e en nefis çağdaş dokunuş Jose Saramago'dan gelmiştir: *Lizbon Kuşatmasının Tarihi* başlıklı yetkin kitabı, hata-yanlış-düzeltme üçgeni üzerinden bir *mono-diyalog* ile başlar ve çok geçmeden ressamla kunduracının hikâyesini işin içine katar: Saramago, benzersiz bir zekâ gösterisiyle, yazma uğraşının sırasında ve sonrasında yazarın başına dikilen gölgeleri (yayıncı, düzeltmen, eleştirmen) namlunun ucuna oturtmuştur. Burada, yalnızca Edebiyat'ın değil Tarih'in de kırk satır kırk katır gerçekliğinin sorgulanışına tanık oluruz -ilgili bölümü bir yan kutuyla okura sunmak en doğrusu- kitabı henüz okumamış olanlara, haddimiz olmasa bile, bütününe uzanmalarını salık vererek.

Görkemli ve okkalı *Latin ve Yunan Vecizeleri Sözlüğü*'nün hazırlayıcısı Renzo Tasi, çizmeyi aşma konusunun başka dillerdeki değişkenlerinden de sözediyor: İtalyanlar "kunduracı, bir tek kendi mesleğinden dem vursan iyi olur", Frenkler "André usta, sen peruklarını yapmakla yetin" diyesiymişler — bu sonuncunun arkasında Voltaire'in olduğu biliniyor.

Renzo Tosi'nin sözlüğü tam anlamıyla define sandığı, oradan öğrendim, meğer şu ünlü *nulla dies sine linea* (bir satır olsun yazmadan hiçbir günüm geçmez) deyişinin kaynağı da Apelles'miş! Bu bilgi gene Yaşlı Plinius'un *Doğal Tarihi*'nden (XXXV, LXXXIV) geliyor. Ressamın çiziktirmeden geçirmediği günü olmazmış, başına dışarıdan hangi belâ örülürse örülsün. Paul Klee, bu şiardan yola çıkarak 180 parçalık bir dizi üretmiş. Bütün bunların haddini bilmekle, bildirmekle ne ilgisi olabilir diyecek olanlara, Tosi'den ek bilgi: İtalyan politikacılarından biri söylemiş: "Bir ahmaklık yumurtlamadan tek bir gün geçirmeme sanatı" sanıyorum her ülke için geçerli.

JOSE SARAMAGO / Lizbon Kuşatmasının Tarihi'nden

"size Apelles ile ayakkabı ustasının şu meşhur hikâyesini anlatacaklardır, hikâyeye göre ressamın bir çizimindeki sandaletin kusurlarına dikkat çeken usta, ressamın hatasını düzelttiğini görünce resimdeki dizin anatomisindeki kusurlara değinmeye yeltenince, Apelles de bu noktada adamın münasebetsizliğine öfkelenip Usta usta, sandaldan yukarı çıkma, çizmeyi aşma diyerek tarihe geçmiş, Kimse kendi arka bahçe duvarının üzerinden gözetlenmeyi sevmez, Demek Apelles haklıymış, Olabilir, en azından yetkin bir anatomi uzmanı gelene kadar, Kesinlikle kuşkucusun, Her yazar bir Apelles'tir, ayakkabı ustası gibi tepki vermek insanlar arasında çok daha yaygındır, ne de olsa düzeltmen, düzelti işinin dünyada asla bitmeyecek yegâne iş olduğunu bilir, Ayakkabı ustasının tepkisi benim kitabımın düzeltisi açısından da anlamlı, Yaşlanmanın iyi yönlerinden biri, ki aslında kötü sayılır, bizi sakinleştirmesi, yaşlandıkça tepkiler, ne kadar buyurgan olsalar da, aciliyetlerini yitiriyorlar, Sandaletteki kusuru gör, ama söyleme diyorsunuz yani, Hayır, benim göz yumduğum kusur dizle alakalı olan, Kitabı beğendin mi, Beğendim, Pek coşkuyla söylemedin, Sorunuzda da coşku sezmedim, Taktik meselesi, yazar, ne pahasına olursa olsun, arada sırada tevazu göstermelidir, Düzeltmeninse daima mütevazı olması gerekir, olur da bir gün ukalalık taslamayı kafaya koyarsa, mecburen, insan olarak, kusursuzluğu temsil etmelidir, Cümleyi toparlayamadınız, bir solukta üç tane olmak fiili kullandınız, feci bir hata, sizce de öyle değil mi, Bırakın sandalı yerli yerinde, konuşurken böyle şeylere dikkat edilmez, Peki, ama aşağılamanı affedemem, Hatırlatmış olayım, düzeltmenler aklı başında insanlardır, edebiyatta ve hayatta pek çok şey görmüşlerdir, Ben de hatırlatmış olayım, kitabım bir tarih kitabı, Geleneksel sınıflandırmaya göre gerçekten de öyle, ancak, başka karşıtlıklara parmak basmayı amaçlamasam da, naçizane fikrimce efendim, hayata ait olmayan her şey edebiyata aittir, Tarih de öyle, Özellikle de tarih, gücendirmek için söylemiyorum, Resim de, müzik de, Müzik doğduğundan beri direniyor, kâh geliyor, kâh gidiyor, sözden kurtulmak istiyor, bence kıskançlığından, ama daima boyun eğiyor, Resim de, Aslında resim zaten edebiyatın fırçayla yapılmış halidir, Umarım insanlığın çizmeye yazmaktan çok daha önce başladığını unutmuyorsundur, Atalarımız ne demiş, köpeğin bulunmadığı yerde ava kediyle çıkılır, diğer bir deyişle, yazamayan çizer, ya da resim yapar, çocuklar gibi yani, O halde edebiyat daha doğmadan önce mevcuttur diyorsun, Evet efendim, tıpkı insan gibi, diğer bir deyişle, varlığı var olmadan önce başlamıştır, Bence epey yaratıcı bir bakış açısı bu, İnanmıyor musunuz efendim, ta ne zamanlar Hazreti Süleyman güneşin altında yeni bir şey olmadığını ilan etmiş, o uzak çağlarda bile söyledikleri kabul gördüyse şimdi, otuz asır sonra, ansiklopediden hatırladığım kadarıyla yani, Ne tuhaf, ben, tarihçi olmama rağmen, aradan kaç sene geçtiğini sorsan hatırlayamazdım, Zaman böyledir, ruhumuz bile duymadan akar gider, insan gündelik işlerine dalmışken aniden kendine gelip, zaman nasıl da geçip gidiyor Tanrım, diye bağırır, daha şimdi Hazreti Süleyman hayattayken aradan üç bin yıl geçivermiş, Bence sen yanlış meslek seçmişsin, filozof olmalıymışsın, ya da tarihçi, halin tavrın bu dallara pek uygun, Gerekli eğitimi almadım efendim, gerekli eğitimi almadıysa alelade bir insanın elinden ne gelir ki, dünyaya genlerim düzgün, ama, tabiri caizse, çiğ gelmiş olmam zaten büyük şans, sonradan yontulma namına sadece ilkokulu bitirdim, Demek kendi kendini yetiştirdin, kendi şerefli emeğinin ürünüsün, bunda utanacak bir şey yok, eski zamanlarda toplumlar kendi kendini yetiştirenlerle gurur duyarlarmış, O zamanlar geçti gitti, kalkınma tutkusu ortalığı süpürdü, artık kendi kendini yetiştirenlere kötü gözle bakılıyor, sadece eğlenceli dizeler ve öyküler yazanların otodidakt olmalarına izin veriliyor, kendileri için büyük şans, benimse, itiraf etmem gerekirse, edebi yaratıcılığım asla kuvvetli olmadı, Filozof ol işte be adam, Esprileriniz ince mi ince, hiciv konusunda fevkalade ustasınız, acaba nasıl oldu da kendinizi tarih gibi ciddi ve ağır bir bilime adadınız, Hicivlerimi yalnızca gerçek hayatta yaparım, Bana hep tarih gerçek değilmiş gibi gelir, edebiyatsa gerçektir, ama o kadarla kalır, Ama tarihe tarih denemediğiz zamanlarda da tarih gerçekti, Emin misiniz efendim, Sen hakikaten ayaklı bir soru, kollu bir şüpheymişsin, Tek eksiğim kafa, Her şeyin bir zamanı var, en son beyin icat edilmiştir, Ne kadar da bilgilisiniz, Abartma, sevgili dostum, Son düzeltileri görmek ister misiniz, Hiç gerek yok, yazar olarak düzeltilerimi yaptım, gerisi her zamanki gibi son okumada halloluır, artık sana teslim, Güvendiğiniz için teşekkürler, Fazlasıyla hak ediyorsun, Demek size göre tarih gerçek, Evet, bence öyle, Daha doğrusu, tarih gerçekti, Hiç şüphen olmasın, Halimiz ne olurdu deleatur işareti olmasa, diye iç geçirdi düzeltmen.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Vedat Özdemiroğlu

şeftali suyu, sıvı battaniyedir!

"Paradan çok zekaya haset ederler, çünkü ona kavuşma imkanı yoktur." – Mektupçu Agah

• "Hayır" kazanırsa, Ali Rıza Binboğa'dan "Yarınlar Bizim" gelsin. "Evet" çıkarsa, İlhan İrem'den "Yazık Oldu Yarınlara."

• Hobisi "emperyalizm" olan kültür, elbette "islamofobik" olacak. Ya ne olacağıdı?!

• Bu yazıyı yazdığım gün, karikatürcü Musa Kart'ın hapishanedeki 140. günü...

Ama bu ülkedeki gerçek hapishane, sizin o bin odalı külliyeniz... Nefret, sıkışmış sevgidir; sizin sıkışmış ruhunuz, özgürlüğü kaldıramaz...

• "Normal aşırı" olmak varken, "aşırı normal" olmak niye?

• Niye bizim törelerimizde "cinayet" var da "can kurtarma teknikleri" yok!?

• Che Guevara, 1965'te Küba'dan ayrılır; devrimlerin Afrika'ya yayılması düşüncesiyle Kongo'ya geçer. Daha sonra, mücadele biçimini belirlemek amacıyla Tanzanya'nın başkenti Dar Es Selam'da bir toplantı düzenler. Afrika'nın tüm devrimci liderleri gelir, tek eksik Zaire'den gelecek o olan 26 yaşındaki Laurent Desiree Kabila'dır. Üç gün sonra Kabila, nihayet gelir. Che, Kabila'ya sert çıkar, "Günlerdir otel odalarında seni bekliyoruz, nerde kaldın?" diye sorar. Kabila "Cepheden geliyorum" cevabını verir. Fakat heyetten bir adam, Che'ye "Bu adamı daha birkaç gün önce, Kahire'de bir pavyonun önünde lüks bir arabadan inerken gördüm" der. Bunun üzerine Che'nin çok sinirlendiği rivayet edilir... (Che görmedi ama 32 yıl sonra Zaire'nin adı Kongo Demokratik Cumhuriyeti olarak değişti, devrimin başındaki Kabila da devlet başkanı oldu.)

• Kenya, adını devrimci lider Jomo Kenyatta'dan almıştır...

• Mao, sıkı briç ustasıymış. Çin – Hint Savaşı'ndaki stratejilerini bile briç masasında geliştiriyormuş. Ayrıca Atatürk hayranıymış Mao, bir konuşmasında "Ben, Çin'in Mustafa Kemal'iyim" demiş...

• Ünlü besteci Schubert'in ömrü boyunca kendine ait bir evi olmamış...

• Yıl 1935... Rus besteci Dmitri Şostakoviç ile kemancı David Oistrakh, Atatürk'ün daveti üzerine Ankara'ya gelirler. Atatürk'ün dinlediği de dahil 20 kadar konser verirler. Şostakoviç, Atatürk'ün müzik reformu konusundaki çalışmalarından övgüyle söz eder... 1941-42... Şostakoviç, Hitler'in Leningrad kuşatmasında "nota kağıdı" bulmakta zorlanır. "7. Senfonisini" İstanbul'dan gelen kağıtlar üzerine besteler. Nota kağıtlarında ***"Jorj D. Papajorjiu Yayınevi – Yüksek Kaldırım, İstanbul" yazılıdır...***

• Yeni bir edebiyat dergisi çıkarsa, adı "Şinasi" olsun. Niye mi Şinasi? Melih Cevdet, Oktay Rıfat ve Orhan Veli'nin o ünlü fotoğraflarındaki 4. arkadaşlarıdır Şinasi...

• El insaf bre! En son söyleyeceğimi en baştan bir diyeyim hele... Masal kitabının adı "ALTIN SAÇLI KIZ ve 3 AYI", 23 Mart'ta iki yaşını dolduran Lale'ye aldığımız kitaplardan biri. Sandra Lebrun kaleme almış, Charlotte Ameling resimlemiş, Almidilli Yayınları da dilimize kazandırmış... Efendim, bir zamanlar ormanın içindeki düzlükte yaşayan üç ayı varmış, güzel bir evde mutlu mutlu yaşıyorlarmış. Bu aile, baba ayı, anne ayı ve yavru ayıdan oluşuyormuş. Baba ayı çok büyükmüş, anne ayı orta büyüklükteymiş ve yavru ayı çok küçükmüş. Anne ayı, o gün de her gün o saatte olduğu gibi güzel bir çorba hazırlamış ve üçünün büyüklükleriyle orantılı kaselere çorbayı koymuş. Her nedense ayılar çorbalarını içmeyip, "biraz daha acıkmak için" dolaşmaya çıkmışlar... Az ilerde, küçük bir kız ormanda dolaşıyormuş. Çok güzel sarı saçları olduğu için herkes ona Altın Saçlı Kız diyormuş. Nefis çorba kokusunu duyan Altın Saçlı Kız, ayıların evine doğru gitmiş, kapıyı çalmış, kimse cevap vermemiş. Anahtar deliğinden içeri bakmış ama hiçbir şey görememiş. Ayak ucundan yükselerek pencereden de bakmış, yine kimseyi görememiş. Merakla tokmağı çevirmiş, kapıyı açmış ve seslenmiş:

-Kimse var mı? Girebilir miyim?

Cevap yokmuş. Böylece, Altın Saçlı Kız sessizce eve girmiş... Mutfak masasının üzerinde nefis kokular yayan çorbayı görmüş. En küçük kaseden tadınca bağırmış:

-Hımm, bu çorba tam sevdiğim gibi!

Tabaklarda hiçbir şey bırakmadan hepsini yutuvermiş... Sonra, evdeki üç sandalyeye sırayla oturmuş, en çok küçük sandalyeyi sevmiş ve bağırmış:

-Aa, bu sandalye mükemmel!

Böylece sallanmaya başlamış, fakat sandalye "Çat!" diye kırılmış ve Altın Saçlı Kız düşmüş. Derken ayıların yatak odasına girmiş. Sebebi bilinmez, orada da üç ayrı büyüklükte yatak varmış. Anne ve baba ayı, ayrı yataklarda yatıyormuş. Evlilik, aşkı öldürüyor muymuş, bu belirtilmemiş. Altın Saçlı Kız, üç yatağa da uzanmış, yavru ayının yatağına yerleşince bağırmış:

-Aaa bu yatak tam bana göre!

Ve uyuyakalmış... O esnada ayı ailesi eve dönmüş. Önce çorbalarının içildiğini fark etmişler. Sonra yavru ayı ağlayarak bağırmış:

-Biri benim sandalyeme oturmuş ve onu kırmış!

Sonra ailecek yatak odasına girmişler ve en küçük yatakta uyuyan kızı görmüşler. Altın Saçlı Kız, uyanmış ve karşısında duran üç ayıyı görmüş...

Lale'ye okurken, tam burada ayılar ile kız arasında bir dostluk başlayacak sandım ama ne gezer! Korkan Altın Saçlı Kız yataktan atlamış ve üç ayıyı şaşkınlık içinde bırakarak evine gitmek için pencereden dışarı fırlamış... Yine de umudumu kesmedim, kız duracak, tanışıp kaynaşacaklar diye bekledim ama boşunaymış. Masal şu paragrafla bitti:

Kendi kendime soruyorum, evimizdeki bu davetsiz küçük kız kimdi! Dedi baba ayı. Ama bunu hiçbir zaman bilemeyecekti çünkü Altın Saçlı Kız o kadar korkmuştu ki asla ama asla geri dönmemeye kendi kendine söz verdi!

ASLA AMA ASLA! Vay arkadaş! Ünlü cümledir, "Aslanlar kendi tarihlerini yazana kadar, avcılara inanmak zorundayız!" Şimdi memnuniyetle ayılar tarafına geçiyor ve soruyorum: Bre Altın Saçlı Kız, biz seni korkutup kaçırtacak ne yaptık? Kime ne zararımız oldu? Evimize izinsiz giren sensin! Kapımız kilitli bile değildi. Çorbalarımızı içen sensin, yavrumuzun sandalyesini kıran sensin, yatak odamıza dalıp mahremimize giren gene sensin. Neyin peşindesin Altın Saçlı

Nefret, sıkışmış sevgidir; sizin sıkışmış ruhunuz, özgürlüğü kaldıramaz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

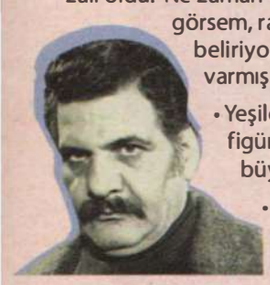
Kız? Evimize izinsiz biri girdiği için korkması gereken biz olmamıza rağmen, korkup kaçan da sensin. Biz korkmadık mı sanıyorsun? Özür dileyeydin de biz de affedeydik, fena mı olurdu? Orman, babanın malı mı Altın Saçlı Kız? Güzel, sarı saçların var diye mi bu afra tafra? Ayıysak n'olmuş, seni korkutacak n'aptık? Kırık sandalye n'olacak? Kusura bakma ama emperyalist beyaz adama benziyorsun Altın Saçlı Kız. Gel, işgal et, ye, iç, yat; yöre halkı karşında dikilmiş durunca da "Bunlar vahşi, barbar" diye korkup kaç! Yakışmadı Altın Saçlı Kız. Sen böyle yaparsan, baban arkadaşlarıyla gelir vurur bizi yarın bir gün, kürklerimizi okuturlar veya ailecek bir hayvanat bahçesine satarlar. Aynı gece babacığın senin altın saçlarını bir güzel tarar... Korkma bizden Altın Saçlı Kız, biz hiç insan oynatmadık, yıllar yılı ayı oynatan da sizsiniz. Artık masallarınızda bile oynamak istemiyoruz!..

Bruce Willis, aktörlüğe başlamadan önce özel detektiflik yapmış kısa süre. Ama filmlerdeki gibi heyecanlı olmuyor o işler hayatta. Genellikle şüphelenilen eşleri takip edip fotoğraf çekmekten ibaret mesaileri...

• Yıllar önce, bir film galasına gitmiştim, Ortaköy'de. Sinema dünyasının en ünlüleri ordaydı. Kadın oyuncular, gala için giydikleri şık, dekolte kıyafetlerle göz alıyorlardı. Ta ki Azra Akın, içeri girene kadar. Doğal, saf güzelliğiyle bir anda o kibirli oyuncuları çırak çıkardı. Bir nevi "hak geldi, batıl zail oldu." Ne zaman oradaki tipleri görsem, rast gelsem zihnimde Azra Akın beliriyor. Kendimden alıntı yapmak da varmış kaderde: Her şeyin sahicisi çarpar!..

• Yeşilçam'da Erol Taş "En büyük benim" figürüdür, Kadir Savun ise "Senden büyük Allah var!"

• Mozambik devlet başkanının seyrettiği final maçında sıkılması ve 65. dakikada oyunu durdurup penaltılara geçirtmesi...

• Oscar "Aklınla bin yaşa" demektir, Altın Portakal ise "Yüreğine sağlık!"

• Akrep, roman... Yelkovan, hikâye... Saniye, deneme... Salise, aforizma... Zaman ise şiir!

• "Dede Efendi" tarihinin en karizmatik adı... İsim misim yok... İki sıfat var, o kadar!

• Şu hayatta birilerine ters davrandığımda, dengelemek için başka birilerine aşırı iyi davrandım, böylece herkese karşı dengesiz davranmış oldum!

• Geyik muhabbetinin yerini "Goygoy" aldı. Peki nedir goygoy? Sözlükte yok goygoy ama goygoycu var: Boşu boşuna, bilgisiz olarak gereksiz yere çok konuşan kimse. Yani goygoy, sadece gıybetten iyi! Boş konuşma, ruha eziyet...

• Soylu tiplerin dünyasına doğan zeki, vicdanlı ve tatlılar tatlısı bir siyahi kızın hikâyesini merak ediyorsanız "Belle" adlı filmi izleyiniz. Üstelik hikâye gerçekmiş bir de...

• Telgraf unutulmasın! Arada bi çekin, birilerinin aklını alın!

Çiğdem Canım Yayan

Cemal Süreya

Didem Madak

Orhan Veli Kanık

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Digi.logue

powered by ZORLU PERFORMANS SANATLARI MERKEZİ

Birler ve sıfırlar
senin için bir anlam
ifade etmiyorsa,
farklı
disiplinlerin ışığında
onlara
yeniden bakmanın
tam zamanı!

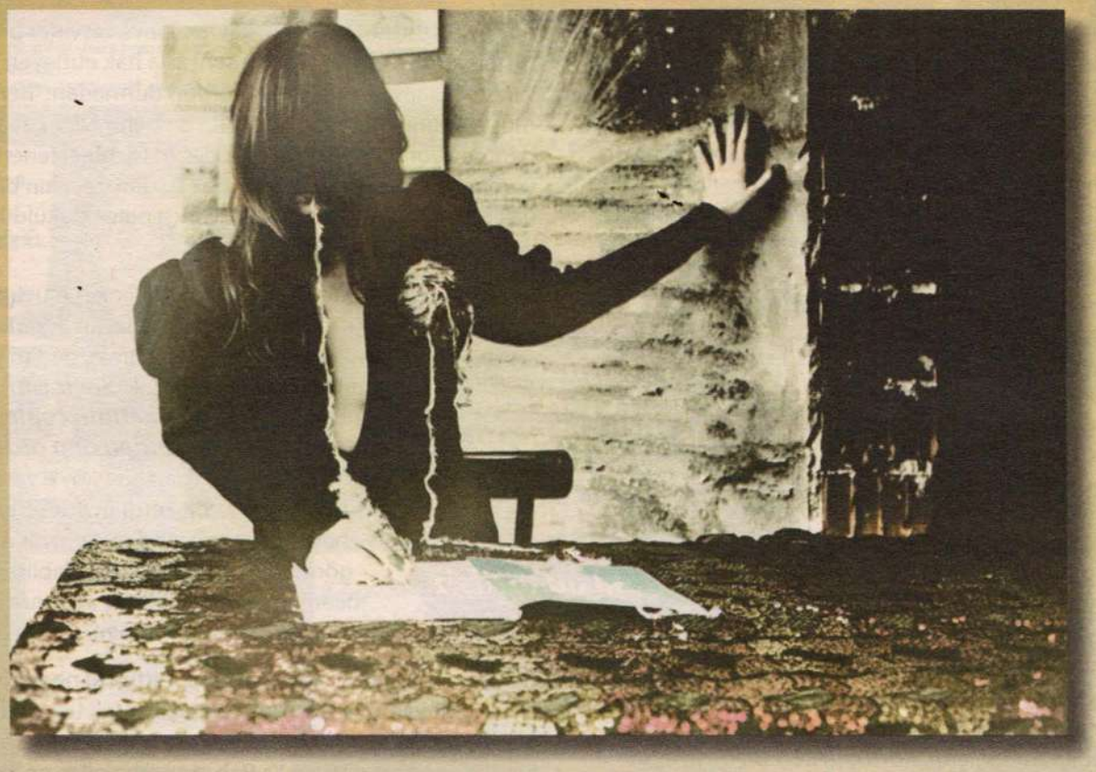
DIGILOGUE.COM

ZORLU

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - http://rantay.org

Umay Umay

seni yutacak alevin iblisiyle pazarlıktayım

müziğin içindeki terkedilmiş an'a gel. tanıdık bu yarım gülüş. tanrının zorladığı vedalarda insan kaldım. senin için senden uzak olan yeminle. hatırla ama üzülme. kendi sessizliğinde tamamlanıyor hayat.

birazdan dağılır bu kalabalık, içine atılan dilek paraları parlar ay ışığında. yenilginin ve yalnızlığın ihtişamı bu. yanıyor aşk'ın alfabesi. çünkü o senin kaybınla bütündü. zarif de değildi. ceplerine sığmayan umut tozlanmıştı. ayakkabıların altında kalıyordu. eriyor son vedan. Kahroluyor şarkıdaki kadın.

sana sarılmıyorum tekrar kavuşmak için. hoşçakal demiyorum merhaba diyebilmek için.

gitmeni istemem çok acizim. çok bilgisizim. elime bukuluyor zaman. ateşin etimde soğumasını izliyorum. küçük sevimli yokluklar yaratıyorum. ***trenlerden atlıyor bana bakmaların. Karmakarışık saçlarımı ayırıyor yağmur. saçlarımı kesmeni istemem. kesme saçlarımı.***

seni görmek için yeniden açıyorum pencereleri. ayaz vuruyor kapılara. her defasında körlüğünle kırılıyor kalbim. hatırla ama üzülme. o görememelerin sokağında kanlı işaretler bıraktık. ***yolu tamamladık kalanlar için. böyle de çok sevilir. inansana. gitme son aşkım. son hırsızlığım tanrıdan.*** kaç defa düşebilirim bu boşluğa. kaç defa kimsesiz kalabilirim. kaç defa anlaşılmayabilirim. yapma şimdi bunu. bakışının kırıldığı bu ormanda sensiz sanma ki erdemin ipuçları olacak. kimi hangi ninniyle avutucam? suyu bulandıran sözü bırakma. iyileştirmek için içinde yuva yapan yaraları: izin ver, izin ver bu sokaklarda aşk olmaya.

kapıyı kapatıyorum. beni ezberle. komik hallerime bak. ayaklarım çıplak. üstümde solgun bi kazak. biraz önce yediğim çilekler bulaşmış. ellerim yapış yapış. hadi beni ezberle aşkım. gözlerini kapattığında ben olduğun anı hatırla. senin ben olduğum anı. hiç vazgeçmedik biz. hiç gitmedik bi kalbin ötesine. hep ordayım, sıcak alınlı bi adamın göğsünde. annesiz, sozsuz, imzasız. üç dua yolladım hepsi senin için. üç kapı açılsın kaybolduğun sokaklar için. üç kapı öldü diye seni bırakan şeytandan kaçman için. üç kapı senin gölgenin nefsi için. hadi şimdi gitme. kafam yerinde değil. dalgalanıp dalgalanıp çarpıyorum duvarlara. seni yutucak alevin iblisiyle pazarlıktayım. işte atlıyor bi uçurumdan diğerine. ne mümkün onu yakalamak. sadece aynadaki 'akisle boğuşmak zor. pazarlık bu; yüzlerimizin yarısı işte.

kapıyı kapatıyorum. sana bakmama izin ver. gözlerimi kaçırıcam gözlerinden. abuk subuk konuşmamak için susucam. ocakta bekleyen yemek var gibi. küçük bir bebek koltuktan düşmek üzere gibi. balkon demirlerine asılmış uçmak üzere olan martılar var gibi. sana sarılmıyorum tekrar kavuşmak için. hoşçakal demiyorum merhaba diyebilmek için. annemin sözü oldum koyuldum yollara. babamın asi kızı oldum. bütün bunlar ne için? bu kıvılcımlar nereye düşüyor? şimşek de kimsenin kalbini yakmadı...
müziğin içindeki terkedilmiş an'a gel. yabancılık çekme solgun yüzün kayarken duvarlarda. beni bulabileceğin an'a gel. seni çok sevdiğimi hatırla ama üzülme vaktin dolduguna. sadece kalacağını söyle.

bilmiyorum kelimeler seni kaybederse ışık nereye gider. hangi notanın terbiyesizliği kalır. alnını koyduğun yerde,,, sevgilim. seni dualar çok sevdi. bildiğim en çok budur. hatırla ama üzülme. bak incecik...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bedia Ceylan Güzelce

bir ihtimal

Çıkarıp defterimi bir şeyler yazmaya koyuldum, her zaman yaptığım gibi "Bostancı'dan Kadıköy'e varan sarı dolmuşlarda" diye başladım sayfaya.

İstanbul'un yirmili yaşlarımıza maruz kaldığı bir zamandı. Erguvan mevsimi, Lale mevsimi derken sokaklarda manasız, rengarenk bir neşe hali hüküm sürerken, içi dışından daha sarı bir dolmuşta yan yana oturmuştuk. İşte belki benim kağıt param döne dolaşa senin cebine girdiyse o gün girmişti. İş makinaları etimi tartaklamıyor, vinçler ciğerlerimi söküp alacakmış gibi üzerime üzerime gelmiyordu henüz. Dahası sen vardın, tüm cennet tasvirlerinden uzakta, arafta, tatsız tuzsuz bir boşlukta, bir ayağın çukurda ama yol boyunca yanımdaydın. ***Bostancı'dan Kadıköy'e bir yolculuk yaptık birlikte dile kolay. İnsan ancak yirmilerinde böyle uzun yolculuklara hazır oluyor.***

Şoförün yanındaki kadın çiçekler için israf edilen paradan şikayet ediyor, şoför sakince ve sanırım yaşına hürmetten susarak onu dinliyor, bir anne-kız Taksim zannedip biniyor, bir durak sonra durumu anlayıp iniyor, herkes parasını önceden hazırlamış, adam para üstü göndermek zorunda kalmıyor, gömleğin üzerine giydiğim hırka güneşin zoruna gidiyordu.

Dur kalklardan midesi yanan bendeniz, bir insan, bir dolmuş seyahatinde ne kadar aşık olabilirse o kadar aşık olmuştum sana, şehrin bizden umudunu kesmediği zamanlardı, ***konuşurken birbirimizin gözlerine bakıyorduk, gözlere bakmanın önemine dair afili sözler edilmemişti daha dizilerde.*** Çıkarıp defterimi bir şeyler yazmaya koyuldum, her zaman yaptığım gibi "Bostancı'dan Kadıköy'e varan sarı dolmuşlarda" diye başladım sayfaya. Az sonra, bir külçe altın gibi çöktü bakışlarının som ağırlığı üzerime, öfff, hem de ne. Dursam olmaz, yazmaya da devam edemiyorum. Oysa birazdan bu yolculuk bitecek, bir hatıraya dönüşmek üzere ayrılacaksın yanımdan. Bense yaklaşık on yıl sonra senden bahseden bir yazı yazmak üzere dolmuştan inip, ilk sayısını çıkardığımız derginin konu toplantısında Mehmet'e kafa tutacağım. Ama çok da tutamayacağım zira Mehmet'ti hayli kanlı bir çatışmanın içinden çekip alan beni, sen bunları hiç bilmeyeceksin. Boğanın orda gelmemi bekleyen Mehmet'i görür görmez sevgilim zannedecek, bir daha hatırlamamak üzere sileceksin aklından. Bir ihtimal rüyalarına gireceğim. Bir ihtimal, ben ömrümce seni düşüneceğim.

Derken ani bir frenle yere düştü defterim. Stadın orda bir yerde, Nokia üçotuz telefonun çaldı, kimse rahatsız olmasın diye sessiz konuşuyordun. Duymak istiyordum oysa. Van Gogh gibi kulağımı kesip boynundaki ovalara gömersem işitirim gibi bir şey hissettim, gençtim, kavramlar ve tasvirler birbirini pek tutmuyordu. Arayan elbette seni asla hak etmeyen biriydi, ona seni sevip sevmediğini soruyordun durmadan: "Beni seviyor musun? Bırak şimdi, seviyor musun beni? Niye cevap vermiyorsun, beni seviyor musun?" Ahh! Bir el eynası, bir el feneri, olsa olsa el yordamıyla bulunmuş bir bardak su gibi gecenin bir köründe, başucundan düştüm bu anda. Parça parça döküldüm ayaklarının yanına. Ayakkabıların çok güzeldi.

Boğa'nın oradaki inişim, Mehmet'in aklına işin ucunda barış var diye uçaktan paraşütsüz atlayan askerleri getirdi. Aslında inmek değildi benimki, dedim ya düşmek, atılmak gibiydi daha çok. ***Saçlarını, sakallarını kesip atar gibi, ceketinin ceplerini sıyıran tırnaklarını derinden alıp atar gibi attın beni.*** Bostancı'dan Kadıköy'e varan sarı dolmuşlarda bir Ferdi Tayfur şarkısına dönmüştü hayatım aşk yüzünden. Seni bir daha hiç görmedim, soruna cevap alabildin mi bilemedim. Zaten birkaç ay sonra ülkeyi terk etmek zorunda kaldım.

Bir ihtimal yanına otururum, bir ihtimal kesip attığın yerden eğilip geri alırsın beni. Bir ihtimal dünyadaki bu tarifsiz yalnızlığa bir son veririz birlikte.

Londra'ya falan gittim. Gittim ki ne göreyim. Bu nasıl bir yalnızlık Allah'ım, salatalıklar tek tek paketlenmiş, her şey tek başına satılıyor üzerinde güneş batmayan krallıkta. Bir dilim somon uğruna Ya Rab, ne ambalajlar, ne ambalajlar hazırlanıyor. Bu nasıl bir yalnızlık ki tek başına yürüyor insanlar sokaklarda, sinemada tek, tiyatroda tek, alt geçitlerde tek, üst geçit yok gibi zaten, barlarda tek. Ne medeni şeymiş yalnızlık, kendimi mağaralara kapatasım geliyor. En başa dönüp, uygarlığın tüm evrelerini doya doya yaşamak istiyorum, çoğalmak çoğalmak, sonra belki gözden kaybolmak.

Yıllar sonra, eski bir evde, eski bir rafta, raftaki kitapların arasında, artık sarı dolmuşlara binmediğim, binsem de kronik mide hastalığım yüzünden hemen indiğim şu günlerde, şehrin bize küstüğü ve bizim için artık hiç umudun kalmadığı, ne erguvan ne lale için para harcanmadığı, şikayet edenlerin çoktan öldüğü, güzelim İstanbul'un otuzlu yaşlarımıza maruz kaldığı şu günlerde o defteri buldum. Hani hayatın anlamını arar gibi gözlerini diktiğin, benim küçücük defterimi. O günü açtım, o yolculuğu... Telefonun diğer ucundan seni delik deşik eden o üçotuzluk şahsa, gençliğimin üçüncü şahsına sorduğun soruların cevabını koca koca harflerle yazmıştım: HAYIR. Görmedin. Sevmiyordu seni işte, sonra sevdi mi bilemem ama şu günler hele bir geçsin, belki buluruz yeniden birbirimizi. Bir ihtimal yanına otururum, bir ihtimal kesip attığın yerden eğilip geri alırsın beni.

Bir ihtimal dünyadaki bu tarifsiz yalnızlığa bir son veririz birlikte. Mağaralardan çıkarıp, bağrımıza basarız insanlığı yeniden.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bu bir ilandır.
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

kitap KULÜBÜ

#herhaftaıkitap okumak ister misiniz?

Kitap Kulübü; zaman bulup da kitap okuyamayanların, kitapları satın alıp kitaplıkta tutanların, kitap okumak için motive olamayanların yeni buluşma noktası.

Abonelik modeli ile her ay kitaplarınızı alın, hem kitaplara %40'dan başlayan indirimlerle sahip olun hem de kitap okumak için motive olun!

Abonelere Nisan ayında gönderilecek olan kitaplar:

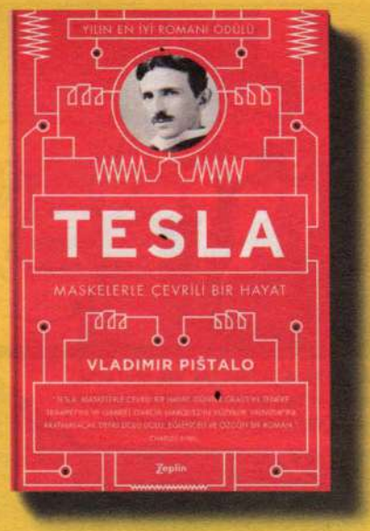
- **Tanrısız Gençlik**
Ödön Von Horvath • Jaguar Kitap
- **Kahya ve Klara**
Patrick DeWitt • Domingo
- **Hep Eve**
Henrietta Rose-Innes • yüz kitap
- **Yalnızlık Kime Benzer**
Semih Gümüş • Can Yayınları
- **Tesla: Maskelerle Çevrili bir Hayat**
Vladimir Pistalo • Zeplin Kitap

@herhaftaıkitap

www.kitapkulubu.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cem Davran

palyaço'nun günlüğü (2)

Samimiyetsiz, sahte zamanlar yaşıyoruz ve ben ısrarla yazıyorum. Bazen kendime rağmen yazıyorum bazen de gördüklerime rağmen. Teklifsiz tanığı olduk düşünce katliamlarının. Biz de ortağız artık bütün suçlara.

Bütün romanlar eksiktir. Bütün filmler hatta bütün şiirler. En doğru cümleyi aramakla geçer kalem erbabının hayatı. Bu eksikliğe aşıktır ve alışıktır sadık okuyucu. Bunları yazdığımda yirmili yaşlarımdayım. Yüzyıllık Yalnızlık okudum ve kaleme sarıldım. Niyetim ne bilmiyorum! Birazdan eski şiirlerimi çıkarıp yakacağım çini sobada. Yıllar sonraya kalmasınlar istiyorum. Kullanışlı bir hüzün var onlarda, bu çok kötü. Bir gün birilerinin eline geçer diye korkuyorum galiba. Kim bilir ne düşüneceğim yıllar sonra bu satırları okuyunca. Bunları da mı yaksam acaba? İyi ki öyle bir şey yapmamışım.

• • •

İkinci köprü yapıldı İstanbul'a. Birincinin açılışına gitmiştik ailecek. Çok uzatıyor yolu ikinci köprü. Bomboş zaten. Bir gün bu da yetmeyecek diyenler var. İlk kez arabam oldu, mavi bir Serçe. Bugün müzik dinleyerek geçtim yeni köprüden.

• • •

İki tane soba kocaman vakıf evini ısıtırdı. Biri Auer diğeri antika çini soba. Tek tek evleri arıyorlar. Korku dolu herkes. Bizim kapı da çalınmadan bazı şeyleri sobada yaktı babam. En çok Yıldırım Bölge Kadınlar Koğuşu'na üzüldüm. Romandan oyuna uyarlandı. Çetin İpekkaya yönetmen, ben de asistanım. Prova, reji notları falan ne varsa yandı. **İki soba bütün gün çalıştı ama ev çok soğuktu.**

• • •

Seviyorum Pavyonları. Gittiğim yerde önce Pavyon ziyareti yaparım. Şehri anlar, sabah içine kendimi bırakırım. Artık emin ellerdeyim.

• • •

Günlük tutmak mesele değil. Ben unutmaktan korkuyorum. Çok gencim farkındayım ama bir yanım yaşlı gibi. 1402 diye bir kanun var. Nasıl bir şeyse herkesi hapse atıp hayatını karartıyorlar. Tiyatro'nun en güzel abileri atıldı. Tam üç liste geldi. Harika sanatçılar, o güzel insanlar kendi yuvalarından uzaklaştırıldı. Coşkun Paşa diye birisi, yanında birkaç kişiyle gelip genel prova izliyor. Tamam derlerse oyun perde açıyor. Şafak Karakolu her şey hazırken kaldırıldı mesela. Sevmiyorum bu günleri, sevmiyorum. Bilge Abi'yi son anda Vasfi Bey kurtarmış, öyle diyorlar. Peki Başar Abi, Çetin Hocam, Macit Abi, Savaş Abi, Ali Abi? Radyodan haber verildiğinde annem ağlamıştı, şimdi yapılanları görünce çok üzülüp dua ediyor. Galiba ben solcuyum. Off, çok okumak lâzım...

Günlük tutmak mesele değil. Ben unutmaktan korkuyorum. Çok gencim farkındayım ama bir yanım yaşlı gibi.

• • •

Robot resimlerin hepsi bana benziyor. Belki de ben öyle sanıyorum. Her tarafa asmışlar. Caddeler, sokaklar, duraklar ve özellikle vapur iskeleleri. Beklerken herkes önce çaktırmadan etrafına bakıyor, robot resimlere benzeyen birisi var mı diye. Çok kötü çizilmiş kara kalem hatta çala kalem resimler. Kenarlarında isimler yazıyor. Görenler emniyet birimlerine haber versin. Ben hepsini kendime benzetiyorum, ne olacak şimdi? Ya birisi işte bu deyip beni gösterirse? Korkuttular hepimizi, ondan bu! Saçımı uzun tutmalıyım bir süre daha. Bir yanlışa kurban olmamalı.

• • •

Alageyik Sokağı. On sekiz yaşından küçükler giremez yazıyor mavi kapıda. Ben on yedi oldum. Merak ediyorum. Bir de Kemeraltı Kuyu Sokak var az aşağıda. Orası daha ucuz ama daha kötüymüş. Mahalleden dört kişiyiz. Kalabalığa karışıp girdim dar sokaklı evlerin yoğunluğuna. Çok çirkin lan kadınlar. Japon Gül güzeldi. **Adımı sordu, bir an söylemek istemedim ama sonra söyledim. Benim adım Gül dedi. Japon Gül derler bana.** Gözleri çekik çekik ya ondan. Yaşın kaç? On sekiz. Daha küçük gösteriyorsun. Lâfı karıştırdım, Paris'ten geliyorum. Hadi be! Keşke bana koku, parfüm falan getirseydin. Bir dahaki sefere getiririm. Paris takıldığımız bilardo salonunun adıydı. Heyecandan söyledim. Biliyordur, bu çevrenin çocuğu olduğumu belki anlar diye. Neden yaptım? Evet, heyecandan. Hiçbir şey anlamadım ama ayrılırken yürüyüşüm değişti. Keşke yanımda tespih olsaydı, büyük gösteriyor insanı.

• • •

Samimiyetsiz, sahte zamanlar yaşıyoruz ve ben ısrarla yazıyorum. Bazen kendime rağmen yazıyorum bazen de gördüklerime rağmen. Teklifsiz tanığı olduk düşünce katliamlarının. Biz de ortağız artık bütün suçlara. Milenyuma az kaldı. Daha kötüsü olur mu? Bilemedim...

• • •

Sevdim bu günlük tombalasını. Elimi yıpranmış sayfaların arasına sokuyorum, rastgele bir tanesini çekip alıyorum. Kırk yıllık bir cümle de denk geliyor, dört yıllık bir cümle de. Kronoloji yok, tarih yok. Siz de sıraya koymayın sakın. Zaman dilimlerini çok merak ediyorsanız arayıp bulun. Hepsi kelimelerde saklı. Gizli kalsın diye değil, zamanı durduralım diye. Palyaço'nun Günlüğü'nden sevgiyle, muhabbetle...

İllüstrasyon: Ali Doğan Arslan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Başar Başaran

paramparça

Reklamları izlerken düşündüm; bozulan Teoman mıydı dünya mı, dünyanın bir suçu yoktu. Aslına bakarsan Teoman'ın da.

Şüphe duyuyorum. Gerçekten bu kadar karanlık olabilir mi? Dizimi çarptığım iskemle olmasaydı kendimi ışığa inandırabilirdim. Ama yok. Baksana herkes de aynı şeyi söylüyor. Bize sunduğu seçenekleri giderek azalan bir dünyanın günden güne bozulduğundan bahsediyor. İnanıyorum onlara. Ben de büyük büyük cümleler kuruyorum. Tükenen romandan, dinen musikiden, artık çizilmeyen resimden söz ediyorum. Her yandan sağlamasını yapıyorum yenilmişliğin. Kalifiye bir mağlubum artık. Kaybedilmiş bir kavganın yasını tutuyorum. Tezinde yanılmamış ama yenilmiş insanların vakur sitemini dillendiriyorum. Tek kutuplu dünyanın çıkışsızlığından, Trump'dan, terörden, bozulmuş gıdalardan, yok olan adalet duygusundan dem vuruyorum. Dizim acıdıkça emin oluyorum karanlığa. Gözlerim alışıyor çaresizliğe ikna oluyorum. ***Giderek babama benziyorum. Onun dilinde kızdığım ne kadar karamsar söz varsa şimdi kendimi söylerken yakalıyorum.*** Bir yerler bakıyorum ben de deniz kıyısında. Eskisinden az okuyorum. Daha az tartışıyorum. Daha çok içiyorum. Sabah gazeteyi heyecansız açıyorum. Dünyada kaldıkça dünya arayı açıyor sanki. Birini sevince değiştirmeye de çalışırsın. Artık dünyayı olduğu gibi kabul ediyorum.

Hakikat acısını duyduğumuz bir dünyanın tazeliğinde saklıymış. Hatırlamak öğrenmekten önemliymiş.

Peki benim olduğu gibi kabul etmekle pes ettiğim bu dünya bozuldu mu sahiden? Bunun cevabını ancak "benden" bağımsız bir dünyadan söz edilebildiğimiz takdirde verebiliriz. Oysa filozoflar iki bin yıldır bundan emin değiller. Bizim algıladığımızın dışında bizden bağımsız bir dış dünya var mıdır diye tartışır dururlar da bir cevaba varamazlar. Kimisi der ki dış dünya tamamen bizim algımıza tabidir. Biz değiştikçe o da değişir. Yani güzellik bizdeki aşkla on para eder. Yoksa yoktur. Kimisi de buna hiç katılmaz der ki; hayır objektif bir dış dünya bizden bağımsız bir gerçek olarak vardır. Biz onun içine doğar, onu olduğu haliyle algılarız. Biz gözümü kapadığımızda her şey yerli yerinde durur.

Hangisi doğrudur bilinmez. Ancak dünya bozuldu dediğimiz anda biz ikinci tezi taşır oluruz. Yani biz bozulmadan öylece durmuşuz da dünya giderek çığırından çıkmıştır. Öyleyse deniz kıyısında yer bakmaya, akşamları rakıya yazılmaya, şu giderek beyazlayan sakalları sıvazlaya sıvazlaya her şeyden daha az tat almaya hakkımız var demektir. Sanatın yok oluşundan, devrimin imkânsızlığından, aşkların eskide kaldığından ve domateslerin artık kokmadığından şehvetle bahsedebiliriz. Bitmeyecek işin anasını yatmak bellemektedir devrilir yatarız. Ancak ya ikincisi doğruysa? Yani dünya yerli yerinde dururken giderek bozulan bizsek... O halde bugünkü körlük, bir imkânı görememek, ilhamın lisanını anlamamak, içine düşen bir notadan, aklında uyanan bir cümleden çıkıp da yaşadığın zamanı sarsamamak dünyadan bağımsız bize dair bir kriz demektir. İşte o zaman boşuna suçladığımız dünyadan özür diler, hatayı kendimizde arar, her şey adına yeniden umutlanabiliriz. Böylece bir yerlerde sıçramaya hazırlanan tarihin ayak sesini duyar, bize çıkışsız görünenin başka birine yol olduğunu hayal edebiliriz. O vakit yatmaktan değil çalışmaktan, bırakmaktan değil anlamaktan, susmaktan değil konuşmaktan bahsedebiliriz. Marks'ın "Bu dünyanın yalnız başına bir manası yoktur ona biz bir mana atfederiz" sözü bizi yeniden kendimize getirir, oturur bu dünyaya bir mana düşünür, bizden öncekiler gibi kavgaya soyunabiliriz.

Acaba hangisidir gerçek? Her ağacın kurdu kendinden olursa bu düzende kendisini yok edecek bir hakikati pekâlâ bir reklam filminden fısıldayabilir bize. Bana öyle oldu. Geçen akşam otururken reklamlarda Teoman'ı gördüm. Paramparça şarkısını bir kot firması için söylüyordu. Kot tam da şarkıda söylediği gibi paramparça yırtılmıştı. Oysa şarkının anlattığı paramparça olma hali, Teoman'ın ilk gençlik yıllarında hissettiği bir duygu durumunu anlatıyordu. ***Dünyanın yıkıcılığı karşısında paramparça olmuş bir ruh. Tıpkı Descartes'ın kendini parçalara bölerek hakikati kavradığı hale denk düşüyordu.*** Bir bar taburesi üstünde babasının öldüğü yaştaydı Teoman ve dünyanın acısını hissediyor, böyle olmaması gerektiğine dair bir arzuyu taşıyordu. O ve onu dinleyenler hep birlikte haykırıyordu paramparçayız. Nasıl bütünleneceğimizi konuşmaya başlayacağımız an orasıydı. Şimdi bir pantolonun yırtılmışlığına atfettiğimiz kelime o an için hakikatin giriş kapılarından birisiydi. Kim için, belki de herkesten önce onu ruhunda duyan şarkıcı için.

Reklamları izlerken düşündüm; bozulan Teoman mıydı dünya mı, dünyanın bir suçu yoktu. Aslına bakarsan Teoman'ın da. Zira kot için bağıran adamla, varoluşunun peşine düşmüş o genç adam aynı adam değildi. Ne o onun hakkında konuşabilir ne de diğeri onun adına cevap verebilirdi. ***Aynı dünyanın karşısında iki ayrı insandan söz ediyorum. Tıpkı benimle yirmi yaşımdaki ben gibi... Yan dönsem mısraların kulaklarımdan akacağını hissettiğimi hatırlıyorum.*** Dünya değiştirebilir durması bir yana bana bütün meyvelerini vadediyordu. Şimdi ve burada olmanın kudretini içimde duyuyordum. Kelimeyle, hakikatle evimin yolunu bulur gibi bağ kurabiliyor bir cümleden dünyayı kavrayabilecek sırrı alabiliyordum. Bugün yitip gitmekte olan bir duyarlılıktan söz ediyorum. Demek ki insanın yirmi yaşında bir şey duymuş olması onun kırk yaşında hala onu duyabildiği anlamına gelmiyordu. Fakat duyulabilecek olan hala orada duruyordu. O halde şimdi muhtemelen genç birileri benim bugün karanlık ve çıkışsız sandığım dünyayı bütün vaadi ve renkleriyle kavrayabiliyor diye düşündüm. Gülümsedim. Bozulan dünya değilse, ben düzelmenin yolunu aramalıyım. Belki kızımla konuşmak, belki yeniden şiir okumak, belki münzevi bir kapanışla kütüphaneye sığınmak bilmiyorum. Bir yolun olduğuna eminsek tamamen kaybolmuş sayılmadığımızı düşünüyorum.

Demek o gün Paramparça sandığımız ruh hali meğer bütünlükmüş görüyor musun? Hakikat acısını duyduğumuz bir dünyanın tazeliğinde saklıymış. Hatırlamak öğrenmekten önemliymiş.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Zeynep Miraç

mucidi bir pişman, kullanıcısı bin pişman

3.5 milyar insan internete bağlanınca şiraze yerinden oynadı, şeffaflık yerini ifşaata, eşitlik hoyratlığa, özgürlük linçe bıraktı.

Hep düşünürüm, keşke 70-80 yıl daha önce gelseydim dünyaya. Şu gezegendeki hayatın en kökten, en hızlı, en sarsıcı biçimde değiştiği 100 yılı başından yaşayabilseydim.

Babaannem doğduğunda evlerinde telefon yoktu. Evleri ne, Allah bilir mahallede bile yoktu. Eve telefon geldiğini gördü, telefonun saatlerce bekleyerek bağlatıldığını gördü, aradığı numaranın küt diye düştüğünü de gördü. Şimdi cep telefonu kullanıyor, ona yolladığımız fotoğraflara telefonundan bakıyor.

Dedem doğduğunda bilgiye ulaşmak için en iyi ihtimalle kütüphaneye giderdi. Sonra her evde fasikül fasikül ansiklopedilerin dizildiğine şahit oldu. Ömrü akıllı telefonları kullanmaya yetmese de, sorduğu herhangi bir soruyu Google kullanarak cevapladığımı görecek kadar yaşadı.

Bu kadar keskin bir değişimin müsebbibi belli. Ve kendisi artık 48 yaşında. Yeterince olgun, hala dinç, bir o kadar da faal. 7 Nisan internetin sembolik doğum günü. Üstelik memleketimize geliş tarihi de yine bir Nisan, 1993'ün 12 Nisan'ı.

Kimine göre kutlanacak bir bayram, kimine göre başına gelenlerin sebebi... Bayram mı, seyran mı, matem günü mü karar sizin.

İKİNCİ "ARPA"

7 Nisan 1969, internetin ilk tohumları sayılan RCF dokümanlarının ortaya çıkış tarihi. Bunun ardından, aynı yılın 2 Eylül'ünde Kaliforniya Üniversitesi'nden bilgisayar bilimi profesörü ***Leonard Kleinrock birbirleriyle konuşacaklarını umarak iki bilgisayarı birbirine bağladı ve bırakın o ikisinin, bütün dünyanın birbiriyle konuşacağı kapıyı açıverdi.*** Böylece ilk sözcük bir bilgisayardan diğerine aktarıldı. Gerçi "login" olan bu ilk mesajın ancak iki harfi yazılmıştı ki bilgisayar çöktü ama olsun.

ABD Savunma Bakanlığı, nükleer saldırıya karşı bir ağ geliştirilmesini istemişti. Adı Advanced Research Projects Agency Network (Gelişmiş Araştırma Projeleri Ajansı Ağı), kısaca ARPANET olan bu ağ ile Batı "arpa suyu"ndan sonra ikinci kez dünyanın başını döndürdü. Yaklaşık bin bilgisayar birbiriyle bağlantıdaydı. Yıllar geçtikçe daha fazla bağlantı gerekti, daha fazla, hep daha fazla...

Ve asıl sıçrama 1983 yılının ilk gününde geldi: ARPANET'in kullandığı NCP sisteminden TCP/IP sistemine geçildi ki bu, bugün kullandığımız şekliyle internetin doğuşuydu. Yani evrimin içinde 1969'daki hamle balığın karaya çıkmasıysa, 1983 onun yürümeye başladığı tarihti. Bilgisayar uzmanlarıyla başlayıp akademisyenlerle genişleyen ağ artık bütün dünyaya ulaşmıştı. Tim Berners-Lee sayesinde World Wide Web gezegeni sardı.

MUCİDİ PİŞMAN

Sardı sarmasına da... Kleinrock 2004 yılında, ARPANET'in 35. yıldönümü kutlanırken "sistemin modern versiyonunu öngöremediklerini" itiraf etti. Hatta "Eğer sonuçlarını bilseydim yapmazdım"a kadar getirdi itirafını:

"İnternetten bize gelenlere güvendiğimiz, işe yarar, kesin ve yararlı bulduğumuz günler geride kaldı. Şimdi çöplerle yüzleşiyoruz, virüslerin saldırısına uğruyoruz, girişimiz engelleniyor, mahremiyetimiz için endişe duyuyoruz ve bunlara nasıl çözüm bulacağımızı bilmiyoruz."

Sadece bunlar mı?

Kleinrock, geliştirdiği sistemin suistimallere açık olduğunu düşünmemişti. ***İnternet üzerinden devrim yapılabileceğini, dünyanın dört bir yanında özgürlük arayan insanların bu yolla sokakta buluşacaklarını da bilmiyordu; uzay istasyonundan dünyaya tweet atılacağını da.*** Aynı şekilde tarihin en belalı terörist gruplarının bu sayede haberleşerek kan dökeceklerini de hayal bile edemezdi. Açık denizlerde seyreden korsanların internette de korku salacaklarını söyleseler inanmazdı. Bir ülkede iktidarın muhalifleri yıldırtmak için trol hesaplar kullanacaklarını rüyasında görse inanmazdı herhalde. Sosyal medyayı hayal edemediği gibi, bu kanalın insanların linç edilmesi, görüşlerinden ötürü tehditlerle yüzleşmesi, istihbarat servislerinin internet kullanıcılarını bir güzel fişlemesi, hatta buraya yazdıkları nedeniyle tutuklanması Kleinrock'un aklına gelmemişti.

Ama hepsi oldu...

3.5 milyar insan (ki bunun 2.5 milyarı gelişmekte olan ülkelerden) internete bağlanınca şiraze yerinden oynadı, şeffaflık yerini ifşaata, eşitlik hoyratlığa, özgürlük linçe bıraktı.

YUVALAR KURULDU, KALPLER KIRILDI

24 yıl önce 12 Nisan günü ise internet Türkiye'ye avdet etti. Hem de kiralık bir hatla. ODTÜ Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nda Türkiye'nin ilk internet bağlantısı gerçekleştirildi. Hızı hepi topu 64 kbit/sn'ydi ve bir süre Türkiye'nin dünyaya tek bağlantısı buydu. Ancak üniversiteler ve kamu kuruluşlarında olan bağlantı zamanla özel sektöre de sıçradı.

Evlerin içine ise 1996'da girmeye başladı. Belki hatırlarsınız, telefonla kurulan bağlantı öncesinde önce bir cızırtı gelir ardından diriling diriling diriling sesi duydunuz mu oh bağlandım diye sevinirdiniz. Hızı kaplumbağadan hallice, verimliliği düşüktü.

Hem internete bağlanıp ne yapacaktık ki? Alışveriş yoktu, Facebook yoktu, Twitter, Instagram hak getire. Zaten telefonlarımızın zekası düşüktü o zamanlar, lenduha bilgisayarlar hayatımızdaydı. Şimdi televizyonlarda bile kalmayan o kalın enseli ekran, hiçbir yere sığmazdı. E-posta alıp gönderiyor, Alta Vista gibi çoktan tarih olmuş sitelerde kıt kanaat bilgi aranıyorduk. İnsanın olduğu yerde iki lafın belini kırma vardır düsturuyla ICQ Chat'imiz eksik değildi ama. Çok yuvalar kuruldu, çok kalpler kırıldı o odalarda.

50'SİNE DOĞRU

Şimdi, memleketimize arzı endamından 24 yıl sonra hem her işimizi kolaylaştırdığı için müteşekkiriz hem de başımıza örmediği çorap kalmadığı için şikayetçi. ***Bulamadığımız cevap, ulaşamadığımız kişi, aklımıza düşüp de edinemediğimiz hiçbir şey yok, amenna. Kolaylıksa kolaylık.*** Ne var ki aynı zamanda "Madem ki bu ağın içindesin, atış serbest" diye düşünenlerle mücadele, özgürüz sanırken bileğinde kelepçeyi görme riski, şerden başını kaldırmayanları buluşturma tehlikesi, "bilmesek de olur" her ayrıntının, "görmesek de olur" her görüntünün gözümüze sokulması da var işin içinde.

Hani bazı insanlar vardır, doğduğuna sevinseniz mi üzülseniz mi bilemezsiniz. Bu İnternet Efendi de öyle. İyi ki doğdun ile niye doğdun arasında bir yerde 49. yaşına girdi bile. 50'sinde daha adil, barışçıl ve ahlaklı olur inşallah.

Hani bazı insanlar vardır, doğduğuna sevinseniz mi üzülseniz mi bilemezsiniz. Bu İnternet Efendi de öyle.

Görsel: Adan Avelar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ANADOLU EFES
TİYATRO KAFASI

TİYATRO İSTANBUL

ANLATILAN SENİN HİKAYENDİR

1 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
LEYLA GENCER OPERA VE SANAT MERKEZİ
GİŞE: 0212 572 20 70

8 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
GREEN PARK HOTEL PENDİK PERFORMANS SAHNESİ
GİŞE: 0850 888 82 92

13 NİSAN PERŞEMBE - 20.00
14 NİSAN CUMA - 20.00
PANORA AVM SERHAT KILIÇ SAHNESİ / ANKARA
GİŞE: 0312 666 90 33

27 NİSAN PERŞEMBE - 20.30
PROFİLO KÜLTÜR MERKEZİ
GİŞE: 0212 216 40 70

ALİ POYRAZOĞLU TİYATROSU

BEN ESKİDEN KÜÇÜKTÜM

2 NİSAN PAZAR - 19.00
MALL OF İSTANBUL MOI SAHNE
GİŞE: 0212 801 10 00

8 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
PROFİLO KÜLTÜR MERKEZİ
GİŞE: 0212 216 40 70

22 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
AVCILAR BARIŞ MANÇO KÜLTÜR MERKEZİ
GİŞE: 0212 509 90 55

ÇOLPAN İLHAN & SADRİ ALIŞIK TİYATROSU

BİNDE BİR GECE DİYALOGLARI

1 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
15 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
22 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

3 NİSAN PAZARTESİ - 20.30
SUAT TAŞER BOSTANLI AÇIKHAVA TİYATROSU / İZMİR
GİŞE: : 0232 362 61 61

5 NİSAN ÇARŞAMBA - 20.30
MALL OF İSTANBUL MOI SAHNE
GİŞE: : 0212 801 10 00

14 NİSAN CUMA - 20.30
CADDEBOSTAN KÜLTÜR MER.
GİŞE: : 0216 467 25 68

DOSTLAR TİYATROSU

BİR DELİNİN HATIRA DEFTERİ

6 NİSAN PERŞEMBE - 20.00
7 NİSAN CUMA - 20.00
PANORA AVM SERHAT KILIÇ SAHNESİ - ANKARA
GİŞE: 0312 666 90 33

11 NİSAN SALI - 20.30
KADIKÖY HALK EĞİTİM MER.
GİŞE: : 0216 336 29 07

17 NİSAN PAZARTESİ - 20.30
KOZZY GÖNÜL ÜLKÜ GAZANFER ÖZCAN SAHNESİ
GİŞE: 0216 658 00 15

19 NİSAN ÇARŞAMBA - 20.30
TRUMP KÜLTÜR VE GÖSTERİ MERKEZİ
GİŞE: : 0212 216 00 55

ÇOLPAN İLHAN & SADRİ ALIŞIK TİYATROSU

FRANKENSTEIN

8 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

ÇOLPAN İLHAN & SADRİ ALIŞIK TİYATROSU

GUGUK KUŞU

9 NİSAN PAZAR - 18.00
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

DOSTLAR TİYATROSU

GÜNEŞİN SOFRASINDA

1 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
KENTER TİYATROSU
GİŞE: 0212 246 35 89

8 NİSAN CUMARTESİ - 20.00
9 NİSAN PAZAR - 16.00
PANORA AVM SERHAT KILIÇ SAHNESİ / ANKARA
GİŞE: 0312 666 90 33

13 NİSAN PERŞEMBE - 20.30
LEYLA GENCER OPERA VE SANAT MERKEZİ
GİŞE: 0212 572 20 70

15 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
CADDEBOSTAN KÜLTÜR MER.
GİŞE: 0216 467 25 68

OYUN ATÖLYESİ

HANSEL VE GRATEL'İN ÖTEKİ HİKAYESİ

3 NİSAN PAZARTESİ - 20.30
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

7 NİSAN CUMA - 20.30
8 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
9 NİSAN PAZAR - 18.00
24 NİSAN PAZARTESİ - 20.30
25 NİSAN SALI - 20.30
26 NİSAN ÇARŞAMBA - 20.30
OYUN ATÖLYESİ
GİŞE: 0216 345 39 39
ebilet.oyunatolyesi.com

OYUN ATÖLYESİ

KUNDAKÇI

5 NİSAN ÇARŞAMBA - 20.30
6 NİSAN PERŞEMBE - 20.30
27 NİSAN PERŞEMBE - 20.30
28 NİSAN CUMA - 20.30
29 NİSAN CUMARTESİ - 20.30
30 NİSAN PAZAR - 18.00
OYUN ATÖLYESİ
GİŞE: 0216 345 39 39
ebilet.oyunatolyesi.com

TİYATRO İSTANBUL

POPÜLER GERÇEK

20 NİSAN PERŞEMBE - 20.30
CADDEBOSTAN KÜLTÜR MER.
GİŞE: 0216 467 25 68

1992'den bu yana Türkiye'de tiyatronun hem destekçisi, hem de seyircisi olmaya devam ediyoruz.

www.AnadoluEfes.com.tr @AnadoluEfesTR @AnadoluEfesTR

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Metin Uca

son rüşveti yiyorken ben saadetler diliyorum

Muazzez İlmiye Çığ hocam anlatmıştı bir yerde... Kayda geçmiş en eski rüşvet olayı, milattan önce 2000'lerde bir çivi yazılı tablette Sümerli bir öğrencinin fendi üstüne! Öğrenci zorlukla karşılaşınca öğretmenini eve davet ediyor babası güzel bir yüzük ve giysiler armağan ediyor. Tamamı tablette ve ayrıntılarıyla yazılan rüşvette... Rüşveti alan hoca da boş durmuyor ***"Yazı sanatında hep gelişesin, arkadaşlarının arasında önder olasın"*** diye rüşvetin karşılığını oluşturuyordu.

Dört nala Araplaştırıldığımız, Arap kültürüne yaklaştırıldığımız bugünlerde seçmen bazında karşılığı sürekli zenginleşen rüşvette yine Arapça ***"rişvet"*** yani ***"kuyuya uzatılan ip"*** sözcüğünden geliyormuş. Hani bu iple kuyuya inen ve oyunu belirleyenler için önemli olmasa da...

"Şemsi Paşa pasajında sesi büzüşesiceler" diyemeseniz de o paşanın padişah III. Murat'a 40 bin altın sunduğu, bazı münafık tarihçilerin iddiaları arasında.

Tabii karşılığını alıp daha sonra her işi rüşvetle yaparken bunun fiyat listesi oluşturduğu da... Mesela koskoca Kanuni'nin Rüstem Paşası da yine rüşvetiyle meşhur olanlar arasında.

Aslında cüzzamlıdır söylentisi yayılmışken üzerinde bir bitin yürümesi ve cüzzamlıda bit bulunmaz inancasıyla adı Kehle-i İkbal Rüstem Paşa olan yani bitin getirdiği gelecekle zenginleşen Rüstem Paşa... 800 altın işlemeli kılıç, 500 altın eğer, 476 değirmen, bin köle, 5 bin değerli kaftan kolay mı elde edilir rüşvet almadan...

Hani Muaviye'nin Hz. Ali'nin yanındakileri çekmek için kullandıklarından, hani Fuzuli'nin Şikayetname'nin baş tarafında selam verdiğinde başka şey sanılıp alınmayan, hani bal tutan parmağını yalar atasözünü doğuran...

Rüşvet tepede alınınca alttakine de kırıntısı kalıyor ama siyasi hayatımızda götüren götüremediğine yanıyor, devlet malı denizi söğüşlemeyen salak sanılıyordu.

Gelelim Cumhuriyet'in ilk yıllarına... Hani bizi savaşa sokan Yavuz Zırhlısı var ya, onun tamiri, hiç beklenmedik bir Fransız şirketine veriliyordu. Meğer şirketin temsilcisi Bahriye Vekili İhsan Bey'in arkadaşıymış. Yavuz onarılamıyor, küçük yapılmış havuza sığmadığı için alınamıyordu. Zarar karşılanamıyor ama önlem olarak bahriye bakanlığı kaldırılıyordu.

Dönemin başbakanı İnönü sayesinde yargılanan ve 100 bin lira rüşvet aldığı saptanan İhsan Bey ise sadece 2 yıl hapis alıyor, önlem olarak Eryavuz olan soyadını rüşvet davasından sonra Topçu yapıyordu. Para gittiğiyle kalıyor, topu atan devlet oluyordu.

Hangi birini saymalı ki, Mesut Yılmaz'ı götüren Türkbank rüşveti mi, 17 Aralık'ta konaklar satın alınmasına rağmen bir türlü eritilemeyen 30 milyon doların 80'de birini bulamayan Ergun Göknel'li İSKİ rüşveti mi?

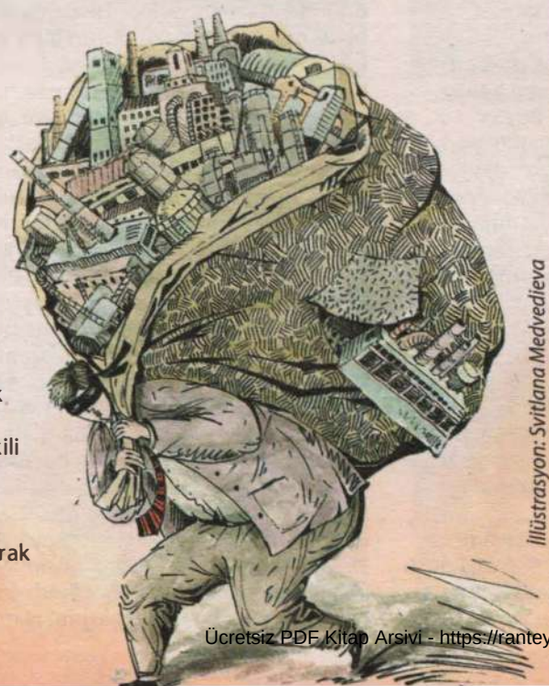
Vatandaşa kırıntısı kalan rüşvette tarih boyunca neler verilmedi ki, İnönü'lü sigaradan Demirel'li çakmağa, Özal'lı çaydan ampüllü kömüre... Ama size hep küçüğü, değersizi düşüyor be.

Şimdi de değeri 184 trilyonu bulacak olan 50 yeni vekil rüşveti ya da nisanın sonuna kadar kullanabileceğiniz ÖTV rüşveti. Duygularınızı, aklınızı, hayallerinizi mıncıklayan rüşvetlere yenisi de eklenecek.

Ama şimdi size verilen rüşvet, bir sistem değişikliği ve yeni bir yönetim biçimine kapı açabilecek tehlikede. Rüşvet iliklerimize de işlese bu kez almayacağın, hayır diyeceğin ilk erzak paketi, kömür, iş teklifi, kadro olsun. Yoksa böyle bir Cumhuriyet'i bir daha zor bulursun.

Şimdi size verilen rüşvet, bir sistem değişikliği ve yeni bir yönetim biçimine kapı açabilecek tehlikede.

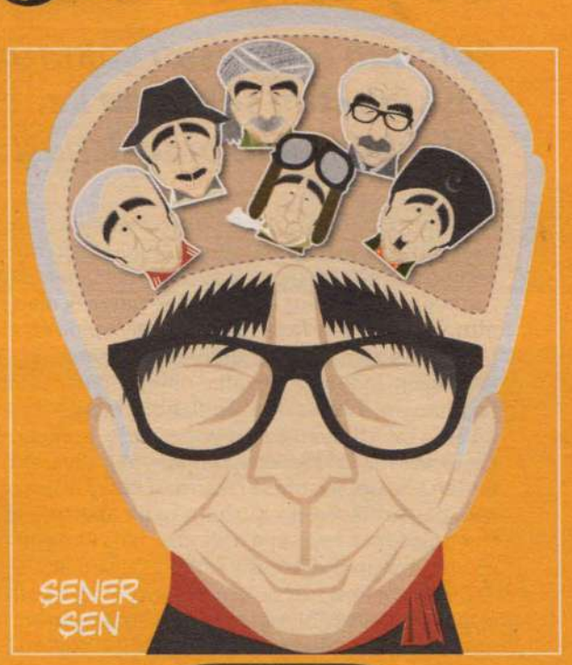
Not: Bu yazı bu dergiyi almayan okumayan, hiç haberi olmayan umursamayanlar için özel olarak yazılmıştır. Elden ele ulaştıralım. En azından üstüne konuşturalım.

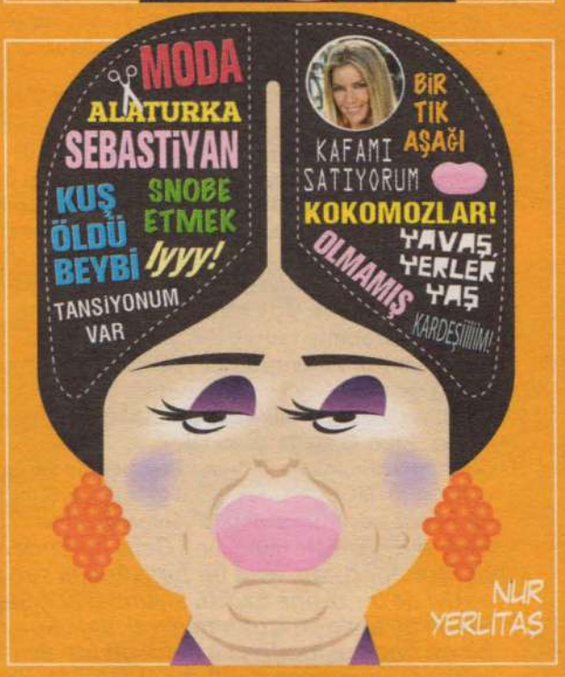

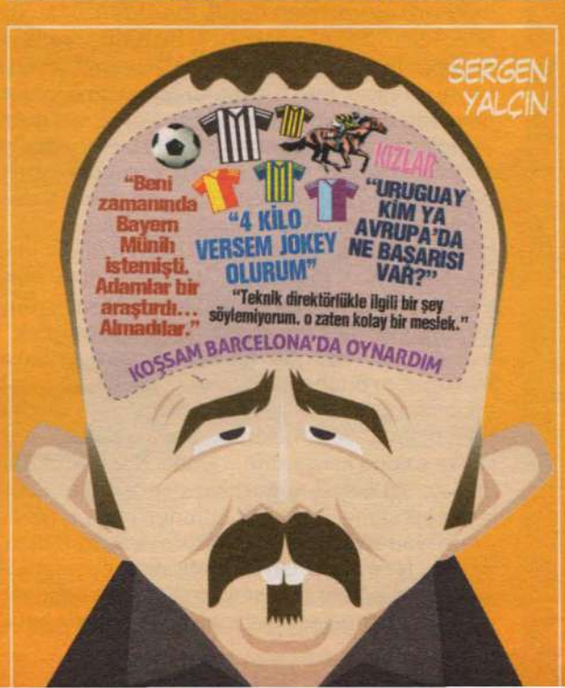
İllüstrasyon: Svitlana Medvedieva

TOMOGRAFİ

CAN BAYTAK

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Zafer Algöz

siyami bey

Salonun lambasını yakınca önce şaşkınlıktan sonra da kendi salaklığımdan olacak başladım gülmeye.

Karlı ve soğuk bir kış günü AKM'de bir oyun bitiminde otoparka indik. Aa, bir baktık üstadımız, pirimiz Nur Subaşı otoparkta birtakım adamlara devamlı saydırıyor. Nur Bey'in arabasıyla geldiğini zannederek Kurtuluş istikametine gidecek olan servisi çoktan yolcu etmişler bile. Olay fazla uzamasın diye pirimizi arabama aldım. Hoca tabii ki her zamanki gibi sinirli. Yol boyunca organizasyonu yapanlara kalın kalın, ince ince sinkaflar nihayet bitti. "Üüüü buyrunuz efendim fakirhanemizi 10 dakika şereflendirin sonra gidersiniz. Hem de benim oğlanla tanıştırayım sizi." diye buyurdu Nur Bey. "Aa hocam sizde çocuk var mıydı? Neden haberim yok?" diyerek hocadan özür diledim. Birden kar, tipi bastırırsa çıkarması kolay olsun diye arabayı düz bir yere park ettik. Geldik Kurtuluş'ta bir apartmanın giriş kapısına... Nur Bey, sokak kapısının ardından giriş kapısını da açtı. Giriş lambası 25 watt tek ampul, kör ışık sayılır... "Siyamiiii... Gel buraya oğlum, bak Zafer Bey gelmiş hoş geldin desene." Doğrusu ilkokul ya da bilemedin ortaokul çağında bir oğlan çocuğu bekliyorum. Ne ses var ne bir görüntü... "Biraz asosyaldir, takma" diye buyurdu hocamız. Salonun lambasını yakınca önce şaşkınlıktan sonra da kendi salaklığımdan olacak başladım gülmeye. Nur Bey'in oğlum diye bahsettiği bir Siyam kedisi... Adı da Siyami Bey. Üstelik hayvana Siyami falan demiyor. Siyami Bey oğlum, Siyami Bey evladım... Koyu kül grisi yeşil ile mavi arası gözler... Bir o kadar çirkin, bir o kadar komik ve bir o kadar da karizmatik... Hani evin sahibi geldi diye yattığı üçlü kanepeden inerek yaltaklanma, ayaklara sürünme, ayak altında dolanma, maarrr murrr diye minnet sesi duymak falan ne mümkün. Hele hele misafire ince bir reverans zaten yok. Gerçi benim de böyle bir beklentim yok. Üçlü kanepenin tam ortasına post gibi uzanmış, sadece kafayı doğrultup pis pis bana bakıyor. "Hocam, Siyami Bey beni pek sevmedi galiba?" dedim. "Öyledir, asla misafir falan sevmez... Hayatta sadece kendine düşkündür." diye iç ferahlatıcı bir cevap aldım. O arada salondaki orta sehpanın üstüne ufak bir çilingir hazırlığına başladı Nur Bey. Ben de yardım için mutfağa gidip geliyorum. Tabak, bardak, çatal getirip götürüyoruz beraber. Gözünü hiç benden ayırmıyor. Bir ara yanına sokulup küçük bir yakınlık kurmak istedim. Ne mümkün... ***Geliş halimden anlamış olacak ki hafifçe doğruldu, usta bir boksör gibi sağ patiyi çenesine, sol patiyi de biraz öne uzattı. Siyami Bey'den şu mesajı aldım; "Akıllı ol, fazla yavşaklığa gerek yok. Samimiyeti sevmem. Bir an önce zıkkımlan ve defol git lan evimden." Dikkatinizi çekerim evimizden değil, evimden...*** Nur Bey'le muhabbet edeceğiz, öyle kötü bakıyor ki bir türlü konulara konsantre olamıyorum, sinirim bozuluyor. "Hocam biz yiyip içiyoruz, peki bu böyle oturacak mı?" "Dur yahu acele etme, onun yeme vakti henüz gelmedi." diye aydınlattı hocam. Neyse, sıra geldi Siyami Bey'in yemeğine... Nur Bey mutfağa gitti, bir tabağın içinde 250-300 gram kadar eski kaşar... Onları bıçakla küp küp kesti, sonra Siyami Bey'in önüne koydu kanepeden inip yesin diye. Tık demedi. Asla kanepeden inmiyor. Sürekli gözleri bende... Evet, kaşarı deli gibi istiyor ama üçlü kanepeden inerse ben yerini kaparım diye yerinden kıpırdamıyor hiç... Nur Bey, Siyami Bey'i aydınlatmak için diller döküyor. "Siyami Beeyyy, evladımmm... Yesene yahu. Ulan onu da ellerimle mi yedireyim? Zafer Bey misafir... Kalıcı değil yavrum, evine gidecek." Bakıyoruz hiç hamle bile yok... En sonunda Nur Bey tabağını yerden alıp üçlü kanepede tam ağzının önüne koyuverdi. O peyniri yerken biz de Nur Bey'in oyundan sonra izlerim diye canlı yayınını kaydettiği 32. Gün'ü seyredelim... "Sen anlarsan bak şuna da çalıştır seyredelim." Neyse sağını solunu karıştırdım o arada. Nur Bey mutfaktan kendi yaptığı baklaya sarımsaklı yoğurt hazırlamaya gitmişken tam sırası dedim kendi kendime. Bana geldiğimden beri pis pis bakan ve bakışlarını hiç ayırmayan Siyami Bey'e döndüm dedim ki "Ulan bana bak Siyami ibnesi... Ne ayaksın lan sen? Misafire saygı sevgi de yok... Sen dua et şu adam seni oğlum diye seviyor. Kendine değil sana eski kaşar alıyor. Bana böyle tribal enfeksiyonlu bakma valla kulağına fiske atarım senin." Kafasını kaşar tabağından kaldırıp beni büyük bir ciddiyetle dinledi. Ama ne bir korku ne de bir yumuşama var. Hoca yoğurdu getirdi. Attığım fırçayı anlattım. "Boşuna yorma kendini, o yavşak kimseden korkmaz." dedi. Kahkahalarla gülüyoruz tabii Siyami Bey'in haline. O arada nihayet videoyu çalıştırdık. Nur Bey kumandayla ses ayarını da yaptı. Mehmet Ali Birand Lübnan, Filistin, İsrail'i gezmiş önden özet veriyor. Birden Siyami hiç kalkmadığı üçlü kanepeden fırladı ve kayboldu. Arkasından baktım nereye gitti diye. Nur Bey "Tuvalete gitti şimdi gelir. İstersen git bak, bildiğin klozete yapar bu tuvaletini." dedi. Yok daha neler diyerek peşinden sessizce süzüldüm. Gözlerime inanamadım... Resmen klozetin kenarına tünemiş adam bildiğin sıçıyor... "Hocam sifonu da kendi mi çekiyor?" dedim. "Yok yahu, henüz o seviyeye gelmedi ama yakındır onu da çözer." dedi. Tuvaletten gelmeden şu Siyami Bey'e bir oyun yapayım dedim. O hiç kalkmadığı üçlü kanepenin tam ortasına oturdum. Ayaklarımla kollarımla iyice sahiplendim. Gelse kıçını oturtacak yer bile bırakmadım. Bir yandan 32. Gün'ü izliyoruz, diğer yandan da çaktırmadan gözümüz kapıda tabii. Bakalım Siyami Bey ne yapacak diye merak içindeyim. Salına salına kendinden emin salona geldi. Üçlü kanepenin benim tarafımdan rezervasyonsuz gasp edilmesine feci bozuldu. Çaktırmadan izliyoruz onu. Birden gitti benim koltuğuma çıktı, oraya yarım yatar bir pozisyon aldı. Biraz yalanıyor, biraz da beni kesiyor yerinden kalkar mıyım acaba diye. Kanepenin kol kısmına kafamı koydum. Uzun bir yatış durumuna geçtim. "Ne oldu lan ibne Siyami? Ne bozuluyorsun? Burası hocamın evi ve sen istemesen de burada kalacağım. Burada yatacağım." Kahkahalarımızın sönmesini bekledi, küçük bir sessizlik oldu. Mehmet Ali Birand Lübnan'dan Tel Aviv'e geçmek üzereyken birden koltuktan atladı. ***Gözümün içine bakarak televizyona doğru yürüdü, yürüdü ve patisiyle videonun stop tuşuna basıp kapattı ve tam önüne enlemesine de yattı.*** Öyle bir yatış ki, uzaktan kumanda videoyu tekrar açamasın diye tamamen etkisiz hale getirdi. Başkası anlatsa "Hadi ulan o kadar da değil!" der geçersin. Olaya Nur Bey de tanık oldu, geberiyoruz gülmekten...

O sadece bir kedi değildi. Bir kediden çok daha fazlası vardı onda.

Eee, baktım vakit gece yarısını geçiyor, dışarda kar durmuş, üstelik 32. Gün'ü de izleyemiyoruz... Çünkü Siyami Bey izin vermiyor. "Hocam bana müsaade." diyerek yavaş yavaş toparlandım. Ama Siyami "Bu insanlara güven olmaz, bu işte bir tezgah var." der gibi videonun önünde uzanmış sadece beni izliyor. En nihayet palto, atkı ritüelini hissetmiş olacak ki koridorun önüne kadar gelip çıkışımı gözleriyle izledi. "Hocam iyi geceler." dedim, sonra Siyami'ye de bir çift laf etmem lazım yoksa gözüme uyku girmez. "Ulan Siyami! El mi yaman, bey mi yaman göreceğiz. Bu eve ikimiz fazlayız. Ya sen gideceksin ya da ben. Görüşürüz koçum." dedim. O bakışlarda ne cümleler gördüm biliyor musunuz? "Hadi koçum, hadi yaylan. Burası benim evim ve ben hiç misafir sevmem." Her kedinin tıpkı insanlar gibi kendine has özellikleri ve duyguları vardır derlerdi de pek inanmazdım... ***O evde Siyami Bey'le 2-3 saat geçirdim. Bir Siyam kedisi olan Siyami Bey'le değil, Nur Bey'in oğlum diye sevdiği, bir insandan daha kişilikli bir Siyami Bey'le tanıştım.*** Uzun zaman içinde başka görüştüğümüz anlar da oldu ama tavrı hiç değişmedi. Eve her gelene aynı tavrı gösterdi. "Rahatımı bozamam, yerime yatağıma kimse sulanmasın. Uzun misafirden hiç haz etmem. Bir an önce zıkkımlanın ve evinize defolun." Siyami Bey her sohbette tıpkı bir insan gibi yaşattığı anlarla anılır oldu. Bir mart ayında tam iki ay ortadan kayboldu. Nur Bey, öldü diye gecelerce kahroldu. Sonra bir gece yarısı kirli, kırık dökük, isli, pis bir halde karargaha döndü neşeyle... Yaklaşık iki sene sonraysa tekrar firar etti. "Nasıl olsa zamparalığa gitmiştir, gelir." diyerek teselli ettik Nur Bey'i. Ama ne yazık ki asla geri gelmedi... Ya öldü ya da birileri kaçırdı Siyami'yi... Ama o sadece bir kedi değildi. Bir kediden çok daha fazlası vardı onda. O belki de kedi kılığına girmiş bir ademoğlu, bir delikanlı, bir Siyami Bey'di...

İllüstrasyon: Burak Ağdemir

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Türk Klasikleri 10 Yıldır Groupama İle Yenileniyor
İKSV FİLM İSTANBUL FİLM FESTİVALİ 2017 ÖZEL GÖSTERİM SPONSORU GROUPAMA
Groupama

Anayurt Oteli (Yönetmen, Senaryo: Ömer Kavur, 1987)

Sürü (Yönetmen: Zeki Ökten, Senaryo: Yılmaz Güney, 1978)

Muhsin Bey (Yönetmen, Senaryo: Yavuz Turgul, 1987)

Selvi Boylum Al Yazmalım
(Yönetmen: Atıf Yılmaz, Senaryo: Cengiz Aytmatov, Ali Özgentürk, 1978)

Yılanların Öcü (Yönetmen/Senaryo: Metin Erksan, 1962)

Gurbet Kuşları (Yönetmen: Halit Refiğ, Senaryo: Halit Refiğ, Orhan Kemal, 1964)

Vesikalı Yarim (Yönetmen: Ömer Lütfi Akad, Senaryo: Safa Önal, 1968)

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi | https://cantev.org

Cahit Berkay

cem'i anlat dediler bana...

Hayatı boyunca duygularını anlatmak için enstrümanların arkasına sığınmış bir adam elinde kalemle özlemi nasıl anlatabilir ki?
Çok insan tanıdım, sağ olsunlar hepsi beni sever ben de onları severim. Ama az dostum oldu. Cem "dost" demek benim için. Hatasıyla sevabıyla kabul edersin hayatına, sahiplenirsin dostunu. Ele laf söyletmez, insan içinde sonuna kadar savunursun ama hatası varsa lafı dolandırmadan söylersin yüzüne. Zira dost acı söyler. **Dostluk nedir Cem'den öğrendim.** Siz Cem Karaca'yı şarkıcı olarak bilirsiniz. Evet, harika bir şarkıcıydı. Onun gibisi bir daha gelmez dünyaya. ***O kadar büyük şarkıcıydı ki başka bir ülkede doğmuş olsa şarkıları tüm dünyada söyleniyor olurdu. Ama şarkıcılık, Cem'in özelliklerinden sadece biriydi.*** Tiyatro sahnelerinde doğup büyüdüğü için olsa gerek, sahneyi onun gibi dolduran birini görmedim. Her konseri bir müzikal gibiydi. Sahnede duruşu, mimikleri, vücut dili... Cem sahnede olmak için yaratılmıştı, sahne ona o sahneye yakışıyordu. Bazen şarkı söylerken gözlüklerini çıkarıp elinde tutar ve çok uzakta bir şeye bakar gibi yapardı. Öyle bakardı ki kafasını baktığı yöne çeviren seyirciler olurdu. Oysa biz bilirdik, gözlüksüz burnunun ucunu dahi göremezdi.
Tanıdığım en komik adamlardan biriydi Cem. İnce zekâsı ve hazır cevaplı oluşuyla dost sohbetlerinin güldüren adamıydı. Bazen sahnede iki söz arasında kulağıma bir şey fısıldar, ben gülmekten gitarımı doğru düzgün tutamaz hale gelirken o hiçbir şey olmamış gibi söylemeye devam ederdi şarkısını. Müzisyenler geceleri çalışır. Cem bir gün sabaha karşı eve dönüyor bir bakıyor ev bomboş. O zamanki karısı bütün eşyaları alıp gitmiş. Haberi alır almaz atladım gittim yanına, bomboş evde kırık sandalyede oturuyor. Kim olsa ağız dolusu küfrü basardı ama o **"Arsen Lüpen gibi hatunmuş, gayrisi kalmış menkul olan her şeyi almış gitmiş Cahit! Allahtan ev prefabrik değil, yoksa onu da götürürmüş"** demişti. En kötü durumlarda bile gülmeyi, güldürmeyi başarırdı...

> ***Cem sahnede olmak için yaratılmıştı, sahne ona o sahneye yakışıyordu. Bazen şarkı söylerken gözlüklerini çıkarıp elinde tutar ve çok uzakta bir şeye bakar gibi yapardı. Öyle bakardı ki kafasını baktığı yöne çeviren seyirciler olurdu.***

Cem ayrıca son derece entelektüel birisiydi. Sürekli okur, kendini besler, ince zekâsıyla da bütün o bilgileri işlerdi. Cem şiiri çok severdi. Ahmet Arif'in, Nazım Hikmet'in şiirlerinden şarkılar yapmasının sebebi şiire ve şaire olan sevgisidir. Niceleri, isimlerini bildiği bu şairleri Cem'in yorumlarıyla tanımış, sevmiş ve okumuştur.
Atasözlerini, deyimleri öyle güzel öyle yerinde kullanırdı ki... "Eceli gelen köpek cami duvarına işermiş" dediğinde nasıl güldüğümü hâlâ hatırlarım. Şimdi çok kullanılır oldu, hepiniz bilirsiniz tabii ama "Bizden size baklavalar börekler, sizden bize gözleme ağam gözleme" lafını o her şeyi sorduğunuz internete yazsanız gözlemeci, baklavacı adresi çıkar karşınıza. Cem'in dil bilgisi ve kullanışı o kadar güçlüydü işte. Onca şarkı başka türlü yazılmaz zaten...
Cem, ozanlık geleneğinin son temsilcilerinden biriydi. Anadolu Rock diyerek onun yazdığı şarkılara burun kıvıran gençler şunu bilsinler ki Cem, batılı müzik yapan herkesten daha iyi lisan ve kültür bilen, küçük yaşlardan itibaren batılı okullarda büyümüş hatta o yaşlarda batı müziği yapmış biridir. Müziğinin temeline bu toprakların kültürünü, melodilerini döşemişse bu onun memleket sevgisinden ve kendine biçtiği kıyafetten ötürüdür.
Bütün konserlerimizde anıyoruz onu. Elbette birlikte yaptığımız şarkıları çalarak. Ne kadar güçlü bir ozan olduğunu her konserde bir kez daha anlıyorum. Kaç kuşak hâlâ onun şarkılarını biliyor söylüyor. Şarkılarını söylemek onun özlemini gidermeye yetmiyor ama... Sesinin benzersiz tınısı, özgün şarkıları ve farklı yorumuyla çok özel bir yerdeydi, hâlâ orada duruyor...

Haluk Levent

cem karaca'yı anlamak

1980 darbesinin hemen sonrası. Adana'nın bir kenar mahallesinde, ortaokul yıllarım. Her meraklı çocuk gibi kim olduğumu, amacımı, Dünya'nın nasıl bir yer olduğunu heyecanla anlamaya çalıştığım çağ. İnternet yok, tek kanal televizyon, radyo askeri yönetimin elinde. Olan bitene cılız seslerle itiraz edebilen birkaç gazete dışında, basın da darbe yönetiminden yana. Arada birkaç kitap elimize geçiyor ama kitaplar, şiirler yasaklı, yazarlar, şairler hapiste. Kim olduğumu, neyin doğru olduğunu, dünyayı, dünyadaki yerimin ne olduğunu nereden öğrenebilirdim?
Bunları hala öğrenebildim mi bilmiyorum ama o yaşlara kadar edindiğim tecrübe büyüklerin anlattıklarının sorgulanması gerektiğini anlamama yetmişti. Tabii sözü dinlenecek, izi gözlenecek büyükleri seçmek, anlamak da kolay iş değildi.
Büyük Ağabeyim Recai, ilkokul mezunuydu, şiirler yazardı. Bize Barış Manço, Selda Bağcan, Zülfü Livaneli şarkıları dinletir, bazı şarkı sözlerinin derinlerindeki duyguları, mesajları anlatmayı severdi. Bir gün evde Cem Karaca'nın Tamirci Çırağı şarkısını dinliyoruz, Recai Ağabeyim, kaseti durdurdu ve sordu. "Bu şarkıda neyi anlatıyor anladınız mı?" Anladığımızı düşünüyorduk. *"Bir tamirci çırağının aşkını anlatıyor"* dedik. *"Hayır"* dedi ve şarkının şu sözlerini söyledi:

Bir romanda okumuştum, buna benzer bir şeyi
Cildi parlak kâğıt kaplı, pahalı bir kitaptı...

Tamirci çırağı, bir romanda güzel ve varlıklı bir kadının da bir tamirci çırağına aşık olabileceğini okumuş ve bu hayale kapılmış, romandan cesaret almıştı. Ustası da çırağı gerçeklere davet edip *"İşçisin sen işçi kal, giy tulumları"* diyordu. ***Roman çırağa ulaşılmaz hayaller gördürmüş, Usta, çırağın yüzüne sınıf farkını ve bu farkın sadece romanlarda aşılabileceğini tokat gibi çarpıyordu.*** O günden sonra, Cem Karaca'yı daha çok dinlemeye ve anlamaya çalışmaya başladım. Cem Karaca, o sıralarda gerçekleri ve ezilenlerin hikâyelerini anlattığı, şarkılarında işçiyi, köylüyü yücelttiği, daha eşit yaşayabilecek bir ülke istediği için, vatanından kovulmuştu... Şarkılardan ve onları söyleyenlerin hayatından da çok şey öğrenebileceğimizi anlamaya başladım.

> ***Cem Karaca, o sıralarda gerçekleri ve ezilenlerin hikâyelerini anlattığı, şarkılarında işçiyi, köylüyü yücelttiği, daha eşit yaşayabilecek bir ülke istediği için, vatanından kovulmuştu... Şarkılardan ve onları söyleyenlerin hayatından da çok şey öğrenebileceğimizi anlamaya başladım.***

Uzun yıllar Türkiye'ye girişi yasak, sürgünde yaşadıktan sonra, Cem Karaca'nın affı gündeme geldi. Zamanın muktedirlerinden özür dileyecek ve memlekete geri dönebilecekti. Lise dönemimdeydim. Recai Ağabeyim ve birkaç arkadaşıyla bir ortamda sohbet bu konuya geldi. Recai Ağabeyimin arkadaşları Cem Karaca'ya kızıyordu. Muktedirlerden her ne koşulda olursa olsun özür dilenmesi, onları kızdırmıştı. Bunca yıl şarkılarında muktedire karşı dik duruşu bize boş yere mi anlatmıştı? Sırf Türkiye'ye gelmek için iktidara yaranmaya mı çalışıyordu? Recai Ağabeyim aniden ayağa kalktı ve *"Hayır"* dedi, ***"Siz vatan sevgisinin ne olduğunu anlamamışsınız! Tüm sevdikleriyle, geleceğinin daha güzel olması için ömrü boyunca şarkılar söylediği memleketiyle arasına ordular, devlet, yasalar dikilmiş bir insanın ruh halini, vatanına özlemini nasıl anlayabilirsiniz ki? Hepimize çok şey öğretmiş, bedeller ödemiş bir sanatçının vatanıyla arasında bir özür duruyorsa, etsin, size ne zararı var?"***
Recai Ağabeyim zor yaşam koşulları nedeniyle okuyamamıştı ama güzel insanların, derin şarkıların, vicdanlı şiirlerin öğrettiklerinin hiçbir okulda öğretilmediğini biliyordu. ***Hayatın karmaşık dehlizlerini okullardan daha çok şarkılardan öğrenebileceğimize o günlerde inandım ve hala inanırım.***

Dur, bırak kaynasın kahvenin suyu
Dur, bırak açma televizyonu
Bana İstanbul'u anlat nasıldır...

Diye anlatıyordu Cem Karaca İstanbul'a hasretini. **Ben de o yıllarda daha hiç görmediğim İstanbul'u onunla birlikte özlüyordum. Recai Ağabeyim gibi ben de Cem Karaca'yı ve hasretini şarkılarından anlıyordum.**
İnternetten önce bilgiye ulaşmak zordu gençler! Şimdi internetten hemen her kaynağa ulaşabildiğimiz bir çağa geldik. Açın okuyun Cem Karaca'nın ve diğer halka bir doğru söz taşımak için bedeller ödemiş, ozanlarımızın, şairlerimizin hayatlarını, ülkenizle ilgili çok şey öğrenirsiniz. Şarkılarının derinliklerinde de kendinizi anlarsınız...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Gökhan Özoğuz

bende bir cem baba vardır

> *Anadolu'da cenk meydanlarında aldığı kesiklerle parçalanmış bir bayrak ve hala dalgalanırken kucakladığı sonsuz aşk kudreti. İşte bu yüzdendir ki bu toprakların sırrından bahseden, özünü dile getirenlerin, şehre inmişlerindendir Cem Baba.*

Kalender, geniş gönüllü, kol kanat geren mahalle abileri. Onlar asayişi bile kendilerinde taşırlar. Saygı uyandırırlar. Ben daha hayatımda gerçek anlamda sosyalist olup, aynı anda da kötü, gaddar, hırsız, sahtekar insan görmedim. Lütfen dikkat! Gerçek anlamda sosyalist; yani halkçı olan kişilerden bahsediyorum. Ben hayatımda gerçek anlamda inançlı olup kötü, sahtekar, iz düşmanı hırsız da görmedim. Bu görüş ayrılıkları bu fiillerin faillerini bir sınıfta birleştiremez. Bunun özü insan olmaktan dem vurur. Bu sıfatlar iki ayrı tarafta iken, insan olabileni de görmedim. Herkesin kendi penceresinden hayat tablosu farklı yansır. Hayat hikayesinin getirdiği hediyelerle boyar resmini... Cem Baba'nın bu topraklarda filizlenen hali ile hallendiği bütün unsurlar bu kıvamın resmini çizmiştir. Taraf olmanın değil, birlikte bir olmanın, cinsiyet, dil, din, ırk ayrımı yapmadan insana saygının, ezilene el uzatmanın, anlayışın, inancın... Anadolu'nun simyasının içinde barındırdığı metaforik anlamların, sonsuzluk deryasında yüzen derviş ruhunun ve çağdaş olmanın ne demek olduğunu, hal ile veren bir Cem Baba... Gerçek olanlar, deprem dönemlerinin, bu toprakların üzerine türlü oyunların sahneye konmaya başladığı dönemlerin göbeğinde, göz göre göre yitip giderken; Gezmişlerin haykırdığı bağımsızlık coşkusunu iliklerinde yaşayan, kelamı aşk olan, melamet hırkası ile gönül seyyahlığından bahsederkenki davudi sesi gelir kulağa... İftiraların ortasındaki yazılmış satırları söylerken, gözlerinde o olanları bildik bakışları... Kalıpların kırıldığı anlarda mağduriyet yoktur aslında. İnsan özünün, doğası gereği eşsiz olması ve farklı bedenlerde meydana çıkan yansımaları. Huular ve bağımsızlık şarkıları, duruşlardaki vakar... ***Peşinden duyanın geldiği, bir çığ gibi büyüyen halk yumrukları. Gerçeklerin kale burçlarından farksız duruşları, onca feryada rağmen içten içe kenetlenmiş bir milletin türküsü çıkagelir ansızın.*** Anadolu'da cenk meydanlarında aldığı kesiklerle parçalanmış bir bayrak ve hala dalgalanırken kucakladığı sonsuz aşk kudreti. İşte bu yüzdendir ki bu toprakların sırrından bahseden, özünü dile getirenlerin, şehre inmişlerindendir Cem Baba. Anadolu simyasının yeni günler için sunduğu meyveleri tattıranlardandır. Dünya bir bütün olarak dönerken çarkın dişlisini çevirenlerdendir Cem Baba. Hem uhrevi hem dünyevi hakikatler satırlarında, notalarında sevişerek okşar ve anlatır bu hemhâl insanlara. Gelmiyor eşi benzeri deriz fakat her dem bir Cem Baba vardır, gelir yerini boş bırakmaz. Farklı alanlarda farklı yansımalarla devam eder o yanları ve anlatımları hayatın.

Benim bir Cem Baba'm vardır. Ne o bilir ne yanımdaki. Sadece bendeki yansımasıyla bile bir alem yaratır benliğimde. Benim şarkım olur bendeki titreştiği tellerde. Devamı hep şöyle gelmiştir. ***Özgürlük şarkıları aşk tutsaklarının sesiyle aynı kefeye konsa da bir dava vardır ortada; o da insan gibi insan olmak.*** Olmanın naifliği, her ne şartta olursa olsun ötekileştirmenin kör cehaleti karşısında gönülden gülümseyerek seyreder. Birleştirmenin yanında kim varsa, doğru adımlar ayağındadır. Halkın içinde hak gören kişilerin kafalarındaki düşüncelerine ve hislerine kapılar açmaktır Cem Baba. Sırttan vuranın cezası kendine sevgisiz kalmaktır. Yarı yolda bırakanlar mahkumlardır yalnızlığa.

Derin bir esintisi değmiş Ruhi Su'ların. Sen bana kardeş de ben sana bacı yaranlığıdır. Her mevsudad işçidir hakikatte. Kim ayırabilir ki amelinin şeklini. Kimi toprak ekerek, kimi eğlendiğini zannederek çalışır bu alemde. Fakat sonunda herkes hizmettedir bir sebeple. ***Tek farkı; kimi hak ettiğini bilerek yer lokmasını, kimi ne yapsa tadını bilmez o dünyalar güzeli bir cücük soğanın. Delikanlı romantizminin içinde kardeşlik, yoldaşlık. Yolun tek kuralı haksızlıklara karşılık...*** Komşusu açken tok yatmayan Anadolu insanı, her hücremizde bizimle olduğu kadardır Cem Baba. Seçmecesi yoktur. Meyve değil bu, kabzımal değil bu... Bu hemşerilik kuruntusu. Şamanı, dervişanı bilir ama saklar yaradanı. Riyadan saklı, ilacı hastır. Aşktır diyarı, bende bir Cem Baba vardır, hep soldan vuran kalp damarı.

Kimi sever, kimi sevmez.
Biri söver, biri demez.
Vardır onun da bir derdi yarası...
Ondan diyen de yektir, bilmez uleması.
Bende bir Cem Baba vardır ne kadar yazsam,
yine de yetmez satırlara manası.

Murat Meriç

tamirci çırağı'ndan kahya yahya'ya

> *Tamirhaneye "yumuk yumuk, ojeli tırnakları"yla gelen "elleri ak", uzun etekli "dalga dalga" saçlı hanım kızımıza vurulan bir çırağın hikâyesi bu. Hikâye dediğime bakmayın, değme romanlara taş çıkartır. Cem Karaca'nın sihri de burada zaten: İnanılmaz bir anlatıcı!*

Tarih 21 Temmuz 1990, yer Kuşadası. 4. Altın Güvercin Şarkı Yarışması'nın finali yapılıyor. Yarışmacılar arasında Cem Karaca da var. Bir Cahit Berkay bestesiyle yarışmaya katılmış: "Kahya Yahya". Sürgünden yeni dönmüş, çok eleştirilmiş. Biraz buruk ama her zamanki gibi sahnede devleşiyor. Şarkıda anlatılan hikâye bir yerlerden tanıdık: Diskoteğin önünde kahyalık yapan Yahya, "İçeri giren sarı kız"a tutulmuş. Tutulmuş tutulmasına da, sonu olmayacağının farkında: "Olmaz olmaz bilirim, ben kahya Yahya"... Hikâye, 1975 tarihli Cem Karaca şarkısında anlatılan "Tamirci Çırağı"nın hikâyesine benziyor. Bir farkla: Yahya umudunu kesmiş, çırak her dem umutlu!

Hatırlayalım: Tamirhaneye "yumuk yumuk, ojeli tırnakları"yla gelen "elleri ak", uzun etekli "dalga dalga" saçlı hanım kızımıza vurulan bir çırağın hikâyesi bu. Hikâye dediğime bakmayın, değme romanlara taş çıkartır. Cem Karaca'nın sihri de burada zaten: İnanılmaz bir anlatıcı! **Beş dakikalık şarkıya dünyaları sığdırıyor, ezik bir çıraktan bir işçi sınıfı kahramanı çıkartıyor. Bunu bu memlekette başka kim yapabilir ki?** Dağıtmadan devam edeyim: "Gönlüme bir ateş düştü, yanar ha yanar yanar / Ümit gönlümün ekmeği, umar ha umar umar" dizeleriyle başlayan şarkıda çırağın umuduna katılıyoruz: "Bir romanda okumuştum buna benzer bir şeyi / Cildi parlak kağıt kaplı pahalı bir kitaptı / Ne olmuş nasıl olmuşsa âşık olmuştu genç kız / Yine böyle bir durumda tamirci çırağına..." Âşığımız, hanım kızımızın arabayı almaya geleceği gün ustasından izin alarak tulumları çıkartıyor, "arkası kuşlu aynada" saçını tarıyor –ki nefis bir ayrıntıdır bu– ve beklemeye başlıyor. Kızımızın içeri girdiği anın tasviri muazzam: "Durdu zaman, durdu dünya, girdi içeri kapıdan / Öylece bakakaldım gözümü ayırmadan..." Yazık ki bir adım sonrası, yüreğimize taş gibi oturuyor: "Arabanın kapısını açtım girsin içeri / Kalktı hilal kaşları, sordu 'kim bu serseri'?" **Şarkının tam burasında, hikâyenin kahramanıyla birlikte arabanın egzozuna boğuluyoruz. Gözümüzde "tomurcuk yaşlar"la...** Sonrasında onunla birlikte ayağa kalkıyoruz ama: "Ustam geldi sırtıma vurdu, 'unut' dedi 'romanları' / İşçisin sen işçi kal, 'giy' dedi 'tulumları'..." Söylemişim ya, bir anda kahramanımız oluyor tamirci çırağı, onunla birlikte mücadeleye devam ediyoruz: Umudunu umudumuz yapıyoruz.

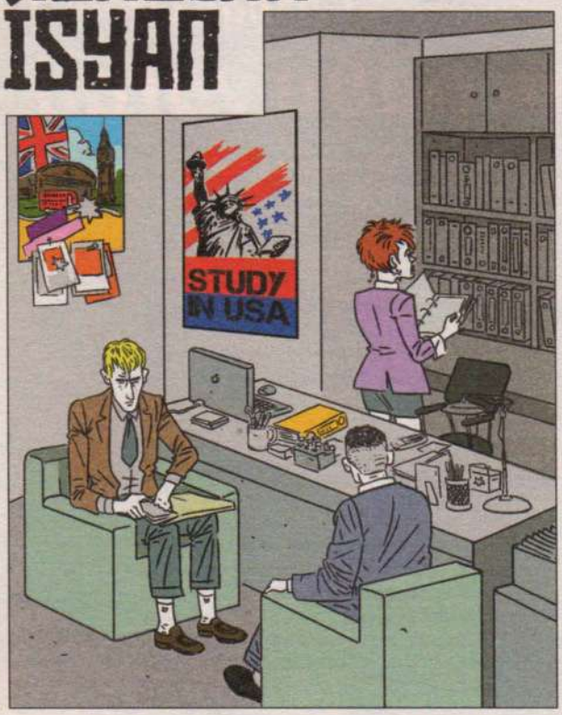
"Kahya Yahya" biraz farklı... "Araba plakasından fallar" tutarken ya da İstanbul'a bakıp yutkunurken çırağın umudundan eser yok. O kadar ki, şarkının sonunda, yekten kendini durduruyor: "Dur be oğlum Kahya Yahya / Gel haddini bil / Sen kahyasın kahya gibi / Kahyalığını bil..." Nerede kahramanımız "Tamirci Çırağı", nerede ezik "Kahya Yahya"! Yaşadıkları dönem de önemli elbette: Biri, umudun taze kılındığı '70'li yılların heyecanlı genci, diğeri üzerinden darbe geçmiş bir kuşağın yalnızlaşmış bireyi. İki şarkı arasındaki fark, '70'li yıllarla '90'lı yıllar arasındaki fark aslında. Buyurun size şarkılarla memleket tarihi! İddialı bir cümle kurayım: Cem Karaca şarkıları memleketi anlamamızı sağlıyor. Ne yaşadıysa, ne hissettiyse onu yazdı, onu anlattı çünkü. "Mutlaka Yavrum"daki umut, "Kavga"daki dayanışma, "Parka"daki isyan, "İhtarname"deki heyecan, bir kuşağı değil, yazıldığı andan itibaren bütün kuşakları etkiledi, etkiliyor, etkileyecek. Çünkü gerçek. Bir başka iddialı cümleyle destekleyeyim: Bunları Cem Karaca'dan başka biri anlatsa, bu kadar etkili olmazdı. Her anlamda iyi bir anlatıcı Cem Karaca: Sözleri, müziği ve yorumuyla...

Unutamadığım iki konser var: İlki, Ankara'da Milli Kütüphane'nin oradaki buz pateni salonunda verdiği. Yanlış hatırlamıyorsam, Cem Karaca – Uğur Dikmen – Cahit Berkay Rok Kumpanyası'nın başkentteki ilk konseri bu. Israrla "Tamirci Çırağı" isteyen dinleyiciyi konserin sonlarına doğru susturuyor ve şunları söylüyor: "Onunla 1970'li yılların sonunda tanışmıştım. Bir tamirhanede çıraklık yapıyordu. Yıllar sonra, geçenlerde İstanbul'da gördüm yeniden. İşini değiştirmiş, artık bir diskoteğin önünde kahya... Adını sormamıştım, söyledi: Yahya..." Sonrasında, biz "Tamirci Çırağı"nı beklerken söylediği "Kahya Yahya", salonun sahiden buz kesmesine sebep. Şarkıdaki çırağın hayal kırıklığı kadar büyük değil belki ama yirmili yaşlarımın başında, "Tamirci Çırağı"nın söylenmediği bir Cem Karaca konserini daha yaşamanın getirdiği hayal kırıklığını anlatmam mümkün değil. Çok değil bir ya da iki yıl sonra, ODTÜ'de stadyumda verdiği konserde "Tamirci Çırağı"nı dinleyecek, dünyanın belki de en mutlu insanı olacaktım. Sonra çok dinledim. Şanslıydım, evinde gitarla çalıp söylediğine de şahit oldum. Bir başka şansım, ölümüne yakın dinlediğim Saklıkent konseri... Unutamadığım konserlerin ikincisi. "Kavga"yı, "Parka"yı, "İhtarname"yi söylediği konser. Gözyaşlarıyla dinlediğimiz, "işte bu" dediğimiz... Yazık ki, bu konserden birkaç hafta sonra bizi sahiden gözyaşlarına boğdu ve gitti.

Eksikliğini her dem hissettiğim isimlerden Cem Karaca. Şarkıları olmasaydı ben olmazdım. Bu kadar önemli benim hayatımda. Onun içindir ki ne zaman onun hakkında yazsam, yüreğim sızlıyor. Şimdi olduğu gibi. Bu sızı hiçbir zaman dinmeyecek...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ALAYINA İSYAN

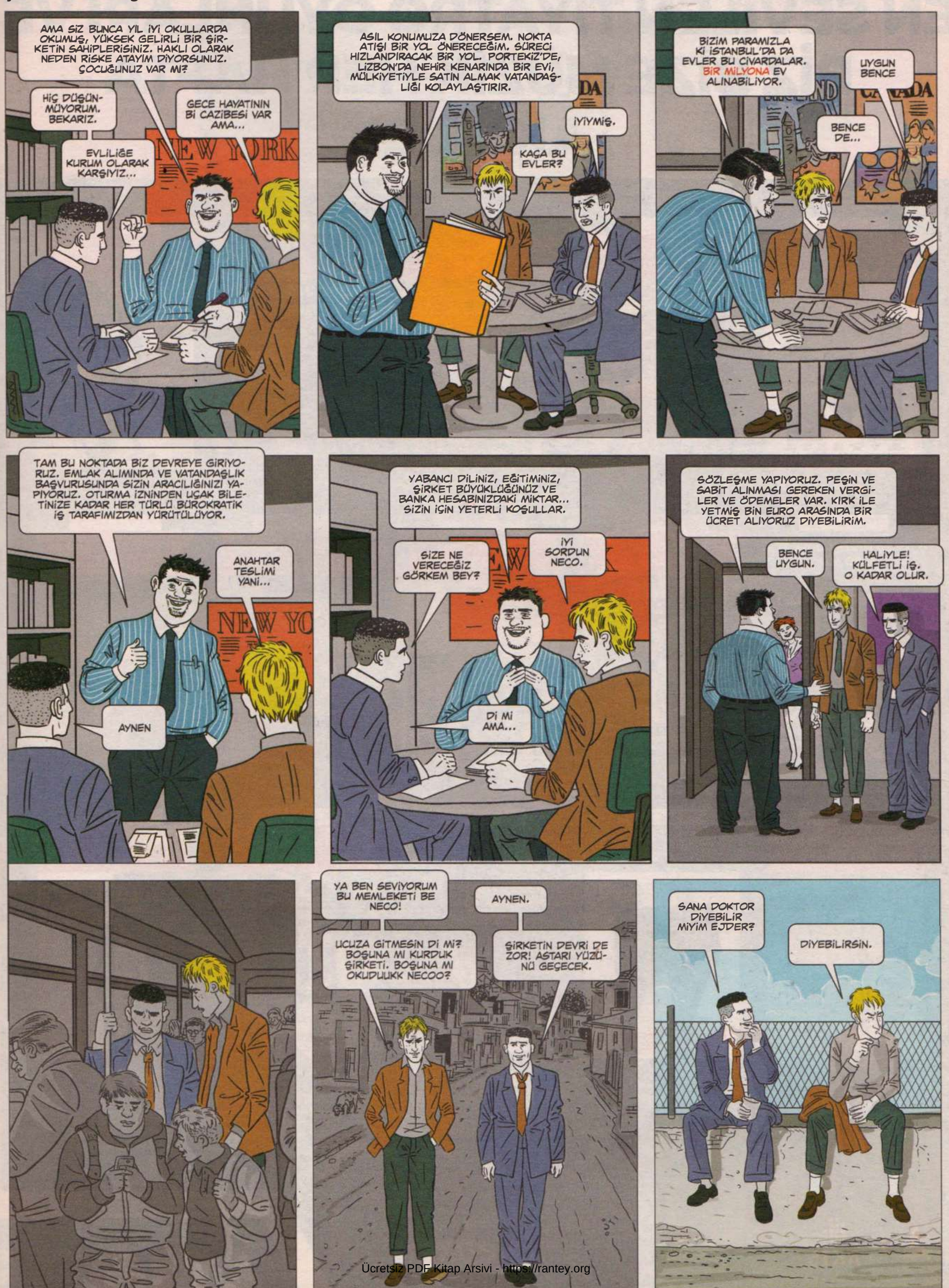

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

EN SEVİLEN TİYATRO OYUNLARI VE BİZ BİZE MÜZİK HER HAFTA AKS'DE!

TİYATRO
1 Nisan Cumartesi
20.30

TİYATRO
7 Nisan Cuma
20.30

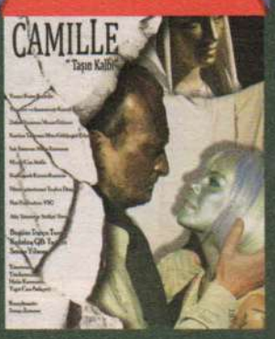
TİYATRO
8 Nisan Cumartesi
13.00

TİYATRO
14 Nisan Cuma
20.30

TİYATRO
27 Nisan Perşembe
20.30

DİNLETİ
28 Nisan Cuma
20.30

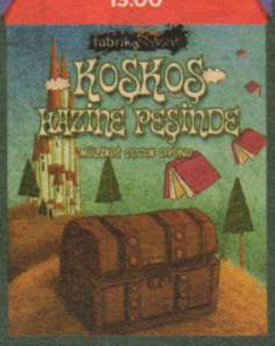
TİYATRO
29 Nisan Cumartesi
13.00

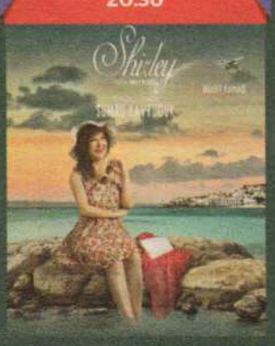
TİYATRO
5 Mayıs Cuma
20.30

TİYATRO
6 Mayıs Cumartesi
13.00

TİYATRO
18 Mayıs Perşembe
20.30

TİYATRO
20 Mayıs Cumartesi
13.00

DİNLETİ
24 Mayıs Çarşamba
20.30

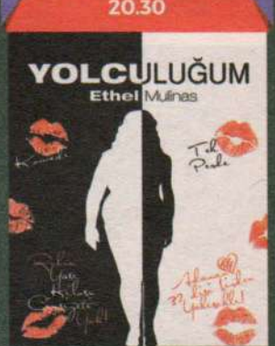
DİNLETİ
26 Mayıs Cuma
20.30

TİYATRO
27 Mayıs Cumartesi
20.30

TİYATRO
31 Mayıs Çarşamba
20.30

Akasya, Acıbadem · Üsküdar / Kültür, Sanat ve Sinema Katı: 3. Kat
akasyakultursanat.com · info@akasyakultursanat.com

AkasyaKulturSanat · akasyakultursan · akasyakultursanat · YouTube Akasya Kültür Sanat

AKKÖK HOLDİNG · AKIŞ GYO

Biletler Biletix'te.
biletix
ticketmaster Türkiye

AKASYA KÜLTÜR SANAT

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dilan Bozyel

"her sabah uyandığımda, laura'ya şükrediyorum"

"Kadınların ezelden beri bildiği kâinatın dengelerini erkekler de anlamaya başladıkları zaman, dünya daha iyi bir dünya olmak üzere değişmeye başlamış olacak." - Mohawk Boyu

İlham ve güç kaynağı kadınlar listesinde onun adını hiçbir zaman göremeyeceğiz; çünkü Laura, Meksika'da yaşayan gizli bir kadın kahraman. Her sabah bir yaşındaki oğlunu öptükten sonra işine giden otuz bir yaşındaki Laura Paola Alducin Flores, bir kahve tadım uzmanı. Yani her sabah yudumlayarak kendimize geldiğimiz kahvelerin gizli kahramanı diyebiliriz kendisine. Her gün, laboratuvarına dokuz kez gelen kahve çekirdeklerini önce koklayıp ardından doksan derecelik kaynamış suyla karıştırdıktan sonra ağzında çalkalayarak kahve çekirdeğinin kalitesini ölçüp verdiği onayla işleme giriyor o günün toplanan kahve çekirdekleri.

Sevgili ustam Coşkun Aral önderliğinde, Nescafé'nin misafiri olarak kahve hasadı ile başlayıp çekirdekten fincana aşamalarını öğrenmek için gittiğimiz Meksika'nın Cordoba ve Veracruz bölgesinde; kahve tarlasından kahve meyvelerini hasır sepetlerimize toplamak, **lezzetli aromaya sahip kırmızı kahve meyvelerinin güneşten etkinlenmemesi için muz ağaçlarının büyük yapraklarının gölgesinde saklandıklarını öğrenmek,** kahve çekirdeklerinin ayıklandıktan sonra temizlenip fabrikada işleme geçme aşamalarına şahit olmak, kahve fidelerinin özel seralarda ekimi ve yetiştirilmesiyle ilgili detaylı bilgileri öğrenmek hayatım boyunca unutmayacağım bir tecrübeydi.
Meksika'dan dönerken bir karar vermiştim; Veracruz bölgesinde tanıdığım kahve tadım uzmanı Laura'ya bundan böyle her sabah kahvemi yudumlarken şükredeceğim. Yaşadığımız gezegenin dengesini sağlayan tüm gizli kadın kahramanlar aşkına, her günümüz kadınlar günü olsun, her günümüz kutlu olsun.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sunay Akın

benim müzelerim

Oyuncak müzeleri, oyuncak üzerinden sanayi devrimi, dünya mimarisi, uzayın fethi, ulaşım tarihi gibi çocuklara "Uygarlık Tarihi"nden pek çok bilginin verildiği müzelerdir.

"Sunay Bey, bizim evde de çocukluğumdan kalma eski oyuncaklar var. Onları müzenize bağışlamak istiyorum."

Kulağa çok hoş gelse de karşılaşmaktan korktuğum bir tekliftir bu!.. Çünkü bir oyuncak müzesi evlerde dolap ya da yatak altındaki kutuların içinde korunan oyuncaklardan kurulmaz, kurulamaz...

Sunay Akın, Gaziantep Oyuncak Müzesi hakkında Avrupa Müzeler Akademisi Başkanı Andreja Rihter'e bilgi verirken.

Oyuncak müzelerinde oyuncak tarihinin ilk örnekleri sergilenir ki, bunlar sanayi devrimi sonrasında kurulan ilk oyuncak fabrikalarında üretilen eserlerdir. Avrupa'daki evlerde bir Lehmann, bir Gunthetmann, bir Bing ya da bir Fleischmann marka oyuncak bulma olasılığı olabilir... Ama, yüz yıl önce oyuncakların ilk örneklerini üreten bu gibi fabrikaların eserleri ülkemize gelmemiştir. Evet, o yıllarda İstanbul'da, Beyoğlu'nda yaşayan, Avrupa'yla temasta olan varlıklı aileler ve elçiler sayesinde örneğin, Lehmann'ın "Mandarin" adlı oyuncağı belki gelmiş olabilir ama, bunun gibi sayılı öyküler ülkemizde müze kuracak oyuncak birikimini doğal olarak sağlayamamıştır.

Bir oyuncak müzesine konulacak örnekler nereden ve nasıl temin edilebilir? Oyuncak müzeciliğinin kaldırma noktası da işte bu sorunun yanıtındadır. Dünyada elinde oyuncak tarihinin ender örnekleri bulunan koleksiyonerler vardır. Bu duyarlı, entelektüel insanlar aynı zamanda oyuncak tarihçileridir. Seminerlere katılmış, dergilerde makale yayımlamış, kitap yazmış insanlardır. Belirli zamanlarda, yıllardır çocukları gibi koruduklarını oyuncakları satmak isterler. Neden mi? Bu soruyu soramazsınız, özel bir nedeni vardır çünkü... Sattığı oyuncaktan aldığı parayla sağlık sorununu giderecek, çocuğunun bir ihtiyacını karşılayacak ya da dünya turuna çıkacak... Kime ne? İyi de o oyuncağı neden sana versin? Almak için sırada bekleyen onlarca müze, koleksiyoner varken, neden sen?

Kurduğum müzelere oyuncak tarihinin seçkin, ender bulunan örneklerini koyabilmek için aşmak zorunda olduğum en büyük engel buydu. O insanlara ulaşmak, güvenlerini kazanmak hiç kolay olmadı. Adeta, bir oyuncak alabilmek için kızlarını istemeye gider gibi çaldım kapılarını... Ne mutlu ki, onların gözünde oyuncağın gideceği en doğru yerlerden biri konumundayız. Bugün, vedalaşacağı bir oyuncakları olduğu zaman, aradıkları ilk müzecilerden biriyim.

İstanbul Oyuncak Müzesi, 2011 yılında Avrupa Müzeler Formu'nun 1977 yılından beri verilen ödülünde, finale kalmayı başaran ilk oyuncak müzesi olmuştur. 2012 yılında ise Avrupa Müzeler Akademisi tarafından kendi alanında en başarılı müze olarak ödüllendirilmiştir. Oyuncak müzeciliği ve tarihi konusunda gösterdiğimiz bu başarılar, uluslararası arenada dikkatleri üstümüze çekmiş ve İtalyan araştırmacı Roberta Luongo doktora tezini "Sunay Akın ve İstanbul Oyuncak Müzesi" üzerine yapmıştır. Bu tez, İtalya'nın dört saygın üniversitesi olan Perugia, Firenze (Florence), Siena ve Torino üniversitelerinden yeterlilik alarak, kapağında dördünün de adıyla yayımlanmıştır.

2012 yılında, son kırk yıl içinde birbiri ardına açılan oyun, oyuncak ve çocuk müzelerinin buluşmasının yapılmasına karar verilir. Avrupa Birliği Kültür Komisyonu'nun, ilk kez gerçekleşecek bu organizasyon için belirlediği dört kurucu ülke şunlardır: Belçika, Portekiz, İtalya ve Türkiye... Ve projenin başkanlığı için de oyuncak müzeciliği konusundaki saygınlığımızdan dolayı ülkemiz, İstanbul Oyuncak Müzesi tercih edilmiştir!

Brüksel Oyuncak Müzesi (Belçika), Sintra Oyuncak Müzesi (Portekiz), Roma Çocuk Müzesi'yle birlikte gerçekleştirdiğimiz bu buluşmada, konunun en saygın yirmi iki kuruluşu Türkiye'de bir araya gelmiştir. Avrupa Çocuk ve Oyuncak Müzeleri Birliği buluşmasına ilk oyuncak müzesi olan Nürnberg Oyuncak Müzesi, Stockholm Oyuncak Müzesi, Paris Oyuncak Bebek Müzesi'nin yanında İspanya, Hollanda, Slovanya ve Yunanistan gibi pek çok ülkeden oyuncak tarihi ve müze uzmanları katılmıştır.

Bilindiği üzere sadece İstanbul'da değil, 2010 yılında Antalya ve 2013 yılında da Gaziantep'te oyuncak müzeleri kurdum... Ve bir ödül de, Gaziantep'te çıkan "İleri" gazetesinden geldi!.. Gazetenin 14 Mart tarihli sayısında yer alan sözüm ona haberin üst başlığı şöyle: "Çöpe Gidecek Oyuncaklar mı Aldık?"... Asılsız, her tümcesinden yalan akan haberin başlığı ise şu: "Güzel Rant"

EMA koordinatörü Ann Nichols, Gaziantep'teki müzede, ender bulunan Walt Disney'in ilk Mickey Mouse oyuncağını incelerken.

Haberde "Oyuncakların hiçbiri bize ait değil" denilerek, okur şu şekilde yanıltılıyor: "Oyun ve Oyuncak Müzesi'ndeki oyuncakların Türk kültür ve ananelerine uygun olan, geçmiş zamanlarda bu topraklarda yaşamış insanların çocukluklarının da oynadıkları oyuncakların sergilenmesi gereken Oyun ve Oyuncak Müzesi'ndeki oyuncakların da neredeyse tamamının yabancı menşeli oyuncaklar olduğu iddia ediliyor. Daha önce İstanbul'da kendisine ait bir oyuncak müzesi açan Sunay Akın'ın yurtdışından getirdiği ve kendi müzesinde sergilemeye değer görmediği birçok oyuncağın şu anda Gaziantep Oyun ve Oyuncak Müzesi'nde sergilendiği ve bu oyuncakların Sunay Akın'dan 2013 yılında toplam 4 milyona, eski para birimiyle 4 trilyona satın alındığı söyleniyor. İddialara göre Gaziantep Oyun ve Oyuncak Müzesi'ne 4 milyona oyuncak satan, 2 milyonluk da danışmanlık ücreti alan Sunay Akın'ın Asım Güzelbey'in başkanlık ettiği dönemde Büyükşehir Belediyesi'nden toplam 6 milyon aldığı anlaşılıyor."

Haberi yapan gazete bırakalım oyuncak müzeleri ve oyuncak tarihini, Gaziantep'in tarihine yabancı! Çünkü, yukarıda bilgisini verdiğim Avrupa Çocuk ve Oyuncak Müzeleri'nin ilk buluşması 15-17 Kasım 2012 tarihlerinde Gaziantep'de gerçekleşmiştir. Aralarında Avrupa Müzeler Akademi'nden Andreja Rihter ve Wim Van Der, Avrupa Müzeler Forumu'ndan Goranka Horjan'ın da bulunduğu müzecilik ve oyuncak tarihinin uzmanlarından oluşan heyet Gaziantep'teki müzeyi de incelemiş ve gazetenin "çöpe gidecek" olarak gösterdiği oyuncakları ve müzenin tasarımını takdir ederek, birliğe dahil etmiştir!

Gaziantep'teki oyun ve oyuncak müzesinde yerli oyuncak sanayimizin eserleri de sergilenmektedir. Nekur, Alasya, Gürel, Fatoş oyuncaklarının yanında plastik sanayimizde de üretilen oyuncak örnekleri vardır. Şunu da bilmeliyiz ki, bu oyuncaklar özgün olmayıp, taklit oyuncaklardır. Oyuncak

EMA Yönetim Kurulu Başkanı Win Van Der Weiden Gaziantep Oyuncak Müzesi'ndeki eserleri incelerken.

GÖRÇEK KAFASI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

üreticilerimiz Alman ve Japon oyuncaklarını taklit ederek ayakta durmaya çalışmış, 1980'den sonraki yanlış ekonomik politikalarla da özgünlüğü yakalayamadan ne yazık ki kapanmışlardır. Bu nedenle, dünyadaki oyuncak müzelerinde taklit olduklarından dolayı bu oyuncaklar sergilenmez. Tıpkı, bir edebiyat müzesine bir yazarın "korsan" baskı kitabının konulamayacağı gibi!.. Ama, hatıralarda oluşturduğu yerden dolayı kurduğum her oyuncak müzesinde yerli oyuncak örneklerine de yer verilmiştir.

Oyuncakların "Türk kültür ve ananelerine uygun" olması konusuna gelince: Müzeler tarihi gerçekliği yansıttığı için bu dar bakış açısıyla değerlendirilemez. Bu bakış açısıyla arkeoloji müzelerinin çıplak heykellerden dolayı kapatılması ya da çocukların götürülmemesi gerekir! Kaldı ki, kültürümüzü yansıtan oyuncaklar konusunda el yapımı olanlar müzenin atölyelerinde, müzeyi dört yıldır başarıyla yöneten uzmanlar, eğitmenler tarafından bizzat çocukların elleriyle üretilmektedir! Bir oyuncak müzesinin etkinliğinin ve topluma sunduklarının, atölyelerinde üretilen oyuncaklardan da oluştuğunu bilmek, haberin tamamıyla bilgiden uzak, çamur atmak niyetiyle yazıldığı gerçeğini gözler önüne serecektir.

Gelgelelim, "geçmiş zamanlarda bu topraklarda yaşayan insanların çocukluklarının da oynadıkları oyuncakların" sergilenme konusuna... Bu konu arkeoloji müzelerini ilgilendirir. Gazete, geçmiş zamanlarda bu topraklarda yaşayan insanların oyuncaklarının "toprak altı" olduğunu ve bu konuda da çalışmaların Arkeoloji Müzeleri tarafından yapılacağını, aksi durumun suç olduğunu, bu tür birkaç çeşit oyuncakla da bir oyuncak müzesi kurulamayacağını bilmeyerek yine okurlarını yanlış bilgilendirmektedir.

Oyuncak müzeleri, oyuncak üzerinden sanayi devrimi, dünya mimarisi, uzayın fethi, ulaşım tarihi gibi çocuklara "Uygarlık Tarihi"nden pek çok bilginin verildiği müzelerdir. Bu nedenle, gazetenin eksiklik gibi göstermeye çalıştığı yazıda ortaya çıkan tek gerçek, haberi hazırlayanın oyuncak müzeciliği konusunda hiçbir bilgi sahibi olmadığıdır. Zaten haberin amacı da zaten bilgilendirmek değil, karalamak.

"6 milyon" konusuna geleceğim ama haberdeki sıraya sadık kalarak, önce şu konuya açıklık getirelim: Gaziantep'teki müzeye ya da bir başkasına Sunay Akın'ın "kendi müzesinde sergilenmeye değer görmediği" oyuncaklar konulamaz, çünkü İstanbul Oyuncak Müzesi'ndeki eserler İstanbul Arkeoloji Müzesi'ne envanterlidir. Müzemize ait bir eseri çıkarmak, İskender Lahti'ni vermeye benzer.

Gaziantep Oyun ve Oyuncak Müzesi için tüm eserler koleksiyonerlerden sadece söz konusu müze için alınmıştır. Haberin en kolay çürütülecek yalanı para konusudur. İftira neydi: "4 milyona oyuncak satan, 2 milyon da danışmanlık ücreti alan..."

En kolay çürütülecek kısmı budur dedim, çünkü oyuncak alımı için yapılan harcama faturalandırılmış bir şekilde belgelidir. Ne Gaziantep Oyun ve Oyuncak Müzesi ne Antalya Oyuncak Müzesi, ne Ataşehir Oyun Müzesi ve ne de Barış Manço Müzesi için hiçbir danışmanlık bedeli almadım!.. Tam aksi, kuruluş esnasında gerekli olan, o an yapılması gereken pek çok harcamayı da cebimden yaptım. Çünkü, günlük ortaya çıkan harcamalar için belediyelerden para almak sanıldığı gibi hiç de kolay değildir. Çok sıkı denetimler ve sorgulamalar vardır, öyle de olmalıdır. Kurmuş olduğum müzelerden dolayı "kazanç" olarak adıma yazılmış hiçbir bedel yoktur. Haberdeki "2 milyon danışmanlık bedeli" çok çirkin bir yalandır, iftiradır. Her biri faturalandırılmış, belgeli olan 600 adet antika oyuncak için ödenen bedel ise yazıldığı gibi "4 milyon" değil, sadece 941 bin liradır. İleri gazetesinin haberi kasıtlı bir şekilde çamur atma, iftira ve adım üstünde kasıtlı bir şekilde olumsuz algı oluşturmaya çalışmak için yaptığının bir belgesi de yazıda geçen "eski para birimiyle 4 trilyona" açıklamasıdır. Tamamen yalan olan bu bedelin, okurda daha da tepkiye neden olmasını sağlamak amacıyla "eski para birimi" kullanılmıştır. Adı "İleri" olan bir gazetenin, müzenin kurulduğu dönemde eski para biriminin geçerli olmadığını, yeni para birimine çoktan geçildiğini bilmemesi olası mıdır?!

Şunu da belirtmeliyim ki, bir müzenin kuruluşuna danışmanlık yapanlar elbette emeklerinin karşılığını alacaktır. Evet, bugüne kadar kurduğum hiçbir müzeden böyle bir bedel almadım. Bunu söylerken alanlara da haksızlık yapmak istemiyorum. Çünkü, emeklerinin haklarıdır. Ama ben almadım.

Kurmuş olduğum müzelerin uluslararası müze kuruluşları tarafından her fırsatta takdir edildiğini söylerken, ülkemizde bu konunun öncüsü olan Prof. Dr. Bekir Onur ve Dr. Ceren Karadeniz tarafından hazırlanan, Ankara Üniversitesi'nin yayınlarından çıkan "Türkiye'de Oyuncak Müzeleri" adlı çalışmada yer verildiğini de atlamamalıyız.

23 Nisan'da "Masal Müzesi"ni açmaya hazırlanırken bir haber daha vereyim: Müzemizi ziyaret eden Ovacık Belediye Başkanı Fatih Mehmet Maçoğlu, uygarlık tarihinin çocuklara öğretilmesi, atölye çalışmaları ve üç kuşağın bir arada mutlu ve de öğretici zaman geçirmesi konusunda oyuncak müzesinin önemine tanık olunca, kentinde bir oyun ve oyuncak müzesi kurmamı istedi... Ve ardından ilk sözü şu oldu: "Ama bizim oyuncak tarihinin örneklerini bir araya getirecek maddi gücümüz yok."

Avrupa'nın en saygın müze kuruluşu başkanları, oyuncak müzecileri ve tarihçileri, Oyun ve Oyuncak Müzesi'ni incelemek için Gaziantep'de.

Anadolu'nun bir kasabasına, Ovacık'a oyun ve oyuncak müzesi kurmak... Sayın Maçoğlu'na bir yer temin edilmesi durumunda, oyuncak tarihini doğru olarak anlatacak eserlerin oluşturulması ve müzenin tasarımı konusunda tüm maddi sorumluluğu üstleneceğimi söyleyerek el sıkıştık... Biraz daha fazladan yapacağım gösterilerin ve baskı üstüne baskı yapan kitaplarımın teliflerinin bir kısmından da kaynak oluşturarak bu sorumluluğu yerine getireceğime inancım tamdır. Böylelikle, Bayburt'un Baksı Köyü'ne müze kuran sevgili hocam Prof. Dr. Hüsamettin Koçan'a layık bir çırak olabilirim, belki!?

Hay Allah, Sayın Maçoğlu'na danışmanlık ücretimin "2 milyon" olduğunu söylemeyi unuttum! Eski parayla "2 trilyon..."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ONLAR NE DİYOR?

Tsundoku *(Japonca)*: **Kitapları alıp alıp okumadan kütüphaneye yığmak.**

Cafuné *(Portekizce)*: **Sevdiğinin saçlarının arasında parmaklarını nazikçe dolaştırmak.**

Ya'aburnee *(Arapça)*: **Yokluğu ile yaşamanın acısına dayanamayacağından, sevdiği kişiden önce ölmeyi dilemek.**

Gökotta *(İsveççe)*: **Kuşların sesini dinlemek için sabah erkenden kalkıp dışarı çıkmak.**

Kairos *(Antik Yunanca)*: **Bir eylemden önce en uygun atmosferi kollamak.**

Schadenfreude *(Almanca)*: **Başkalarının üzüntüsüne sevinmek.**

Ketsen *(Hollandaca)*: **Taş sektirmek.**

Kyoikumama *(Japonca)*: **Çocuklarını okulda başarılı olmaları için sürekli zorlayan anneler.**

Gigil *(Filipinliler)*: **Şirin bir çocuk gördüğünde, yanaklarını sıkmak.**

Gattara *(İtalyanca)*: **Yaşı ilerlemiş, yalnız ve kendini sokak kedilerine adamış tatlı teyzeler.**

Rire dans sa barbe *(Fransızca)*: **Aklına çok komik bir şey geldiğinde, deli sanmasınlar diye kahkaha atamamak ama içinden kıs kıs gülmek.**

Kuidaore *(Japonca)*: **Cebindeki tüm parayı yemeğe yatırıp sıfırı tüketmek.**

Rimjhim *(Hintçe)*: **Cama vuran, şemsiyeye tıpır tıpır düşen yağmur damlalarının çıkardığı ses.**

Cacoethes scribendi *(Latince)*: **Yazmak için duyulan doymak bilmez arzu.**

Sillage *(Fransızca)*: **Sevdiğinden bir süre ayrı kalır, özler, yastığını ve giydiği şeyleri koklarsın. İşte o koku.**

Hanyauku *(Namibya yerlilerinin dili Kwangali)*: **Kızgın kumlarda parmaklarının ucunda yürümek.**

Kaynak: Okan Okumuş

Go Further Ford

1.5L DİZEL OTOMATİK

YENİ KUGA

Ford

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi https://rastey.org

Koç

İlanda kullanılan araç görseliyle pazarlanan ürün arasında farklılıklar olabilir. Ford Kuga'nın CO_2 salımı 115-173g/km arasında, yakıt tüketimleri l/100km: şehir içi 4,8- 9,4 şehir dışı 4,2-6,3 ortalama 4,4-7,5 arasındadır. (Opsiyonel donanım, aksesuarlar, jantlar ve lastiklerden dolayı yakıt tüketimi değerleri farklılık gösterebilir).

Nilay Örnek

cumhuriyeti afişleyen adam

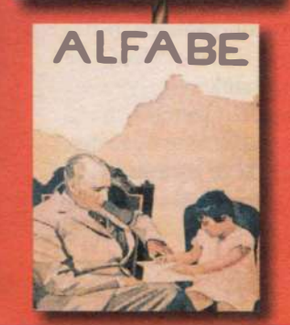

Reklamcı, öğretim görevlisi, televizyoncu ve koleksiyoner Ender Merter, İhap Hulusi'den kalanları sahaflardan çıkarıp inatla bizlere göstermeseydi, Türk grafik sanatının kurucusunu bu denli tanır mıydık, bilinmez... İki adam var. İhap Hulusi Görey'den başlayalım. "Kısaca" o, Türk grafik sanatının kurucusu ve reklamcılığın ilk büyük isimlerinden... Grafik tasarımcısı, illüstratör, bir dönem Akbaba Dergisi çizerlerinden. Yıllarca ilkokullarda okutulan Alfabe'nin kapağını Atatürk'ün siparişi üzerine, tasarlayan kişi o. 30, 40, 50, 60'lı yıllarda, Türkiye'de hangi büyük firmanın reklam afişine baksanız onun bir resmini ve hatta sloganını görüyorsunuz. 1930 tarihli Kulüp Rakısı etiketi onun. Ziraat Bankası'nın kumbarası, Yapı Kredi'nin leyleği, bütün bankaların çalışmaları... Piyango biletleri hep onun eseri... Milli Piyango için 45, Tekel için 35 yıl çalışmış. Bu arada da Bayer'den Kodak'a, İngiliz viskisi John Haigh'dan, İtalyanlar'ın Fernet Branca'sına pek çok yabancı firma için de tasarım yapmış. Yüksek eğitimli, sanatçıların da bulunduğu bir aileden gelen, 5 dil bilen, yurtdışında da iyi eğitim almış özel bir adam. Ancak yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin görsel kimliğinin oluşmasına büyük katkı sağlamış bu adam, 1986 yılında, 88 yaşında haketmediği bir maddi durum içinde ölmüş. Ve bugün hâlâ hakkında kitaplar yazılıyor, belgeseller çekiliyor, başka ülkelerde bile sergileri açılıyorsa, bunda onun eserlerini sahaflarda bulup koleksiyonunu yapan reklamcı Ender Merter'in rolü büyük. Merter'in İhap Hulusi Görey koleksiyonu pek meşhurdur ama onunla buluşması ve bazı ara satırlar pek kıymetli; buyurunuz...

*** Para, pul, sigara paketleri... Zamanında çok koleksiyonunuz olmuş, İhap Hulusi Görey koleksiyonu nasıl başladı?**

Sektörümle de ilgili, görsele, grafiğe, reklama, afişe hep meraklıydım. Çok gezer eskileri, ilkleri araştırır toplardım. Bir gün Çukurcuma'dayken meşhur Tom, "Tam senlik bir şey var" dedi. Kolilere yığılmış orijinal çizimler, afişler, muhteşem suluboya çalışmalar. İmzalarda bir üçgen ilgimi çekiyor, kimmiş bu, İhap Hulusi... Ama yıl 92-93; Google falan da yok. Adamı merak ediyorum. "Bunlar çok iyi. Ama bakmam lazım" dedim. Çok isteyen olmuş ama Tom ayrılmasın diye tek tek satmamış. Arabanın bagajına koydum kolileri, ajansa geldim. Arkadaşım Batu birkaç gün uğraştı. Onları tarihe, renklere göre sıraladı. Sonra bir baktık ki ortada bir Cumhuriyet kronolojisi var; efsane... Belli oldu, onlarsız olmayacak, Tom'a gidip ölümüne pazarlık yapacağım. Gittim Tom başka eşyalar da çıkardı; çantası, şapkası, masası, paltosu vs. vs.

*** Sonra nasıl böyle büyüdü?**

Sonra "Ne yaparız?"a baktım; İhap Hulusi 1898 doğumlu, "Hemen" dedim "1998'e hazırlık yapıyoruz"; doğumunun 100'üncü yılı...

*** Tam reklamcı kafası!**

Çok uğraştım. Akademi'ye Mimar Sinan'a gittim. Baktım ilgi yok, Sadık Hoca (Karamustafa), Bülent Erkmen, Yurdaer Altıntaş gibi önemli isimler ve bizim dönemden Haluk Tuncay, Yıldırım Evren, Onur Bayiç, Ayşe Ataman, Hulki Aktunç'la bir kurul oluşturdum. 'Müsellesten Üçgene' adlı bir isim koydum. Zaten Turgut Yasalar'ın metin yazarlığını yaptığı ilk kitabımın adı da bu oldu. Bedri Baykam'la bir foto-pentur sergi açtık. Cihangir'deki Susam Bar'da beyaz örtülü masalara, leblebiler, etiketi onun tasarımı Kulüp Rakısı ve Birinci Sigarası koyarak bir basın toplantısı yaptık, büyük ses getirdi tabii... Sonra ilk kitabı "Cumhuriyeti Afişleyen Adam" diye bir kitaba dönüştürdüm. Üniversitelerde sergiler açtık, etkinlikler yaptık. Güzel sanatlar fakültelerinde, hocalar dahil tanınmaması beni çok şaşırtmıştı. Tanıtmak için pek çok şey yaptım. Hatta Milli Piyango'ya yıllarca çalışmış, onun adına bir pul çıkarılmasını sağladım.

*** İhap Hulusi Görey ile ilgili kaç kitabınız var?**

8 tane oldu sanırım. Yeni çıkan kitabım Seksever'in bir bölümünde 'ustaya saygı' diye onunla ilgili bir bölüm var. Bu arada 2018'de Dresten'de olacak uluslararası bir İkinci Dünya Savaşı yılları sergisine götüreceğiz İhap Hulusi eserlerini.

*** Onun döneminde başka kimse yok gibi...**

Var tabii de en iyisi o. Çok tecrübeli; yurtdışı eğitimi, bağlantıları var. Çalışmalarındaki insanlar da hep gerçek. Mesela bir bankaya bir şey yapacakken şubeye gidip orada tipler belirliyor. Bende skeç defterleri de var, oradan biliyorum... Onlarla ilgili de "Çizgi Dünyasına Yolculuk" adlı bir kitap yaptım. Türkiye'den ilgilenen olmadı ama Almanya'dan ZDF televizyonu röportaja geldi. "Siz bu kara kalem çalışmalarını nasıl sakladınız; nasıl bozulmaz?" diye sordular.

*** Peki nasıl sakladınız?**

Humidor odalarda, 0 asitli kâğıtlar arasına koyarak... Çok ciddi baktım. Evimde de saklamadım, özel bir yer tutmuştum. Her yer bir liraysa, 3 liraya tuttuğum bir yer. Çünkü bir televizyonun seslendirme stüdyosuydu. Duvarları çift kat, bezli mezli, rutubet almayan bir yer. Bütün eşyalarını orada saklıyordum. 2010 Kültür Başkenti döneminde, Sultanahmet'teki Marmara Üniversitesi Cumhuriyet Müzesi'ne bağışladım.

*** Yazı masası falan orada mı?**

Yok; masayı Grafikerler Meslek Kuruluşu aldı. Ama Atatürk'ün İhap Hulusi'ye 10. yılda hediye ettiği gümüş saat hâlâ bende mesela... Sotheby's benden 25.000 pound'a onu almak istedi ama vermedim. Çantası, şapkası, sırt çantası, pipoluğu, kendi tasarladığı sigaralığı hâlâ bende.

*** Sizde kaç parça eser olduğunu biliyor musunuz?**

Üniversiteye teslim ettiğim için envanteri var. 600 parça verdiklerim.

*** Size onunla ilgili en çok ne sorulur?**

Kulüp Rakısı'nın üzerindeki 2 kişinin kimliği hep tartışılır. Uzman olarak aranırım. Biri İhap'ın kendisi, diğeri yazar, şair ve siyasetçi Fazıl Ahmet Aykaç.

*** En sevdiğim çizim, poster ya da eşya gibi bir ayrım yapabiliyor musunuz?**

Kesinlikle bu poster; (ofisteki odasının duvarında asılı olan ve sadece 2 yıl açık kalabilmiş Saygısızlıkla Savaş Derneği'nin posterini gösteriyor). En sevdiğim eşyaları da fotoğraf makinesi ile Cumhuriyet'in 10. yılında Atatürk'ün ona hizmetleri nedeniyle hediye ettiği gümüş Zenith saat.

*** Atatürk ile ilişkileri nasıl?**

Alfabe kapağı döneminde ilişkileri var özellikle. O, "Kapağa ne yapabilirim?" diye düşünürken Ülkü'yü (Adatepe) arıyor. Kolluk kuvvetleri "Sen Atatürk'ü, Ülkü'yü niye araştırıyorsun" diyor, onu karakolda tutuyorlar. Atatürk talimatıyla onu çıkartıyor.

Merak edenler için: http://www.ihaphulusigorey.gen.tr/

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranley.org

Nihat Sırdar

mutluluğun fotoğrafı...

Sesi tanıyordum ama o sesin Samatya'da o sokakta olabilme ihtimalini tersleyip duruyordum kafamda. Kasetçiye girip "Ne çalıyor abi?" sorusuna aldığım "Ferhangi Şeyler" yanıtı hayatımı değiştirdi.

Okulum, her gidişimde Çevre Tiyatrosu'nun yanından geçerek hangi oyunların oynandığını takip edebildiğim Vedide Baha Pars Ortaokulu'ydu. Her gün önünden geçerken mutlaka Çevre Tiyatrosu'nun olduğu pasaja doğru giriyor, oyun bilgilerine, bilet fiyatlarına bakıyordum. Evde her gün babamın aldığı gazetelerden oyun ilanlarını takip ediyor, özellikle afişinden ve isminden dolayı çok merak ettiğim Muzır Müzikal'i izleyemeyişime ama daha çok ben oyunu izleyecek bütçeye ve iriliğe ulaşamadan Şan Tiyatrosu'nun yobazlar tarafından yakılmasına üzülüyordum.

Aslında Ferhan Şensoy'la tanışmam televizyondaki Köşe Dönücü dizisiyle başlar. Sonrasında Kazancı Yokuşu, bacak kadar yaşta babama o 1 Mayıs'ta neler olduğunu sormama ve sağlam bir fırça yememe neden olmuş, sonra bulduğum kitaplar sayesinde mevzuya hakim olmamı sağlamıştır.

"Kim bilir bu kitabı yazan adamın oyunları ne güzeldir" duygusuna rağmen, henüz ortaokulda bir velet olmam, Şan Tiyatrosu'nun yanması sonrasında tek başına tiyatrosunu ayakta tutmak için çabaladığı dönemde yazdığı ve Beyoğlu Küçük Sahne'de oynamaya başladığı Ferhangi Şeyler'i izlememe engel oluyordu.

Bir gün Samatya'dan Paşa'ya doğru çıkarken, bir kasetçiden gelen ses dikkatimi çekti. Sesi tanıyordum ama o sesin Samatya'da o sokakta olabilme ihtimalini tersleyip duruyordum kafamda. Kasetçiye girip "Ne çalıyor abi?" sorusuna aldığım "Ferhangi Şeyler" yanıtı hayatımı değiştirdi. Bayşu Müzik'in müthiş dev kıyağı Ferhangi Şeyler kasetleriyle hızla eve ışınlandım ve sabaha kadar oyunu tekrar tekrar dinledim.

Oyunda ismi geçen yazarları, şairleri bir kenara yazdım. Bastıbacak bir ortaokul öğrencisi olarak, Turgut Uyar'la Ferhangi Şeyler'i dinlerken tanıştım mesela. Sonrasında biraz boy atmanın, biraz da yazları çalışıp para biriktirmenin verdiği cesaretle oyunu izlemeye başladım. "Başladım" diyorum çünkü kaç kez izlediği hatırlamıyorum.

Zamanla Ferhan Şensoy hayranlığım katlanarak arttı. Oyunları izleyenleri ve kitapları okuyanları gördükçe "Ferhangiler" isimli gizli bir tarikata üyeymişim gibi hissediyordum. Kitaplarını ve kitaplarında adı geçen diğer yazarların kitaplarını okuyor, acaba ben de günün birinde böyle yazabilir, sahneye çıkabilir miyim diye kendi kendime soruyordum.

O yıllarda açılan özel radyolar ve başlayan radyoculuk serüvenimde aklımda olan hep bir gece programı yapmaktı aslında. Ancak çalıştığım radyonun yöneticileri tarafından "Kimse dinlemez o saatte. Hem biz o saatlerde uyuyor oluyoruz, işe en erken 10'da geliyoruz" düşüncesiyle bana kitlenen sabah yayınları bir anda kaderim oluverdi. Yayınlara gelen tepkilerden insanların o saatlerde bal gibi radyo dinlediğini, işe giderken dimağlarının gayet açık olduğunu, bu açık dimağlara mizah yaparken gündemi onlara anlatmanın en iyi yol olacağını anlamam çok kısa sürdü. Ferhangi Şeyler'deki gazete bölümünün verdiği ilhamla gündem üzerine mizah yapmam çok tuttu. Böylece her sabah kendi Ferhangi Şeyler'imi yapmaya başladım. Bütün bunlar olurken Ferhan Şensoy'la hiç tanışamadım. Belki rahatsız etmemek istediğim için, belki "Bana bir laf sokar, kırk yıl kendime gelemem" duygusuyla...

İşte tam o zamanlarda İzmir'den aradığını söyleyen Çağatay isimli bir arkadaş sahneye çıkmayı düşünüp düşünmediğimi sordu. Sesimden nasıl bir elektrik aldıysa ertesi gün Çağatay İstanbul'a ışınlanmış ve iki kişi olmuş, Aysa Organizasyon'dan Çağatay ve Faruk olarak karşımdaydı. ***Onlar yaptıkları işleri, kimleri sahneye çıkardıklarını, hangi tiyatro oyunlarını organize ettiklerini anlattı. Ben ise Ferhan Şensoy hayranlığımı anlattım.***

Böylece "İyi Uykular Türkiye" isimli ilk gösterimi oynamaya başladım.

Sonra bir gün Levent Ünsal ki radyodan ağabeyim ve Ortaoyuncular'dan olur kendisi, Ferhan Şensoy'un kendi hayatını anlattığı kitabının çıktığını, onu programıma konuk alıp alamayacağımı sordu. Ben "Kalemimin Sapını Gülle Donattım"ı çoktan yalayıp yuttuğum için elbette atladım bu fikre. Usta'nın geldiği yayın hayatımın en önemli yayınıdır.

O güne kadar on binlerce saat konuşmuş ve yüzlerce insanı konuk etmiş bir radyocu olarak elimin ayağıma dolaşması ve "Otobiyografinizi kendiniz yazıyorsunuz değil mi?" gibi akla ziyan sorularımı saymazsak çok güzel bir yayın olduğunu söyleyebilirim.

Ben yine kitapları, oyunları takip ederken bir gün sahne organizatörü ve fabrikatörü arkadaşım Serhat, Ferhangi Şeyler'in 30. yılı gösterisinin Bostancı Gösteri Merkezi'nde oynanacağını, organizasyonu Fetö'nün İzmir Belediyesi iftira operasyonu gazisi arkadaşımız Mustafa'nın yaptığını, destek verip veremeyeceğimi sordu. Hemen başladım radyodan duyurmaya.

Tiyatroya ve tiyatrocuya yapılan, bugün de yapılmaya devam eden yobaz ve faşist saldırılara bir başkaldırı olarak yazılan ve koca bir tiyatronun hayatını kurtaran oyunun ilk sergilenişinin üzerinden 30 yıl geçmiş.

30 yıl önce Beyoğlu Küçük Sahne'de 7 Mart 1987'de 300 kişiye sahnelenen oyun 30 yıl sonra 7 Mart 2017'de Bostancı Gösteri Merkezi'nde 2 bin 500 kişiye sahnelendi.

Ferhan Şensoy 2 bin 200. kez oynadı Ferhangi Şeyler'i.

Yine doktoruna çaktırmadan sigarasını içti, yine gazeteleri okurken günümüz muktedirlerine salladı, yine bakkalın çırağına fırçasını attı ve yine ebedi ev sahibesi Orkinos Hanım'la didişti.

Oyun sonrasında tam ayrılmaya hazırlanırken Mustafa bizi durdurdu. Sahne arkasına sote bir yerde beklememizi, Usta'nın kitaplarımızı imzalayacağını söyledi. Ben her oyun öncesinde yaptığım gibi girişte kitaplarımı almıştım zaten.

Onuncu "Başkaldıran Kurşun Kalem" kitabımı imzalatırken Mustafa tarafından çekilen bu fotoğraf hayatımın en güzel fotoğraflarından biridir.

Mutluluğun, gururun, başkaldırının, tiyatro emekçisi ve emeklisi olmanın fotoğrafıdır.

Sayende Usta...

Çok yaşa...

Mustafa tarafından çekilen bu fotoğraf hayatımın en güzel fotoğraflarından biridir. Mutluluğun, gururun, başkaldırının, tiyatro emekçisi ve emeklisi olmanın fotoğrafıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ezel Sadıker

her şey üzerine - 1

30 Eylül 1974'te Pinochet'nin adamları tarafından dedesi ve ninesi vurulduğunda 6 yaşındaydı. Hatırlamak yasaktı, ama o hatırladı ve yıllar sonra cenazesinde Pinochet'nin tabutuna tükürdü.

Etkilemek Üzerine

Takriben bundan 500 yıl önce, 1513 yılının 10 Kasım'ında Francesco Vettori, Niccolò Machiavelli'den bir mektup aldı. Machiavelli mektubunda çiftçilerle geçirdiği zamandan ve akşam yemekleri için avladığı kuşlardan bahsediyordu. Mektubuna son verirken bu aralar politikayla ilgili "öylesine bir şeyler" karaladığını satırlarına ekliyordu. ***Machiavelli "o küçük şey" üzerinde çalışmaya başlamadan yalnızca 10 ay önce Filistin askısına maruz kalmıştı.*** İşkence emrini veren ise o dönem Floransa'nın en güçlü adamı olan Lorenzo Medici'ydi. Machiavelli'nin bu yazma işine girişmesindeki tek amaç, işte bu adamı etkileyebilmekti. Lorenzo Medici bu kitabı hiçbir zaman okumadı, Machiavelli ömrünün sonuna kadar hayatını Floransa'da şarap içerek ve yazarak ama başarısız biri olarak geçirdi. Kendisi 57 yaşında öldükten 5 yıl sonra o küçük ve önemsiz çalışması basıldı. (Ömrünü geçirdiği bu ev bugün bir şarap firmasına ait ve Tony Blair 98'de iktidara geldiğinde bir kadeh şarap içmek için burayı ziyaret etti.) Kitap, günümüzde İtalyancadan başka dillere en çok çevrilen kitap oldu, yazıldığında şok ediciydi ve bugün hala öyle. Üzerinden asırlar geçti ve dünya bugün çok farklı bir yer fakat Machiavelli bugün arzular ve korkularla yönetilen bir dünyada iyi olmamayı öğrenmeyi bizlere politika oyununun el kitabı "Prens" ile anlatıyor.

Etkilemek Üzerine-2

Hartum'da bir duvar yazısı: Kendisini kesen baltaya kokusunu veren sandal ağacı gibi ol.

Takdir Görmek Üzerine

Bir polisi yaralayınca Milano'dan Roma'ya kiliseye resim yapmak için taşındı. Resimlerindeki Azizler, Meryem, İsa, Madonna ve bakire figürleri için o dönemde Roma'nın en meşhur fahişelerini ve sokaktaki ayyaşları model olarak kullandı. Amacı provoke etmek değildi, idealizme kaba gerçeğin ta kendisiyle meydan okuyordu. 1606'da da bir adamı öldürdü ve kellesine ödül konulmuş halde bu sefer de Roma'dan kaçtı. Kaçarken 1608'de Malta'da, 1609'de Napoli'de kavgaya karıştı. Bir yıl sonra, ışığın ve gölgenin ustası 38 yaşındayken öldü. Barlarda kavga çıkaran serseri yaşarken meşhurdu, ölür ölmez unutuldu. 1951'de Roberto Longhi Milano'da ilk Caravaggio sergisini açana kadar bu isim dünyadaki sanatseverler için hiçbir şey ifade etmiyordu. Bugün bir resmi iki tane Airbus A318'den daha pahalıya gelen Caravaggio 350 yıl boyunca hiç konuşulmadı.

Anadili Üzerine

Bunu bana çok sıcak bir yaz günü buğulu gözlerle ve Bulgaristan göçmeni aksanıyla anlattı. 84 yılının Aralık ayında ikiz kız kardeşiyle pazara gitmişler. Bir an boşlukta bulunup "Ayşe" diye seslenivermiş kardeşine, o an polis bitivermiş diplerinde. ***Kadınlar ne kadar özür dilese de dinlememiş polis, Jivkov'un koyduğu Türkçe isim yasağını delmekten 20 leva ceza kesmiş.*** Ben merakla Bulgarca olan ismini sordum. Söylemedi, ısrar ettim. Gözleri iyice bir buğulandı, onca yıldan sonra belki ilk kez, kapalı dudaklarının arasından küfür gibi fısıldadı; "Anna".

İntikam Üzerine

İktidarı boyunca Şili'de 1500-2000 kişi ortadan "kaybolmuştu", 200 bin kişi yerinden edilmişti. Muhaliflerin tutulduğu Şili stadyumunda genital organlara sıçan sokma, "telefon yöntemi" denilen sağır olana dek kulaklara vurma gibi "yaratıcı" yöntemlerle sessizlik sağlanmaya çalışılıyordu. Tiyatro yönetmeni Victor Jara gitar çalardı. ***Önce ellerini ve parmaklarını ezip O'na gitar çaldırdılar, sonra da kurşuna dizip ölü bedenini stadyuma diğerlerine ders olsun diye astılar.***

3 Aralık 2006'da Augusto Pinochet evinde kalp krizi geçirdiğinde 91 yaşındaydı. Pinochet aile üyeleri etrafında, askeri hastanede o öğleden sonra öldü. Ölüm haberiyle binler sokaklara kutlama yapmaya çıktı. Francisco Cuadrado Prats Buenos Aires sokakta 30 Eylül 1974'te Pinochet'nin adamları tarafından dedesi ve ninesi vurulduğunda 6 yaşındaydı. Hatırlamak yasaktı, ama o hatırladı ve yıllar sonra cenazesinde Pinochet'nin tabutuna tükürdü. Pinochet'ye devlet töreni düzenlenmedi, hükümet ulusal yas günü ilan etmeyi reddetti, babasının ölümü Pinochet'nin elinden olan devlet Başkanı Bachelet törene katılmadı. Ailesi, küllerinin tutulduğu yeri kimseye söylemedi. Çünkü yerini bilseler, insanlar, küllerini bile parçalayacaklardı.

Beraber Ölmek Üzerine

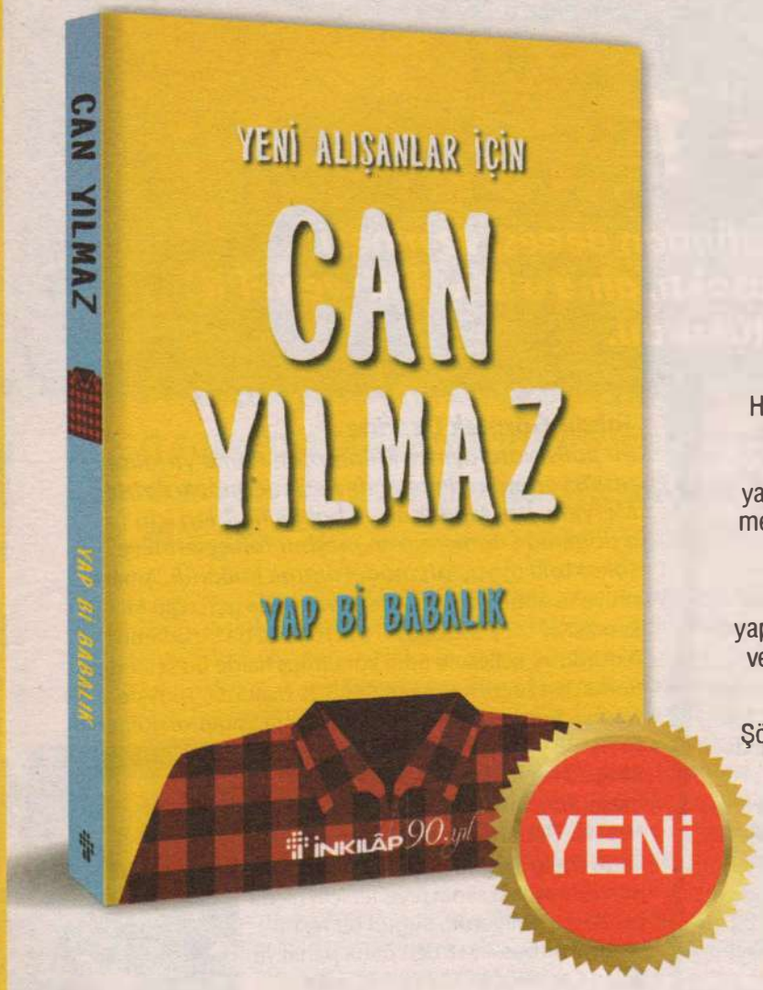
Elena, 21 yaşındaki Nikolay ile tanıştığında Nikolay bir daha asla başka bir kadına romantik bir gözle bakamayacaktı. 8 yıl sonra evlendiler ve buz gibi bir Noel sabahı avludaki tuvalet duvarının önünde beraber Kalaşnikof silahlarla kurşuna dizilene kadar hiç ayrılmadılar. İdamı gerçekleştiren askerlerden biri olan Boyeru yıllar sonra olaydan şöyle bahsediyordu: "Birbirlerine hala aşık olan çift beraber ölmeyi istedi. Ben de son isteklerini yerine getirdim. İdamdan sonra askerler mutluluktan ağlıyordu, sakladığımız içkilerimizi alıp o Noel gecesi bayağı dağıttık." (İdam edildiğinde Elena 70 yaşındaydı ve modern Romanya'nın bugüne dek idam ettiği tek kadın oldu.)

Gülmek Üzerine

Bir gazete kupüründen:
Trabzon Nüfus Müdürü Muhittin Satılmış, *"Halk tarafından bu gibi isimlere alaycı bir isimmiş gibi anlam verilmeye başlandı. Bu nedenle de yeni doğanlara verilen isimler arasında Temel, Fadime ve Dursun azaldı. Geçen yıl 3 bin 900 bebekten 10'una, bu yıl ise 4 bin 100 bebekten yaklaşık 20'sine bu isimler verildi"* dedi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

YENİ ALIŞANLAR İÇİN CAN YILMAZ

YAP Bİ BABALIK

Sevgili okur, sen de ben de ne kadar şanslıyız bir bilsen...

Ha benim şöyle bi avantajım var; ben yazarın eserlerini okumayı söktüğüm 1989 yılından beri okuyorum. Hatta yazarın bana "meksefe", "mukallit", "filateli" gibi kelimelerin anlamını ve cümle içinde kullanılışlarını taaa 6 yaşımda öğretmişliği var. Dur bak bir de gezilmesi gereken saraydı, sarnıçtı, mesireydi, sayfiyeydi her yeri gezdirmişliği var. Off bir de cumartesi pazarları hiç üşenmeyip sinema-tiyatro sevdirmişliği var.

Ya bak bir de kendi bütçesinden ayırıp şahsıma çocuk dergisi aboneliği yaptırmışlığı var. Temiz bakacağıma söz verirsem kitaplarından okumama izin vermişliği de var. Kendisine ayva dilimlersem, samanlı A4'lerinden 1-2 tane alabilirdim bile. Evet farkındayım, imrendin ama kızacak bi şey yok.

Şöyle düşün, sen de şimdi bu iyi fikirli adamın, oturup çay içip, muhabbet etmek isteyeceğin insanlarıyla dolu hikâyelerini okuyacaksın. Ne güzel değil mi?

ÖZGE YILMAZ ÇEVİK

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN CAN YILMAZ

KLİŞE HAYATLAR MATBAASI

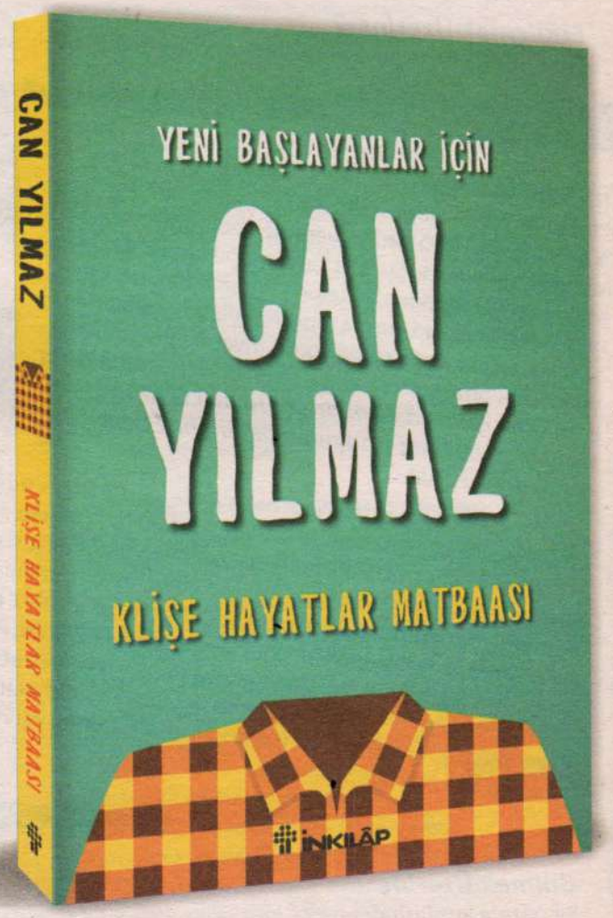
Abim 8 Aralık 1968'de dünyaya geldi. Aslında Zeytinburnu'na geldi de, yine de global bakmak lazım. 1973 yılı baharına kadar el bebek gül bebek büyüyen Can, benim doğumumla, önce sanayiye çırak verilmek istenmiş, sonra "devlet okulunda aynı çileyi çeker nasılsa" düşüncesiyle ilkokula başlatılmıştır. Ben tabii 1973'ten 2016'ya kadar kendi biyografimle ilgilendiğim için arada neler olduğunu pek hatırlamıyorum. Ancak kitabının çıkacağını duyunca kitabın taslağına bakıp anladım ki meğer ne güzel günlerimiz olmuş.

Kamuoyunda gösterilerimde anlattığım kadarıyla tanınan abim elbette komik olması için abartılmış bir "tip" değil, hayatımdaki en yakın arkadaşım, en güvendiğim eleştirmenim, meslektaşım, (amatörler arasında) en çok güldüğüm komedyen olarak çok önemli bir "karakter"dir. İkimizi tanıyanlar daha iyi bilir, ben ne kadar "şey"sem o da bir o kadar "başka bir şey"dir. Abimi severim, abim olmasa yine severdim. Az görüşürdüm belki ama yine severdim.

Kitabını okuyun siz de seveceksiniz. Eline sağlık Can Hoca, yine 1-0 öndesin... Benim kitabım bile yok... Yaptın yine numaranı...

Seni seven kardeşin ünlü komedyen,

CEM YILMAZ

İNKILÂP

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros İSTANBUL / Cağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

www.inkilap.com

Şermin Çarkacı

olsun hırkası

Sanki doğduğum gün bebek ziyaretine gelen bir akrabamız omzuma bir "olsun" nazarlığı iliştirdi öyle. Sanki bir yaşıma girdiğimde, bileğime mavi boncuklu bir "olsun" bilekliği takıldı. Sanki okurken yüzüme "olsun" üflediler, saçlarımı okşarken "olsun" diye sevdiler. Bir aile yadigarını takar gibi geçirdiler boynuma "olsun" kolyesini. Sanki annem ilmeklerini kendi hayal kırıklıklarından attığı bir "olsun hırkası" örüp geçirmiş üzerime. Yıllardır hakkım olduğu halde verilmeyen, verildiği halde geri alınan ya da payıma hiç düşmeyen tüm yitik mutlulukların arkasından bükülen boynun, dudaktaki kırık gülümsemenin, bir türlü gelmeyen sıranın, tam sıra bana geldiğinde duyulan "kalmadı"ların ardından bırakılan boş bakışın sebebi hep o olsunlar.

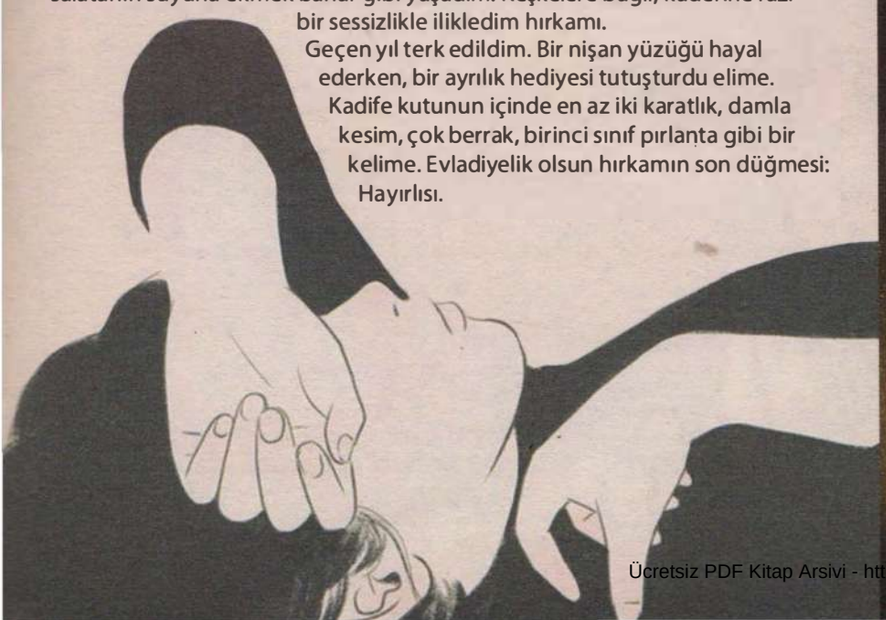
Bir bayram alışverişinde herkese hediye aldılar. Bütün çocuklara... Herkese dağıttılar, hediye paketini alan köşesine çekilip delice yırtmaya başladı. En son kalan tek hediye paketinin karşısında dikilen iki çocuktuk. O benden bir yaş küçüktü. Ona uzatırken, "Tüh, eksik almışız, o küçük ya, onun oluversin, sen büyüksün" dediler. Cebimden o kırık gülümsememi çıkartıp, kimsenin görmediği bir elle ağzımın ortasına yapıştırdım. "Olsun" dedim. Olsun hırkasının ilk düğmesini o gün ilikledim.

Bir yaz bir hayırsever geldi beyaz arabasıyla okula. Dükkanları mı ne kapanmış, ellerinde kalan defolu eşofmanları çocuklara dağıttılar. Sınıfta oturuyordum. Kızlar elinde eşofmanla girdiler içeriye, "Koş sen de al" dediler. Koştum. Yeterince hızlı koştum. Okulun merdivenlerinde durdum. Bahçede bir sürü çocuk vardı, arabanın etrafını sarmışlar. İki öğretmen çocukların boylarına göre ölçüp, altına üstüne dikkat etmeden katlayıp ellerine veriyordu. ***Bedava malı paylaşırken herkes acele ediyordu, hakkı olmayanı alırken daha telaşlı oluyordu insanlar.*** Merdivenlerde bekledim. Kalabalık azalınca gidip ben de dikildim öğretmenin yanına. Elindeki çuvalın içinden üç dört tane eşofman çıkartıp denedi. Hiçbiri bana olmadı. Biri kısa geldi, biri uzun. Uzun olandan bir alt eşofman verdi, "Büyüyünce giyersin" dedi. Boynum kademe kademe bükülüyordu sanki, öyle bir ayar düğmesi varmış da benden başka kimse bilmiyormuş gibi, ikinci kademeye alıp, boynumu yana eğdim. Olsun hırkasının ikinci düğmesini kimseler görmeden ilikledim.

Her düğmesini birbirinden farklı dikmişler, birinde bir "keşke" takılı, diğerinde "ama", bir diğerinde "yine mi", o düğmenin sonuna soru işaretini nakış gibi işlemişler. Son düğme düşmüş yerinden, ne olduğu belli değil. Karşısında boş bir ilik.

Yıllarca olmayan her şeyde o boş iliğe takıldı parmağım. Doğum günümü bir ay sonra hatırladıklarında, buluşacağımızı unutup saatlerce beklettiklerinde, çağrılmayı beklediğim ve unutulduğum tüm davetlerde, yüzüme kapanan tüm kapılarda, sıra bana geldiğinde kalmayan her şeyde o boş ilikle oynadım. ***Kalabalık aile yemeklerine yetişmeye çalışırsın hani, ben gelmeden başlamazlar diye düşünürsün nefes nefese koştururken... Sofraya ulaştığında dibi gözüken bol sulu bir salata tabağıyla kirli kaşıklar karşılar seni.*** Masanın bir köşesini silerek yer açmaya çalışırlar sana; yarım ekmek dilimleri, zeytin çekirdekleri ve kürdanla dişini karıştıran enişteler baş başa kalırsın masada. Hayatımın bütün heyecanlarını o salatanın suyuna ekmek banar gibi yaşadım. Keşkelere bağlı, kaderine razı bir sessizlikle ilikledim hırkamı.

Geçen yıl terk edildim. Bir nişan yüzüğü hayal ederken, bir ayrılık hediyesi tutuşturdu elime. Kadife kutunun içinde en az iki karatlık, damla kesim, çok berrak, birinci sınıf pırlanta gibi bir kelime. Evladiyelik olsun hırkamın son düğmesi: Hayırlısı.

Akgün Akova

samanyolu ve kibir

Samanyolu'nu
nasıl anlatabileceğimi düşündüm
ömürleri boyunca
onu yalnızca
bilgisayar ekranındaki fotoğraflardan
görecek olan çocuklara

düşündüm anlatmanın güçlüğünü
milyon kere milyon yıldıza bakmanın
insanın içine çaktığı hiçlik duygusunu
bir dağ başında
uykunun kapağını açmadan önce

gece yarısı ağzımda bir parça gökyüzü ile uyandım
kekik kokusuyla sarmalanmıştı karanlık
dişlediğim yıldızın haddi hesabı yoktu rüyamda
baktım yastığımın kıyısına bir kuyrukluyıldız düşmüş
dilimin üstünde göktaşı parçaları
bir de çarpışma tadı kalmış damağımda
bana doğru yaklaşmış senden kopan bir gökada

anladım ki Samanyolu'nu ters yüz edip
içinde uyumuşuz sevgilim
ay ışığına ekmeğimizi banmışız
ağaçlarla konuşan adamlara rastlamışız ormanda
kuşlarla konuşan kadınlarla
devrilen kayaların altından sağ çıkan çobanlarla dertleşmişiz
kurtulmuşuz dağ keçilerinin boynuzlarını kıran fırtınalardan
oyuklara gizlenen avcıların çantalarından
kavalların sesini kesen yağmurlardan

sonra nasıl anlatabileceğimi düşündüm
düzlükte yaşayanlara
dağın kucağında
ceylan boynu gibi ağan sabahı
ve güzelliğini
kibrinden kurtulan
bir insan olmanın

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Levent Erden

benim gerçeğim senin gerçeğini döver!

Gerçek yükseltiliveriyor. Yükle uygulamayı, tut ekranı, gerçek fırlasın dışarı. Arttırılmış gerçeklik! Sanki azaltılmış, indirgenmiş gerçek var gibi. Belki de vardır, kim bilir?

"Gerçekten mi?" ya da "Gerçek mi?" günlük hayatımızda pek sık kullandığımız ya da duyduğumuz sorular. Hep. Alışkınız. Bir şeylerin eğildiğine, büküldüğüne, çarpıtıldığına, gölgelendiğine, saklanıldığına... inanırız. Söylenenin, gösterilenin, anlatılanın olandan farklı olduğunu düşünürüz. Hatta eminizdir.

Gerçeğin "elle tutulup, gözle görülür" tam anlamıyla var olan; varlığı yadsınamayan bir durum-olgu-nesne-nitelik..." olduğu söylenir. Tutup, görürsen, ölçüp tartarsan gerçeğe ulaşmışsındır. O zaman gerçek tek olmak durumundadır. Aynı konuda birden çok gerçek olmamalıdır. Olamaz. Zannedilir.

Bir dönemin şehirlerarası otobüs firmalarının marka rekabetinde "Özgerçek Turizm, En hakiki gerçek turizm" olduğu gibi, "Benim gerçeğim seninkinden hakiki" mantığı gerçek sınırlarını epey zorluyor.

Gerçek, doğru olan, yalan/yapay olmayan, tek sahici olmalıdır. Farklı konularda "tek gerçek" sistemin merkezi hatta ta kendisidir. Ama etrafta dönen gerçek lafı ve türevlerine, farklı yabancı dillerden devşirilen reel, realite ve benzerleri eklendiğinde, gerçeğin pek de tek olma şansı kalmıyor. Ne tarafa bakarsan bak!

Birinci Dünya Savaşı sonrasında, hayalleri akıl ve mantığın baskısından özgürleştirebilmek üzere, gerçeğin "üzerine" çıkılıverdi. Bilinç ötesi "sürreel", "gerçeküstü" oldu. Ama Dali gerçekti. İşleri de. Fiyatları da.

Televizyonlar hayatın içinde cirit atmaya başlayınca, "eğlence"nin de bin türlüsü çıktı. Televizyonun ne kadar sahici olduğu tartışılırken yeni bir tür çıkıverdi: "Reality Show." Show ama gerçek ama pek değil ama kurgusuz ama planlı ama... ***Önemli olan seyircideki "sahicilik" duygusunu körükleyen gerçekliği yakalamak. Survivor da ekran gelinleri de evlere kapatılan her türlü yarışmacı da gerçekti. Sadece ekranda.***

Fotoğraf makinesinin icat edilip onlarca yıl kullanılmasından sonra, onunla bile rekabet edecek plastik sanat akımı çıktı: Hiperrealizm. Bu arada marketlerde, önce süper sonra hipermarketti ama sanat süperrealizimi atlayıvermişti nedense. Hiper yani "yoğun gerçek!" olmuştu. Demli çay gibi.

Bir de bazı şeylere reel ya da gerçek deyince diğerleri palavra, sahte olmak durumunda kalmıyor mu? "Reel Sektör" lafı, başta finans sektörü pek çoğunu çakma haline getiriyor. Para yalandır derlerdi ama bu kadar açık ifade edince ayıp olmuyor mu? "Ben gerçekdışı – irreel sektörde çalışıyorum" demek olur mu?

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte gerçek anlayışı da genişliyor, çeşitleniyor, dallanıp budaklanıyor. Ekranlardan fırlayıp üç boyutlu hale geliveriyor. Gerçek yükseltiliveriyor. Yükle uygulamayı, tut ekranı, gerçek fırlasın dışarı. Arttırılmış gerçeklik! Sanki azaltılmış, indirgenmiş gerçek var gibi. Belki de vardır, kim bilir? Her geçen gün gerçeğin sıvı, buhar, gaz dışında yeni bir haliyle karşılaşıyoruz. Karışık, bileşik, uzlaşılmış, hatta akışkan gerçeklik. Her biri başka bir fraksiyon. Başka bir gerçek. Her biri için saatlerce konuşulup tartışılabilir. Ama zamanın varlığı ve çeşitleri bile sınıflandırılıyor. Teknolojinin hediyesi yeni bir kavramda "gerçek zamanlı."

> **"Gerçek çünkü radyoda ajans söyledi"**
> **Büyükannem**

Naklen ya da canlı yayın tamam da bu ne? Oluşları an itibariyle, farklı şeylerin birlikte işleme konması artık yeni gerçek.

Diğer zamanlar gerçek dışı herhalde. Yalan zamanlı da yaşanabiliyor demek ki. Arabesk şarkıların hayallerinin bile ötesinde. Anı tanımlayan, an itibariyle, anında, aynı anda, senkronize vb.nin üstüne taşan, aşan.

Belki de bu kavramların tamamını anlatan, bazı davranışları daha iyi açıklayan kavram ise "Algılanan Gerçek." Hele iletişim işlerinde iseniz zaten algılanın gerçek olduğunu, tek gerçeğin algılanan olduğuna inanırsınız. Algıyı oluşturursunuz. Tuğla tuğla...

Hele medyada görülmüşse gerçektir. Büyükannem "Gerçek çünkü radyoda ajans söyledi" derdi. Şimdi, "Başkanın Adamları" (Wag the Dog) filminde De Niro'nun dediği gibi, ***"Gerçek inanıyorum, çünkü gerçek, çünkü televizyonda gördüm!"*** algısı gerçektir. Değiştikçe gerçek de değişir. Yönetmek lazım.

Ama bu kavramların en akla ziyan olanı, en yan yana gelmesi imkansız olması gereken kavramlardan oluşuyor: "Sanal Gerçeklik!" Islak kuruluk gibi. Hem de geleceğin ta kendisi. Sadece eğlence alanında değil, kadavra üzerindeki tıp eğitiminden ameliyatlara kadar hayatın her anına girecek bir kavram. Göze takılan koca ekranlar yerine, günlük gözlüklerden erilişilen gerçeklik. Gerçekle ilgisi olmayan. Ya da sanal lafının zahiri yanının buharlaşarak, gerçek haline dönüşeceği bir dönem başlıyor.

Demek ki bundan sonra geçerli olan "kullan-at gerçeklik" her şey işine geldiği kadar ve sürece gerçektir.

Yani herkesin gerçeği kendine.

'68 Paris hareketinin parolası belki bugün işe yarayabilir: "Gerçekçi ol imkansızı iste!"

Görsel: F. Martin Ramin

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Murat Özer

"harika kadın"ın koca dünyaya cevabı: "no"

Reha Erdem'in epeydir beklenen son filmi "Koca Dünya"yı görmek ve süper kadın kahraman "Wonder Woman"ı pek yakında görecek olmak heyecan verici, ama en heyecan vericisi Pablo Larraín'in "No"su ve korkuyor olsak da "Hayır" diyebilmenin erdemi kuşkusuz!

SALONLARDA

Koca Dünya

Reha Erdem, Türkiye sinemasında temalarına sadık kalan ender sanatçılardan, buna kuşku yok. "Koca Dünya" ise onun filmografisinde yeni bir kilometre taşı daha. İki kardeşin doğaya kaçışla birlikte ete kemiğe büründürdükleri "yeni bir hayat" özleminin yansımalarıyla vücut buluyor bu yeni başyapıtı.

Berke Karaer ve Ecem Uzun'un birbirlerini mükemmelen tamamladıkları performansları, Reha Erdem'in kurduğu tersten ütopya atmosferiyle buluşurken, Florent Herry'nin huzurlu görüntüleri de bu resmi kusursuzlaştırıyor. "Hayat Var"ın bünyemize enjekte ettiği "zehir", "Koca Dünya"da misliyle bedenimize girerken, toplumsal sızıntıların küçük ruhların üzerine bindirdiği yükle de dağıtıcı bir yöne savrulabiliyor bu sezgisel film. Doğanın içinde "kaybolarak" neredeyse kimliksizleşip yabancılaşan kardeşlerin serüveni, dayatılana karşı isyan bayrağını açan karakterlerin devrimci rotasıyla sonsuzluğa doğru uzayıp gidiyor.

İnsanoğlunun hayatındaki seçimlerin sınırsızlığını da belgeliyor bir yandan bu serüven ve bu seçimlerin idealize edilip peşinden koşulabileceğini de.

"Koca Dünya"nın ardındaki çakıl taşlarının muhteviyatında, kaynağı belli olmayan yıkım prosedürünü kabullenmemek, ayakta kalabilmenin yollarını arayarak bir sonuca ulaşmak ve "motosikletli çocuk"un azmiyle Jan Dark'ın ihtirasının buluşmasından nemalanmak var. Kimin ne kadar nemalanacağı ise gördüklerinizin sizi hangi ölçüde tamamlayacağına bağlı...

"Koca Dünya", 7 Nisan'da salonlarda.

GELECEK PROGRAM

Wonder Woman

DC Comics dünyasının süper kahramanları arasına 1942'de katılan Diana Prince, nam-ı diğer Wonder Woman, küçük/büyük ekrandaki en heyecan verici serüvenine atılıyor. Heyecan verici olmasının birkaç nedeni var: Başroldeki Gal Gadot, ki onu "Batman v Superman: Adaletin Şafağı"nda (Batman v Superman: Dawn of Justice) da aynı rolde izlemiştik; bu filmin, erkeklerin hüküm sürdüğü bir alan olan süper kahramanlar galerisine güçlü bir kadın karakter kazandıracak olması ve belki de en önemlisi, Charlize Theron'a Oscar kazandıran ilk filmi "Cani"den (Monster) sonra ikinci kez bir sinema filminde yönetmen koltuğuna oturan Patty Jenkins'in varlığı. Jenkins'in yönettiği bir filmde "kadın" meselesinin beyazperdeye nasıl yansıyacağını tahmin etmek zor değil zira her ne kadar bu kez senaryoda imzası olmasa da. 2003'ten bu yana film çekmediği de düşünüldüğünde, açlığın onu sürükleyeceği rotadan heyecan duymamak mümkün değil. "Wonder Woman", süper kahraman filmlerinin birbirinin benzeri hikâyelerinden yakasını sıyırabilecek mi, henüz onu bilemiyoruz. Ama sözünü ettiğimiz unsurlar yan yana geldiğinde "orijinal" bir şey çıkma olasılığı yüksek. İşte, biz de bu olasılığın peşine takılıp yaşıyoruz heyecanımızı. **Bazı projelerde hüsran yaşanacağını bilirsiniz ve gardınızı ona göre alırsınız, bazılarında da yaşanmayacağını hissedersiniz ve yakasına yapışıp bırakmazsınız.** "Wonder Woman", ikinci türden yakınlaşmalara götürüyor bizi sanki ve bizim gibi heyecanlı sinemaseverleri...

"Wonder Woman", 2 Haziran'da salonlarda.

EV SİNEMASI

No

Şilili sinemacı Pablo Larraín'in "diktatör Pinochet" merkezli üçlemesinin son durağı "No", önceki iki filmin açtığı yolu takip ederken, epeyce örselenmiş bir halkın hafızasını küçümseme gafletinin sonuçlarını da taşıyor yamacımıza. Önce 1978'e, yani Pinochet baskısının tam göbeğine; ardından 1973'e, yani darbenin ilk anlarına uzanan Larraín, bu kez finale gözünü dikiyor. 1988'de dış baskılara direnemeyerek referanduma giden Pinochet'nin karşısına "çaresizce" dikilen "Hayır" kampanyasının neferleri var hikâyenin merkezinde. Reklam dünyasının popülist kurallarının bir ülkenin geleceğini olumlu yönde nasıl etkilediğine dair keskin ipuçlarıyla donanmış olan "No", özellikle üçlemenin ikinci filmi "Morg Görevlisi"ndeki (Post Mortem) otopsi sahnesinde kahrolan Şili insanına da derin bir nefes alma fırsatı tanıyor. **İlk iki filmdeki kişiselliği genele yayan ve toplu hamlelere öncelik tanıyan film, direnişin farklı bir yanını keskinleştirerek yansıtıyor bu kez.** Gerçekliğe kavuşan özgürlük rüyasının yarattığı enerjiyi de layıkıyla açığa çıkarıyor. Amerikan politikalarının hiçleştirmeye çalıştığı, zaman zaman başarıya ulaşır gibi olduğu Latin Amerika halklarının silkinişinin sembolü de olabilir bu film. Seçilmiş başkanları Salvador Allende'yi yok eden sisteme karşı Şili halkının geliştirdiği refleksi de belgeleyen "No", korkuyor olsak da "Hayır!" diyebilmenin erdemini yaşatıyor bir yandan da...

"No"nun DVD'sini raflarda bulabilirsiniz.

İzmir'de deniz ve kitap kokusu zamanı

İKÜ Yayınevi 22. TÜYAP İzmir Kitap Fuarı'nda

22 - 30 Nisan 2017

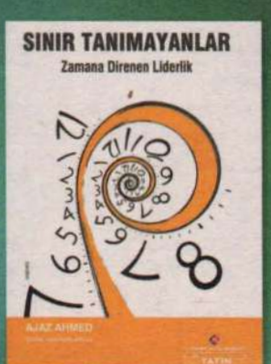
Bugünün çocuklarını anlamak için...

Milenyum Kuşağının Kuralları
Dijital Dünyaya Meraklı İlk Tüketici ve Çalışan Kuşağıyla Nasıl Bağlantı Kurulur?
T. Scott Gross (Çev. Menekşe Tokyay)

Yenilikçiler Yaratmak
Dünyayı Değiştirecek Gençler Yetiştirmek
Tony Wagner (Çev. Aytül Özer)

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

İKÜ YAYINEVİ

e-posta: ikuyayinevi@iku.edu.tr

/ikuyayinevi /ikuyayinevi

İnternet Satış:

www.eganba.com / (0212) 293 44 41 - 43 | www.seckin.com.tr / (0312) 435 30 30 / 435 57 67 | www.ilkekitap.com / (0212) 274 98 74 - 75

Gökhan Dağıstanlı

mecalsiz mecazlar mezarlığı

Kulağıma fısıldadıklarını duymazdan gelebiliyordum ancak gözlerimden boşalan bahar sağanağına bir baraj kuramadım. Şimdi utancımın tarifini yapmaya kalksam, dilim kopar şiddetinden.

Gelişini sevinçle, gidişini hüzünle izlediğim pencereden, yollarına düşmek varmış kaderde. Dün akşamüstü, seninkinden başka yollara düşen bacaklarımı kırdım. Başka ellere meyleden ellerime vurdum. Can havliyle, masalarını beraber aşındırdığımız meyhanenin kollarına bıraktım kendimi. Gidip de geri gelen varmış gibi hala nefes alan ümitlerim, kah tuzlu bir gözyaşı, kah oluk oluk kan olup aktı gitti. Yüzüme acıyarak bakan garsonları, kızılcık şerbeti içtiğime ikna etmeye çalıştım. Gözlerindeki inançsızlıktan köşe bucak kaçırdım gözlerimi. Her geçen saat biraz daha yükselterek sesimi sevdiğimiz şarkıları söyledim. İşi gücü olanlar evlerine gidip, gecenin tenhasında bir ben kaldığımda, sandalyeleri çeviren garson anladı yıkılmış olduğumu. O da yokluğuyla omuz verip kaçtı menzilimden. Aşinası olduğumuz masaya, kimsesizlikten yararlanıp adını kazıdım. Karşımda, sitemkar bir bakış takınmış gözlerle bana "Ne yapıyorsun?" dediğini duyar gibi oldum o an. Şaşkın bir sevinçle kafamı kaldırdığımda yoktun. Ya hiç gelmemiştin, ya benden önce gitmiştin. Kızdım bütün bu olanlara, tuttum boynumu vurdum.

Sonra sevdiğim bir garson, kaldırıp kapının önüne koydu beni. Bunu öyle kibar, öyle merhametli, öyle sıcak yaptı ki ancak gülümseyebildim ve karanlığına karıştım gecenin. Hava sisti, pustu. "Bu sene de bahar gelmedi" dedim; sıkmaktan dişimi kırdım. Nisana yakıştıramam ben bu üşüyen ruh halimi. Az ötede duran köpek sürüsünün cesaretini örselemek için dilime doladığım şarkı her notasında kalbimi bıçakladı: "Göze mi geldik? Sen mi unuttun? Gelmiyorsun ahh! Gelmiyorsun ah!" ***O an fark ettim ki gözyaşlarım hiçbir şeyin hakkını böyle layığıyla vermemişti, yokluğunun hakkını verdiği kadar.***

Dışarıda bir ayazdı adın ama sesin bir bahar melteminin refakatinde çarpıyordu yüzüme. Yapayalnızdım Koşuyolu sokaklarında. Kulağıma fısıldadıklarını duymazdan gelebiliyordum ancak gözlerimden boşalan bahar sağanağına bir baraj kuramadım. Şimdi utancımın tarifini yapmaya kalksam, dilim kopar şiddetinden.

Oturdum, sessizce ellerime bakıyorum; öpüşünün izleri var. Boynuma bakmaya korkuyorum. Senin boynuna da bakamazdım zaten ben. Kendimi ulu orta tutamamaktan korkardım. Yaman bir tutkuydu bizimkisi, he demeden dizginlerini koparan türden. Kalabalıklar içinde bu şehvet sağanağından ciddi mevzuların saçaklarına sığındığımı hatırlarsın. Bir isyanı ne kadar bastıracağı meçhul konularda saatlerce boğulmuşluğumuz var seninle.

Seni çok özledim. Bilirsin, aslında damdan düşer gibi tarif etmem ben duygularımı. Hep uzun uzun anlatırım. Ben anlatırken, senin gözlerimin içine bakıp dikkatlice dinlemeni severim çünkü. Bazen neden bahsettiğimi bile hatırlamadan devam ettiğimi, dudaklarındaki alaycı kıvraklıktan anlarım.

Ve unutmam ama artık söyleyeyim; seni kıyısından beraber geçtiğimiz deniz, gölgesi aşkımıza düşen Galata Kulesi, bir türlü beraber gidemediğimiz Atina sokakları eskiyinceye kadar bekleyeceğim. Bu, bir müebbet mahpusluk biçimidir. Ben, bu elim sonucu hakettim. Ne etkin pişmanlığıma ikna edebildim seni, ne iyi bir hal takınabildim mahkeme koridorlarında. Hafifletici sebeplerimi sen görmeden yaktım. Seni üzmenin ağırlığını hiçbir sebep hafifletemezdi çünkü.

Yine de vicdanımdan aforoz bir bakış var gözlerimden gözlerine. Kimi zaman apaçık, kimi zaman gizli. Bir tren geçidi kalbimden, öyle ezici öyle gürültülü. Nerden baksan imkansız omuzlamak bu tonlarca yükü. Bir gün günlük güneşlik, bir gün yaprak döken bu harap hal, sanırım uzun yaşatmaz beni. Seni de yıkan bu mecaz duraklarım işte. Şu an bir şairin dizelerini çalmaya ihtiyacım yok belki ama içimdeki haylaz hırsızı durduramıyorum: "Gelme diyorsun, bu gel demektir." Bütün anlattıklarımı unutturan hatıralarım var çünkü. ***Öyle bir daveti var ki aklımdaki bakışlarının, icabeti kaçınılmaz bir emir gibi çınlıyor kulaklarımda.*** En tutkulu aşk mektuplarının daktilo vuruşları gibi düzensiz atıyor kalbim her aklıma düştüğünde. Esmer bir akşamüstü görmeyeyim, hep silahsız bir kalkışma bedenimde. "Sen" diye bağıran kalabalıklar. Bir hasret sloganı dilimde, "bin gece ansızın gelebilirim" diyor. Bir demeye varmayan dilim, sokak köşelerinde, içki masalarında, izbe karanlıklarda parçalanıyor. Senden kaçmaktan bitap düşmüş bedenim, dünyanın yuvarlaklığından mı bilinmez, yine denk düşmüş yollarınla. Halata çakılmış bir vapur gibi böğürüyorum. Gözlerimin önünde hayalin, dokunmayacak yer arıyorum. Peşkeş çekilmiş bir ömür bu sensizlik hali.

Şu an bir şairin dizelerini çalmaya ihtiyacım yok belki ama içimdeki haylaz hırsızı durduramıyorum: "Gelme diyorsun, bu gel demektir."

Yine bir çaresizlik türküsü dağlıyor yüreğimi. ***Ben aşk derim bütün bu olup bitene, sen hüzün de.*** Sen, sevdiğim deniz manzaralı sokakların dublörüsün, ben kalbimden sufle aşk şiirlerinin jonglörü... Bulur bir orta yol anlaşırız...

Bir göz oda var şimdi düşlerimde; duvarları okyanus, tavanı gökyüzü. Ortasında yayla rüzgarlarıyla bezenmiş bir yatak. Seninle yatmazsak hatırım kalır. Bir erezyon akşamında, bütün güzel anılarımızı kudurmuş bir deniz alır. Kovboy filmlerindeki kadar doğal karşılanan bir ölüm kuşandım ve seni arıyorum gördüğüm her gülüşte... Beni yine sev diye, bu mahzun sevdamızı Galata okuyor, Atina üflüyor işte...

Altını ÇİZDİKLERİM

Siz de okuduğunuz kitaplarda altını çizdiğiniz cümleleri, kitap ve yazar ismiyle birlikte bizeyazin@kafadergi.com'a gönderin veya #altinicizdiklerim etiketiyle paylaşın bu sayfada yayınlayalım.

Damla Sıla Arslan

Demokrasi olan memlekette bir adam sarhoş oldu mu, "Ah ne oldu benim güzel sevgilime?" diye ağlar. Demokrasi olmayan yerde ise, bir adam sarhoş oldu mu, "Ah ne oldu benim güzel memleketime?" diye ağlar.

Havva'nın Üç Kızı (Elif Şafak)

Mehmet Poslu

Pek çok kişi kendilerinin haklı olduğunu senin yanıldığını düşünüyor. Tabii bunu düşünmeye hakları var, düşüncelerine saygı gösterilmesini istemekte de haklılar ama başka insanların yüzüne bakabilmek için ilk önce kendi yüzüme bakabilmeliyim. Çoğunluğa bağlı olmayan tek şey insanın vicdanıdır.

Bülbülü Öldürmek (Harper Lee)

Minel Salur

Suyun suda kayboluşu gibi, hakikati bulmak uğruna kaybolmaya göze almak... En önemli ayrımlar hep en belirsiz olanlardır.

Dublörün Dilemması (Murat Menteş)

Seray Denk

"Anlatsam mı? Neye yarar?
Annemle babam, uyuyorlar
koyun koyuna Cebeci
Asrî Mezarlığı'nda."

Siyah Beyaz (Vüs'at O. Bener)

Simge Kavak

Ölüme doğru koşmuyoruz, doğum felaketinden kaçıyoruz; onu unutmaya çalışan felaketzedeler olarak çırpınıp duruyoruz. Ölüm korkusu, bizim ilk ânımıza kadar giden bir korkunun geleceğe yansıtılmasından başka bir şey değildir.

Doğmuş Olmanın Sakıncası Üstüne (E. M. Cioran)

Elise Şafak

Paris güzel bir salon,
Londra güzel bir park,
Berlin güzel bir kışla
ama İstanbul güzel
bir şehirdi.

Leyla'nın Evi (Zülfü Livaneli)

Anıl Gündüz

Kadın. Sana kaç kez söyleyeceğim? Kadın sonu gelmez bir konudur. Şimdi sen, bir şimşek gibi tavuklara atlayan, sonra da boyunlarını şişirip gübreliklerine giden ve orada kabaran genç horozlar gibisin. Onlar aşkın nesini anlayabilirler? Elinin körünü!

Zorba (Nikos Kazancakis)

Sena İlk

Kendimizi özgür zannediyoruz oysaki ipimizi biraz uzun bırakmışlar. Sınırlara gelince fark ediliyor bu. Dışarı çıkmak isterken kendini cama vurup duran yarı delirmiş kara sinekler gibiyken. Sadece geceleri, yapayalnız ve yalınayakken anlaşılabilecek şeyler var.

Hikayem Paramparça (Emrah Serbes)

Su Bekar

Dünya artık kendi kıyametini arzuluyordu. Dünya kıyametini arzularsa kıyamet de dünyayı arzular. Onlar da elleriyle bunu gerçekleştirdi. Bu dünyada bir kişi olmanın kahrını hiç çekmeden kişisel gelişim kitapları okuyarak, boşlukla dolu bir şimdiye inanarak, hiç işkence görmemişken affetmenin öneminden bahsederek, hayatı akışına, işleri oluruna bırakarak. Cinayeti, acıyı, açlığı, karanlığı, faşizmi halının altına süpürerek. Farkındalık yüzyılı diyorlardı adına ama cehaletin bu kadar şık ve akıllı olduğu bir çağ daha yaşanmamıştır.

Musa'nın Uykusu (Tuğba Doğan)

Mehmet Turgut

Bir kez kendini bulmuş olan kişinin bu yeryüzünde yitirecek bir şeyi yoktur artık. Ve bir kez kendi içindeki insanı anlamış olan bütün insanları anlar.

Olağanüstü Bir Gece (Stefan Zweig)

kitap kafası

Emre Barca

atlas

Düşüncenin patikalarında Atlas gibi omuzluyor bu ülkeyi Bora.

Atlaslar bir 'dünya'yı tüm detaylarıyla kendi içlerine sığdırabilen kitaplardır. Yazarları da Atlas gibi dünyayı sırtında taşıyan varlıklar gibi görülebilir pekala. Yaptıkları güç, kimsenin kolay kolay girişemeyeceği bir iştir. Tanıl Bora'nın *Cereyanlar* isimli dev eseri de, tek ciltte toplanmış bir atlas görünümü sergiliyor. Türkiye'nin aşağı yukarı yüz yıllık tarihinde şöyle ya da böyle esamesi okunmuş siyasi cereyanları bir atlas kuşatıcılığıyla ele alan bu kitap, bir giriş kitabı olarak da okunabilir, bir başucu kaynağı olarak da. Her halükarda, pek de kolay olmayan bir işe girişen Bora, bihakkın altından kalkıyor bu cereyanlar atlası yazma girişiminin.

İslamcılıklardan Kürt siyasal hareketine, Kemalizmlerden feminizme varana dek, bu cereyanların bugüne kadar geldikleri noktadaki etkilerini, bıraktıkları izleri, kendi iç çelişkilerini, kısacası son derece dinamik tarihlerini ele alan *Cereyanlar* uzun, upuzun bir çalışmanın, hatta belki de bir ömürlük çalışmanın eseri. Öyle ki bölümler arasında ilerlerken Bora'nın elinde aslında daha yüklü bir malzemenin olduğunu seziyor okur. Su sızdırmayan, sıkı örülmüş bu metin iç göndermelerinin yanı sıra, dışarıdaki devasa bir kitaplığa yahut dünyaya da gönderme yapıyor sıklıkla. Bunca büyük bir uğraş da ancak bir atlasla kıyaslanabilir zannımca.

Bence okurun sorularından biri de bu olmalı: Nasıl olur da bir yazar böyle büyük bir işe kalkışır ve zarifçe ve tevazuuyla başarılı olur girişiminde? Okurun bundan çıkaracağı dersler vardır. ***Bora'nın ömrü boyunca tazeliğinden eser yitirmeyen bir düşünce sevgisiyle ve Cemil Meriç'in veciz ifadesiyle 'Bu Ülke' için geliştirdiği yıllanmış ama zarif bir bakışla yazdığını sezer okur.*** Ancak böylesi bir sevgi, ilgi ve dertlenme çıkartabilir ortaya böyle bir eseri. Cari ve moda olanla dikkati dağılmayan, ilgi için düşkünleşmeyen ve kendi kendine yaşayabilen bir düşünce sevgisi mümkün kılar bu atlas benzeri kitabı. Bu da zevkle ve özenle Atlas gibi omuzlamakla olur bu dünyayı.

Tanıl Bora, *Cereyanlar*, İletişim, 2017

Bu atlasın 'dünya'sı aslında Türkiye'dir. Bu ilginin kendisi bile ilginç değil mi bugünlerde? Karşılıklı olarak birbirini anlama ve tanıma gayreti pek olmayan bu cereyanların etkisiyle pek çoğumuzun kulakları sağır değil mi bu dünyanın derinliklerine? İşte bu derinliklerle oynayan Bora, cereyanların sadece iç çatışmalarını değil, dışarıyla ilişkilerini de ele alıyor metninde. Bu özelliğiyle, bildiğimiz anlamda bir atlas benzetmesi yetersiz kalıyor ve metnin çok katmanlılığı ve metinlerarasılığı dolayısıyla benzersiz bir yere oturuyor *Cereyanlar*. Bora'nın çabasını takdirle ve hayretle karşılıyor okur: Düşüncenin patikalarında Atlas gibi omuzluyor bu ülkeyi Bora.

Cereyanların kendi içlerindeki çoğulluğu yadsımayan bir bakışla, doktriner siyasal akımlarla toplumsal-kültürel cereyanları bir arada ele alan Bora, farklı özgül ağırlıkları olan bu akımları anlamanın derdinde. Bu bile özgün bir çaba değil mi bugünlerde? ***Başka olana, yerin dibine batırmak ya da hayranlık ihdas etmek üzere değil, anlamak için bakan kaç yazar var? Kamusal alanı zapturapt altına almak derdinde olmayan kaç bakış var bugün?***

Düşünce sevgisizliğinden, koyu bir anti-entelektüalizmden mustarip, bu nedenle de düşünce bakımından fakir ve seviyesiz bu çağda Bora'nın atlası bize bambaşka bir istikameti gösteriyor bu niteliğiyle. Ulus Baker'in deyişiyle, "kanaat toplumu" olmanın dışındaki bir seçeneği gösteriyor varlığıyla. Tek ciltlik bu dev eser kimselerin gözünü korkutmamalı dolayısıyla. Tam aksine kütüphanelerimizde, çalışma masalarımızdaki yerini almalı bir an önce.

yüksek sanat kafası

KAĞIT OYNAYANLAR, 1892-1893 PAUL CEZANNE

■ Fransız post-empresyonist ressam Paul Cezanne (1839-1906), ustalık dönemi içerisinde 1890-1895 yılları arasında Kağıt Oynayanlar adında bir seri üretti.

■ Beş tabloluk 'Kağıt Oynayanlar' serisinde iki tane dörtlü, üç tane de ikili kompozisyon bulunuyordu. Bu tablo, 1892-93 yılları arasında yapıldı.

■ Paul Cezanne'ın en bilinen tablosu budur.

■ Kağıt oynayanlar birbirine bakmaz, yaptıkları eyleme yoğunlaşır, ressamın orada olduğunu tamamen unutacak kadar yoğunlaşmışlardır oyuna. Pencere karanlıktır, gecenin geç saatlerdir ve şarap yarılanmıştır.

■ Paul Cezanne, post-empresyonizmin babası olarak bilinir.

■ Kağıt oynayan insanları daha önce Caravaggio resmetmişti.

■ Atmosfer duygusu baskındır, klasik resmin mükemmeliyet kaygısından uzaktır.

■ Dünyanın en pahalı tablolarından birinde iki Fransız köylüsü kağıt oynarken tasvir ediliyor.

■ 2011 yılında Katar kraliyet ailesi koleksiyonuna katıldı. Katar kraliyet ailesi, tablo için 250-300 milyon dolar verdi.

■ Tablo, postempresyonizm akımının zirvesi olarak kabul ediliyor.

EN TARZ SUV FIAT 500X, ŞİMDİ DİZEL OTOMATİK.

Bi-Xenon Farlar | Anahtarsız Giriş ve Çalıştırma
Sürüş Modu Seçici | 4x4 Çekiş Sistemi

500X

Koç

FIAT

www.fiat.com.tr

Melih Anık

bir sedef ecer oyunu: kenardakiler

Neva Tiyatro, sade anlatmak istemiş ama oyun basitleşmiş. Oyunculuk samimi ve yeterli ama oyunu kurtarmıyor. Dekor, müzik, kostüm kısaca her şey derme çatma olmuş. Ama qsıl mesele oyunu yeterince didiklememiş olmaktan kaynaklanıyor.

"Birbirini seven ve güzel paylaşımları olan altı arkadaş" Neva Tiyatro'yu kurmuş. Neva Tiyatro uzun bir ön çalışma sonunda ilk oyun olarak Sedef Ecer'in Kenardakiler isimli oyununu seçmiş. Oyunu Mert Öner yönetmiş. Oyunun önemi, Sedef Ecer imzasından kaynaklanıyor. Yazar, yönetmen, oyuncu Sedef Ecer İstanbul doğumlu. Tiyatro ve sinema deneyimleri var. Türkçe ve Fransızca olarak birçok dergi ve gazeteye beş yüzden fazla makale, radyo ve televizyon metinleri, öyküler, senaryolar ve oyunlar yazmış. Yazdığı oyunlar pek çok dile çevrilmiş, ödüller almış. "Kenardakiler" de çok ödüllü bir oyun ve Fransızca olarak yazılmış, festival kapsamında üst yazılı olarak İstanbul Şehir Tiyatroları Muhsin Ertuğrul Sahnesi'nde sunulmuş. Oyun, Fransa'da ortaokul ve liselerde Fransızca dersi resmi programına girmiş. Ecer'in *E-mülteci* adlı oyununun kısa versiyonu İzmir Tiyatro Festivali'nde seyirciyle buluşmuş. Oyunun prömiyeri 2016 İstanbul Tiyatro Festivali'nde yapıldı. Sedef Ecer bir tweet yazmış: ***"Oyununu 4-5 farklı yönetmenden izleyince bazı replikleri neden yazdığını buluyorsun. Üstüne uyuyorsun, uyanınca kim olduğunu anlıyorsun."*** Aslında bu, yazarın "kendini sınaması", "sınava açık olması" anlamına geliyor. Esas husus yazarın, başka yönetmenler sahnelediğinde kendi eserini zihin açıklığıyla seyretmesi. Sedef Ecer bu konuda çok önemli bir noktayı ortaya koyuyor. ***Dışarıdan bakanlar senin başlangıçta görmediğini görebilir, eserine senin aklına gelmeyen ufuk derinliği katabilir, yazara "yeni okuma" fırsatı verebilir.*** Ecer, tiyatronun yönetmen (seyirci, eleştirmen vb) ile tamamlanan bir sanat olduğunu anlatıyor. Sedef Ecer'in tweetinde dikkatimi çeken ikinci husus, "Üstünde uyumak". Bunu ancak işini ciddiye alan insanlar yapabilir. Bunun için egonu törpülemiş olman gerekir. Başkasının ne dediğine kulaklarını tıkamayacaksın. Değer vereceksin. Öyle yaparsan uyandığında kendini anlama şansın da olabilir. Sedef Ecer, 2014 yılında Fransa'nın UNESCO destekli Yaratıcı Kadınlar Sözlüğü'ne girdi. 2014 yılında Fransa'nın resmi drama yazarları kurulu SACD asil üyeliğine ve Fransız Kültür Bakanlığı tarafından CNL tiyatro yayınları devlet yardımı heyetine atandı; birçok konferans, atölye, seminer, radyo ve televizyon programlarına katılıyor, Fransa'da dramatürji dersleri veriyor. Tezi olan oyunlar yazıyor. Bu ise meseleleri dert etmesinden kaynaklanıyor. ***Kenardakiler, farklı kültürlerce beğenilmiş bir oyun. Yerelden yola çıkarak uluslararası olmaya bence güzel bir örnek.*** Kenardakiler'deki tepe Berci Kristin Çöp Masalları'nda Latife Tekin'in anlattığı çöplüğü hatırlattı bana. Oyunda hissettiğimiz melodramatik yapıyı damarlarımıza bizim topraklarımız enjekte etti. Hangi dilde yazarsa yazsın yazarın kimliği siner oyunun bir yerlerine. Sedef Ecer'in tiyatrosunda bu etkiyi görmek mümkün. Dili uluslararası ama Anadolu topraklarının zenginliği sinmiş oyunlarına. Toplumsal mesajını bireyin yaşantısını masal tadında anlatarak veriyor. Görselliği kullanarak oluşturduğu bir tiyatro dili var. Sedef Ecer bize ait bir yazar. Üzüntü verici olan ise Fransa'nın ona verdiği değeri bizim vermememiz.

Dünyanın tüm kenarları içeridekilerin çöplüğüdür.

Ben hayallerini gerçekleştirmek için televizyonu bekleyenlerden değilim.

Kenardakiler nesiller boyu süren bir göç hikâyesini anlatıyor. Köyden kente göç eden Bilo ve Dilcha'nın çocukları Azad ve Tamar yıllar sonra "Batı"ya gitmeyi hayâl eder. Göç insanlarının yerleşip hayat verdikleri çöplükler bir süre sonra devletin ve patronların göz diktikleri alanlar hâline gelmiştir. Tabii ki kenardakilere yol görünür. Kenardakiler için huzur yoktur. Oyunu seyrettikten sonra okuduğum E-mülteci oyunu Kenardakiler'in bir tamamlayıcısı gibi bugün dünyanın geldiği son noktayı anlatmakta. Bir zamanlar "ekmek savaşı"nın yerinden ettiği insanlar gerçek savaşlarla yersiz yurtsuz, oradan oraya savrulan "mülteci" konumunda artık. "Göbek bağı" olmayan yeni bir insan türü doğuyor.

Oyunu Neslihan Aker, Şakir Güler, Yezdan Kayacan, Nebahat Dağlı, Barış Yalçınsoy, Ceren Taşçı'dan oluşan genç bir ekip oynuyor. Dekor Tarkan Akıncı, kostüm Bahar Dağlı, müzik Kenan Dalgıç'a ait. Neva Tiyatro, sade anlatmak istemiş ama oyun basitleşmiş. Oyunculuk samimi ve yeterli ama oyunu kurtarmıyor. Dekor, müzik, kostüm kısaca her şey derme çatma olmuş. Ama asıl mesele oyunu yeterince didiklememiş olmaktan kaynaklanıyor. Gençler, mekân, zaman algısını dar bir çerçevenin dışına taşıyarak ufku genişletememişler. Belki Sedef Ecer'le yeterince konuşmamışlar. Belki Berci Kristin Çöp Masalları'nı bilmiyorlar. Yeşilçam'ın melodramlarına yetişememişler. Meselâ "batı"nın artık coğrafi bir yön olmadığını, "dünyanın batılılaşmakta olduğunu", oyundaki "batı"nın "El Dorado" olduğunu çıkaramamışlar. Oyunun sert gerçeklerinin hayâl deryasının tülleriyle sarmalandığını ve içerdiği görsel ve müzikal zenginliği görememişler. Cinler periler tepesini anlayamamışlar ve de Sultan ile Kybele'yi magazinleştirmişler. Bence yaptıkları en güzel şey oyun seçimi. Zira bu seçimle bize iyi bir yazarla buluşma ve güncel bir konu üzerinde düşünme fırsatı verdiler.

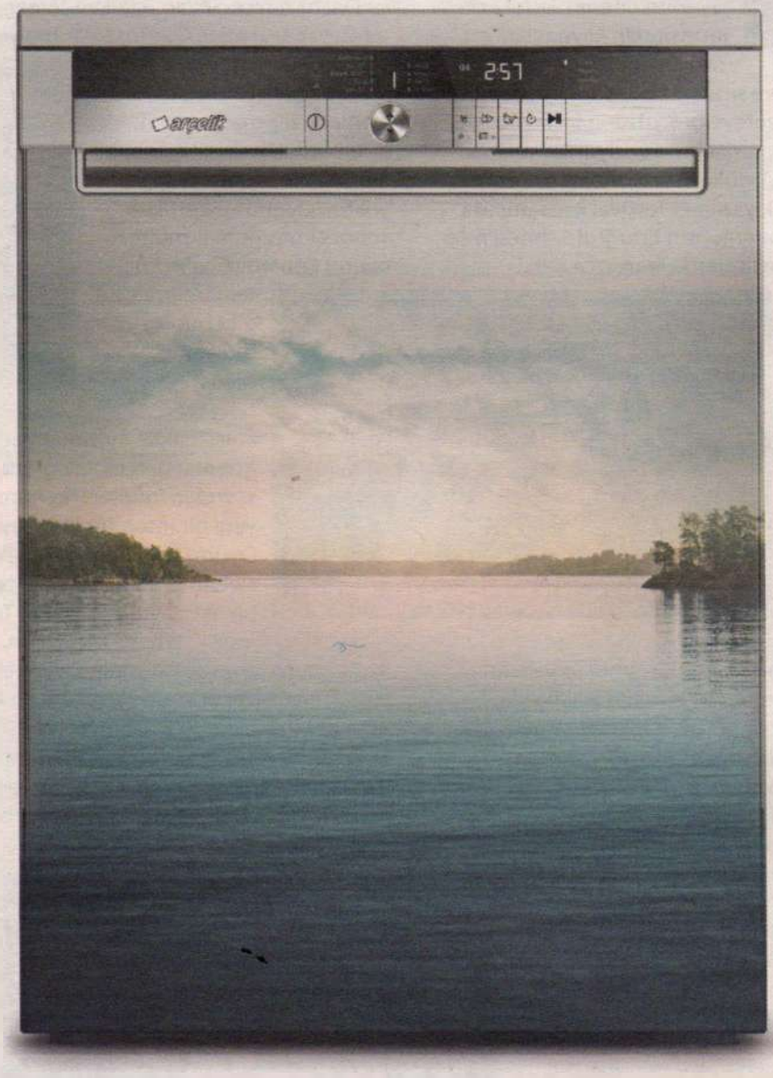

Seyirden kaçmasın:
(Dergi ayda bir çıktığı için bazı güzelliklere sıra gelmiyor. Bu bölüm onlar için.) Kim Var Orada (BGST) oyununda Cüneyt Yalaz'ı, Son Zenne (Bo Sahne)'de Yarkın Ünsal'ı mutlaka seyredin.

ÇEVREYE SEVGİMİZ
SUYA SAYGIMIZ SONSUZ

En verimli Arçelik ürünleriyle çamaşır ve bulaşıklarınızı yıkayarak
yılda 500 milyon m^3 su tasarrufu sağlamış olursunuz.
Bu değer, 1,5 milyonun üzerinde hanenin yıllık su tüketimine eşittir.*

Siz de çevreyle dost ürünler kullanın, gelecek nesillere güzel bir dünya bırakın.

* Türkiye'de tüm hanelerdeki çamaşır ve bulaşık makinelerinin en verimli Arçelik ürünleri ile değiştirilmesi ve elde bulaşık yıkama yerine en verimli Arçelik ürünlerinin kullanılması halinde elde edilecek tasarruf miktarıdır.

Koç

arçelik
Geleceği aşkla tasarlar

SEKTÖRÜNDE İLK KEZ e-Atık (AEEE) Yönetimi Başarısı ile **2014 Yılı e-Atık Kahramanı Ödülü**

SEKTÖRÜNDE İLK KEZ Üretimde Enerji Verimliliği kapsamında en yüksek derece olan **"Platin Sertifika"**

2015 Türkiye Programı **"Ürün/Hizmet"** Kategorisi Birincilik Ödülü
2010 Türkiye Programı **"Yönetim"** ve **"Ürün"** Kategorileri Birincilik Ödülleri ve Avrupa Programı **"Yönetim"** Kategorisi Finalisti

İSO Büyük Ölçekli Kuruluş İnovatif Çevre Dostu Ürün 2013 Birincilik Ödülü

İklim değişikliğiyle mücadele destek platformu

Enerji verimli ürünle in piyasa dönüşümü projesinde proje ortağı

CDP 2014 ve CDP 2016 Karbon Performans Liderliğinde **A performans ile "Global A Listesi"**ne dahil olan ve Türkiye'den bu listeye **2 kez giren ilk Türk sanayi şirketi**

SEKTÖRÜNDE İLK KEZ "AEEE Yönetiminde Lider Şirket" projesiyle Sürdürülebilir İş Ödülleri 2015'te **"Atık Yönetimi"** Kategorisi Ödülü

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı AEEE Yönetimi **Birincilik Ödülü (2017)**

Rıdvan Akar

bana düşmanını söyle...

"Ey düşmanım, sen benim ikadem ve hızımsın;
Gündüz geceye muhtaç, bana da sen lazımsın!.."

Necip Fazıl'ın bu şiiri yaşadığımız yılları özetliyor. Şairin o düşmanlık duygusundan aldığı haz, aslında kendi gelişiminin anahtarını müjdeliyor. Kim olduğu üzerinden değil, "ne olmadığı"na ilişkin bir kimlik kurgusu için düşman bir zorunluluğa dönüşüyor.
Başkaları olmadan kendinizi tanımlayamıyorsanız işiniz düşmanlara kalıyor. "Öteki" olumsuzluğu göstermek için kullanılan en basit araca dönüşüyor.

"- Neden birden bire bu tedirginlik, bu karışıklık (asık mı asık yüzler!)
Neden hızla boşalıyor sokaklar ve alanlar
ve neden insanlar kaygıyla evlerine dönüyorlar?

Çünkü akşam oldu ve gelmedi barbarlar.
Ve sınırdan gelen adamlarımız
artık barbar kalmadığını söylüyorlar.

Yenilmiş, sinmiş bir düşman "öteki" olma özelliğini yitirdiği için artık "lazım" olmaktan çıkıveriyor.

Peki şimdi ne yapacağız biz böyle barbarsız?
Bir türlü çözüm yoluydu
bizim için bu insanlar."

Onun içindir ki şiirinde "barbarsız" bir medeniyetin hiçliği üzerine Kavafis bu unutulmaz dizelerle anılıyor.

Düşman tabii ki baş edildiğinde bir -negatif- değere dönüşüyor. Zira "düşman" askeri, ekonomik, siyasi bir nüfuz alanı yaratmışsa, yani egemen olmuşsa, o takdirde zaten kendini medeni sanan "düşmana" dönüşebiliyor.
Bu ülkenin münbit topraklarında en çok filizlenen ise işte bu düşmanlık duygusu olsa gerek. "Üstadın" öğrencileri "ifade" ve "hızlarını" yaratılan yeni düşmanlardan alıyor. ***"Düşmanlar" öylesine hızlı değişiyor ki takip etmek güçleşiyor. Zira dünün düşmanı, yarının dostu olabileceği için düşmanı da "günlük" döviz kuru türü bir konjonktür gibi görmek gerekiyor. Sabit olansa her vakit bir düşmanın varlığı denilebilir.*** Ancak yavaş yavaş bir kıtlığın yaşandığını da kabul etmek gerekiyor. Öyle ki farklı yaşam biçimleri; geziciler, gençler, alkol içenler, Atatürk'ü sevenler, darbeci askerler, Kürtler, öğretim üyeleri, yargı mensupları, medya, iş dünyası vb. derken düşmanlar birer birer eksiliyor. Çünkü yenilmiş, sinmiş bir düşman "öteki" olma özelliğini yitirdiği için artık "lazım" olmaktan çıkıveriyor.
Siyaset yapma biçimini "ötekileştirme" üzerine kurduysanız ama "düşmanlarınızın" sayısı art arda azalıyorsa, ortada bir problem var demektir. Zira şairin dediği gibi "barbarsız kalan" medeniyet (!) tek dişi kalmış canavara dönüşüyor. "Düşmanlarımız Kataloğu" var mı bilmiyorum ama üzeri çizilen düşmanlar nedeniyle "hız" ve "ifadesi" şaşan bir iktidar kültürü açısından "dünyaya açılmaktan" daha iyi bir çözüm olabilir miydi? Şimdi sırada dünya ülkeleri var. 194 ülkeden çıkabilecek "düşmanlar" epeyce idare edecek bir "ifade" ve "hız" sağlayabilir.
Benimse aklıma Nihal Atsız'ın oğlu Yağmur'a vasiyetini anlattığı şiiri geldi. "Düşman" sıkıntısı çekenlere iyiliğimiz olsun!

"Yağmur Oğlum;
Bugün tam bir buçuk yaşındasın.
Vasiyetnameyi bitirdim kapatıyorum.
Sana bir resmimi yadigâr olarak bırakıyorum. Öğütlerimi tut,
iyi bir Türk ol!
Komünizm bize düşman bir meslektir.
Bunu iyi belle. Yahudiler bütün milletlerin gizli düşmanıdır. Ruslar,
Çinliler, Acemler, Yunanlar tarihi düşmanlarımızdır.
Bulgarlar, Almanlar, İtalyanlar,
İngilizler, Fransızlar, Araplar, Sırplar,
Hırvatlar, İspanyollar, Portekizliler,
Romenler yeni düşmanlarımızdır.
Japonlar, Afganlılar ve Amerikalılar yarınki düşmanlarımızdır.
Ermeniler, Kürtler, Çerkezler, Abazalar,
Boşnaklar, Arnavutlar, Pomaklar,
Lazlar, Lezgiler, Gürcüler, Çeçenler içerideki düşmanlarımızdır.
Bu kadar çok düşmanla çarpışmak için iyi hazırlanmalı.
Tanrı yardımcın olsun."

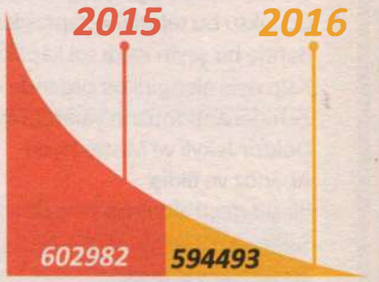

istatistik kafası

evlenme - boşanma

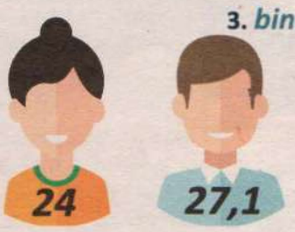
Evlenen çiftlerin sayısı 2015 yılında *602 bin 982* iken 2016 yılında *594 bin 493* oldu.

Evlenme hızının en yüksek olduğu il, *binde 10,19* ile Kilis. 2. *binde 8,78* ile Aksaray, 3. *binde 8,74* ile Şanlıurfa ve Adıyaman.

Evlenme hızının en düşük olduğu il *binde 5,07* ile Gümüşhane. 2. *binde 5,51* ile Bayburt, 3. *binde 5,59* ile Tunceli.

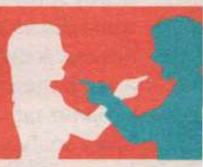

Ortalama ilk evlenme yaşı, erkekler için 27,1, kadınlar için 24.

Ülke genelinde ilk evlilikler %47,8'inin görücü usulü ve kendi rızası ile, %12,1'inin ise görücü usulü ve kendi görüşü sorulmadan aile kararıyla gerçekleşti.

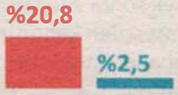
Evli bireylerin eşleriyle arasında en fazla sorun yaşanan konu %5,9 evle ilgili sorumluluklar. %5,4 ile ailece birlikte vakit geçirmeme ve %5,3 ile sigara alışkanlığı oldu.

Boşanma hızının en yüksek olduğu il *binde 2,63 ile İzmir*. 2. sırada *binde 2,55 ile Muğla*, 3. sırada *binde 2,46 ile Antalya* yer aldı. Boşanma hızının en düşük olduğu iller ise *binde 0,15 ile Hakkari ve Şırnak* oldu.

*Kadın*ların en çok boşanma nedeni:
Erkeklerin sorumsuz ve ilgisiz davranması %61,5
*Erkek*lerin en çok boşanma nedeni:
Kadınların sorumsuz ve ilgisiz davranması %40,2

*Kadın*ların en az boşanma nedeni:
Eşin ailesinin aile içi ilişkilere karışması %20,8
*Erkek*lerin en az boşanma nedeni:
Dayak/kötü muamele %2,5

Boşanmaların %39,1'i evliliğin ilk 5 yılı, %21'i ise evliliğin 6-10 yılı içinde gerçekleşti.

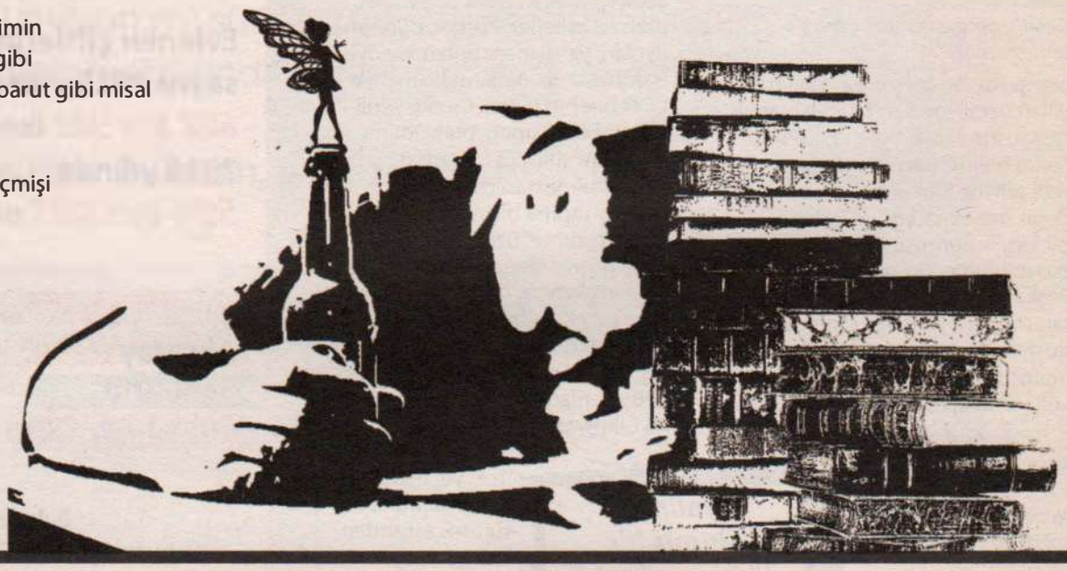
Kaynak: TÜİK, 2016

Can Bonomo

flight in dub

Illüstrasyon: Can Bonomo

Neyin yanılgısıydı bu içimizdeki
Saf suyun bu bağ bozuğu düşlerin
Çocuksu bu telaşların çapraşık gülüşlerin
Bende bir şeyin kaldı sol kapakçığında kalbimin
Kalp öyle alengirli bir organdır ecza dolabı gibi
Zehirler antidotların yanında durur ateş ve barut gibi misal
Doktor Jekyll ve Mister Hyde
Abanoz ve fildişi
Bir şiir geçti altımızdan ve unuttuk yakın geçmişi
Şairin yazısı yeryer düzyazı
Yersen şiir var güzel
Neyin başıydı bu sondan anlaşılmadı?
Senin dublajını kim yapıyor böyle yaşlı?
Nitekim bu ağıtlar bu el ele bekleyiş
Başını bozuyor aklı başında çocukların
Bir yenilgi doğuyor içimde okula başlıyor
Deveye sormuşlar senin neren eğri diye
"Tuzak soru." demiş.
"Or*spu çocukları..."

Erhan Karadağ

hüzün

Anasız babasız kalınca değil, adaletsiz kalınca, hukuksuz kalınca öksüz oluyor insan. Kutsal diye sunulandan yiyince darbeyi yetim kalıyor. Gerçek tarifi ne ki; anasından babasından önce göçenleri saymazsak hepimizin kaderi aynı değil mi? Bir başımızayız, yalnızız; birer birer eksilmeye nasırlı, ölüm acılarına dayanıklıyız. En büyük acı üç beş ay sürüyor, veriyoruz toprağa canımızı, canını sevdiğimizi, sonra dünya yeniden kuruluyor. O değil bizim yalnızlığımız, babasızlık değil kimsesizliğimiz.

Anası babası sağ öksüzler diyarında yaşamıyor muyuz? Anamız babamız sağken yetim kalıp kendimizi evlatlık vermiyor muyuz o "üvey ana"ya – "devlet baba"ya. ***Devlet dediğime bakmayın, kimsesizliğimizin ev sahibi.***

Hakiki analık babalık, evlat evden gidene kadar. Büyütürsün, okutursun okutabilirsen, kaderini yazamazsın saçını süpürge etsen de.

Hakka güvenirsin, hukuka dayanırsın, emeğinin gücünden beslenirsin, devletin tuttuğu şemsiyenin altına sığınıverirsin. O şemsiyeyi ne zaman çekeceğini bilmeden, hangi yağmurlu havada, kapıyı ne zaman kapatacağını, Yeşilçam'ın kötü üvey babası gibi seni ne zaman kapıya koyacağını hesap etmeden.

"Nerden çıktı kapıya koymak, kim kimi kovuyor?" diye şaşırıyorsanız özetle anlatayım hüzünlendiren hikayeyi:

Özgür, okumayı yetiştirme yurdunda öğrenmiş, on yıl sonra yurttan ayrılırken de öğretmenlerini, arkasında bıraktığı kimsesizleri kendisine hayran bırakmış bir öğrenciydi. Yarı zamanlı işler yaparak üniversiteyi de bitirdi ve dayandı kendisini yetiştiren devletin kapısına. "Beni sen büyüttün, okuttun, şimdi de işe al" demek yerine borcunu ödemek için sınavlarına girdi, hepsini geçti devletin tepesinde memur olma hakkı kazandı. ***Evraklarını toplarken güvenlik soruşturmasını geçemedi. "Eyvallah" dedi, "Doğum yerim değildir herhalde engelim!"***

Zaten onu devlet yetiştirme yurduna sadece anasız babasız olduğu için değil, kolay iş bulsun, hayata kolay tutunsun diye de vermişlerdi, ama giremedi devlete ilkinde. O arada söz söyletmedi kimseye. Ne devleti karaladı ne gücü. Dava açtı, dava sürerken yüksek lisans yapmaya başladı, hatta bir üniversiteye daha. Neredeyse ikinci diplomayı alıyordu ki mahkeme sonuçlandı: Kazandı. İşe başlayacak artık tek eksiği gömlek kravat. Biraz da fazlası vardı o ara, onu da berberde halletti. Ve ilk ayın ilk pazartesi günü başladı, Özgür devlet memuru oldu. İkinci üniversite, devam eden bir yüksek lisans, sağda solda yarı zamanlı işler... Hepsine dur dedi, işine yoğunlaştı. Çünkü davayı kazanmış, güvenlik soruşturmalarını aşmış, işini almıştı.

İki ay sonra, ağustosun başında kot pantolonu ve birkaç günlük sakalıyla gördüm Özgür'ü; işten atmışlar. KHK ile atmışlar bu sefer de.

> ***Bir başımızayız, yalnızız; birer birer eksilmeye nasırlı, ölüm acılarına dayanıklıyız.***

Genç bir adamın, genç bir kadının erdemi, bilgeliği ayrıca hayran bırakır ya insanı. ***Tam kıvanç duyacaksın böyle insanlar var olduğu için; yok edildiklerini görüyorsun.***

İşte dostlarına Halil Cibran kitapları veren, her birine ayrı bir sayfasının altını çizerek armağan eden bir genç bir adamın öksüzlüğü... Yalnız kaldığında değil adaletsiz kaldığındaki çaresizliği... 2 yaşında, 10 yaşında değil, 26 yaşındaki kimsesizliği...

Devlet Baba, Devlet Ana diyorlar ya hani... Galiba ne ana ne baba, mesafesi bizim tahminimizden de uzak; Devlet Bey diyelim, biz ona.

Geçen akşam Özgür'ün hediye ettiği kitaba baktım, hangi sözlerin altını çizmiş diye:

"Hüzün kalbinizde ne kadar derin bir oyuk açarsa, sevincinizin dolacağı o kadar çok yer olur."
H. Cibran

Coşkun Aral

uzaylıları beklerken...

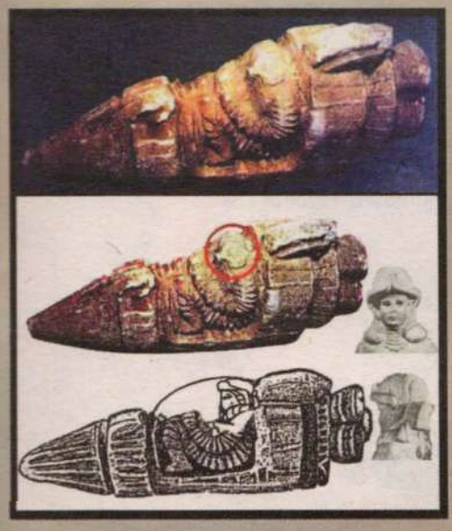
Ben bizim rehberin yanındaki adamın kim olduğunu tanıyamadım. "Erich von Daniken" deyiverdi. Gözlerime inanamamıştım. Gençlik dönemimde kitaplarını okuduğum Erich von Daniken'in burada ne işi vardı.

Geçtiğimiz ay kakao belgeseli için bulunduğum Meksika'da, Tabasco bölgesinde bize rehberlik yapan Raul Silva ile birlikte eski bir Maya şehri olan Palanque'ye gittik. Yol boyunca Palanque ile ilgili bilgiler veren Raul, uzaylılarla ilgilenip ilgilenmediğimi sordu. Konu Mayalar'dan uzaylılara çok hızlı geçmişti ama Raul da dikkatimi çekmeyi başarmıştı. Tabii ki uzaylı hikayelerine ilgi duyuyordum.

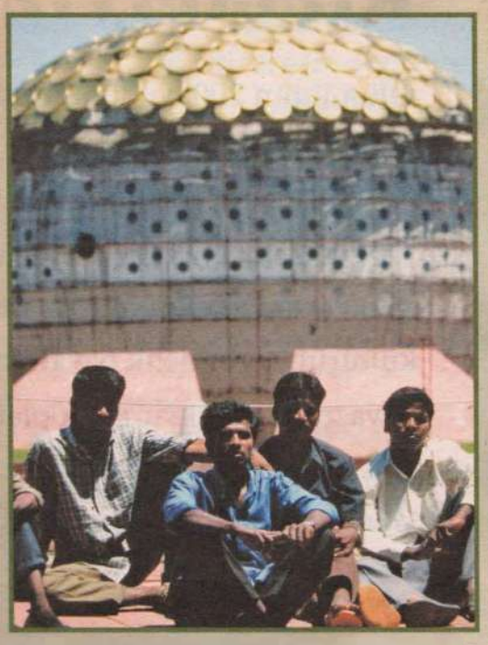

Bana kendisinin biriyle çekilmiş fotoğrafını gösterdi ve yanındaki adamı tanıyıp tanımadığımı sordu. Ben bizim rehberin yanındaki adamın kim olduğunu tanıyamadım. "Erich von Daniken" deyiverdi. Gözlerime inanamamıştım. Gençlik dönemimde kitaplarını okuduğum Erich von Daniken'in burada ne işi vardı. Tabii şaşkınlığımı anlayan Raul, bana hikayeyi anlatmaya başladı.

Erich von Daniken yıllarca bu bölgeye gelmiş, kalıntılar arasında uzaylılara ait olduğunu düşündüğü izleri aramış; Mayalar'dan günümüze ulaşmış başka dünyalardan gelmiş insanların toplumla nasıl ilişki kurduğuna dair belgeler toplamış ve konu hakkında kitaplar yazmış. Uzaylılara benzeyen insan kafataslarını ve bu olaya kaynak olan kabartmaların fotoğraflarını da Meksika'daki müzede çekme imkanı bulacaktım.

Mesleğimde ikinci yılımda henüz tıfıl bir polis-adliye muhabiriyken İstanbul Emniyet Müdürlüğü Mali Şube Müdürü Vural Yener, bir gün aralarında benim de bulunduğum muhabirleri ofisine çağırdı. Arkeolojik eser hırsızlığı yapan suç örgütünden bahsetti ve ele geçirilen objeleri gösterdi. Objeler, özellikle Urartu döneminden kalma değişik taş ve obsidyen örnekleriydi. ***Objeler arasında, Adıyaman'daki meşhur Nemrut heykellerinden biri olan Zeus heykelinin küçük bir benzeri dikkatimi çekti.*** Elime alıp incelemeye başladım. Dikine bakınca sakallı bir heykele benziyordu ama yatay tuttuğumda bir uzay aracında oturmuş kafası olmayan bir astronot figürünü andırıyordu. Hemen fotoğraflarını çektim ve o dönem çalıştığım Gün gazetesinde heykelle ilgili bir haber yaptım. Yıl 1975. Bir süre sonra uzaylı hikayeleriyle ilgilenen bir yayınevi, benden o fotoğrafı istedi. Yıllar sonra sanki heykel yeni bulunmuş gibi epey üne kavuştu. İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde uzun süre sergilendi ve üzerine birçok bilimsel yazı yazıldı. ***Zecheria Sitchin adında bir yazar heykelin gerçekten bir uzay modülü olduğuna inandı ve bu heykelin ününe ün kattı.*** Sonradan bu heykelin alçı ve mermer tozuyla yapıldığı ortaya çıktı. Büyük bir hayal kırıklığı... Ne var ki, Erich von Daniken inancını ve ümidini koruyor, yakın zamanda onunla yapılan röportajda 10 yıl içinde uzaylılarla temas kurulacağını iddia etti.

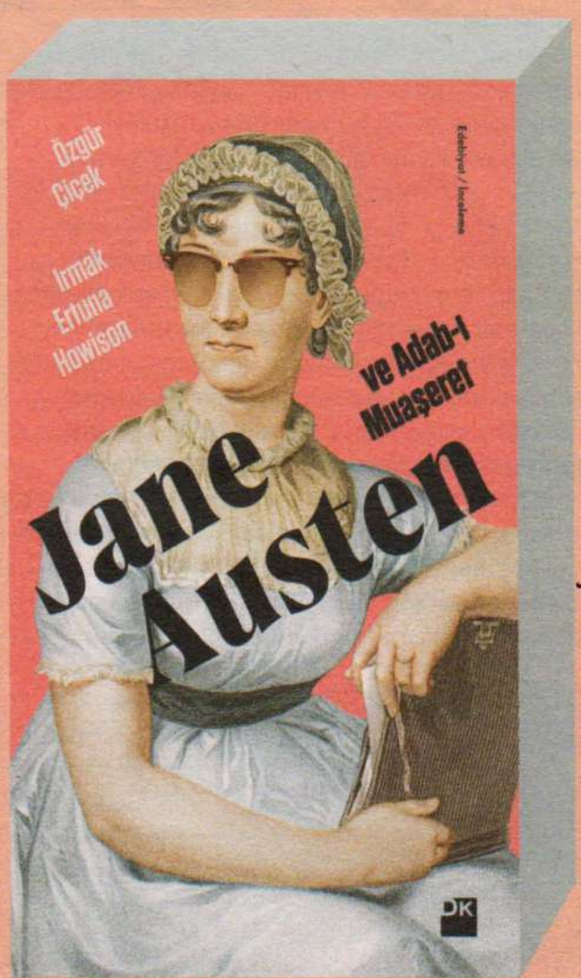
*

Bir başka uzay hikayesi de Hindistan'dan. 90'lı yıllarda Hindistan'ın güneyinde Madras yakınlarındaki Pondicherry'e gittiğimde bizim Türkiye'den de müdavimi bulunan bir grubun inşa etmekte olduğu bir köyü ziyaret etmiştim. Esrarengiz olayları içeren X-Files dizilerini anımsatan, binlerce insanın imece usulüyle yaşadığı Auroville olarak adlandırılan mekan, spiral bir formda inşa edilmekteydi. Geniş bir alanın ortasında yerden yüksekliği 30 metreyi geçen dev bir küre, yoğun bir telaş içinde her biri birer metre çaplı altın kaplamalı dış bükey plakalarla kaplanıyordu. Fotoğraf çekmeme izin vermemişlerdi. Beni mekanın sorumlusuna götürdüklerinde gazeteci kurnazlığıyla gerçek bilgiye ulaşmamın önemini anlatmış ve güç bela ikna etmiştim. Aurobindo tarikatının sözcüsü konumundaki Fransız kadın buranın tarihi neredeyse 100 yıla ulaşan bir tarikatın merkezi olduğunu, ekolojik yaşam ve üretim biçimleriyle doğaya zarar vermeme ve en verimli hayat koşullarını sağlayıp yarın uzaydan gelenlere örnek teşkil edecek bir toplum oluşturma çabası içinde olduklarını söylemişti. Beni tapınakları olarak inşa ettikleri Matrimandir'e götürmüş ve daha bitmemiş olmasına rağmen içini gezdirmişti. O zaman fotoğraflarını çekememiştim ama bugün Auroville büyük bir yerleşim alanı olarak kendini ortaya koyduğu için çok daha kurumsallaşmış bir şekilde internetten her türlü detayı öğrenmek mümkün. Uzaylılar henüz Auroville'e gelmediler ama önümüzdeki yıl vizyona girecek Arif V 216 filmini izlemeye gelirler belki.

Hepimiz Jane Austen'ın kızlarıyız!

Ölümünün 200. yıldönümünde Jane Austen kadar sivri dilli, hınzır iki genç kadın eşliğinde, 18. yüzyıl İngiliz taşrasının adab-ı muaşeret kurallarından günümüzün popüler kültürüne, gündelik hayatına ve beyazperdedeki yürek hoplatan Austen karakterlerine eğlenceli bir yolculuğa çıkmaya hazır mısınız?

Şa Şa Şa'dan Çapkın Kız'a basın tarihimizde müstesna yayınlarla yapılan renkli bir yolculuk...

Şut, Kırmızı Beyaz gibi spor dergileri,
Çapkın Kız, Bıldırcın ve *Piliç* gibi ilk erotik dergiler,
Les Masques, Reflector gibi sinema, varyete dergileri,
1950'de yayımlanan *Nâzım Hikmet* dergisi...
Ve yayın hayatımıza damgasını vurmuş daha niceleri...

Ataol Behramoğlu

nikola vaptsarov

Vaptsarov büyük bir şair mi? Bence evet. Sadece o iki şiir bile onları yazanın büyük şair sayılmasına yeter.

Kardeşim Metin Demirtaş'ın anısına

Bulgar şair Nikola Vaptsarov 1909'da doğdu. Varna'da Deniz Makine Teknisyenliği okulunda öğrenim gördü. Yaşamını fabrika işçiliği, motor ateşçiliği gibi ağır çalışma koşullarında kazanmaya çalışırken fırsat buldukça yazdığı şiirlerini 1940 yılında "Motor Türküleri" adlı tek kitabında topladı.
İkinci Dünya Savaşı sırasında Bulgaristan Komünist Partisi'nin ülkedeki faşist yönetime ve Nazi işgaline karşı savaşımında aktif olarak yer aldı. 1942'de tutuklanarak aylarca işkence gördü. Aynı yıl 23 Temmuz'da beş arkadaşıyla birlikte kurşuna dizilerek yaşamına son verildi.

Sözcükler, devrime ve aşka inançla perçinlenmişlerdir. Bu nedenlerle de etkileri destan kudretindedir ve hep öyle kalacaktır.

Vaptsarov'un idam öncesinde yazıp dışarıya çıkartabildiği iki şiirinin Fransızca çevirilerini 1970'lerde bir kitapta görüp okudum ve hem bu şiirlerden hem yazılış öykülerinden, hem de şairin yaşamından çok etkilenerek bu iki şiiri dilimize çevirdim.
Şiirler "Militan"da yayınlandı ve çok etki uyandırdı.
Daha sonra da başka birkaç şiiriyle birlikte benim "Kardeş Türküler" adlı kitabımda yer aldılar.
Vaptsarov büyük bir şair mi? Bence evet. Sadece o iki şiir bile onları yazanın büyük şair sayılmasına yeter. Her ikisinde de adlarını bir çırpıda sayabileceğimiz pek çok büyük şairde gördüğümüz temel duygular ve söyleyiş özellikleri bir aradadır.

Adaletsizliğe karşı başkaldırı, devrimcilik, adanmışlık, emekçi halka duyulan güven ve yaşamı anlamlandıran o yakıcı aşk duygusu...

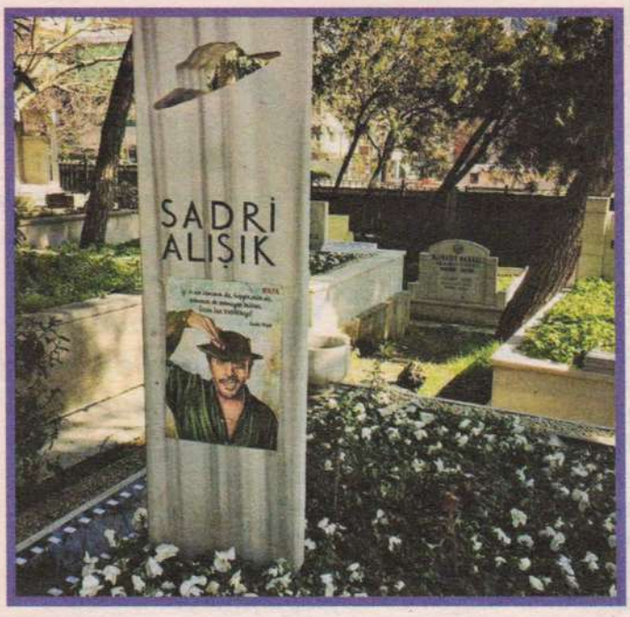
Bu iki şiir, yazılabildikleri koşulların ürünü olarak, kısa, çarpıcı birer çığlıktan farksızdır. Sözcükler, devrime ve aşka inançla perçinlenmişlerdir. Bu nedenlerle de etkileri destan kudretindedir ve hep öyle kalacaktır.
Vaptsarov'un benim seçkimde de yer alan şiirlerinden Mektup'ta, onun özgür koşuğa, içinden geldiğince serbest bir söyleyişe yatkınlığını da görebiliyoruz. Bir iç dökme samimiyeti... Yaşamaya duyulan bağlılık ve geleceğe duyulan inanç... Son dizeleri paylaşalım:

"Gece ıssız ve karanlık/Dingin ve uyum içinde/işliyor makine/ içimde inancı uyandırarak.../Oh. Bilsen nasıl seviyorum bu hayatı!/Nefret ediyorum nasıl/boş/ve ham hayallerden!/ve inanıyorum/geçeceğimize/gecenin ve karanlığın arasından/ kırarak buzları/güçlü ellerimizle/ (.....) biliyorum ki/gün gelecek/vurulup düşeceğim./Fakat ölmek/böyle bir zamanda,/ dünya/yıkayıp temizlediğinde/üzerinden/yüzyılların küfünü ve zehrini;/milyonlar/yeniden doğduğunda hayata/ ölmek/böyle bir zamanda,/en güzeli olacak/türkülerin"

Kısa süre önce TED Bursa Koleji'ni ziyaretimizde bir süre önce bir Sofya seyahati yapmış olan genç bir hanım öğretmen bana paha biçilmez değerde bir armağan sundu: Vaptsarov'un "Veda" ve "Ölümden Önce" adlı şiirlerinden yaptığım çevirilerin onun adını taşıyan müzede bulunan kopyalarının fotoğrafları...
Biliyordum bunu, fakat aklımdan çıkmıştı... Hâlâ yerlerinde durduklarını öğrenmekle mutlu oldum.

okuyucu kafası

Sen de yaz, çiz, gönder KAFA'ya...
Yayınlansın önümüzdeki sayıya!
bizeyazin@kafadergi.com

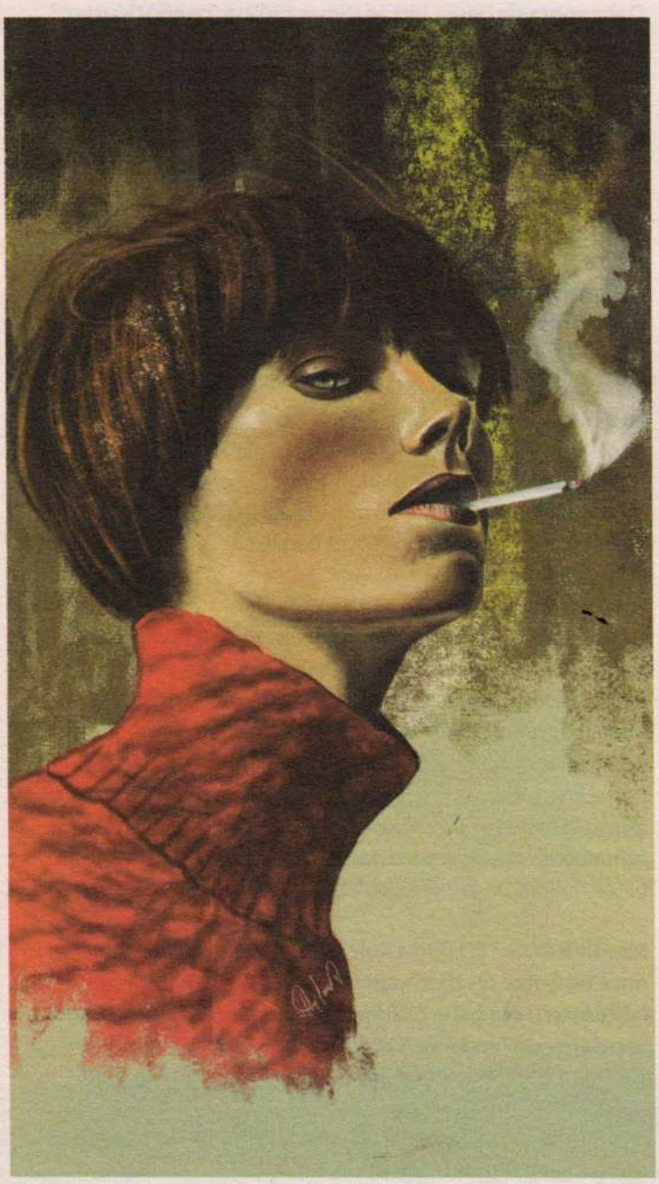

#kafadergisi ayın fotoğrafı @bedirhansenturk

Yamaç Atan

Emine Sarı

İmren Saygır Yılmaz

beni siz delirttiniz

Beyaz demir kapının önünde kollarımı açıp durdum. Beni itip kapıyı açmaya çalışıyordu. Anahtarı saklamıştım. Durmadan bağırıyor, kapıyı açmamı emrediyordu. Gönlüm çoktan kapıları açmış, özgür bırakmıştı onu. Ama gel gör ki kollarım bırakmıyordu. Artık bıkmak kelimesi az kalıyor yaşadıklarıma. Ağzım ona gitmemesi için yalvarıyor, içimden de Allah'a beni yanına alması için dua ediyordum. Hemen o anda, o dakikada... Hala bağırıyordu. Kulaklarım onu duymayı reddediyordu ama ağzından çıkan bıçaklar kulaklarımı buluyordu. Boğazım düğüm düğüm olmuş, vücudum benden bağımsız tepkiler veriyordu. Ağzım gitme diyor, içim yırtılırcasına kovuyordu. Yaşadıklarımı unutmuş, insanların yarın sabah onun gittiğini duyduklarında arkamdan konuşacağı lafları düşünüyordum. Bu kahrolasıca yer haykırmak nedir unutturmuştu bana. Sesimi hep kıstı bu Allah'ın belası yer. Bir silahım olsa, ondan başlayarak öldürürdüm bu lanet yerdeki herkesi. Damlarına ateş ederdim evlerinin, çiçeklerini sökerdim bahçelerinin. Sonra kendimi öldürürdüm. Ama eğer yapamazsam, sabah delirdiğimi dolaştırırlardı ağızdan ağıza. Gülerlerdi kapı önlerinde, birbirlerinin evlerine günde iki kere giderlerdi yeni bir şeyler var mı diye. Yoksa da nasıl türetiriz diye. Bu korku yeni değil. Yirmi dört yaşında delirtmişti beni. Evet evet, bu korku delirtti! Bu kapı önünde kollarımı açıp gitmemesi için yalvardığım adam, önce beni delirtti tüm o insanlarla beraber, sonra doktor doktor gezdirip minnet bekledi. Delirttim değil, şifa buldum sana dedi. Tüm o pislik sürüsünün içinde duvarlara çarpa çarpa delirdim. İnsanların gülerken büyüyen dişleri, konuşurken önlerine düşen gözleri, uyurken canlanan nefesleri çıldırttı beni. **Yeni değil bu korku. İçimde atlar koşturdu birkaç sene. Ayak sesleri gelmesin diye kulaklarımı tıkasam da nafileydi.** O insanları gördüğüm anda şahlanıyordu tüm atlar. Koşuyorlardı içimde. Ta ki boğazıma kadar... Oraya geldiklerinde işte bağırıyordum. O kadar çok bağırıyordum ki geri gittiklerini duymadan hastanede açıyodum gözümü. Doktor ilaçlar yığıyordu her seferinde dozu artan. Atları kaçırmıyordu hiçbiri. İnsanlar gelmeye devam ediyorlardı. Açıktan konuşuyorlardı. İki katlı evin tahta aralarından sesleri geliyordu yattığım yere. Vah vah, tüh tüh, kıkır kıkır... Atlar... Bağırıyorum... Beyaz hastane ışığı... Yeni değil bu korku. Beş sene sonra iyileştim. Yani öyle sandım aslında. Bugün o korku yapıştı yine yakama. Aynı o zaman olduğu gibi, yaşadığım şeyin acısının üstüne gelip yerleşti. Canım yanıyor benim. Korkmak değil bağırmak istiyorum. "Defooooooool" demek istiyorum boğazım yırtılırcasına. Ama sesimize gelmesinler diye karşımda sesini daha da yükselten bu adama yalvarıyorum, bağırmasın diye. "Allahım neden almıyorsun canımı? Dayanamıyorum diyorum!"

kelime haritası

Zeynep Miraç'a göre

UMUT

kitap

"Pirayе için Yazılmış Saat 21- 22 Şiirleri"
Nazım Hikmet
"Ne güzel şey hatırlamak seni
ölüm ve zafer haberleri içinden,
hapiste
ve yaşım kırkı geçmiş iken..."

soru

Zara hile katan hiç mi kaybetmedi oyunu?

şarkı

Imagine/ John Lennon ("Üzerimizde yalnız gökyüzü var...")

slogan

Tek malzemesi var umudun: Umudunu kaybetmemek!

çağrışım

- Hayal etmek
- vazgeçmemek
- emek vermek

film

Bir zamanlar bu ülkede iyiliğin makbul olduğunu hatırlatan
-Gülen Gözler
-Hababam Sınıfı
-Tosun Paşa
-Neşeli Günler...
1970'lerin Arzu Film yapımları. Elbet o cevheri yeniden buluruz.

alıntı

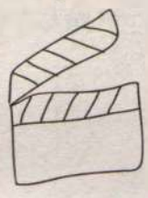
"Sultan Süleyman'a kalmadı dünya, hiçbir kitap yazmaz..."

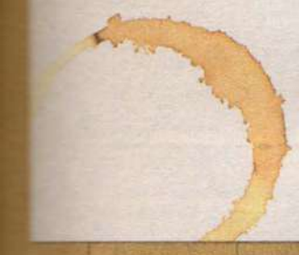
anı

Dünyanın bize rağmen döndüğü her an, her anı...

Hazırlayan: Özge Doğan

Gökhan Çınar

can dostum

"Canım" dedim kendime, ne kadar yorgunsun sen bugün. Otur, soluklan biraz. Dinlenmeye ihtiyacın var. Kendini dinlemeye, içini duymaya ve belki de biraz uyumaya... Nefes al dedim. Derin derin hisset yaşadığını. Konuşmak istersen konuşalım, susmak istersen ona da varım. İstersen ağla biraz. Bir yorgunluk kahvesi yapabilirim sana. Ya da seversin, bir rakı koyayım. Yanına o sevdiğin peynirden biraz? Bak masaj dersen de yaparım, istersen bir iki bizim anılardan anlatırım. Sevdiğin filmlerden birini de açarım canın isterse. "Neşeli Günler" istermisin? Belki Ortaçgil'den bir şarkı... Belki de bir Ece Ayhan şiiri? Oyun da oynayabiliriz dilersen. Bir tavla atmayı, radyodan bir şarkı tutmayı istersen söyle bana. Nasıl istersin? Nasıl istersen söyle. İçinden ne geliyorsa yapalım, sonra da beni bir dinle sen. "Bugün ben seni bir kendine getireceğim." dedim.

"Oğlum" dedim. Bunca beklentiyle, bu kadar acıyla, o kadar anıyla, onca planla çok yoruyorsun kendini. İnsanlar senden yetişkin kararları, peygamber sabırları, o olgun tavırları bekliyorlar. Başarılar istiyorlar, kurallı ve ezberlenmiş. Cesaret istiyorlar, korkuta korkuta. Saygı istiyorlar, küfür kıyamet. "Güçlü ol" diyorlar, kalbini eze eze... Sen o musun? Onlardan mısın? Beğensinler diye ne kadar uğraşıyorsun. Beğenmiyorlar da oğlum, benim güzel çocuğum... ***Ağlama, gel elimi tut. Başını yasla göğsüme. Dik tutacağım diye uğraştığın omuzlarını bırak, gitsin yüklerin.*** Kaskatı oldun, hisset duygularını. Esne, bırak, yumuşa, dağıl biraz. Kendini hayallerinin aydınlığında hayal et dedim. Sonra "Kimsin sen gerçekte?" diye sordum.

"Adamım" dedim. Seni kendinden utandırıyor bunlar. Sana kendini kırdırtıyor. Kendine kızıp duruyorsun. Kendi kendini dolduruyorsun. ***Boşalt, onayla, onar, yüreklendir kendini. Böyle güzelsin sen. Böyle güzelliği görmezden gelirsen, gelmez daha güzeli.*** Neler yaptın sen kendinken. Yetkiler verdiler de kıyamadın kimseye patronluk yapmaya. Ayrılalım dedi de saklanmayıp gururlu maskelere, "Seviyorum" dedin. Kaybettin elindekileri, çocuk gibi ağladın. Kavgalardan korktun da canını kurtarmaya baktın. Kaç görevde çuvalladın, kaç iktidar savaşında afalladın, kaç yalnızlıktan ağladın. Unutma bunları, seni sen yaptılar. Kaşların kalın, ağzın kocaman, saçların şekilsiz, ayakların komik... Can simitlerin fışkırıyor kıyafetlerden. Sonra sen ıslık çalamazsın, sol gözünü kırpamazsın. Sakarsındır da kırar dökersin, tamir de bilmezsin. Yahu sen çöp adam çizemezsin. Ticaretten anlamaz, iyi araba da kullanamazsın. Kızma bana ve unutma bunları. Seni sen yapıyorlar. İyi ki böylesin. İstersen öğrenirsin. "Başka bir şey, başka biri olmaya kalkarsan kendine ihanet edersin" dedim.

Kaç görevde çuvalladın, kaç iktidar savaşında afalladın, kaç yalnızlıktan ağladın. Unutma bunları, seni sen yaptılar.

"Kardeşim" dedim. Kabul et kendini. ***Sürekli sana kimden ne geleceğiyle, kimin ne dediğiyle, nasıl göründüğünle, hakkında ne düşünüldüğüyle, senden ne beklendiğiyle ilgilenmekten çok yoruldun sen.*** Kendini kendinden düşüre düşüre, eksilte eksilte, bazen abarta abarta, yargılaya hırpalaya olmadığın şey olmaya çalışmak çok yıprattı seni. Bir dön doğana bak. Bir dönüp doğaya bak. Kendi kurallarıyla doğuyor güneş. Kar, eriyor diye yargılamıyor kendini. Yağmurlar kendilerini beklentilere göre yağdırmıyorlar. Milyonlar bir araya gelse cemreyi kışın ortasında düşüremiyor mesela. Gökkuşağı biz çok istedik diye görünmüyor. Atlar, jokeyleri istiyor diye yarışıyor, gönülleri yok. Kuşlar, insanlar istedi diye kafesleniyor, bağımlılıkları yok. "Allah kahretsin kırmızıyım" diyen çiçek yok. ***Arkasından konuşulanlar yüzünden uykuları kaçan kedi yok. "Beni ayıplamasınlar" diye kendine çeki düzen veren köpek de yok.*** Kendilik ve kabul var doğada. "Sen de artık var olanınla kabul et kendini." dedim.

"Can dostum" dedim. Sarıldım sıkı sıkı kendime. Arada bir sarstım kendime geleyim diye. Başımı okşadım, sırtımı sıvazladım. Oturttum dizime, konuştum benimle. Öfkeme merhem sürdüm. Yaralarıma bantlar yapıştırdım. Hayallerime aynalar tuttum. Gözyaşımı ellerimle sildim. Öptüm, kokladım, dokundum, canıma değdim. Hatalarınla, beceriksizliğinle, başarısızlığınla, güçsüzlüğünle de güzelsin dedim. Göz kırpışımdan, çattığım kaşımdan, yüzümdeki çizgimden, yara izimden, yürüyüşümden, duruşumdan, dans edişimden sarıldım kendime. Yorgunluğuma, kırgınlığıma, pişmanlığıma, hayal kırıklığıma da dokundum. Benim onlar, ben dokundukça iyileşirler. Kendime neleri nasıl başardığımı, ne başka sevdiğimi, nasıl da sevildiğimi anlattım. Kendimi kabul etmedikçe, başka biri olmaya çalıştıkça, doğamı sahiplenmedikçe yorulacağımı, yenilenemeyeceğimi, büyüyemeyeceğimi anlattım. O koşullarda, bu hayatta, şu hale ne güzel geldim, "Elimden geleni yaptım, devam da ederim." dedim. "İyi ki doğmuşum, iyi ki varım." dedim.

AVRUPA'DA BİR İLK!

SİZİ GÖZÜNÜZDEN TANIYAN TEKNOLOJİ YAPI KREDİ MOBİL'DE!

*Avrupa'yı ve Türkiye'yi bankacılıkta **"göz tarama teknolojisi"** ile tanıştıran Yapı Kredi Mobil'e, sadece bir bakışınızla kolay ve güvenli bir şekilde giriş yapabilirsiniz. Hayatı kolaylaştıran bankacılık teknolojileriyle tanışmak isteyen herkesi Yapı Kredi'ye bekleriz.*

YapıKredi

Hizmette sınır yoktur.

ankara: ey iyi kalpli üvey ana*

Bedia Ceylan Güzelce

Madenci Heykeli

Ankara'dayım, 12 yaşımda, bir şiir kitabı arıyorum. Sora sora Olgunlar Sokak'a varıyorum. Hemen girişindeki madenci heykeline bakakalıyorum. Elinde kazmasıyla, gece gündüz durmadan çalışan, 1991'de Karabük'ten Ankara'ya yürüyen 100 bin madenciyi temsil eden ve aynı yıl buraya dikilen heykel. Ben Tanpınar'ın Beş Şehir'deki Ankara tasviriyle 1990'lardaki Ankara şairlerinin dizeleri arasında kalan bir şehir görüyorum bugün baktığımda. Tanpınar şehri şöyle tarifliyor: "Öyle ki, aynı fıkrayı, herkesin adeta zaruri olarak günde birkaç defa birbirine rastladığı bu şehirde, bir saat içinde yirmi kişi birden size anlatabilirdi." Ahmet Telli ise, "Bir arkadaş evine uğrarız yolüstü / bir fincan kahve içeriz, ısıtır bizi" diyor.

Ankara, sahiden de rastgele kapısını çalabileceğiniz evlerle dolu bir yerken şimdi fayanslarıyla kocaman bir ameliyathaneye benziyorsa da bir edebi türle anlatmak gerekse kesinlikle "şiir"dir. Ama soğuk ama karanlık, bozkır ortasında diye kötülenen belki. Oysa bir zamanlar Haluk Levent'in "Neler neler yapıyorsun, bensizken Ankara'da" diye haykırdığı şahsın bugün bile verecek pek çok cevabı var, size her an içini dökmeye hazır dokunaklı bir şehir Ankara. Düş Sokağı Sakinleri'nin "Bir gurbet olmuşken Ankara yüreğimde" diye özlem duyduğu, şair Ahmet Erhan'ın deniz kızlarını düşlediği bir bozkırdır özünde Ankara. Ferhunde Hanımlar dizisinin çekildiği yerdir, Susam Sokağı ya da Evliya Çelebi gibi çocuk programları Ankara'dan ulaşmıştır evlerimize. Senfoni konserlerinin tüm biletleri sezon başında tükenir, devlet tiyatrosu, devlet opera balesi, şehir tiyatrosu ve AST (Ankara Sanat Tiyatrosu) gibi kurumların temsilleri kapalı gişe oynar. Şehrin büyüsü insanından kaynaklanır elbette. ***Ankara sadece Türkiye'nin değil, evlerde uzun uzun sohbetlerin, telefona hiç bakmadan derinleşen muhabbetlerin, kin tutmamanın, vefanın ve dahası affetmenin başkentidir.*** Bu nedenle İç Anadolu'da sakinleri tarafından yazılmış bir şiirdir Ankara, şiirin başkentidir. Yani becerebilirseniz, başarabilirseniz Ankara'nın sokaklarından ziyade insanlarını gezin.

Gelelim sokaklarına. Ankara'da yapacak hiçbir şey yok diyenler şöyle hizaya geçsin, şehrin size iki çift lafı var.

ANITLAR ŞEHRİ ANKARA

Türkiye'nin diğer şehirlerinden farklı olarak, her biri Cumhuriyet tarihinde bir başka tarihi hatırlatan anıtlarla doludur Ankara. Bu bağlamda çok değerli heykeltıraş Metin Yurdanur'a da "Saygılar" demek lazım. Bahsettiğim "Madenci" heykelinin yanı sıra Sıhhiye Meydanı'ndaki Abdi İpekçi Parkı'nın ortasındaki "Eller", Ankara Garı'nın önünde duran bir Hitit Aslanı üzerine ters binen Nasreddin Hoca'nın canlandırıldığı Anadolu medeniyetlerinin bir bütün olduğunu anlatır. İnsan Hakları heykeli, Zafer Anıtı, Cüneyt Gökçer, Mimar Sinan, Leyla Gencer, Taşankara, Kore'de Savaşan Türkler, Uzay ve Gençlik, Barış, II. Bayezid Heykelleri'nin yanı sıra Hitit Güneşi de şehrin muhtelif yerlerinde karşınıza çıkacak. Sakarya Caddesi'nin, Kızılırmak'ın, Karanfil Sokak'ın, Tunalı Hilmi'nin hangi köşesinde hangi heykele rastlayacağınız sürpriz olsun. Elbette anıtlar içerisinde Anıtkabir, Ankara'da ilk gideceğiniz yerlerden biri olmalı.

Eller Heykeli

ANKARA'DA AŞIK OLMAK

Ankara Kalesi şehrin en turistik yeri. Rahmi M. Koç Müzesi'nin de bulunduğu bölgede yer alan kale, İÖ 2. yüzyıldan günümüze kalmış. Şehrin gördüğü yangınlar, yıkımlar, yağmalar bu bölgede daha açık hissediliyor ama kale tüm ihtişamıyla bugün de Ankara'yı izliyor. ***Kale'deki Çukurhan'da bir yemek ve ardından hemen alt sokaktaki Gramofon'da kahvenizi içmek adetten.*** Türk resmini anlamak için Resim ve Heykel Müzesi, Anadolu tarihini aklınıza kazımak için Anadolu Medeniyetleri Müzesi ve Etnografya Müzesi, zulmün tarihini kalbinize yazmak için Ulucanlar Cezaevi Müzesi ve bölgenin tarihsel mirasını görmek için de Arkeoloji Müzesi uğrayacağınız yerler olmalı. Elbette modern sanat için CerModern'e ve Salt Ulus'a uğramalısınız.

Ankara Kalesi

PARKLARIN ŞEHRİ

Gençlik Parkı'nın görülmediği bir Ankara gezisi olamaz. "Park bahar ve yaz aylarında kızlı erkekli oturulup, sere serpe güneşe karşı yatılabilen şahane bir yerdir" demek isterdim ama şimdilerde durum biraz "değişik". Ankara'nın sembolü Seymenler'e de (Seğmenler) bir park ithaf edilmiş. Seymen (seğmen, seyman) eskiden ticaret kervanlarını koruyan silahlı kolcu birliklere verilen addı. Sonrasında bu kolcu birlik yani seymenler gelin alayında damat tarafını temsil eden cepkenli, atlı eşlikçilere dönüştü.

Seğmenler Parkı

Ne Yenir?

Ankara'da döneri Ulus'taki Uludağ Et'te ya da Anıttepe'deki Düveroğlu'da yiyeceksiniz. Ayrıca etli ekmek yemek için Çukurambar'da Konya Evi, Ulus'taki Aspava'da, Hacıbayram'da, pideyi Ye-An Pide'de ve kebabı da Kebap 49'da yiyebilirsiniz. Türkiye'nin en taze balıkları Ankara'da yenir efsanesine burun kıvırmayın, iyi balık restoranları arasında Hoşdere'de Meyhane Aşina, Trilye ve Camgöz Balıkçısı bulunuyor. Ankaralıların Bahçeli 7 olarak bildiği Bahçelievler yedinci cadde üzerindeki irili ufaklı mekanlar her akşam tanıdıklara rastlayabileceğiniz şık, müziğin kısık açıldığı, iyi yemek ve iyi servisi bulabileceğiniz yerler.

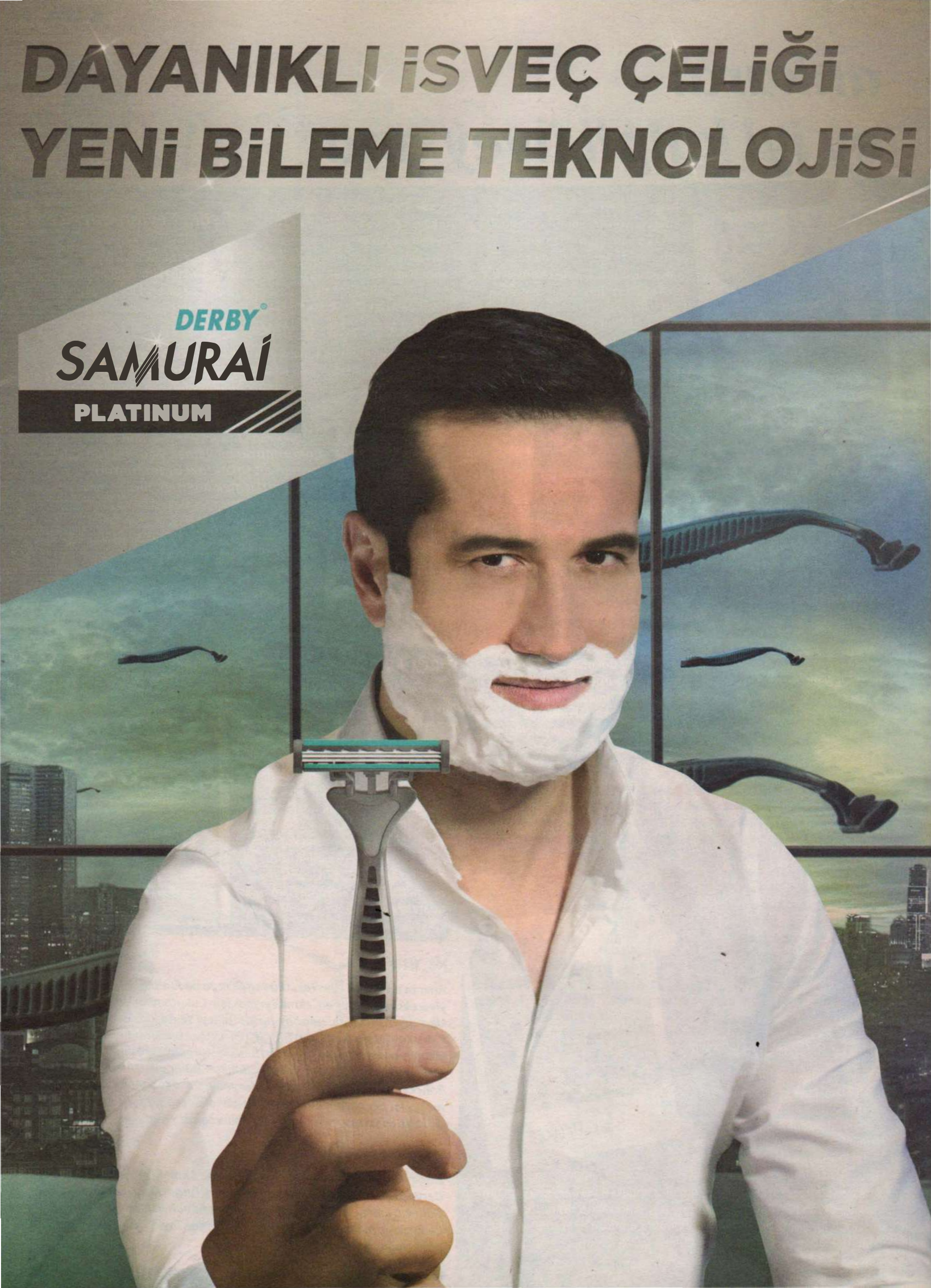
Kimler Ankaralı?

Belgin Doruk, Behçet Aysan, Nevra Serezli, Ahmet Telli, Melek Baykal, Derya Baykal, Filiz Akın, Tamer Karadağlı, Turgut Uyar, Adalet Ağaoğlu, Gültekin Emre, Sina Akyol, Ahmet Erhan, Adnan Azar, Neşe Yaşın, Ali Cengizkan, Mazhar Alanson, Ahmet Mümtaz Taylan, Buğra Gülsoy, Erdal Beşikçioğlu, İdil Biret

*Cemal Süreya

DAYANIKLI İSVEÇ ÇELİĞİ
YENİ BİLEME TEKNOLOJİSİ

DERBY®
SAMURAİ
PLATINUM

Kerimcan Kamal

noktanın sonsuzluğu

"'Sen' der isem şirk olur, 'ben' der isem küfr olur her ikiye bir demek hakk'a hemen şükr olur"

İkide bir bilindi
Birde iki silindi.
Bir olmadan iki olmazdı.
İki olmadan da bir olunmadı.
Bir iyi ve kötü olarak ikiye ayrıldı.
İyi ve kötünün yeniden birleşip ayrılmasında hayatın sırrı gizlidir.
Sevabın ve günahınla gidilecek yerdir sır.
Ve demek ki gideceğin yeri de sen yaratıyorsan gideceğin yer de sensin ezkelam.
Düşüncelerine ve eylemlerine gideceksin.
Ne ekiyorsan burada bahçene onu biçeceksin.

"Âhiret âlemi diye bahsedilen insanın düşünceleridir ve kişi bu âlemde hangi düşüncelerle yaşıyorsa gittiği âlemde de o düşüncelerle yaşayacaktır."

Kötü kişi, fırtınayı diliyle koklayan bir yılan gibi başına gelecek adaleti bilir de kumara güvenir.

İyi ne kadar soru sorsa da içinde emindir.
İlim ve maneviyat da bir ve ikidir böyle.
İki sanırsın da birdir aslında.
İlime düşman insana düşmandır.
İlimsiz maneviyat olmaz zira ilim çoğaldıkça, ufuklar açılır, genişler maneviyatının dünyası.
Bilinmezlik azaldıkça çoğalır aslında bilen insan için ve gayba hürmet yaraşır.
"Alem ancak ilimle anlaşılabilir. İlim arttıkça da âlemler değişir ve çoğalır.
İşte biz bu ayrı ayrı âlemleri süratle bir noktada toplayabildiğimizde insan oluruz."
Bir ayağın pergel misali anda ise diğeri 360 derece dönen zamandadır.
Zaman geçici an ise sabittir yani.
Yani sen ve Hak ayrı ve birdir senin geçiciliğinde.
Hak anda ise insan zamandadır.
Düşün ki kendi etrafındaki dönüşün biraz daha hızlansa ya da yavaşlasa, günün, ayın, yılın, ömrün değişir de güneşin değişmez.
O yüzden bir elin semada, bir elin topraktadır yani.

Bir elin sonsuzluk, bir elin her ekimde yeniden filizlenecek tekamülü yaradılışının.

Her şeyi bir noktaya indirebilseydin eğer?
Ve her şeyin bir noktadan başladığını bilebilseydin aslında?
O nokta kalem sahibinin elinde cümlelere oradan satırlara oradan anlattığın bu sonsuz hikayeye mi dönüştü?
Noktan mıdır yani senin evren dediğin?
Kaybolmak için ne çok büyük, oysa bulmaksa ne kolay buradan bakarsan?
En zor sorularının en basit olduğunu anladığın andır kemalin.

İçinde sevgi olan insan sevilir. İnsanı seveni kainat da sever.

Bittiğini sandığın yer başladığın zamandır.
"Kâinat bir noktadan ibaret iken kalem bu noktayı uzatıp harfleri, o harflerden kelimeleri yazmıştır. Her kelimeye birer isim, her isme de ayrı bir huy verildiği için dağdağalar (gürültü patırtı) çoğalmıştır. Eğer insan cümleyi bir noktada toplayabilirse geriye ne kâinat ne de onun dağdağaları kalır."
Yeniden iste.
Yeni aklınla iste.
Karşındaki sonsuzluksa Hakka hakkını ver.
Sonsuzluk sana düşman değil.
Sonsuzluk sana ceza vermez.
Sonsuzluk senden intikam almaz.
Deniz kendi köpüğünden şikayet eder mi?
Yani sen kendini yeni sana hazırlarsan eski sana gelmeyen yeni sana gelecektir.
Sonsuzluğa küsen kendine küser.
Ama'yı eklersen cümlelerinin sonuna işler zorlaşır yani.
Bir şey olsun istiyorsun ama...
Sonsuzlukta ama yoktur.

Sonsuzluk sana bahaneler sunmaz. Bahaneler sana aittir.

Formül belli.
Bilgi kadim.
Senden bağımsız bir kader ve değiştirebileceğin bir sen varsın.
Çok kazalar olacak belki engelleyemeyeceğin sen az yaralanarak çık küçüğüm.
"Yıldırım genelde yüksek yerlere düşer. İnsanın mertebesi de yükseldikçe yıldırım çekme şansı fazlalaşır. Yani mertebesi yükselen insan paratonere benzemeye başlar. Bu duruma düşmemenin tek yolu dilini tutmaktır. Dilini tutmayan mahvolmaya adaydır."
Kozanı yırtar çıkar çıkarsan, korkularından kurtulursun.
Kendini bilirsen kozandan çıkarsın.
Biz sohbet için varız.
Dost ile sohbettir amacımız.
En büyük putun ben diyen sensin.
Şirk de kendine tapan insandır.
İçinde sevgi olan insan sevilir.
İnsanı seveni kainat da sever.
Mucizen anda hep vardır.
Sen onu zamanda da görmek istersin.
Nereye bakarsan orayı görürsün.
Sen inancını sağlam tutarsan inancın da seni sağlam tutar yani.
Şüphe etme ki her şey geçicidir.
Aslolan andır.
Ve an bu an dem bu demdir.
Merak etme,
Kimseye baki değilse bu dünya, kimseye de kalmayacaktır.
"Celâliyle zâhir olsa bu da geçer be yâ hû cemâliyle ayan olsa 'bu da geçer' de yâ hû"
Lütfi Filiz üstadımıza rahmet ve saygıyla.
Ne kusur ettiysek affola.

CÜNEYT ÖZDEMİR

Selçuk R. Şirin / Bir Türkiye Hayali

En sevdiğim yeri:
Önce tahayyül! Önce itiraz!

Eğer dünya ile rekabet etmek istiyorsak bu yarışa fonlarla, teşviklerle, girişimcilik nutuklarıyla hazırlanamayız. Bu yarışa tabiri caizse "eşek gibi çalışarak" hazırlanırsak yeni kurulan ekonomide ancak marabalık yaparız, o ekonomiye lider olamayız. O nedenle hayal kurmayı, itiraz etmeyi, başta eğitim sistemi olmak kaydıyla hayatın her alanında teşvik etmekten başka çaremiz yok. Çünkü Can Yücel'in fevkalade güzel bir şekilde ifade ettiği gibi "Düşünde bile göremez işler, düşlerin gördüğü işleri."

SUMRU YAVRUCUK

Sema Kaygusuz / Barbarın Kahkahası

En sevdiğim yeri:
Baharda bol bol akasya çiçeği ve enginar yemeli. Her cenge girmemeli, kelimenin ağırlığını taşıyamayacak olana kelimeyi emanet etmemeli. En mahrem ifşaatın açık bir yaraya dönüşme ihtimaline karşı ipek, keten, pamuklu giysiler giyerek sentetik kumaşın bunaltıcı tesirinden uzak durmalı. Ruhunu teslim eder gibi şarkı söylemeli. Tüy hafifliğinde yere temas eder gibi dans etmeli. Her kelimeyi baştan yaratarak yazmalı. Lodos eserken uyuyup deniz kenarındaysa imbata göğsünü açarak nefesi karnına doldurmalı. Üniforma ya da sert kaideler gerektiren mesleklerde çalışıyorsa (pek zannetmiyorum) öğle tatillerinde on dakika telli bir çalgı dinleyerek sinir uçlarındaki titreşimi hissetmeli. Mükemmeli bir kenara koyup has olmaya gayret etmeli.

DENİZ ZEYREK

Engin Geçtan / İnsan Olmak

En sevdiğim yeri:
İnsanın yapıcı ve yıkıcı yanları arasında öylesi bir denge var ki, insanlığın geleceği üzerine karamsarlığa kapılmamızı engelliyor. Dünyanın tümünü ortadan kaldırabilecek güçte silahların bugüne dek denetim altında tutulabilmiş olmasının yalnızca korku duygusuyla açıklanmasına katılmıyorum. Üstelik, insanlık tarihi incelendiğinde yıkıcı eğilimlerin yapıcı eğilimlere oranla daha hızlı geliştiğine ilişkin bir gösterge bulunabileceğini de sanmıyorum. Ama tarih boyunca insanlar, yaşadıkları dönemin öncekilerden daha kötü olduğuna ve dünyanın gidişinin hiç de iyi olmadığına inanmışlardır.

Hazırlayan: Pınar Aksel

Kim Bilir?

1) *Leonard Cohen'in bir aşk üçgeni etrafında yazdığı, 60'lı yılların en önemli deneysel romanlarından sayılan eseri hangisidir?*

A) En Sevilen Oyun
B) Sevda Kitabı
C) Görkemli Kaybedenler
D) Bir Kadına Dokunmayı Özlüyorum

2) *J. K. Rowling'in ünlü Harry Potter serisini kaleme aldığı, Edinburgh'daki ünlü kafenin adı nedir?*

A) Grand Cafe
B) The Elephant House
C) La Rotonde
D) La Dome

3) *Hayatının son 31 yılını Heybeliada'daki köşkünde geçiren yazar hangisidir?*

A) Cemil Meriç
B) Reşat Nuri Güntekin
C) Hüseyin Rahmi Gürpınar
D) Peyami Safa

4) *Yazarlıktan önce hamallıktan modelliğe kadar birçok işte çalışan, "Şeker Portakalı" eseriyle tanınan Brezilyalı yazar hangisidir?*

A) Jorge Amado
B) Murilo Mendes
C) Paulo Coelho
D) José Mauro de Vasconcelos

5) *"Doğmuş Olmanın Sakıncası", "Burukluk" gibi eserleriyle tanınan Rumen filozof ve deneme yazarı hangisidir?*

A) E. M. Cioran
B) Mircea Eliade
C) Norman Manea
D) Elie Wiesel

6) *13. İstanbul Bienali'nin adını aldığı "Anne Ben Barbar Mıyım?" adlı deneme kitabı hangi yazara aittir?*

A) Lale Müldür
B) Nilgün Marmara
C) Gülten Akın
D) Leyla Erbil

7) *Modern romanın kurucusu kabul edilen, Madam Bovary eseriyle realizm akımını başlatan Fransız yazar hangisidir?*

A) Honoré de Balzac
B) Gustave Flaubert
C) Victor Hugo
D) Voltaire

8) *Sabahattin Ali'nin günümüze kadar 21 dile çevrilen ve 24 ülkede yayınlanan eseri hangisidir?*

A) Kuyucaklı Yusuf
B) Kürk Mantolu Madonna
C) Sırça Köşk
D) İçimizdeki Şeytan

9) *Kurt Vonnegut'un "en iyi savaş karşıtı romanlardan" kabul edilen eseri hangisidir?*

A) Şampiyonların Kahvaltısı
B) Gece Ana
C) Kedi Beşiği
D) Mezbaha No 5

10) *2016 Türk-Fransız Edebiyat Ödülü'nü "Sıcak Külleri Kaldı" eseriyle kazanan yazar hangisidir?*

A) Adalet Ağaoğlu
B) Ayşe Kulin
C) Oya Baydar
D) Canan Tan

Testi çözüp doğru cevaplarını bizeyazin@kafadergi.com'a gönderen **ilk 10 okuyucumuza** yazarlarımızdan imzalı kitap **hediye!**

Hazırlayan: Özge Doğan

Geçen ayki testin cevapları:
1-C 2-B 3-A 4-A 5-D 6-C 7-D 8-A 9-B 10-A

KAFA'ma göre

yaz, çiz, çek, paylaş! bu köşe senin!

#kafamagör

Nisan 2017 - Sayı: 32 - Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - **Yayıncı:** KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.
İmtiyaz Sahibi: Candaş Tolga Işık **Sorumlu Müdür:** Mert Çanga
Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Derin Karabulut
Grafik Tasarım: Dorukhan Varlık - Melis Gökçe Zor
Kapak: Hakan Arslan **Reklam Grup Başkanı:** Hande Gün

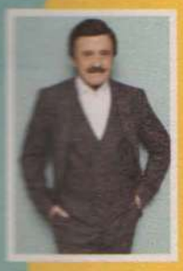
Adres: Koşuyolu Mah. İsmailpaşa Sok. No:44 Kadıköy/İstanbul
Tel: (0216) 428 9 888 **Baskı:** İhlas Gazetecilik A.Ş. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No: 11/A 41 Yenibosna / Bahçelievler / İstanbul - **Tel:** (0212) 454 30 00 **Dağıtım:** DPP (0212) 622 22 22
www.kafadergi.com - bizeyazin@kafadergi.com

KAFA Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yayın organında ve sanal ortamında kullanılamaz. Poster ve ayraç derginin içinde ücretsiz olarak verilmektedir.

Okuyucularımızın bilgisine: Bu ay kapağımızda yer alan söz Mehmet Soyarslan'ın yazdığı, Cem Karaca'nın söylediği "Bu Son Olsun" şarkısına aittir.

iş sanat kafası nisan

Selami Şahin ve İstanbul Opera Orkestrası

Yorumculuğunun yanı sıra söz yazarı ve besteci kimliği ile Türkçe müziğin tüm dönemlerine ve akımlarına damga vurmuş isimlerden biri olan ***Selami Şahin***, çok özel bir projeyle İş Sanat sahnesine konuk oluyor. En sevilen şarkılarını şef Serdar Yalçın'ın yepyeni düzenlemeleriyle opera sanatçıları ***Hüseyin Likos*** (tenor), ***Deniz Likos*** (mezzo-soprano), ***Gökhan Ürben*** (bas), ***Hande Soner Ürben*** (soprano), ***Zafer Erdaş*** (tenor) ve ***Sevim Zerenoğlu*** (soprano) ile birlikte seslendirecek sanatçıya gecede İstanbul Opera Orkestrası'nın 12 kişilik Yaylı Sazlar Virtüözleri ve piyanoda ***Eren Aydoğan*** eşlik edecek. Selami Şahin'e ***25 Nisan 2017***, Salı akşamı gerçekleşecek ve daha önce tanık olmadığınız bu çok özel performansı için duygularını sorduk:

"Çok mutlu, çok heyecanlıyım. Merakla bekliyorum o günü. Ben her tür müziği seviyorum, operaya da aşığım. Şarkılarımı okuyacakları için de mutluluktan uçuyorum. Bu heyecanımı anlatmak için kelimeler yetersiz kalıyor. "Özledim" şarkımın girişini opera orkestrası için yapılmışçasına besteledim. O şarkıyı nasıl okuyacaklar, orkestra nasıl çalacak çok merak ediyorum. Mutlaka çok iyi olacaktır. Böyle bir olayı operayla paylaşmak benim için büyük bir gurur. Büyük bir zevk ve şeref olacaktır."

Gökçe Bahadır'ın masalı

İş Sanat'ın bu sezon programına aldığı ve kısa sürede çok sevilen yeni çocuk etkinliği Çocuklar İçin Müzikli Masallar mart ayında da minik sanatseverleri bekliyor. Tiyatro sanatçısı ve yönetmen Yıldıray Şahinler'in yönettiği Çocuklar İçin Müzikli Masalları'nın bu ayki konuk anlatıcısı ise başarılı oyuncu **Gökçe** Bahadır olacak. Çocuğunuzu alın ve dünya masallarının en sevilen örneklerinin seslendirileceği eğlenceli bir Pazar günü vadeden bu oyunu kaçırmayın!
9 Nisan 2017 Pazar günü, saat 15.00'da İş Sanat'ta...

Fantastik Hikâyeler Makinesi

Fantastik Hikâyeler Makinesi Ömer (Ata Berk Mutlu), büyükbabasının hediyesiyle zamanda yolculuğa çıkıyor ve tarihteki birtakım buluşlara hem tanıklık hem de müdahale ediyor. Sevilen oyuncular Tuba Ünsal, İbrahim Selim, Sercan Badur, Yeliz Kuvancı ve Hayal Köseoğlu'nun canlandırmalarıyla kahkaha dolu anlar yaşatacak oyun, öğrettikleri ile de çocukların unutamayacakları bir deneyim sunacak. Bu fantastik makineden neler çıkacağını merak ediyorsanız **23 Nisan 2017, Pazar günü saat 15.00'daki oyunu kaçırmayın! İş Sanat'ta...**

Çello ve kemanın Parlayan Yıldızları

Çello ve kemanın Parlayan Yıldızları Genç ve yetenekli sanatçılar ***Selen Aydoğan*** (keman) ve ***Umut Sağlam*** (çello) özel hazırladıkları repertuvar ile dinleyicilerine enstrüman hakimiyetlerini sergileyecekleri konser **17 Nisan 2017, Pazartesi akşamı saat 20.30'da gerçekleşecek.**

Kemanın dahi çocuklarından Clara Jumi Kang ile tanışmak ister misiniz?

Letonya, Litvanya ve Estonyalı birçok seçkin müzisyeni bir araya getiren ve 50'den fazla ülkede verdiği 1500'den fazla konserle uluslararası bir markaya dönüşen Kremerata Baltica, "Beethoven'ı tarif edemeyeceğim kadar çok seviyorum. Bu konçerto olmasaydı belki de kemanı bu kadar çok sevmezdim. Uykuya bile Beethoven dinleyerek dalıyorum." diyen ve 9 yaşındayken Beethoven'ın Üçlü Konçertosu'nu seslendirdiği CD'sini yayınlayan kemanın dahi çocuklarından Clara Jumi Kang'la aynı sahnede! **7 Nisan 2017, Cuma akşamı, 20.30'da İşSanat'ta...**

Akordeonun yıldız ismi Ksenija Sidarova CSO eşliğinde İş Sanat'ta

İş Sanat'ın ülkemizin önde gelen toplulukları ile klasik müzik dünyasının yetenekli yıldızlarını bir araya getirdiği özel projelerine devam ediyor. Letonyalı akordeon sanatçısı Ksenija Sidorova, ülkemizin değerli şeflerinden Rengim Gökmen yönetimindeki Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası eşliğinde Bizet'nin Carmen Operası ve Piazzolla eserlerinden bir programla izleyici karşısına çıkacak. **19 Nisan 2017, Çarşamba akşamı 20:30'da İşSanat'ta...**

Cemal Süreya dizelerini dinlemek ister misiniz?

İş Sanat'ın ilgiyle takip edilen dinleti serisi Nisan ayında Cemal Süreya şiirleriyle devam ediyor. Şiir tutkunlarının gönlünde ayrı bir yere sahip olan, insanın iç dünyasını ironik bir üslupla yansıtan, dil oyunları ve gerçeküstü öğelerle şiirde yeni bir tat yaratan Cemal Süreya en sevilen dizelerini ***Tilbe Saran***, ***Metin Belgin*** ve ***Hakan Gerçek*** seslendirecek. **10 Nisan, Pazartesi akşamı saat 20.30'daki dinletiyi sakın kaçırmayın.** *(Ücretsiz)*

Hayko Cepkin'den Akustik Söyleşi

Hayko Cepkin, özgün yorumu, konsept albümleri, ilgi çekici imajı ve etkileyici sahne performansıyla Türk rock sahnesinin en sevilen isimlerinden biri haline geldi. 'Sakin Olmam Lazım', 'Tanışma Bitti', 'Sandık' ve 'Aşkın Izdırabını...' isimli albümleriyle Türkiye'nin dört bir yanındaki müzikseverlere ulaşan ve birçok festivalin aranan ismi haline gelen Cepkin, son albümü 'Beni Büyüten Şarkılar Vol.1'de, 70'lerin sevilen parçalarını kendine has tarzıyla yorumladı. Bu özel gecede, izleyicisine bambaşka bir performans sunmaya hazırlanan Hayko Cepkin, kendi şarkılarının akustik düzenlemelerinin yanı sıra akustik cover'lara da yer verirken kendi müzik serüvenini anlatacak. **5 Nisan 2017, Çarşamba akşamı, 20.30'da İşSanat'ta...**

Bu bir ilandır.

Michael Feinstein ve İstanbul Superband Frank Sinatra'yı anıyor

Amerikan caz klasiklerinin önde gelen yorumcularından Michael Feinstein ve İstanbul Superband, tamamını Frank Sinatra şarkılarına ayırdıkları bir repertuvarla İş Sanat sahnesinde bir araya gelecek. "Caz müzik milli takımı" olarak adlandırılan, İstanbul Superband ise müzikaliteyi ve eğlenceyi bir arada sunuyor. Kurucusu Aycan Teztel ile bugüne dek Dianne Reeves, John Scofield, Natalie Cole, Dee Dee Bridgewater, Kurt Elling gibi Grammy ödüllü dünya devlerine eşlik eden topluluk, bu kez **3 Nisan 2017, Pazartesi akşamı Michael Feinstein'a eşlik etmek için İş Sanat sahnesinde...**

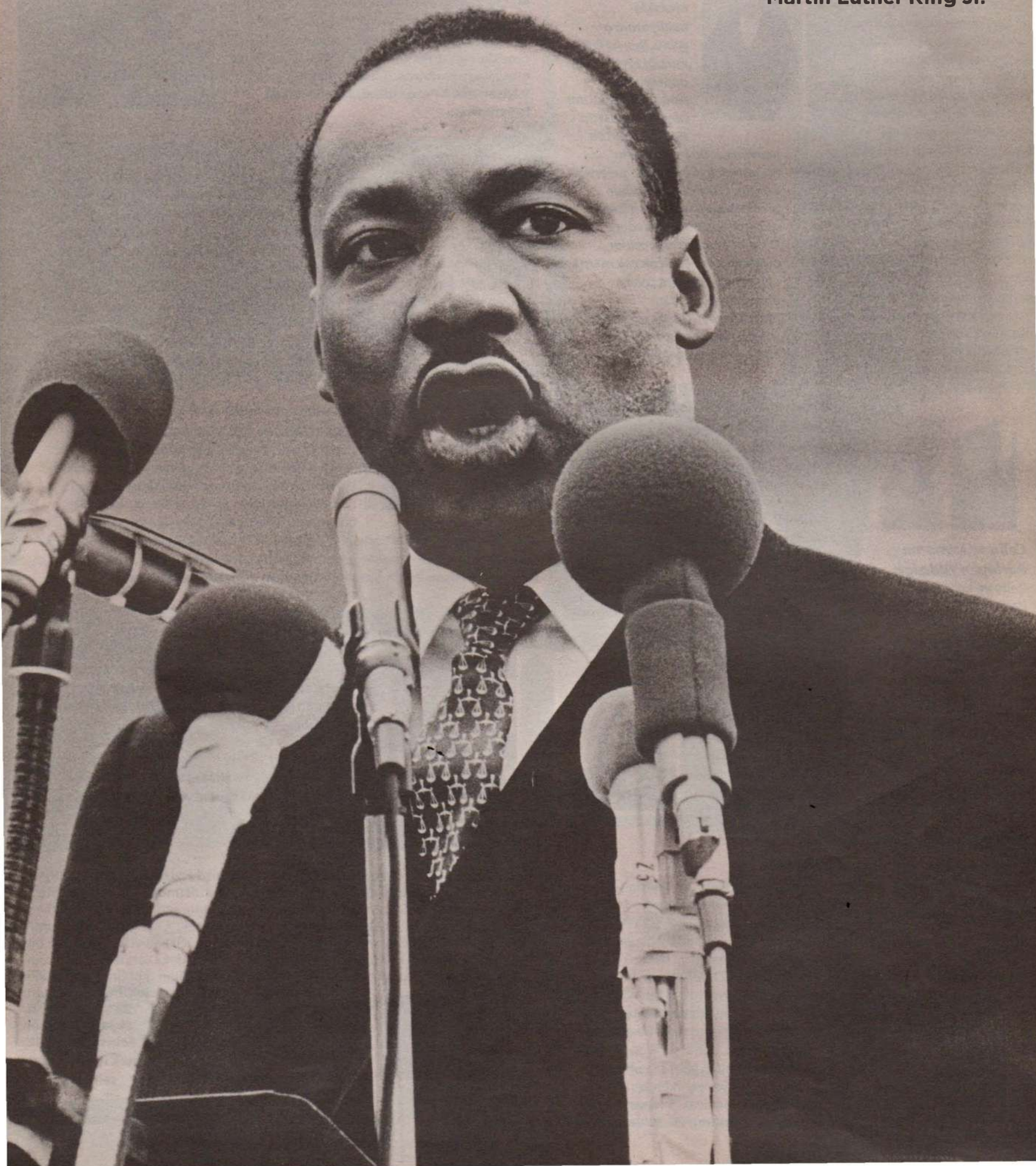

İş Sanat Ana Gişe - 0212 316 10 83 Biletix - 0216 556 98 00 www.biletix.com

"Çok acı tecrübeler bize göstermiştir ki, özgürlük hiçbir zaman zalim tarafından gönüllü olarak verilmez; mazlum tarafından talep edilmelidir. Açıkçası benim katıldığım hiçbir eylem, haksız yere ayrımcılığa uğramamış olanlar tarafından yerinde ve 'zamanında' bulunmadı. Yıllardır aynı kelimeyi işitiyorum: 'Bekle!' Bu her siyahi insanın kulağında çınlayan kelimedir. Bu 'bekle' hep 'asla' anlamına geldi. Artık anlamalıyız ki, geç gelen adalet adalet değildir!"

Martin Luther King Jr.

KAFA

HAYATTA HİÇBİR ŞEYİM AZ OLMADI SENİN KADAR!

CEM KARACA

"Ölümdür yaşanan tek başına
Aşk iki kişiliktir."